

Introducere

Interesul meu asupra personalității musulmanului, așa cum islamul a dorit ca aceasta să fie, a luat naștere cu mai bine de zece ani în urmă, timp în care am observat că mulți musulmani au un interes prea mare în unele privințe, însă sunt neglijenți în altele. De exemplu puteți vedea un musulman care insistă să ia parte la fiecare rugăciune sau să stea în primul rând, dar nu acordă nicio atenție mirosului urât pe care îl emană gura ori veșmintele sale, sau este supus și cu frică de Allah, dar nu păstrează legăturile de rudenie, sau dedică mult timp rugăciunii și căutării cunoașterii, dar neglijează creșterea copiilor săi și nu știe ce citesc ei sau ce prieteni au, sau are mare grijă de copiii săi, dar se poartă urât cu părinții săi, sau are grijă de părinții săi, dar se poartă urât cu soția, sau se poartă respectuos cu soția și copiii, dar își deranjează vecinii, sau acordă atenție treburilor sale personale, dar își neglijează prietenii și în general bunăstarea comunității musulmane, sau este religios și evlavios, dar nu se gândește la învățăturile islamice referitoare la salut ori la modul în care se mănâncă și se bea sau cum să se poarte cu oamenii.

Este ciudat că aceste lipsuri există printre cei care sunt văzuți ca jucând un rol activ în chemarea la islam și care sunt implicați în propagarea unui mesaj practic care, în cele mai multe cazuri, asigură o înțelegere a învățăturilor și valorilor islamice, urmând adevărata călăuzire. Cu toate acestea se pare că natura copleșitoare a muncii lor sau poate neglijența ori uitarea i-a făcut pe unii islamisti să cadă, cu bună știință sau nu, în capcana acestor greșeli.

Interesul meu în cercetarea personalității musulmane, așa cum islamul dorește ca ea să fie, m-a condus la consultarea unor izvoare islamice care se referă la om și la modul în care este el

călăuzit și modelat, așa încât pot prezenta musulmanilor, în special celor ce sunt activi și își practică religia, un studiu complet referitor la această personalitate, descriind trăsăturile și atitudinile ei distinse. Să sperăm că această lucrare poate reprezenta o lumină călăuzitoare pentru cei care în unele privințe dau greș, reușind în acest fel să se ridice la nivelul pe care l-a dorit religia lor.

Am fost de-a dreptul șocat atunci când am realizat ce prăpastie adâncă există între ceea ce islamul dorește pentru musulmani și ceea ce doresc ei pentru ei înșiși – cu excepția câtorva dintre ei care sunt sinceri în credința lor, care au inima și sufletul curate și sunt plini de ambiții. Aceștia sunt cei care sunt devotați înflăcărați ai religiei lor, care se adapă adânc din cele mai pure izvoare și urmează cu fiecare zi și mai mult călăuzirea strălucită a religiei lor.

Cel care își găsește timp să studieze îndrumarea lui Allah și a Profetului Său – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, cercetând izvoarele potrivite, adică versetele coranice și *hadis*-urile, va fi uimit să constate cât de multe informații cuprinzătoare se găsesc în ele, referindu-se atât la aspectele minore, cât și la cele majore ale relației pe care individul o are cu Domnul său, cu propria personalitate și cu cei ce se află în jurul lui. Toată această călăuzire are ca scop povățuirea musulmanului și acordarea posibilității de a se bucura de o viață ideală atât ca individ, cât și ca membru al cuprinzătoarei societăți.

Se presupune că musulmanul, așa cum este hărăzit de aceste scrieri, este o persoană decentă și socială, deosebită prin această combinație unică de trăsături alese, distinse. Aceste trăsături sunt descrise în Coran și în *hadis*-uri și sunt prezentate ca fiind o obligație religioasă care trebuie urmată întotdeauna de om în speranța că va primi răsplata lui Allah.

Așadar am început să strâng și să clasific materialele documentare din Coran și „Tradiția Profetului” (*Sunna*). Cu cât am strâns mai mult material, cu atât subiectul a devenit și mai clar și am putut să identific următoarele teme:

1. Musulmanul și Domnul său
2. Musulmanul și propria personalitate
3. Musulmanul și părinții
4. Musulmanul și soția
5. Musulmanul și copiii
6. Musulmanul și rudele
7. Musulmanul și vecinii
8. Musulmanul și frații și prietenii musulmani
9. Musulmanul și comunitatea/societatea sa

Studiind numărul foarte mare de învățături pe care aceste izvoare le conțin, mi-am dat seama de măreția milosteniei lui Allah față de robii Săi, prin faptul că i-a salvat de greșeală și le-a trimis adevărata călăuzire prin trimișii Săi, prin Cărțile și Legile Sale, așa încât omenirii să îi poată fi arătată calea cea dreaptă și să poată fi salvată în acest fel de întuneric.

Ființele umane au mare nevoie de această călăuzire și educație, pentru a putea să își folosească umanitatea și să joace în această viață rolul pe care l-a hotărât Allah pentru ele. Dacă nu ar fi această călăuzire divină, omenirea ar fi lăsată să se tăvălească în mocirla egoismului, a urii, dominației și asupririi.

Acest lucru se vede clar în comportamentul copilului, care încearcă să le arate părinților că este mai bun decât fratele lui și caută să nege că fratele lui are vreuna dintre calitățile bune la care el însuși aspiră. Înclinația lui firească este să îl înfrângă pe fratele său și să arate că el este mai bun.

Această caracteristică firească este esențială pentru bunăstarea omului, atâta timp cât nu întrece măsura și este ținută sub control. Această înclinație de a dovedi ce poate îl motivează să arate ce are mai bun în el. Satisfacția mare care se naște atunci când își dă seama de calitățile frumoase pe care le posedă îl încurajează să depună și mai multe eforturi și să reușească să îndeplinească lucruri și mai mărețe. Însă dacă această dorință de a dovedi ce poate întrece măsura și scapă de sub control ea devine

o boală dezgustătoare, periculoasă, care îl transformă pe om într-o ființă arogantă și mândră, purtându-se cu egalii săi cu dispreț, chiar dacă nu are nici pe departe calitățile pe care pretinde că le are. Aici putem vedea valoarea pe care o au religia și educația în controlarea acestei boli, pentru că ele reduc auto-admirația și indică drumul spre cumpătare, înțelepciune și smerenie.

Islamul este izvorul necesar al tuturor lucrurilor decente și cinstite în această viață, al unei educații și a unor principii morale puternice, a unor valori înalte și a unui comportament bun și toate acestea au ajuns la noi în decursul veacurilor din acea sursă neîntinată și divină.

Ființele umane sunt în mod clar mai înclinate spre nesăbuintă și ignorantă, decât spre menținerea unei căi drepte, pentru că este mai ușor să cazi decât să te ridici și să fii nepăsător, decât să urmezi regulile. Așadar omul are nevoie de un mijloc de intimidare care să îl avertizeze de fiecare dată când uită și se abate de la calea cea dreaptă. Astfel gânditorii și scriitorii au datorat de a explica aceste valori nobile și de a le prezenta într-o manieră ușor de înțeles, pentru ca oamenii să își poată dezvolta valorile și purtările pe care Allah le-a hotărât pentru ei, dându-le astfel posibilitatea de a se bucura de o viață decentă și plăcută.

Allah nu a revelat religia islamică de deasupra celor șapte ceruri numai ca aceasta să fie o chestiune de discuții teoretice sau cuvinte sfinte prin recitarea cărora oamenii să caute binecuvântări, fără a înțelege însă semnificația. Allah a revelat această religie pentru a cârmui viața individului, a familiei și a societății în general, pentru a fi o călăuză care să îi scoată pe oameni din întuneric și să îi îndrepte spre lumină:

„O, oameni ai Scripturii! A venit la voi Trimisul Nostru ca să vă arate multe lucruri din cele pe care voi le-ați ascuns din Scriptură, trecând peste multe altele. V-au venit vouă o lumină și o Carte limpede de la Allah, / Prin ea Allah îi călăuzește pe căile păcii și mântuirii pe aceia care caută mulțumirea Lui. Și El îi scoate din

întunericuri la lumină, prin grația Sa, și îi călăuzește pe un drum drept.”

[Coran 5:15,16]

În lumina acestei călăuziri, viața devine mai bună, mai plăcută și mai frumoasă. Primul pas spre această viață de călăuzire și lumină implică formarea unui adevărat individ musulman care să prezinte o imagine însuflețită și frumoasă a islamului, ca atunci când îl văd pe el, oamenii să vadă islamul adevărat, iar când au de-a face cu el credința lor să sporească.

Așa a făcut Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – la începutul chemării la islam, când primul pas pe care l-a făcut pe lungul drum al islamului a fost să îi modeleze pe cei care îmbrățișau islamul și să devină cum s-ar zice „corane” mergătoare pe fața pământului. Oriunde se duceau, ei reprezentau un exemplu unic al unei căi unice de viață. Atunci când oamenii vedeau acest mod unic de viață întrupat în indivizi sinceri și credincioși ei îmbrățișau această religie și intrau în islam cu miile.

În ziua de azi oamenii, și musulmanii în special, au mare nevoie de acești indivizi unici, fără de care viața omenească este de nesuportat, valorile adevărate nu pot fi atinse, iar adevărata lumină a islamului nu mai poate străluci.

Cum arată astăzi un astfel de minunat exemplu uman? La această întrebare se va răspunde în paginile următoare.

Mă rog la Allah să accepte această lucrare pentru El, să o facă de folos pentru ceilalți și pentru mine să fie un sprijin în „*ziua în care nu vor folosi nici avere, nici copii, / afară de acela care vine la Allah cu inima curată!*” [Coran 26:88,89]

Muhammad Ali Al-Hashimi
Riyad

27 Jumada Al-Akhira 1401 după Hegira
01 Mai 1981

Capitolul I Bărbatul musulman și Domnul său

Credinciosul este prevăzător

Mai înainte de toate, islamul îi cere musulmanului să creadă cu adevărat în Allah, aflându-se în strânsă legătură cu El, pomenindu-L adesea și punându-și încrederea în El, dar făcând în același timp eforturi de a se ajuta singur. În adâncul sufletului său, musulmanul trebuie să simtă că are în permanență nevoie de ajutorul și sprijinul lui Allah, indiferent de câte crede că poate realiza el însuși.

Musulmanul adevărat este prevăzător și receptiv la măreția creației lui Allah. El știe prea bine că Preaputernicul Allah este Cel care dirijează toate treburile universului și ale oamenilor. El recunoaște semnele puterii Lui nemărginite în fiecare aspect al creației și în acest fel credința lui în Allah crește, îl pomenește întruna și își pune speranța în El:

„În crearea cerurilor și a pământului și în schimbarea nopții și a zilei sunt semne pentru cei dăruți cu minte, / Care îl pomenesc pe Allah, stând [în picioare], șezând [jos] sau pe o parte și cugetă la facerea cerurilor și a pământului, [zicând]: “Doamne, n-ai făcut acestea în deșert! Slavă Ție! Apără-ne pe noi de chinul Focului!”

[Coran 3:190,191]

El ascultă cu supunere poruncile Domnului său

Nu e de mirare că adevăratul musulman este, în toate lucrurile, un supus smerit al lui Allah. El nu depășește niciodată limitele și urmează poruncile și călăuzirea lui Allah, chiar și atunci când acestea contravin propriilor lui dorințe. Încercarea credinței musulmanului stă în această urmare a poruncii lui Allah și a Trimisului Său în toate treburile, mici și mari, fără șovăială sau rețineri: „Niciunul dintre voi nu crede [cu adevărat] până nu tinde spre ceea ce Eu am adus.”¹

„Însă, nu! [Jur] pe Domnul tău! Nu vor crede ei [cu adevărat] până ce nu te vor lua pe tine ca judecător pentru cele care se iscă între ei și nu vor mai afla în sufletele lor temere față de ceea ce tu ai hotărât și nu se vor supune cu desăvârșită supunere [hotărârii tale].”

[Coran 4:65]

Aceasta este adevărata supunere și totala ascultare față de Allah și de Trimisul Său. Fără acestea două, nu există nici credință și nici religie. Din acest motiv, musulmanul nu se abate de la călăuzirea lui Allah și nici nu nesocotește poruncile Trimisului Său, indiferent dacă acestea îl privesc pe el ca individ sau pe cei care se află în grija lui și pentru care el este responsabil (de exemplu membrii familiei lui).

El are simțul responsabilității pentru cei care se află în grija lui

Dacă vreun membru al familiei unui musulman este nepăsător sau nu își îndeplinește îndatoririlor pe care le are față de Allah și de Trimisul Său, atunci musulmanul are responsabilitatea [să îl îndrepte pe calea cea bună]: „Fiecare

¹ Al-Nawawi, „Cele patruzeci de *hadis-uri*”, *hadis-ul* nr. 41.

dintre voi este un păstor și fiecare este responsabil pentru turma lui (adică pentru cei care se află în grija lui).” [convenit]

Responsabilitatea pe care adevăratul musulman o simte atunci când un membru al familiei lui dă greș într-o privință importantă îl tulbură în mare măsură. El nu poate îndura acest lucru, așa că se grăbește să se ocupe de cauza respectivă indiferent de consecințe. Singurul care poate nesocoti o astfel de responsabilitate și păstra tăcerea asupra ei este omul slab în credință și lipsit de latura lui bărbătească.

El acceptă voia și hotărârea lui Allah

Adevăratul musulman este întotdeauna mulțumit să accepte voia și hotărârea lui Allah: „Cât de uimitoare este treaba musulmanului! Treburile lui sunt toate bune. Dacă are parte de liniște, el este recunoscător și acest lucru e bun pentru el. Dacă are parte de greutate, le întâmpină cu răbdare și stăruință, și acest lucru este de asemenea bun pentru el.” [Al-Bukhari]

Adevăratul musulman are convingerea că unul dintre stâlpii credinței este reprezentat de credința în voia și în hotărârea lui Allah. Orice lucru i se întâmplă în viață nu ar fi putut să nu se întâmple, deoarece acesta a fost poruncit de Allah. Faptul că acceptă hotărârea și voia Divină îi va aduce lui o răsplată bogată de la Allah, care îl va socoti ca fiind unul dintre credincioșii biruitori și supuși.

Din acest motiv în *hadis*-ul de mai înainte se spune că treburile unui musulman sunt toate bune. Dacă are parte de liniște, el va mulțumi Domnului pentru darul Său, iar dacă are parte de greutate, el le va îndura cu răbdare și tărie sufletească, urmând poruncile Domnului său și acceptând voia și hotărârea Sa. Indiferent de situație, este bine pentru el.

Cel care se întoarce la Allah cu căință

Musulmanul se poate afla în situația de a deveni nepăsător și de a se abate de la calea cea dreaptă, astfel că poate săvârși un păcat care nu se cade credinciosului smerit și prudent, însă el îl va pomeni de îndată pe Domnul său, se va lepăda de greșeală și va căuta îndurare pentru lipsurile sale:

„Aceia care au frică [de Allah], când îi atinge ceva rău din partea lui Șeitan, își aduc aminte și iată cum ei văd [primejdia].”
[Coran 7:201]

Inima care este pătrunsă de iubire și teamă de Allah nu va fi înfrântă de nepăsare. Cei care nesocotesc porunca lui Allah și călăuzirea Sa vor fi duși în rătăcire. Inima adevăratului musulman este chiar și mai dornică să se căiască, să ceară iertare și ea se bucură de supunere, dar și de călăuzirea și de mulțumirea lui Allah.

Principala lui preocupare este mulțumirea lui Allah

Adevăratul musulman caută să câștige mulțumirea lui Allah în fiecare lucru pe care îl face. El nu caută aprobarea celorlalți și cu adevărat el poate stârni mânia și ura oamenilor în eforturile pe care le face ca să câștige mulțumirea lui Allah, așa cum a spus Profetul: „Allah va avea grijă de cel care îi aduce Lui mulțumire cu riscul de a-i nemulțumi pe oameni și îl va apăra pe el de ei. Însă pe cel care caută să îi mulțumească pe oameni cu riscul de a-L nemulțumi pe El, Allah îl va lăsa în grija oamenilor.”²

Prin urmare, el își cântărește fiecare faptă după dorința de a câștiga mulțumirea lui Allah și, ținând cont de acest lucru, va împlini sau va renunța la orice obicei. În acest fel, musulmanul va avea țeluri înalte și calea cea dreaptă va fi clar însemnată

² Relatat de al-Tirmizi, al-Qada'i și Ibn 'Asakir. (*isnad hasan*)

pentru el. El se va feri să nu cadă cumva în contradicții penibile, ca de pildă să se supună lui Allah într-o privință și să nu se supună în alta ori să privească un lucru ca fiind permis (*halal*) într-un an și interzis (*haram*) în alt an. Nu există loc de contradicții atâta timp cât standardele sunt corecte și principiile sunt adevărate.

Putem vedea adesea oameni care se roagă cu dăruire în moschee, însă când îi vedem în piețe ei se ocupă de camătă [*riba*], ori dacă îi vedem la ei acasă, pe stradă, în școli sau prin vecini este evident că nu recurg la legile lui Allah nici pentru ei înșiși, dar nici pentru soțiile, copiii și toți cei care se află în grija lor. Acești oameni nu pot înțelege credința islamică, această religie care i-a îndrumat pe musulmani spre un scop măreț, și anume mulțumirea lui Allah – Fie El Preamărit! Acest scop măreț l-a făcut pe musulman să își cântărească toate faptele după standardele hotărâte de Allah. Și acești oameni vor apărea a fi cum s-ar zice „jumătate musulmani”, adică sunt musulmani numai cu numele. Această personalitate înjumătățită este una dintre cele mai mari pericole cu care se confruntă în prezent musulmanii.

El împlinește în mod obișnuit îndatoririle și faptele bune cerute de islam

Adevăratul musulman împlinește toate faptele obligatorii și aderă, în totalitate și cu dăruire, la stâlpii islamului. El nu încearcă să caute scuze ca să nu înfăptuiască vreun lucru. Face rugăciunea, împlinind toate cele cinci rugăciuni zilnice la timpul potrivit, căci rugăciunea este stâlpul credinței – cel care împlinește rugăciunea împlinește credința, iar cel care nesocotește rugăciunea, distruge credința.³

Rugăciunea este cea mai bună dintre fapte, așa cum se spune foarte clar în *hadis*-ul lui Ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! El a spus: „L-am întrebat pe Mesagerul lui Allah: «Care faptă este cea mai iubită de Allah?» El a zis: «Să împlinești fiecare

³ A se vedea *Ihya ulum al-din*, 1/147

rugăciune de îndată ce este timpul potrivit.» L-am întrebat: «Și apoi?» El a zis: «Să te porți cu părinții cu îngăduință și respect.» L-am întrebat: «Și apoi?» El a zis: «Lupta sfântă (*jihad*) pentru cauza lui Allah.» [convenit]

Rugăciunea este atât de însemnată pentru că este o legătură directă între rob și Domnul său, prin care omul se depărtează de preocupările vieții zilnice și se concentrează numai asupra Domnului său, cerându-l atât sprijin, cât și îndrumare și stăruință de a se afla în continuare pe calea cea dreaptă. Din acest motiv nu e de mirare că rugăciunea este considerată a fi cea mai bună faptă, deoarece este izvorul din care credinciosul își poate trage evlavia [*taqua*] și este izvorul care îl poate curăța de păcate.

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Ce ați zice dacă la ușa unuia dintre voi ar curge un pârâu în care el s-ar îmbăia de cinci ori pe zi? Ar mai rămâne vreo urmă de murdărie pe trupul lui?» Oamenii au zis: «Nu ar mai rămâne nicio urmă de murdărie.» El a zis: «Acest lucru este asemenea celor cinci rugăciuni zilnice, prin intermediul cărora Allah șterge păcatele.» [convenit]

Jabir – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Cele cinci rugăciuni zilnice sunt precum un râu adânc care curge pe lângă ușa oricărui dintre voi, în care se îmbăiază de cinci ori în fiecare zi.»» [Muslim]

Ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Un bărbat a sărutat o femeie, apoi a venit la Profet și i-a spus ce făcuse. Atunci Allah a revelat versetul: „*Și împlinește Rugăciunea [As-Salat] la cele două capete ale zilei și la anumite ceasuri din noapte! Faptele bune le alungă pe cele rele...*” [Coran 11:114] Omul a zis: „Se referă la mine?» Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Se referă la toți cei din comunitatea mea.” [convenit]

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah

– Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Cele cinci rugăciuni zilnice de vineri până vineri sunt o ispășire a păcatelor săvârșite în timpul dintre rugăciuni, atâta timp cât nu sunt săvârșite păcate majore.» [convenit]

Usman ibn Affan – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah spunând: «Nu există niciun musulman pentru care, dacă atunci când intră timpul de rugăciune, el face abluțiunea corect, se concentrează asupra rugăciunii și se prosternează așa cum se cuvine, rugăciunea sa să nu fie o ispășire pentru păcatele săvârșite mai înainte de ea, atâta timp cât nu au fost săvârșite păcate majore. Așa va fi până la sfârșitul vremii.»” [Muslim]

Există multe relatări care vorbesc despre virtuțile rugăciunii și descriu însemnătatea ei. Ar fi imposibil să le cităm pe toate aici.

Musulmanul credincios se străduiește să participe la rugăciunea în grup (*jama'a*) ori de câte ori poate, deoarece Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a spus că „rugăciunea împlinită în grup (*jama'a*) este de douăzeci și șapte de ori mai bună decât rugăciunea împlinită individual.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus că musulmanul „dacă împlinește așa cum trebuie abluțiunea (*udu'*) și apoi iese numai cu intenția de a merge să se roage în moschee, atunci pentru fiecare pas pe care îl face se va ridica statutul său în Paradis cu un grad și unul dintre păcatele sale va fi iertat.”⁴ Când se roagă, atâta timp cât rămâne la locul de rugăciune și abluțiunea (*udu'*) este încă valabilă, îngerii vor continua să se roage pentru el: „O, Allah, binecuvântează-l! O, Allah, îndură-te de el!” El este privit ca fiind într-o stare de rugăciune atâta timp cât așteaptă rugăciunea.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a făgăduit Paradisul aceluia care merge la moschee dimineața și

⁴ Din acest motiv, 'Abdullah ibn 'Umar – Pacea fie asupra sa! – obișnuia să facă pași mici atunci când mergea la moschee, pentru a-și spori numărul de pași făcuți, astfel încât răsplata lui să crească și mai mult.

seara: „Allah va pregăti un loc în Paradis pentru cel care merge la moschee dimineața sau seara, de fiecare dată când merge la moschee.” [convenit]

Companionii Profetului – Allah să fie mulțumit de ei toți! – erau întotdeauna nerăbdători să participe la rugăciunea făcută în grup. Referindu-se la acest lucru, 'Abdullah ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Cel care năzuiește să îl întâlnească pe Allah ca musulman să păstreze obiceiul de a veni la rugăciune atunci când este făcută chemarea.” Allah i-a arătat Profetului vostru calea dreptei călăuziri și aceste rugăciuni (în moschee) sunt o parte a acesteia. Dacă vă rugați în casele voastre ca acest om care a rămas în casa sa, atunci voi v-ați lepădat de tradiția (*sunna*) Profetului vostru, și dacă v-ați lepădat de tradiția Profetului vostru, atunci ați căzut în rătăcire. Era un timp când singurul om care stătea acasă la timp de rugăciune era fățarnicul, în vreme ce un om era adus sprijinit⁵ de alți doi, până când se așeza în rândul celor credincioși.” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era atât de preocupat ca oamenii să ia parte la rugăciunea în grup (*jama'a*) făcută în moschee, încât a dorit să ardă până la temelii locuințele celor care nu participau la rugăciune: „Pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu, am dorit să dau ordine să fie adunate lemne și să îmi fie aduse, apoi să poruncesc să se facă chemarea la rugăciune, să numesc un om care să conducă rugăciunea și să merg la cei care lipseau de la rugăciunea în grup și să le ard locuințele.” [convenit]

Așadar nu e de mirare să aflăm de Sa'id ibn Al-Musaiiab, care în treizeci de ani nu a văzut niciodată spatele unui alt om în moschee, deoarece se afla întotdeauna în primul rând, mai înainte să se facă chemarea la rugăciune (*azan*). Există multe astfel de exemple în trecutul islamic.

Distanța nu era o opreliște pentru companionii Profetului.

⁵ Se referă la slăbiciunea fizică sau la boală, care nu l-a împiedicat pe acel om să participe la rugăciunea în grup (*jama'a*) în moschee.

Ei veneau la moschee ori de câte ori auzeau chemarea la rugăciune, indiferent de cât de departe de moschee se afla locuința lor. Rugăciunea în grup le era atât de dragă, încât se bucurau dacă distanța era mai mare, deoarece fiecare pas pe care îl făceau până la moschee era înregistrat printre faptele lor bune pentru care se primește răsplată.

Ubayi ibn Kab – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Exista printre „ajutoare” (*Ansar*) un om a cărui casă era cea mai îndepărtată de moschee dintre toate pe care le cunoșteam, însă el nu a lipsit niciodată de la rugăciune! Cineva l-a întrebat: «De ce nu cumperi un măgar pe care să-l călărești atunci când e întuneric sau e foarte cald?» El a zis: «Nu mi-ar plăcea ca locuința mea să fie lângă moschee, pentru că îmi doresc ca pașii pe care îi fac până la moschee și apoi înapoi până la familia mea să îmi fie socotiți printre faptele mele bune.» Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Allah ți-a făcut parte la o mare răsplată.» [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a sfătuit pe acei companioni care se aflau departe de moschee să nu se mute mai aproape. El i-a asigurat că eforturile pe care le fac de a ajunge la moschee vor fi înregistrate printre faptele lor bune și că acei pași nu vor fi făcuți în zadar.

Jabir – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Unele suprafețe din jurul moscheii au devenit libere și atunci cei din neamul Salima au dorit să se mute acolo. Când Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a auzit acest lucru, le-a zis: «Am auzit că doriți să vă mutați mai aproape de moschee.» Ei au spus: «Da, o, Trimis al lui Allah, așa dorim să facem!» El a zis: «O, neam Salima, rămâneți unde sunteți, pentru ca eforturile voastre de a ajunge la moschee să fie înregistrate printre faptele voastre bune.» Ei au zis: «Nu am dorit să ne mai mutăm.» [Muslim]⁶

Abu Musa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Cel care

⁶ Al-Bukhari a făcut o relatare asemănătoare de la Anas.

va primi cea mai mare răsplată pentru rugăciunea sa este cel care a venit de la cea mai mare distanță și cel care așteaptă să se roage cu imamul va primi o răsplată mai mare decât cel ce se roagă, apoi merge să doarmă.» [convenit]

În multe *hadis-uri*, credincioșii sunt îndemnați îndeosebi să participe la rugăciunea în grup dimineata și seara. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a explicat că există o răsplată mare pentru cei care participă la moschee la aceste două rugăciuni (*fajr* și *ișa*). Este de ajuns să cităm aici numai două dintre aceste relatări:

1. Usman ibn Affan – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am auzit pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Dacă cineva face rugăciunea de noapte (*ișa*) în grup este ca și cum ar fi rămas treaz în rugăciune până la miezul nopții, iar dacă cineva face rugăciunea din zorii zilei (*fajr*) în grup este ca și când s-ar fi rugat toată noaptea.»” [Muslim]

2. Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Nicio rugăciune nu este o povară mai mare pentru cel fățarnic decât rugăciunile de dimineată (*fajr*) și noapte (*ișa*). Dacă ar ști ei cât de multe (binecuvântare și răsplată) se află în acestea, ar veni chiar dacă ar trebui să se târască.»” [convenit]

Musulmanul credincios care își dorește să fie biruitor în Ziua de Apoi nu va ezita să împlinească fapte în plus, atât cât îi stă în putere, noapte și zi, deoarece împlinirea unor fapte în plus îl va aduce pe acel rob mai aproape de Domnul său și îl va include printre cei care primesc ajutorul Său divin, așa cum se spune în acest *hadis qudsi*: „...Robul meu continuă să se apropie de Mine cu fapte împlinite în plus pentru ca Eu să îl iubesc. Când Eu îl iubesc, Eu sunt auzul lui cu care aude, vederea lui cu care vede, mâna lui cu care lovește și piciorul lui cu care merge. Și de Mi-ar cere (ceva), cu siguranță l-l voi da și de mi-ar cere adăpost, cu siguranță l-l voi oferi.” [Bukhari]

Datorită iubirii lui Allah pentru robii Săi, acea persoană va

fi iubită de locuitorii cerului și ai pământului, așa cum se spune în relatarea lui Abu Huraira, în care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Când Allah îl iubește pe unul dintre robii Săi, îl cheamă pe Gavriil (*Jibril*) și spune: «Îl iubesc pe cutare, iubește-l și tu.» Atunci Gavriil îl va iubi și va spune locuitorilor cerurilor: «Allah îl iubește pe cutare, iubiți-l și voi.» Și astfel îl vor iubi și locuitorii cerurilor (îngerii) și el va fi cinstit pe pământ. Dacă Allah nu-l iubește pe unul dintre robii Săi, îl cheamă pe Gavriil și spune: «Nu-l iubesc pe cutare; nu-l iubi nici tu.» Atunci Gavriil nu-l va iubi și va spune locuitorilor cerurilor: «Allah nu-l iubește pe cutare; nu-l iubiți nici voi.» Atunci locuitorii cerurilor nu-l vor iubi și de asemenea el nu va fi iubit nici de locuitorii pământului.” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să rămână noaptea în rugăciune și să stea până când i se umflau picioarele. A'îșa – Pacea fie asupra sa! – l-a întrebat: „De ce faci asta, o, Trimis al lui Allah, când Allah ți-a iertat toate păcatele, cele ce au fost și cele ce vor să vină?” El a răspuns: „Oare nu ar trebui să fiu un rob recunoscător?” [Bukhari și Muslim]

Adevăratul musulman încearcă să împlinească toate rugăciunile într-un mod desăvârșit. Rugăciunea nu înseamnă numai vorbe goale, în timp ce inima este goală și gândurile sunt în altă parte.

După ce și-a încheiat rugăciunea, musulmanul nu se grăbește să se întoarcă la treburile zilnice. În loc de asta, el caută iertarea lui Allah, se roagă Lui și Îl preamărește, așa cum se descrie în „Tradiția Profetului” (*Sunna*). Apoi se întoarce spre Preamăritul Allah cu smerenie, rugându-L să îl călăuzească și să îi dăruiască bunătatea acestei vieți și a vieții ce va să vină. În acest mod, rugăciunea joacă un rol important în curățarea inimii și a sufletului. Din aceste motive, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să spună: „Sursa celei mai adânci mulțumiri ale mele este rugăciunea.”⁷

⁷ Relatat de Ahmad și al-Nisa'i (*hasan hadis*)

Cei ce se roagă din toată inima și cu smerenie se află sub grija și pavăza lui Allah și aceștia nu se tem când sunt atinși de rău și nici nu sunt zgârciți când sunt atinși de bine:

„Omul a fost făcut nestatornic; / Când are parte de rău, el este abătut / Iar când are parte de bine, el este zgârcit, / Afară de cei care fac Rugăciunea”

[Coran 70:19-22]

Adevăratul musulman plătește de asemenea dania (*zakat*), dacă are suficientă avere. El calculează suma care trebuie plătită, cu precizie și în mod corect, și o plătește conform cerințelor islamice. Chiar dacă are de plătit danie în valoare de mii sau milioane, niciodată nu îi va trece prin minte să găsească vreo scuză ca să nu plătească.

Dania (*zakat*) este o obligație financiară clar definită, însă este de asemenea și un act de slăvire. Adevăratul musulman nu își poate permite să dea greș în această îndatorire care este fixată de legea islamică (*șari'a*). Musulmanului care pregetă să plătească îi lipsește credința adevărată și are un comportament avar și ciudat. Este de ajuns să spunem că este permis să se lupte împotriva celui ce nu plătește dania, chiar până la punctul de a-l ucide, până când își împlinește această obligație. Cuvintele lui Abu Bakr – Pacea fie asupra sa! – referitoare la apostazi⁸ au răsunat de-a lungul secolelor, amintindu-ne de legătura pe care islamul o face între treburile „religioase” și cele „lumești”: „Voi lupta împotriva oricui desparte rugăciunea (*salat*) de danie (*zakat*).” Spusele lui Abu Bakr arată pe de o parte faptul că el înțelegea pe deplin această religie măreață și pe de altă parte arată strânsa

⁸ Apostazi – după moartea Profetului, numeroase triburi arabe care îmbrățișaseră islamul au renunțat la credință și s-au răzvrătit. Au refuzat în special să plătească dania (*zakat*) chiar dacă era una dintre îndatoririle de bază ale religiei pe care făcuseră legământ să o urmeze. Abu Bakr, în calitate de calif, avea datoria să îi aducă din nou la calea islamului, să restabilească ordinea și durabilitatea statului islamic.

legătură dintre rugăciune și danie, așa cum se vede în versetele din Coran care au fost revelate unul după altul și care subliniază această legătură:

„Ci aliații voștri sunt numai Allah, Trimisul Lui și cei care cred, cei care plinesc Rugăciunea [As-Salat], aduc Dania [Az-Zakat] și se înclină adânc [înaintea lui Allah].”

[Coran 5:55]

„Pliniți rugăciunea, dați Dania și prosternați-vă laolaltă cu cei care se pleacă!”

[Coran 2:43]

„Cei care cred și plinesc fapte bune, fac Rugăciunea [As-Salat] și dau Dania [Az-Zakat], au răsplata lor de la Domnul lor și pentru ei nu este teamă și nici nu vor fi ei măhniți.”

[Coran 2:277]

Adevăratul musulman postește în luna Ramadan cu intenția sinceră de a câștiga răsplată de la Allah și cu inima plină de credință. „Aceluia care postește în Ramadan cu credință și speranță la răsplată îi vor fi iertate toate păcatele anterioare.” [convenit] El știe prea bine că în obligația de a posti sunt incluse și păzirea limbii, a vederii și a tuturor celorlalte „înzestrări”, ferindu-se în același timp să nu săvârșească vreun păcat care să îi anuleze postul sau răsplata: „Când vreunul dintre voi postește, nu trebuie să rostească cuvinte urâte sau să ridice vocea la mânie. Dacă atunci cineva îl provoacă sau se luptă cu el, el trebuie să zică: «Eu postesc!»” [convenit]

„Allah nu are nevoie de renunțarea la mâncare și băutură a celui care nu renunță la vorbe mincinoase și la fapte rele.” [Bukhari]

Musulmanul care postește este conștient de faptul că aceasta este o lună cum nu mai există alta: este luna în care se

postește pentru Allah, iar răsplata de la Allah este mai măreață și mai bogată decât își poate cineva imagina: „Răsplata pentru fiecare faptă bună împlinită de fiii lui Adam va fi înmulțită de la zece până la șapte sute de ori. Allah a grăit: «În afara postului, pentru că acesta este pentru Mine și Eu Însumi voi oferi răsplata pentru el. El renunță la mâncarea sa și la plăcerile lui pentru Mine.» Pentru cel ce postește există două momente de bucurie, unul, atunci când își întrerupe postul, celălalt, când îl întâlnește pe Domnul lui. Cu adevărat mirosul gurii celui ce postește este mai plăcut lui Allah decât mireasma moscului.” [Muslim]

Musulmanul înțelept se îngrijește să facă tot ce poate mai mult în această lună binecuvântată. Întreaga zi el și-o petrece postind, rugându-se, citind din Coran, împlinind milostenii și alte fapte bune, iar nopțile cu rugăciune, rugăciuni opționale (*tahajjud*) și rugi (*dua*): „Aceluia care postește în Ramadan cu credință și speranță la răsplată îi vor fi iertate toate păcatele anterioare.” [convenit]

Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – se străduia să îplinească mai multe fapte bune decât în oricare alt timp, și asta în special în ultimele zece zile ale lunii.

A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să îplinească în timpul lunii Ramadan, în special în ultimele zece zile ale lunii, mai mult decât împlinea în oricare alt timp.” [Muslim]

De asemenea, A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Când începeau ultimele zile ale lunii Ramadan, Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – stătea întreaga noapte, își trezea familia, se străduia foarte mult și se înfrâna de la relații conjugale.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a poruncit musulmanilor să caute noaptea „hotărârii divine” (*lailat al-qadr*) și îi încuraja să petreacă această noapte în rugăciune: „Căutați *lailat al-qadr* în timpul ultimelor zece zile ale lunii

Ramadan.” [convenit]

„Căutați *lailat al-qadr* în timpul nopților impare din ultimele zece zile ale lunii Ramadan.” [Bukhari]

„Celui ce își petrece noaptea *al-qadr* în rugăciune și se roagă din credință dreaptă și sperând la răsplată îi vor fi iertate toate păcatele anterioare.” [convenit]

Așadar această lună binecuvântată este un timp neprihănit numai pentru rugăciune. Musulmanul adevărat nu are timp să stea de vorbă și să se ocupe cu alte îndeletniciri inutile de-a lungul nopții. El nu trebuie să se afle printre cei care își petrec în mod plăcut noaptea până când zorii se apropie, iar după ce mănâncă puțin, cad într-un somn adânc și pot chiar să piardă rugăciunea de dimineață (*fajr*).

Musulmanul care înțelege cu adevărat religia sa nu rămâne treaz până târziu după ce s-a întors de la rugăciunile *taraawih*⁹, deoarece în câteva ore scurte se va trezi să facă rugăciunea opțională de noapte (*qiyam al-lail*) și să mănânce *suhur*, căci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a poruncit musulmanilor să mănânce *suhur*, pentru că se află multe foloase în acesta: „Mâncați *suhur*, pentru că în *suhur* se află binecuvântare.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a poruncit musulmanilor să se trezească să mănânce *suhur*, deoarece acest lucru le va reaminti să facă *qiyam al-lail* și îi va motiva să meargă să facă rugăciunea de dimineață (*fajr*) la moschee, în grup, asta pe lângă faptul că îi va ajuta să postească. Așa se spune în tradiția (*sunna*) Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și el așa i-a învățat pe companionii săi.

Zaid ibn Thabit – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Am mâncat *suhur* cu Trimisul lui Allah, apoi ne-am ridicat să ne rugăm.” Un

⁹ *Taraawih* – rugăciuni opționale, care sunt înfăptuite după rugăciunea de noapte (*ișa*), în Ramadan. Sunt făcute de obicei în grup și în timpul lor se recită cât de mult se poate din Coran.

om a întrebat: „Cât timp era între cele două?” El a zis: „Cincizeci de versete [adică timpul necesar cât pentru a recita cincizeci de versete].” [convenit]

Adevăratul bărbat musulman împlinește de asemenea posturile opționale în alte perioade decât în luna Ramadan, cum ar fi în ziua 'Arafa și în cea de-a noua și a zecea zi a lunii Muharram. Postul în aceste zile reprezintă una dintre faptele bune care ne pot izbăvi de păcate, așa cum ne-a spus Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

Abu Qatada – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a fost întrebat despre postul din ziua 'Arafa și el a zis: «Este o izbăvire pentru păcatele anului care a trecut și pentru ale celui prezent.»” [convenit]

Ibn 'Abbas a zis: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a postit în ziua 'Așura (a zecea zi a lunii Muharram) și le-a poruncit celorlalți să postească și ei în această zi.” [convenit]

Abu Qatada – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a fost întrebat despre postul din ziua 'Așura și el a zis: «Este o izbăvire a păcatelor din anul care a trecut.»” [Muslim]

Ibn 'Abbas – Pacea fie asupra sa! – a povestit că Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Dacă voi trăi și la anul, voi posti în cea de-a noua zi (a lunii Muharram).” [Muslim]

Este bine de asemenea să se postească timp de șase zile în luna Șawual (luna islamică ce urmează imediat după Ramadan), așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Pentru cel care a ținut post în luna Ramadan, apoi l-a continuat cu șase zile [de post] în Șawual va fi precum a postit pentru un an întreg.” [Muslim]

Este de asemenea recomandat să se țină post timp de trei zile în fiecare lună, conform spuselor lui Abu Huraira: „Cel mai

drag prieten al meu (adică Profetul) m-a povățuit să fac trei lucruri: să postesc trei zile în fiecare lună, să fac două *raka* la rugăciunea *duha* și să nu mă culc niciodată până ce nu am făcut *uitr.*” [convenit]

Abu Ad-Darda – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Dragul meu prieten (adică Profetul) m-a povățuit să fac trei lucruri la care n-am să renunț niciodată cât voi trăi: să postesc trei zile în fiecare lună, să fac rugăciunea *duha* și să nu dorm până nu am făcut *uitr.*” [Muslim]

’Abdullah ibn ’Amr ibn ’Al-As – Pacea fie asupra sa! – a spus că Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Postul timp de trei zile în fiecare lună este precum postul pentru o viață întreagă.” [Muslim]

Unele relatări descriu aceste zile ca fiind a treisprezecea, a paisprezecea și a cincisprezecea zi a fiecărei luni, care sunt numite „zilele albe” (*al-aiyam al-bid*); alte relatări afirmă că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să țină post trei zile, fără a le preciza, în fiecare lună.

Mu’adha Al-’Adawii a zis: „Am întreat-o pe A’ișa: «Trimisul lui Allah obișnuia să țină post trei zile în fiecare lună?» Ea a zis: «Da.» Am întreat-o: «În ce perioadă a lunii obișnuia să postească?» Ea a zis: «Pentru el nu conta în care perioadă a lunii ținea post.»” [Muslim]

Adevăratul musulman intenționează să împlinească pelerinajul (*hajj*) în Casa lui Allah atunci când are această posibilitate. Înainte de a pleca în călătorie la locurile sfinte, el studiază în profunzime regulile pelerinajului, cercetând toate aspectele minore și majore, astfel ca atunci când va împlini ritualurile pelerinajului, să le împlinească într-un mod desăvârșit și corect. El înțelege pe deplin înțelepciunea care se află în spatele acestei mărețe îndatoriri religioase și își simte sufletul pătruns de credința și bucuria islamului. După ce împlinește cu succes pelerinajul, el se va întoarce la familia lui și în țara lui fără de păcat ca și în ziua în care s-a născut, pătruns de măreția acestei religii

care a adunat laolaltă națiunile pământului în jurul Casei lui Allah într-o mare reuniune internațională, așa cum nu a mai existat în nicio altă vreme, căci în ciuda diferențelor de culoare, naționalitate și limbă, pelerinii sunt uniți prin răspunsul la chemarea lui Allah și prin slăvirea pe care i-o aduc Lui, Unicului Stăpân Atotputernic.

El este un adevărat rob al lui Allah

Musulmanul crede cu adevărat că unicul său scop în viață este să îl adore pe Domnul său:

„Eu nu i-am creat pe djinni și oameni decât pentru ca ei să Mă adore.”

[Coran 51:56]

Adorarea și slăvirea lui Allah se pot înfăptui prin fiecare faptă bună ce are ca scop formarea unei civilizații care să răspândească Cuvântul lui Allah pe pământ și care să trăiască așa cum se spune în învățăturile și poruncile Sale. Gândul că este un slujitor al lui Allah este adânc înrădăcinat în inima musulmanului și acesta este punctul de plecare pentru toate faptele sale, prin care încearcă să câștige mulțumirea lui Allah. Astfel fiecare faptă pe care un musulman o săvârșește poate fi considerată un act de slăvire întocmai ca și ritualurile religiei lui, atâta timp cât intenția sa este să împlinească acele fapte pentru Allah.

Cel mai important act de slăvire pe care îl pot împlini musulmanii este să facă tot posibilul pentru a propovădui religia lui Allah pe pământ și pentru a urma modul de viață pe care El l-a hotărât, așa încât islamul să cârmuiască atât viața individului și a familiei, cât și a comunității și a națiunii.

Adevăratul musulman simte că lipsește ceva din slăvirea lui dacă nu încearcă să ducă la bun sfârșit scopul pentru care Allah a creat *djinni* și oamenii, adică să ajute la răspândirea

supremației lui Allah pe pământ, singurul mod în care omenirea poate cu adevărat să-L slăvească pe Allah:

„Eu nu i-am creat pe djinni și oameni decât pentru ca ei să Mă adore.”

[Coran 51:56]

Aceasta este singura modalitate prin care adevăratul sens al cuvintelor *„La ilaha ill-Allah, Muhammedun Rasulullah!* [Nu există altă divinitate în afară de Allah și Muhammed este Trimisul lui Allah!]” va fi împlinit în timpul vieții noastre pământești.

Înțelegând foarte bine acest lucru, musulmanul nu poate fi decât un om cu o misiune în viață, o misiune care are ca scop stabilirea Legii lui Allah Unicul pe pământ, în toate aspectele vieții. Credința lui nu poate fi desăvârșită, decât dacă încearcă din răputeri să împlinească această responsabilitate. Această misiune îl face pe musulman să simtă că aparține cu adevărat islamului și că acesta este singurul lucru care îl va face să intre în rândurile drept-credincioșilor musulmani și care va da un sens vieții lui, căci rolul de propovăduitor al islamului pe pământ este un rol pe care Allah l-a preferat înaintea multora din creația Sa:

„Noi i-am cinstit pe fiii lui Adam și i-am purtat pe ei pe uscat și pe mare și le-am dat lor ca hrană felurite bunătăți și i-am ales pe ei înaintea multor alora din cei pe care i-am creat.”

[Coran 17:70]

Nu este de mirare că adevăratul musulman îmbrățișează bucuros această misiune și își dedică cu înflăcărare toate mijloacele – timpul, energia și averea – pentru a o împlini. Aceasta este o trăsătură de seamă a vieții lui, pentru că îl îndreptățește să se apropie și mai mult de Allah. Fără această misiune, viața lui nu are niciun sens și nu există nicio garanție că va câștiga mulțumirea lui Allah, decât în cazul în care își dedică toate

eforturile pentru a o îndeplini. Încercarea de a stabili legea lui Allah pe pământ este cea mai înaltă formă de slăvire pe care o poate împlini un musulman, deoarece aceasta îl aduce mai aproape de Allah și îi asigură mijloace de a câștiga mulțumirea Sa. Așadar musulmanul încearcă fără întrerupere să facă acest scop să devină realitate. El nu depune un alt jurământ, nu duce o altă flamură în afară de cea islamică și urmează numai învățăturile acestei religii.

El citește adeseori Coranul

Pentru a putea ajunge la un nivel atât de înalt, musulmanul trebuie să se adăpostească întotdeauna la umbra sfântului Coran, să se bucure de călăuzirea lui binecuvântată și să îi îngăduie să îl îndrepte spre cei drept-credincioși. El citește adeseori Coranul cu smerenie și încearcă să înțeleagă sensurile versetelor. El stabilește un timp anume pentru citirea Coranului pe care îl respectă întotdeauna: acest timp îl dedică în totalitate numai citirii cuvintelor Domnului său. Atunci adevăratul sens al versetelor din Coran îi va pătrunde sufletul, curățindu-l și purificându-l, și îi va spori înțelepciunea, credința și simțul siguranței:

„Pe cei ce cred și ale căror inimi sunt liniștite întru pomenirea lui Allah”, căci prin pomenirea lui Allah se liniștesc inimile.”

[Coran 13:28]

Musulmanul își amintește de imaginea minunată pe care o are cel ce citește Coranul, zugrăvită atât de frumos de Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, încât își petrece zilele și noapțile recitând din Cartea sfântă și bucurându-se de sensurile binecuvântate.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Imaginea unui credincios care citește Coranul este precum o

citronadă, al cărei miros este plăcut și al cărei gust este plăcut; imaginea credinciosului care nu citește Coranul este precum o curmală, care nu are niciun miros, însă gustul ei este dulce; imaginea unui ipocrit care citește Coranul este precum o floare înmiresmată, care are un miros plăcut, dar al cărei gust este amar; și imaginea unui ipocrit care nu citește Coranul este precum colochinta (măr amar), care nu are niciun miros și are gust amar.”
[convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Citește Coranul, pentru că el își va oferi serviciile în Ziua Învierii ca să mijlocească pentru cititorii lui.” [Muslim]

„Cel care citește fluent Coranul este alături de scribii¹⁰ cinstiți și evlavioși și cel care citește Coranul și face eforturi să îl citească, chiar dacă este greu pentru el, va primi o dublă răsplată”.
[convenit]

Poate oare musulmanul să nesocotească versetele din Coran sau să nu îl citească și să nu reflecteze la sensurile lui?

În concluzie, îndatorirea pe care adevăratul musulman o are față de Domnul său este aceea de a avea credință profundă și adevărată, de a împlini mereu fapte bune, de a căuta continuu mulțumirea Sa, de a fi un adevărat rob al Său și de a duce la împlinire scopul pentru care a fost creat, așa cum l-a definit Allah:

„Eu nu i-am creat pe djinni și oameni decât pentru ca ei să Mă adore.”

[Coran 51:56]

¹⁰ Adică îngerii care scriu faptele omului. Sensul este următorul: cel care știe bine Coranul se va bucura de un statut atât de înalt în Ziua de Apoi, încât se va afla în compania măreață a acestor scribi evlavioși. (traducătorul)

Capitolul II Musulmanul și propria persoană

Introducere

Islamul vrea ca musulmanul să se distingă de ceilalți oameni, remarcându-se de îndată prin înfățișare, îmbrăcăminte, comportament decent și fapte bune, așa încât să reprezinte un bun exemplu, demn de mesajul măreț pe care îl aduce omenirii.

Potrivit relatării făcute de marele companion Ibn Al-Hanzaliia, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a spus companionilor săi în timp ce călătoreau ca să întâlnească și alți frați în credință: „Mergeți să-i vizitați pe frații voștri. Așadar dregeți șeile voastre și asigurați-vă că sunteți bine îmbrăcați, ca să fiți printre oameni ca o podoabă, căci Allah nu iubește urâtenia.”¹¹

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a considerat înfățișarea neîngrijită, hainele pline de scame și murdare a fi o formă de urâtenie, care nu este plăcută și este interzisă de islam.

Adevăratul musulman nu își neglijează înfățișarea, indiferent de cât este de ocupat cu îndatoririle sale islamice, deoarece înfățișarea unui om nu poate fi separată de natura lui interioară.

O înfățișare plăcută și deosebită îi este de folos unei ființe nobile și decente: așa trebuie să fie musulmanul care îi cheamă pe alții la islam.

Musulmanul înțelept este acela care trasează un echilibru între nevoile trupului, ale minții și ale sufletului. El acordă fiecărei părți atenția pe care o merită, fără a exagera într-un anumit aspect în detrimentul celorlalte. Căutând să creeze un echilibru perfect, el urmează dreapta călăuzire a Profetului – Allah să-l

¹¹ Relatat de Abu Dawud, al-Hakim în “*al-Mustadrak*” (*isnad sahih*).

binecuvânteze și să-l miluiască!

'Abdullah ibn 'Amr ibn al-'As – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – știa despre exagerarea în slăvire, deoarece i-a spus lui ('Abdullah): „Am auzit eu bine că postești întreaga zi și că rămâi în rugăciune întreaga noapte?” El a zis: „E adevărat, o, Trimis al lui Allah!” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus: „Nu face asta. Postește și întrerupe-ți postul, dormi și apoi trezește-te. Pentru că trupul tău are un drept de la tine, ochii tăi au un drept de la tine, soția ta are un drept de la tine și oaspeții (vizitatorii) au un drept de la tine.” [Bukhari și Muslim]

Cum poate atinge bărbatul musulman acest echilibru între trup, minte și suflet?

Trupul lui

Cumpătare în ceea ce privește mâncarea și băutura

Bărbatul musulman are mare grijă de trupul lui, contribuind la sănătatea și întărirea lui. El este cumpătat la mâncare și la băutura, nu este lacom și consumă numai atât cât să își mențină sănătatea și energia. Acest lucru reflectă ceea ce se spune în Coran:

„...Mâncați și beți, însă nu întreceți măsura, fiindcă El nu-i iubește pe cei care întrec măsura!”

[Coran 7:31]

De asemenea, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a îndemnat la cumpătare în ceea ce privește mâncarea și băutura: „Pentru fiul lui Adam nu există vas mai rău pe care să îl umple decât stomacul său, însă dacă trebuie să-l umple, atunci să lase o treime pentru mâncare, o treime pentru băutura și o treime pentru aer.”¹²

¹² Un *hasan hadis* relatat de Ahmad, al-Tirmizi, iar Hakim a spus că este *sahih*.

'Umar – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Feriți-vă să vă umpleți stomacul cu mâncare și băutură, pentru că este dăunător trupului și provoacă boală și lenevie în împlinirea rugăciunilor. Fiți cumpătați atât la mâncare, cât și la băutură, căci acest lucru este mai sănătos pentru trupurile voastre și, în cea mai mare măsură, reduce risipa. Allah nu îl va iubi pe omul îmbuibat (cel care duce o viață în desfătare) și omul nu va fi osândit până ce nu va pune poftele lui mai presus de religia lui.”¹³

Bărbatul musulman se ține departe de droguri și stimulente, mai ales de cele care sunt cunoscute ca fiind interzise. El se culcă devreme și se trezește devreme și nu consumă medicamente decât dacă este bolnav. În afară de aceasta, prin modul de viață pe care îl duce el are grijă de sănătatea și de energia lui.

Musulmanul înțelept știe prea bine că un credincios puternic în credință este mai iubit de Allah decât un credincios slab în credință, așa cum ne-a învățat Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Așadar el caută întotdeauna să își întărească trupul ducând un stil de viață sănătos.

El face în mod obișnuit exerciții fizice

Cu toate că de obicei musulmanul se bucură de o stare de sănătate bună, deoarece se abține să consume alimente sau băuturi dăunătoare ori interzise și se ferește de asemenea de obiceiuri nesănătoase, cum ar fi să stea noaptea până târziu sau să se implice în activități care sunt dăunătoare stării lui de sănătate, el trebuie să facă totuși eforturi să își îmbunătățească condiția fizică.

Obiceiul de a mânca sănătos este urmat de un program bine organizat de exerciții fizice, care să se potrivească condiției fizice, vârstei și statutului social. Acest lucru îi oferă trupului său tărie, energie și vitalitate, precum și imunitate la boli.

Dacă vrea să tragă foloase de pe urma exercițiilor fizice, el

¹³ Al-Kanz, 8/47.

face sport cu regularitate și nu renunță. Acest lucru este făcut după un sistem bine organizat, cu măsură însă, căci, oriunde s-ar afla, aceasta este o trăsătură distinctivă a adevăratului musulman.

Trupul și îmbrăcămintea sunt curate

Musulmanul care urmează normele islamice este foarte curat. El are standarde înalte în ceea ce privește igiena personală, îmbăindu-se adesea, căci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a îndemnat pe musulmani să facă o baie generală și să se parfumeze¹⁴, mai ales în ziua de vineri: „Îmbăiați-vă vinerea, spălați-vă pe cap, chiar dacă nu vă aflați în starea de *janaba* (necurătenie, adică după relații conjugale) și parfumați-vă.” [Bukhari]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a pus un accent atât de mare pe curățenie și pe îmbăiere, încât unii dintre cei patru imami au considerat abluțiunea generală (*gusl*) înainte de rugăciunea de vineri a fi obligatorie.

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Este de datoria fiecărui musulman să facă baie (cel puțin) o dată la șapte zile și să se spele pe cap și pe trup.»” [convenit]

Adevăratul musulman își păstrează îmbrăcămintea și șosetele curate, verificându-le din când în când, să se asigure că nu au un miros neplăcut. El folosește de asemenea parfum care să-l ajute să fie curat. S-a relatat că 'Umar – Pacea fie asupra sa! – obișnuia să spună: „Cel care cheltuiește o treime din averea sa pe parfum nu este risipitor.”

Musulmanul înțelept se îngrijește de cavitatea sa bucală, pentru ca nimeni să nu simtă vreodată că aceasta emană un miros neplăcut. El își curăță în fiecare zi dinții cu un *siwak*, cu o periuță de dinți, pastă de dinți și apă de gură. El vizitează de

¹⁴ numai bărbații se pot parfuma atunci când ies în public; este interzis ca femeile să fie parfumate atunci când ies afară.

asemenea cu regularitate dentistul, își face un control cel puțin o dată pe an și vizitează și alți specialiști, cum ar fi la otorinolaringologie (pentru urechi, nas și gât) dacă este necesar, pentru ca respirația lui să rămână proaspătă și plăcut mirositoare.

A'ișa – Pacea fie asupra sa! – a spus că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – „nu se trezea niciodată din somn, în orice timp din zi și noapte, fără să își curețe dinții cu un *siuak* înainte de a face abluțiunea (*udu*).”¹⁵

Preocuparea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – pentru igiena orală era atât de mare încât a zis: „Dacă nu era faptul că nu am dorit să îmi împovărez comunitatea, le-aș fi poruncit să folosească *siuak*-ul înainte de fiecare rugăciune.” [Bukhari și Muslim]

A'ișa – Pacea fie asupra sa! – a fost întrebată de primul lucru pe care obișnuia să îl facă Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – atunci când ajungea acasă. Ea a zis: „Să folosească *siuak*-ul.” [Muslim]

Din nefericire, unii musulmani nesocotesc aceste învățături care se află la baza islamului și nu acordă atenția cuvenită cavității bucale, trupului și îmbrăcămintei. Și poate îi vedeți că merg la moschee sau la alte întruniri religioase sau de studiu, deranjându-și frații cu mirosuri neplăcute și făcându-le rău îngerilor care înconjoară aceste întruniri binecuvântate. Ceea ce este cu adevărat ciudat este faptul că ei ascultă și repetă spusele Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – că acela care mănâncă ceapă, usturoi sau praz nu trebuie să meargă la moschee, deoarece respirația lui ar putea face rău îngerilor și oamenilor: „Cel care mănâncă ceapă, usturoi sau praz să nu se apropie de moscheea noastră, căci ceea ce face rău fiilor lui Adam face rău și îngerilor.” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a interzis celor care au consumat aceste ierburi urât mirositoare să se apropie de moschee, ca nu cumva oamenii și îngerii să fie

¹⁵ *Hasan hadis* relatat de Ahmed și Abu Dawud

vătămați de respirația lor urât mirositoare, însă aceste mirosuri pălesc în semnificație pe lângă duhoarea pe care o emană hainele murdare, ciorapii nespălați, trupurile nespălate și gurile necurate ale acelor indivizi nepăsători și neîngrijiți care le fac rău celorlalți la diverse întruniri.

Imamul Ahmad și imamul Al-Nisa'i a relatat că Jabir – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a venit să ne viziteze și a văzut un bărbat care purta haine murdare. El a zis: «E posibil oare ca acest om să nu găsească nimic cu care să își spele hainele?»»

Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu îi plăcea să îl vadă pe musulman că se înfățișează înaintea oamenilor purtând haine murdare, când putea să le curețe. El i-a îndemnat pe musulmani să îmbrace întotdeauna haine curate și să aibă o înfățișare curată și îngrijită.

El obișnuia să spună: „Nu e nimic rău dacă se păstrează două veșminte pentru ziua de vineri, în afară de hainele de zi cu zi.”¹⁶

Islamul își încurajează adesea adepții să fie întotdeauna curați, să își parfumeze îmbrăcămintea și să se asigure că trupul lor emană întotdeauna un miros proaspăt și curat. Așa obișnuia să facă Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, așa cum se consemnează într-o relatare pe care imamul Muslim a citat-o de la Anas ibn Malik, care a zis: „Nu am simțit niciodată miros de ambră cenușie sau de mosc care să aibă o mireasmă mai plăcută decât mirosul Trimisului lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!”

Multe relatări descriu curățenia veșmintelor Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a trupului său, precum și mirosul plăcut al sudorii lui. De exemplu: dacă strângea mâna unui om, mirosul său plăcut rămânea imprimat pe mâna aceluși om pentru restul zilei, iar dacă mângâia cu mâna creștetul unui copil, acesta se deosebea de ceilalți prin virtutea mirosului dulce.

¹⁶ Relatare de Abu Dawud, Ibn Majah. (*isnad sahih*)

Imamul Bukhari menționează în „*Al-Tarikh al-kabir*”, relatând de la Jabir, că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu a trecut niciodată printr-un loc fără ca oamenii care veneau după el să nu știe că a trecut pe acolo, datorită miresmei persistente pe care o lăsa în urmă.

Odată, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a dormit în casa lui Anas. El a asudat și Umm Anas a venit să strângă sudoarea într-o sticlă. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a întrebat-o ce anume făcea și ea i-a zis: „Aceasta este sudoarea ta. O adăugăm parfumului nostru și acesta este cel mai bun parfum.” [Muslim]

Cât de urgentă este nevoia musulmanilor de a urma călăuzirea acestui măreț trimis în ceea ce privește îngrijirea părului, așa cum spun învățăturile islamice. Așa s-a relatat într-un *hadis* de Abu Dawud citat de la Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! Acesta a zis: „Oricine are păr să se îngrijească de el așa cum se cuvine.”

Îngrijirea părului, potrivit învățăturilor islamice, înseamnă a-l păstra curat, a-l pieptena, a-l parfuma și a-l aranja într-un mod plăcut.

Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu îi plăcea ca oamenii să își lase părul nepieptănat și neîngrijit, să arate ca niște monștrii. A asemuit asemenea urâtenie cu înfățișarea Satanei.

În „*Al-Muwatta*”, imamul Malik a menționat un *hadis* cu un lanț autentic (*mursal isnad*) de la 'Atta' ibn Iassar. Acesta a zis: „Trimisul lui Allah era în moschee, când un om cu păr neîngrijit și barba murdară a intrat. Profetul a arătat spre el, ca și cum i-ar fi spus că trebuie să își curețe părul și barba. Bărbatul a mers și a făcut asta, apoi s-a reîntors. Profetul a zis: «Nu este mai bine așa decât să vină unul dintre voi cu părul neîngrijit, arătând ca Satana?»”

Faptul că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a asemuit omul cu păr murdar cu Satana arată foarte

clar că islamul pune mare accent pe înfățișarea îngrijită și plăcută și nu agreează murdăria și urâtenia.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ținea întotdeauna cont de înfățișarea oamenilor și el nu a văzut niciodată un om cu îmbrăcăminte murdară, cu păr neîngrijit, fără să îl dojenească pentru neglijența sa. Imamul Ahmad și An-Nasaa'i relatează că Jabir – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Trimisul lui Allah a venit să ne viziteze și a văzut un om cu părul neîngrijit, ce îi stătea în toate direcțiile, așa că a zis: «Se poate oare să nu fi găsit nimic cu care să-și potolească părul?»”

Înfățișarea plăcută

Adevăratul musulman are mare grijă de îmbrăcăminte sa, așa că veți vedea că el are o înfățișare plăcută, fără să fie risipitor. El este plăcut la vedere și nu îi deranjează pe oameni cu înfățișarea lui neîngrijită, răvășită. El își studiază întotdeauna înfățișarea atunci când merge să se întâlnească și cu alți bărbați și face în așa fel încât să arate bine, fără a întrece măsura, căci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – se aranja atunci când se afla înaintea companionilor săi, dar și înaintea familiei.

Spune: “Cine a oprit podoaba orânduită de Allah, pe care El a făcut-o pentru robii Săi și bunătățile cele trebuincioase pentru viațuire?”

[Coran 7:32]

Al-Qurtubi a spus că Makhul a relatat de la A'îșa: „Un grup de companionii ai Profetului îl aștepta la ușă, iar el s-a pregătit să iasă ca să-i întâmpine. În casă se afla un vas cu apă și el s-a uitat în apă, netezindu-și barba și părul.” (A'îșa a zis) L-am întrebat: „O, Trimis al lui Allah, chiar și tu faci asta?” El a zis: „Da.

Când un bărbat merge să-și întâlnească frații, să se pregătească așa cum se cuvine, pentru că Allah este Frumos și iubește frumusețea.”

Musulmanul face toate acestea ținând cont de idealul islamic de cumpătare, evitând extremele atât în ceea ce privește exagerarea, cât și neglijarea:

„Aceia care, când cheltuiesc, nu sunt nici risipitori nici zgârciți, ci fac aceasta cu măsură”

[Coran 25:67]

Islamul dorește ca adepții săi, în special propovăduitorii (*da'is*), să ia parte la adunări având un aspect plăcut, să nu se înfățișeze neplăcuți la vedere. Neglijarea înfățișării, până într-acolo încât aceasta devine jignitoare pentru însoțitor, nu face parte din islam. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să îmbrace haine curate și să aibă o înfățișare plăcută înaintea familiei și a însoțitorilor săi. El considera că a te îmbrăca bine și a arăta bine este o dovadă a Bindecuvântărilor lui Allah: „Allah iubește să vadă semnele darurilor Sale pe robii Săi.”¹⁷

Ibn Sa'd relatează în „*At-Tabaqat*” că Jundub ibn Makit – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Ori de câte ori o delegație se întâlnea cu Trimisul lui Allah, el purta cele mai bune haine ale sale și le cerea companionilor săi de frunte să facă același lucru. L-am văzut pe Profet în ziua în care delegația Kinda a venit să îl întâlnească, era îmbrăcat cu un veșmânt yemenit, iar Abu Bakr și 'Umar erau îmbrăcați asemănător.”

Ibn Al-Mubarak, Tabarani, Al-Hakim, Al-Baihaqi și alții relatează că 'Umar – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am văzut pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – cerând un nou veșmânt. L-a îmbrăcat și când acesta i-a ajuns la genunchi a zis: «Slavă lui Allah, care mi-a dăruit haine cu care să mă acopăr și m-a făcut să arăt frumos în această viață.»”

¹⁷ *Hasan hadis* relatat de Al-Tirmizi și Al-Hakim

'Abdul-Rahman ibn Awf – Pacea fie asupra sa! – obișnuia să se îmbrace într-o mantie sau într-un veșmânt care valora patru sau cinci sute [*Tabaqat Ibn Sad*, 3/131] și Ibn 'Abbas a cumpărat un veșmânt de o mie de dirhami și l-a purtat [*Tabaqat Ibn Sad*, 3/131].

Atâta timp cât această preocupare pentru aspectul exterior nu întrece măsura, ea reprezintă o parte a frumuseții pe care Allah a îngăduit-o robilor Săi și pe care i-a încurajat să o adopte:

„O, fii ai lui Adam! Luați-vă gătelile voastre la toate locurile de Rugăciune! Mâncați și beți, însă nu întreceți măsura, fiindcă El nu-i iubește pe cei care întrec măsura! / Spune: „Cine a oprit podoaba orânduită de Allah, pe care El a făcut-o pentru robii Săi și bunătățile cele trebuincioase pentru viațuire?” Spune: „Ele sunt pentru aceia care cred, în viața lumească, și numai pentru ei în Ziua Învierii. Astfel facem Noi versetele Noastre limpezi pentru niște oameni care știu”.

[Coran 7:31,32]

Muslim relatează de la Ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! – că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Nimeni care are în inimă trufie chiar și cât un grăunte de colb nu va intra în Paradis.» Un om l-a întrebat: „Dar dacă un om vrea ca hainele și pantofii lui să arate bine?” (însemnând: este acest lucru considerat trufie?) Profetul a zis: „Allah este Frumos și iubește frumusețea. Trufia înseamnă a nega adevărul și a disprețui alți oameni.”»

Acesta este sensul adoptat de companionii Profetului și de cei care l-au urmat cu credință. Din acest motiv, imamul Abu Hanifa – Pacea fie asupra sa! – a avut întotdeauna grijă să se îmbrace bine și să se asigure că emana un miros proaspăt și curat, și i-a îndemnat și pe alții să facă la fel. Într-o zi a întâlnit un om care obișnuia să ia parte la cercul său și care era îmbrăcat cu haine murdare. L-a luat de o parte și i-a dat o mie de dirhami

cu care să se aranjeze. Bărbatul i-a spus: „Am bani; nu am nevoie de asta.” Abu Hanifa l-a dojenit: „N-ai auzit *hadis*-ul: «Allah iubește să vadă semnele darurilor Sale pe robii Săi»? Așadar trebuie să te schimbi și să nu apari jignitor înaintea prietenilor tăi.”

Evident, cei care îi cheamă pe oameni la Allah trebuie să aibă o înfățișare mai plăcută și mai îngrijită decât ceilalți, pentru a putea să îi atragă mai bine pe oameni și să facă mesajul lor să le pătrundă în inimi. Într-adevăr, acestora, spre deosebire de ceilalți, li se cere să fie așa, chiar dacă nu ies și întâlnesc oameni, deoarece cei care propovăduiesc Cuvântul lui Allah trebuie să aibă grijă de aspectul lor și să fie atenți la curățenia trupului, a hainelor, unghiilor și a părului lor. Ei trebuie să facă acest lucru, chiar dacă se află într-o stare de izolare sau retragere, ca răspuns la înclinația firească a omului (*fitra*) despre care ne-a vorbit Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! El a enumerat condițiile acestea: „Cinci lucruri fac parte din *fitra*: circumcizia, îndepărtarea părului pubian, îndepărtarea părului de la subraț, tăierea unghiilor și aranjarea mustății.” [Bukhari și Muslim]

Îngrijirea, potrivit „firii înnăscute” a omului (*fitra*), este un lucru pe care islamul îl încurajează și este susținut de fiecare om cu bun simț și bun gust.

Cu toate acestea, preocuparea pentru înfățișarea exterioară nu trebuie să îl facă pe musulman să cadă în păcatul de a întrece măsura, nesocotind astfel învățăturile islamice care îndeamnă la cumpătate. Musulmanul țintește întotdeauna spre cumpătate în toate lucrurile și este atent să nu se îngrijească mai mult de un anumit aspect în detrimentul celorlalte.

Musulmanul nu uită niciodată că islamul, care îl încurajează să se îngrijească de înfățișarea sa și să îmbrace în orice moment și la locul de rugăciune veșmintele sale frumoase, este de asemenea religia care îl avertizează să nu depășească măsura în această privință, învățându-l să nu devină cumva rob al înfățișării lui, așa cum se spune în acest *hadis*: „Nefericit este robul dinarului, al *dirham*-ului și al hainelor din catifea și mătase!

Dacă i se dă, e mulțumit, iar dacă nu i se dă, e nemulțumit.”
[Bukhari]

Fără îndoială, cei care îi cheamă pe alții la Allah sunt feriți de această greșală, pentru că ei se află sub pavăza islamului și urmează principiile cumpătării prescrise de islam.

Mintea lui

Cunoașterea este o obligație și o cinste pentru musulman

Bărbatul musulman știe prea bine că hrănirea minții, căutarea cunoașterii și descoperirea semnelor lui Allah în acest univers reprezintă niște îndatoriri pentru el, deoarece Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Căutarea cunoașterii este o datorie pentru fiecare musulman.” [Bukhari]

Din acest motiv, musulmanul trebuie să continue să caute cunoașterea, atâta timp cât trupul îi este străbătut de suflarea vieții. Faptul că Allah i-a înălțat în statut pe cei învățați și i-a descris ca fiind singurii care se tem cu adevărat de El ar trebui să fie de ajuns să îl îndemne pe musulman să caute să își hrănească mintea prin cunoaștere. Allah a grăit:

„...Singurii ce se tem de Allah sunt învățații dintre robii Săi. Dar Allah este Puternic [și] Iertător [‘Aziz, Ghafur].”

[Coran 35:28]

Nimeni nu se teme cu adevărat de Allah în afară de cei care sunt îndeajuns de luminați încât să vadă măreția și puterea lui Allah care se reflectă în creația universului și a tuturor făpturilor vii, și aceștia sunt învățații. Și El i-a preferat pe cei care știu mai mult, nu pe cei care nu știu:

„Oare sunt egali cei care știu cu aceia care nu știu?” Însă

numai aceia care au minte, trag învățăminte.

[Coran 39:9]

Safuan ibn Assal al-Muradi a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în moschee și a zis: „O, Trimis al lui Allah, am venit să învăț!” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Bine ai venit, tu, cel ce cauți învățătură! Cu adevărat îngerii îl înconjoară pe cel ce caută să fie învățat cu aripile lor, adunându-se în jurul lui în rânduri, unul deasupra celuilalt, până ce ajung la primul cer, din iubire pentru ceea ce el caută.”¹⁸

Există multe scrieri care laudă virtutea învățaturii și îndeamnă la căutarea ei, așa încât adevăratul musulman nu poate fi decât un învățat sau un căutător al cunoașterii, nu poate fi și altceva.

Căutarea cunoașterii până în cea din urmă zi

Adevărata cunoaștere nu înseamnă numai obținerea unei diplome de studiu sau a unui grad, care să îl ajute pe om să își câștige existența, asigurându-i un nivel bun de trai, urmând ca după ce obține aceste lucruri să nu mai cerceteze această comoară minunată a științei. Adevărata cunoaștere presupune ca o persoană să continue să citească și să studieze, așa cum spun cuvintele Coranului:

„...Și spune: „Doamne, sporește-mi mie știința!”

[Coran 20:114]

Înaintașii noștri credincioși nu au încetat niciodată să își sporească știința, cunoașterea, indiferent de cât de înalt era nivelul științei lor, și au continuat să o caute până în cea din urmă zi. Ei credeau că știința era un lucru viu care înflorea dacă o

¹⁸ Relatat de Ahmad, al-Tabarani, Ibn Hibban, al-Hakim cu un *sahih isnad*

căutau cu dăruire, dar care se ofilea și pierea dacă o nesocoteau sau renunțau la ea. Există multe scrieri care se referă la ei, elogiind respectul lor pentru știință și nerăbdarea lor de a acumula cât mai multă cunoaștere. Prezentăm în continuare câteva exemple:

Imamul Ibn 'Abd al-Barr a relatat că Ibn Abi Ghassan a spus: „Atâta timp cât căutați știință sunteți învățați, dar de îndată ce vă abateți de la această cale deveniți neștiutori.”

Imamul Malik – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Niciunul care are știință nu trebuie să înceteze să o caute.”

Imamul 'Abdullah ibn Al-Mubarak a fost întrebat: „Cât timp vei căuta știință?” El a spus: „Până la moarte, căci probabil nu am învățat încă lucrurile care îmi folosesc mie cel mai mult.”

Imamul Abu 'Amr ibn al-Ala' a fost întrebat: „Cât timp trebuie un om să caute știință?” El a zis: „Atâta timp cât are viață în el.”

Imamul Sufian ibn 'Uyayna a oferit un minunat răspuns atunci când a fost întrebat: „Cine are cea mai mare nevoie să caute știință?” El a spus: „Cei care au cea mai mare știință!” El a fost întrebat: „De ce?” și a răspuns: „Pentru că dacă ei greșesc, atunci este mai grav.”

Așa a fost imamul Fakhr al-Din al-Razi (mort în anul 606 e.n.), marele interpret în Coran (*mufassir*) și învățat în filozofie și alte discipline, care a scris multe lucrări. Allah l-a înzestrat cu o știință atât de mare, încât oamenii din toate părțile veneau să îl vadă atunci când vizita vreun oraș. Când a vizitat orașul Merv (în Turkmenistan), o mulțime de învățați și de studenți au venit pentru a avea privilegiul de a-l asculta și de a învăța de la el. Printre cei care căutau știință și au participat la cercul său se afla și un tânăr, care avea mai puțin de douăzeci de ani, foarte priceput în literatură și genealogie. Când imamul Fakhr al-Din și-a dat seama că acest elev cunoștea foarte bine genealogia, un domeniu despre care el știa puține lucruri, l-a rugat să îl învețe. Nu a considerat că este de neacceptat să devină elevul propriului său elev și l-a pus chiar să stea în locul profesorului, în vreme

ce el însuși a stat la picioarele sale. O astfel de purtare îi era caracteristică imamului Fakhr al-Din al-Razi și acest lucru nu i-a micșorat cu nimic statutul, de vreme ce era imamul vremii sale.

Această poveste uimitoare a fost spusă de istoricul literar laqut Al-Hamui în cartea sa „*Mujam al-udaba*” (Dicționar al literaților), în care scrie despre biografia lui Aziz al-Din Ismail ibn Al-Hasan al-Maruzi al-Nassaba al-Husaini, pe care laqut l-a întâlnit și cu care a petrecut mult timp, așa încât a putut să scrie o biografie cuprinzătoare despre el.

În această biografie, el scrie: „Aziz al-Din mi-a spus: «Imamul Fakhr al-Din al-Razi a mers la Merv. El avea un renume atât de mare și inspira atâta respect încât nimeni nu îndrăznește să îl contrazică, abia dacă suflau în prezența lui. Am mers să-l întâlnesc și adesea mergeam să învăț cu el. Într-o zi mi-a spus: «Aș vrea să îmi scrii o carte despre genealogia descendenților lui Abu Talib ca să o studiez, căci nu vreau să rămân neștiutor în această privință.» L-am întrebat: «Dorești să fie prezentată ca un arbore genealogic sau ca o poveste?» El a zis: «Arborele genealogic al unei familii nu poate fi învățat pe de rost. Vreau ceva care poate fi memorat.» Și am mers și am scris cartea, pe care am numit-o „*Al-Fakhr*”. Când i-am adus-o, a luat-o, s-a ridicat de pe salteaua lui, s-a așezat pe un covoraș și mi-a spus să mă așez pe locul pe care tocmai îl eliberase. M-am gândit că era prea mult și i-am spus: «Mă aflu la dispoziția ta.» M-a dojenit aspru, spunând: «Stai unde îți spun!» Allah știe, am simțit că nu am altă soluție decât să mă așez acolo unde îmi spusese. Apoi a început să îmi citească mie cartea, în timp ce era așezat la picioarele mele, întrebându-mă despre orice lucru pe care nu îl înțelegea, până când a terminat cartea. Când a terminat-o, a zis: «Acum așează-te unde dorești, căci în acest domeniu tu ești învățătorul meu, iar eu sunt elevul tău, și nu este drept ca elevul să stea în altă parte decât la picioarele învățătorului său.» Și atunci m-am ridicat și el a stat în locul care i se cuvenea și eu am început să-i citesc, șezând în locul în care șezuse el mai înainte.”

După ce s-a referit la această întâmplare, laqut a zis: „Cu adevărat, aceasta dovedește bună creștere, mai ales pentru un bărbat care se bucură de un statut atât de înalt.”

Cât de mari au fost iubirea și respectul pe care acești învățați le-au acordat cunoașterii! Cât de importantă au considerat-o ei și cât de mare este nevoia generației de astăzi de a trage învățăminte din atitudinea înaintașilor!

Ce trebuie să cunoască musulmanii

Primul lucru pe care trebuie să îl cunoască musulmanul este cum să citească corect Coranul (cu toate regulile de pronunție - *tajuid*) și să înțeleagă sensurile lui. Apoi trebuie să învețe din știința *hadis*-urilor, din biografia (*sira*) Profetului, din trecutul companiilor Profetului și a urmașilor (*tabi'in*) acestora, personalități de seamă ale islamului. El trebuie să cunoască cât mai mult din jurisprudența islamică (*fiqh*), pentru a se asigura că slava [pe care o aduce lui Allah] și treburile lui zilnice sunt drepte. El trebuie de asemenea să se asigure că are cunoștințe foarte bune despre principiile de bază ale religiei lui. Aceasta este datoria musulmanului care nu este expert în științele *șari'ei* (legii islamice). Dacă este expert în acest domeniu, atunci el face ceea ce fiecare musulman ar trebui să facă, adică tot ce îi stă în putință pentru a învăța în întregime specializarea lui și pentru a izbândi în meseria lui. Nu mai este nevoie să spunem că fiecare musulman trebuie să învețe limba arabă așa cum trebuie.

El trebuie să fie expert în meseria pe care o are

În afară de acestea, musulmanul ține cont de specializarea care o are și îi acordă întreaga lui energie și atenție. El abordează această problemă ca un musulman care crede că este o obligație religioasă să lucreze în domeniul specializării, indiferent dacă este în *șari'a*, în alte ramuri de ordin religios ori în alte domenii, cum

ar fi în: matematică, fizică, chimie, inginerie, astronomie, medicină, industrie, comerț, etc. Așadar el trebuie să devină expert în domeniul în care are specializarea și trebuie să nu precupețească niciun efort de a citi tot ce s-a scris cu referire la domeniul respectiv atât în limba natală, cât și în alte limbi străine, atât cât cunoaște. El trebuie să fie la curent cu toate descoperirile care s-au făcut în domeniul său, citind și studiind toate aspectele. Și asta pentru că, în aceste vremuri, musulmanul inteligent este cel care atinge un mare succes academic, lucru ce îi va înălța statutul în ochii celorlalți oameni și îi va spori de asemenea chemarea la islam (*da'ua*), atâta timp cât o face din toată inima, cu toată convingerea și în conformitate cu spiritul islamic și cu învățăturile despre știință.

Islamul a făcut știința (cunoașterea) o îndatorire, prin care cel ce o caută se apropie mai mult de Allah, considerând-o un mijloc de a câștiga mulțumirea Sa. Vedem așadar că învățații primelor generații obișnuiau să sublinieze aceste principii mărețe în introducerile cărților lor, deoarece prin învățătura pe care au încercat să o facă cunoscută de-a lungul vieții lor, ei au căutat să câștige mulțumirea lui Allah și au prezentat rezultatele studiilor lor doar pentru El.

El caute să aibă cunoștințe și din alte domenii

Musulmanul inteligent nu se limitează numai la domeniul său, ci dorește de asemenea să își însușească cunoștințe și din alte domenii. Pentru acest lucru, el citește cărți și reviste academice, literare și culturale referitoare la diverse ramuri științifice, dar mai ales la cele ce au legătură cu domeniul său. În acest fel, el își însușește cunoștințe despre mai multe lucruri, ceea ce îi îmbogățește mintea și îi lărgeste orizonturile.

El cunoaște foarte bine o limbă străină

El nu uită să acorde atenție limbilor străine, deoarece în aceste vremuri învățarea unei limbi străine este una dintre cele mai importante obligații care i se cer unui musulman care înțelege cererile vieții islamice contemporane.

Religia sa îi dăruiește musulmanului prevăzător un motiv foarte bun de a învăța limbi străine. Cu cincisprezece secole în urmă, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a încurajat învățarea limbilor străine, pentru ca musulmanii să fie capabili să comunice cu diferite națiuni și rase și să le transmită acestora mesajul Adevărului pe care Allah l-a încredințat lor pentru a-l face cunoscut în întreaga lume.

Putem observa acest lucru în *hadis*-ul lui Zaid ibn Thabit – Pacea fie asupra sa! –, în care el spune că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a zis: „O, Zaid, învață scrierea evreilor, căci pe Allah nu am încredere în ceea ce îmi scriu evreii.” A spus (Zaid): „Și atunci am învățat și mi-a luat numai o lună să devin expert. Apoi obișnuiam să scriu orice scrisoare pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – o trimitea lor și îi citeam lui scrisorile pe care ei i le trimiteau.”

Într-o altă relatare, el a spus: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască – m-a întrebat: «Cunoști dialectul sirian? Am primit o scrisoare în această limbă.» Eu am spus: «Nu!» El a zis: «Atunci învață-!» Și eu l-am învățat.”¹⁹

În mod similar, Ibn Al-Zubair – Pacea fie asupra sa! – știa foarte bine mai multe limbi străine, însă învățarea lor nu i-a abătut atenția de la religia sa ori de la pregătirea pentru Ziua de Apoi. El avea o sută de sclavi (bărbați) și fiecare dintre ei vorbea o altă limbă, iar el vorbea cu fiecare sclav în limba pe care acesta o avea. Dacă l-ați fi văzut pe acest om cum trata treburile lumești, v-ați fi gândit că nu dădea nicio importanță Zilei de Apoi, iar dacă l-ați fi văzut tratând treburi religioase, v-ați fi gândit că nu dădea

¹⁹ Relatat de Al-Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*

nicio importanță acestei lumi.²⁰

În zilele noastre, mai mult ca niciodată, musulmanul trebuie să cunoască foarte bine limbi străine, pentru a ști ceea ce se întâmplă în jurul său, atât lucruri pozitive, cât și negative, și pentru a înțelege ceea ce s-a scris despre comunitatea sa și despre moștenirea sa islamică în alte limbi decât în cea natală, fiind în acest fel capabil să își ocrotească națiunea de ceea ce e rău și să intervină pentru bunăstarea ei.

Sufletul său

În timp ce se îngrijește de nevoile sale fizice și mentale, adevăratul musulman nu uită că nu e format numai din trup și minte, ci are de asemenea și un suflet înflăcărat și arzător, ale cărui dorințe mărețe îl motivează să se înalțe pe sine prin slavă, căutarea binecuvântărilor lui Allah și teama de pedeapsa Lui.

El își modelează sufletul prin slavă

Musulmanul are obligația să își îngrijească sufletul și din acest motiv el începe să îl modeleze și să îl purifice prin slava pe care o înalță neîncetat spre Allah, zi și noapte. El se ferește de șiretlicurile și șoaptele înșelătoare ale Satanei și dacă în vreun moment de slăbiciune umană îl străbate vreun gând rău, el îl pomenește pe Allah și găsește din nou drumul spre calea cea dreaptă:

„Aceia care au frică [de Allah], când îi atinge ceva rău din partea lui Șeitan, își aduc aminte și iată cum ei văd [primejdia].”

[Coran 7:201]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să le spună companionilor săi: „Înnoțiți-vă credința.” El

²⁰ Relatat de Al-Hakim în *Al-Mustadrak*, 3/549, și Ibn Na'im în *Al-Hillah*, 1/334.

a fost întrebat: „O, Trimis al lui Allah, cum să ne înnoim credința?” El a zis: „Repetând frecvent «*Laa ilaha ill-Allah!* [Nu există altă divinitate în afară de Allah!]]»”²¹

Musulmanul caută să își întărească sufletul prin diverse tipuri de slăvire pe care le împlinește din supunere și teamă de Allah, cum ar fi: citește Coranul corect și înțelege sensurile lui, îl pomenește pe Allah cu smerenie, împlinește rugăciunea corect și cu prezență de spirit, precum și alte fapte de slăvire și exerciții spirituale, pregătindu-se să urmeze diferite acte de slăvire, până când acestea devin ca o a doua natură a lui și nu mai poate trăi fără ele. Din acest motiv, el își intensifică sentimentele până ce, în cele mai multe cazuri, devine conștient că Allah îl veghează atât în lucrurile văzute, cât și în cele nevăzute, și din acest motiv el nu îi nedreptățește niciodată pe cei cu care se întâlnește și nici nu se abate de la calea cea dreaptă.

El se întovărășește cu drept-credincioși și participă la adunări religioase

Pentru a obține acest statut înalt, bărbatul musulman se întovărășește cu drept-credincioși care se învață unul pe altul despre adevăr (*haqq*), răbdare și statornicie (*sabr*), participând deseori la întâlniri religioase unde numele lui Allah este pomenit mereu, unde se poartă discuții despre măreția învățăturilor islamice referitoare la educația și evoluția (*tarbiia*) individului, a familiei și a comunității, la adunări în care cei prezenți cugetă la măreția lui Allah Atotputernicul și meditează la miracolul creației Sale. În astfel de adunări, sufletele se purifică, inimile se înmoaie și întreaga ființă este pătrunsă de credință.

Orî de câte ori se întâlnea cu unul dintre companionii Profetului, 'Abdullah ibn Rauaha – Pacea fie asupra sa! – obișnuia să spună: „Vino, să credem în Domnul nostru pentru o vreme.” Când Profetul a auzit acest lucru, a zis: „Allah să aibă milă de

²¹ Relatat de Ahmad, cu un *jayyid isnad*.

Ibn Rauaha pentru că iubește adunările la care îngerii sunt mândri să asiste.”²²

Califul drept-călăuzit, 'Umar Al-Faruq – Pacea fie asupra sa! –, făcea eforturi să ia o pauză obișnuită de la prea multele sale îndatoriri și de la răspunderile poziției sale de conducător. El lua de mână unul sau doi bărbați și spunea: „Veniți, să ne sporim credința”, apoi îl pomeneau pe Allah.²³

Chiar și 'Umar, care era atât de drept și împlinea atâtea acte de slăvire, simțea nevoia să își purifice sufletul din când în când. Se îndepărta pentru un timp de grijile acestei vieți, pentru a-și întări sufletul și a-și curăța inima. În același mod, Mu'adh ibn Jabal – Pacea fie asupra sa! – le spunea adeseori companionilor săi, când mergeau: „Să ne așezăm și să credem pentru un timp.”²⁴

Musulmanul este responsabil pentru întărirea sufletului său și purificarea inimii. El trebuie întotdeauna să se străduiască să atingă un nivel mai înalt și să se ferească de abateri:

„Și pe suflet și pe ceea ce l-a plăsmuit / Și i-a insuflat lui nelegiuirea sa și evlavia sa! / Izbândește cel care-l curățește / Și pierdut este cel care-l strică!”

[Coran 91:7-10]

Așadar musulmanului i se cere să își aleagă cu grijă cei mai buni prieteni și să participe numai la acele adunări care îl vor ajuta să își sporească credința, evlavia și discernământul. El trebuie să se ferească de tovărășia dăunătoare a acelor diavoli ce se află printre oameni și de adunările păcătoase care nu fac decât să îi pervertească sufletul:

„Și fii răbdător împreună cu aceia care-L cheamă pe Domnul lor dimineă și seara, dorind Fața Sa! Și nu întoarce ochii

²² Relatat de Ahmad, cu un *hasan isnad*.

²³ *Hayat Al-Sahaba*, 3/329.

²⁴ *Ibid*.

tăi [pentru alții] de la ei, râvnind la podoaba vieții din această lume și nu te supune celui a căruia i-am făcut inima nepăsătoare față de pomenirea Noastră, care urmează poftei sale și ale cărui fapte sunt în deșert.”

[Coran 18:28]

El repetă adesea rugile descrise în hadis-uri

O altă cale prin care bărbatul musulman poate să își întărească sufletul și să își înalțe inima spre Allah este prin repetarea rugilor pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le spunea cu diverse ocazii, așa cum s-a relatat.

Există o rugă (*du'a*) pe care el o spunea atunci când ieșea din casă și altele pentru când intra în casă, își lua rămas bun de la un călător, îi ura bun venit unui călător, purta haine noi, se întindea în pat, se trezea din somn, etc. Aproape că nu există lucru pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – să îl fi făcut și pentru care să nu fi avut o rugă prin care îl ruga pe Allah să îl călăuzească, să-l apere de greșeală, să aibă grijă de el și să hotărască bine pentru el, așa cum se spune în cărțile de *hadis-uri* relatate de la Profet. A se vedea de exemplu „*Al-Adhkar*” de Al-Nawawi și „*Al-Mathura*” de Hasan Al-Banna. El obișnuia să îi învețe pe companionii săi aceste rugă și pomeniri și îi încuraja să se căiască la timpul potrivit.

Adevăratul bărbat musulman este dornic să învețe aceste rugă (*du'a*) și pomeniri (*adhkaar*), urmând exemplul Profetului și pe cel al companionilor săi de seamă, să continue să le repete la timpul potrivit, atât cât îi stă în puteri. În acest fel, inima lui se va înălța la Allah și sufletul lui va fi curățat și purificat. Prin aceste învățături spirituale, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a modelat sufletele primelor generații de companioni, astfel încât acestea să devină pure și fără de pată. Islamul a înfăptuit un miracol prin modelarea unei generații distinse, superioare, care a fost unică în istoria omenirii, o generație care

a atins țeluri înalte în doar câțiva ani.

Adevăratul musulman, astăzi mai mult decât oricând, trebuie să își modeleze sufletul așa încât să atingă acest nivel înalt și să fie vrednic să împlinească această mare responsabilitate de a-i chema pe ceilalți la islam.

Capitolul III Musulmanul și părinții săi

El se poartă cu ei cu blândețe și respect

O trăsătură de seamă a adevăratului bărbat musulman o reprezintă comportamentul respectuos și blând față de părinți, deoarece purtarea bună față de părinți este una dintre cele mai mari porunci ale islamului, așa cum se spune atât de clar în Coran și în „Tradiția Profetică” (*Sunna*). Musulmanul care urmează cu adevărat această poruncă, o temă constantă în cartea lui Allah și în „tradiția” Profetului Său, trebuie să fie caracterizat prin blândețea și purtarea frumoasă pe care o are față de părinții săi.

El le recunoaște statutul și știe care sunt îndatoririle pe care le are față de ei

Islamul a înălțat statutul părinților la un nivel care nu este cunoscut de nicio altă religie. Islamul a așezat purtarea bună și respectul pentru părinți cu doar o treaptă mai jos de credința în Allah și de adevărata slăvire care i se cuvine Lui.

Allah a revelat multe versete care întăresc mesajul că mulțumirea părinților se situează imediat după mulțumirea Sa și respectul față de părinți este socotit ca o virtute umană care se situează cu numai o treaptă sub credința în El:

„Adorați-L pe Allah și nu-I asociați Lui nimic! Purtați-vă bine cu părinții, ...”

[Coran 4:36]

Și din acest motiv adevăratul musulman este mai blând și

mai respectuos față de părinți decât oricare altă persoană din această lume.

Coranul zugrăvește o imagine clară a statutului înalt pe care îl au părinții și vorbește despre modul minunat în care musulmanul ar trebui să se poarte cu ei dacă unul sau ambii părinți ajung la o vârstă înaintată, la senilitate ori neputință, într-un asemenea mod ce nu a fost cunoscut mai înainte ca lumina acestei religii să fie revărsată pe fața pământului.

„Și Domnul tău a orânduit să nu-L adorați decât pe El și să vă purtați frumos cu părinții voștri, iar dacă bătrânețile îi ajung pe unul dintre ei sau pe amândoi lângă tine, nu le ziceți lor „Of!” și nu-i certa pe ei, ci spune-le lor vorbe cuviincioase. / Și din îndurare coboară pentru ei aripa smereniei și îndurării și spune: „Doamne, fii îndurător cu ei, căci ei m-au crescut [când am fost] mic!”

[Coran 17:23,24]

Aceasta este o poruncă divină pentru musulman, prezentată ca o hotărâre finală și inevitabilă: *„Și Domnul tău a orânduit să nu-L adorați decât pe El și să vă purtați frumos cu părinții voștri”*. Aceste cuvinte arată legătura puternică dintre slăvirea lui Allah și purtarea frumoasă față de părinți, înălțându-i în acest fel pe părinți la un nivel înalt pe care înțelepții, învățații și filozofii nu au reușit niciodată să îl atribuie lor.

Acest verset nu numai că zugrăvește această imagine clară în ceea ce privește respectul față de părinți, însă continuă să încurajeze mila, îndurarea și blândețea în inimile copiilor într-o manieră plină de umanitate: *„iar dacă bătrânețile îi ajung pe unul dintre ei sau pe amândoi lângă tine”*. Când ajung la bătrânețe și neputință, ei se află în grija voastră și trebuie să aveți grijă să nu roștiți cumva vreun cuvânt de nemulțumire sau de mânie față de ei: *„nu le ziceți lor „Of!” și nu-i certa pe ei”*. Trebuie să nu vă grăbiți și să alegeți să le adresați cele mai potrivite cuvinte, care îi vor face să se simtă iubiți și doriți: *„ci spune-le lor vorbe cuviincioase”*.

Atitudinea voastră față de ei trebuie să fie plină de respect, smerenie și supunere: „Și din îndurare coboară pentru ei aripa smereniei și îndurării”. Și rugați-vă pentru ei pentru lucrurile de neuitat pe care le-au făcut pentru voi, căci au avut grijă de voi atunci când erați mici și neputincioși: «și spune: „Doamne, fii îndurător cu ei, căci ei m-au crescut [când am fost] mic!”»

Musulmanul găsește în Coran referințe frecvente care îi sporesc respectul față de părinți și îl încurajează să se poarte frumos cu ei:

„Adorați-L pe Allah și nu-l asociați Lui nimic! Purtați-vă bine cu părinții...”

[Coran 4:36]

„L-am îndemnat pe om să se poarte cu părinții săi frumos...”

[Coran 29:8]

„Noi l-am povățuit pe om [să facă bine] părinților săi, mama lui l-a purtat, [suportând pentru el]...”

[Coran 31:14]

Oricine cercetează izvoarele islamice referitoare la buna purtare față de părinți va găsi de asemenea o mulțime de *hadis*-uri care întăresc mesajul versetelor de mai sus și repetă care este meritul unui comportament blând și respectuos față de părinți, avertizând în același timp împotriva neascultării și comportării necuviincioase, indiferent de motiv.

'Abdullah ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am întrebat pe Profet: «Care faptă este mai plăcută de Allah?» El a zis: «Rugăciunea împlinită la timp.» L-am întrebat: «Și apoi?» El a zis: «Blândețea și respectul față de părinți.» L-am întrebat: «Și apoi?» El a zis: «Lupta sfântă (*jihad*) pentru Allah.» [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, acest mare învățător, a plasat blândețea și respectul față de părinți între

două dintre cele mai mari fapte în islam: rugăciunea împlinită la timp și lupta sfântă (*jihad*) pentru Allah. Rugăciunea este stâlpul sau baza credinței, iar *jihad*-ul este apogeul islamului. Ce statut înalt le-a acordat Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – părinților!

Un bărbat a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – să depună jurământul de credință și să facă mărturisirea că va înfăptui migrarea (*hijra*) și *jihad*-ul cu speranța că va primi răsplată de la Allah. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu s-a grăbit să accepte jurământul lui de credință, ci l-a întrebat: „E vreunul dintre părinții tăi în viață?” Bărbatul a zis: „Da, amândoi.” Profetul l-a întrebat: „Și dorești să primești răsplată de la Allah?” Bărbatul a răspuns: „Da.” Atunci îndurătorul Profet i-a spus: „Întoarce-te la părinții tăi și ține-le companie în cel mai bun mod cu putință.” [convenit]

Potrivit unei relatări de Bukhari și Muslim, un bărbat a venit și i-a cerut Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – permisiunea să participe la *jihad*. El l-a întrebat: „Părinții tăi sunt în viață?” Bărbatul a zis: „Da”, și atunci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a zis: „Atunci înfăptuiește *jihad*-ul îngrijindu-i pe ei.”

Cu toate că își pregătea armata pentru *jihad*, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu a uitat de slăbiciunea părinților și de drepturile lor și astfel, cu blândețe, l-a făcut pe acest voluntar să renunțe și i-a reamintit să aibă grijă de părinții lui, chiar dacă avea nevoie de toată forța bărbătească pe care o putea găsi pentru *jihad*-ul care se apropia. A făcut acest lucru pentru că înțelegea cât de importante sunt purtarea bună și respectul față de părinți și cunoștea poziția pe care acestea o ocupau în cadrul islamului, pe care Allah le-a hotărât pentru bunăstarea și fericirea oamenilor.

Mama lui Sa'd ibn Abu Waqqas s-a opus atunci când fiul ei a îmbrățișat islamul și i-a zis: „Renunță la islam sau voi face greva foamei până voi muri. Atunci te vei rușina înaintea arabilor, căci

vor spune că ți-ai ucis mama.” Sa’d i-a spus: „Pe Allah, să știi că de-ai avea și o sută de suflete și ele ar părăsi trupul tău unul după altul nu mă voi lepăda niciodată de islam.” Atunci Allah a revelat un verset pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a recitat musulmanilor, în care Sa’d era dojenit pentru cruzimea cu care i-a răspuns mamei lui:

„Dar dacă se străduiesc pentru ca tu să-Mi faci ca asociat altceva, despre care tu nu ai cunoștință, atunci nu te supune lor! Rămâi împreună cu ei în această lume, cu dreptate...”

[Coran 31:15]

Povestea credinciosului Juraij (un pustnic dintre fiii lui Israel), spusă de Profet, reprezintă o ilustrare vie a importanței pe care o au respectul față de părinți și ascultarea lor. Într-o zi, mama lui l-a strigat în timp ce se ruga și el s-a gândit: „Doamne, mama sau rugăciunea?” A ales să continue rugăciunea (în loc să-i răspundă mamei lui). Ea l-a strigat pentru a doua oară, însă el a continuat rugăciunea și nu i-a răspuns. L-a strigat și a treia oară și, când el nu i-a răspuns, ea s-a rugat la Allah să nu îl lase să moară până nu va fi văzut chipul unei femei ușoare. În acea localitate trăia o femeie ușoară care săvârșise adulter cu un păstor și era însărcinată. Când ea și-a dat seama că purta un copil, păstorul i-a zis: „Dacă ești întrebată de tatăl copilului, spune că este Juraij, credinciosul.” Și ea așa a zis, și atunci oamenii au mers și au distrus locul în care el obișnuia să se roage. Conducătorul l-a adus în piața publică și pe drum Juraij și-a amintit ruga mamei lui și a zâmbit. Când a fost dus la pedeapsă, el a cerut permisiunea de a se ruga două unități de rugăciune (*ra’ka*), apoi a cerut să fie adus pruncul și i-a șoptit la ureche: „Cine e tatăl tău?” Pruncul a zis: „Tatăl meu e cutare, păstorul.”²⁵

²⁵ Acest copil este unul dintre cei trei copii care au vorbit în leagăn. Ceilalți doi sunt: Iisus, fiul Mariei, și copilul care se afla cu mama lui printre oamenii din *Al-Ukhdud*. (autorul)

Oamenii au exclamat: „*La ilaha illa-Allah*” [Nu există altă divinitate în afară de Allah!] și „*Allahu Akbar!*” [Allah este Cel mai Mare!] Ei i-au zis lui Juraij: „Vom reclădi locul tău de rugăciune cu argint și aur!” El a zis: „Nu, reclădiți-l așa cum a fost, cu cărămizi și mortar.”

Referitor la această poveste, relatată de Bukhari, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Dacă Juraij ar fi avut știință, ar fi știut că răspunsul la chemarea mamei lui era mai important decât continuarea rugăciunii.” Din acest motiv, juriștii islamici au spus că acela care face o rugăciune opțională (*nafl*) și este strigat de unul dintre părinți este obligat să își întreprună rugăciunea și să le răspundă.

El este blând și respectuos față de părinți, chiar dacă aceștia nu sunt musulmani

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a înălțat învățăturile sale pe o nouă culme atunci când i-a îndemnat pe musulmani să își trateze părinții cu bunătate și respect, chiar dacă aceștia urmau o altă religie decât cea islamică. Acest lucru se vede clar din *hadis*-ul Asmei bint Abu Bakr As-Siddiq, care a zis: „Mama mea a venit la mine și ea era necredincioasă (idolatră) pe vremea Profetului. L-am întrebat pe Profet: «Mama mea a venit la mine și are nevoie de ajutorul meu. Să o ajut?» El a zis: «Da, păstrează legătura cu mama ta și ajut-o.»” [convenit]

Adevăratul musulman, care înțelege sensurile acestei călăuziri din Coran și învățăturile Profetului, nu poate să fie decât cel mai bun și cel mai blând dintre oameni față de părinții săi, în orice moment. Aceasta este atitudinea companionilor Profetului și a celor care îl urmează cu credință. Un om l-a întrebat pe Sa'id ibn Musaiiab – Pacea fie asupra sa! „Am înțeles toate versetele despre blândețe și respect față de părinți, în afară de „*ci spune-le lor vorbe cuviincioase*”. Cum să le spun lor vorbe cuviincioase?” Sa'id a răspuns: „Asta înseamnă că trebuie să te adresezi lor așa

cum se adresează un slujitor stăpânului său.” Ibn Sirin – Pacea fie asupra sa! – se adresa mamei sale cu o voce joasă, asemănătoare cu cea a unui bolnav, din respect față de ea.

El nu dorește sub nicio formă să nu le dea ascultare

Dacă ne îndreptăm atenția de la respectul și purtarea bună față de părinți și vedem ce are de spus islamul pentru a descuraja neascultarea față de părinți, găsim învățături care au ca scop să îl facă pe copilul neascultător să își dea seama de greșeala pe care o face. Neascultarea față de părinți este asemănată cu necredința (*șirk*), așa cum respectul și purtarea bună față de ei sunt legate de credința în Allah. Neascultarea față de părinți este o nelegiuire grozavă pe care musulmanul adevărat nu dorește să o săvârșească, deoarece îi va micșora răsplata, fiind considerată de fapt una dintre cele mai mari păcate.

Abu Bakra Nufai' ibn Al-Harith a zis: „Trimisul lui Allah ne-a întrebat de trei ori: «Să vă spun de cele mai mari păcate?» Noi am zis: «Da, Trimis al lui Allah.» El a spus: «A-l face asociați lui Allah și a nu-i asculta de părinți.»” [convenit]

Mai înainte mama, apoi tata

Pentru a evita orice dezechilibru, cum ar fi ca un copil să se poarte cu un părinte mai frumos decât cu celălalt, învățăturile islamice care privesc relația cu părinții se referă pe rând la mamă și la tată. Astfel, așa cum am văzut mai înainte, atunci când un bărbat a venit să facă mărturisirea de credință și jurământul că va lua parte la lupta sfântă (*jiḥād*), Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a întrebat: „E vreunul dintre părinții tăi în viață?” Acest lucru arată că musulmanul are obligația de a se purta cu ambii părinți la fel. În mod asemănător, Asmei i s-a poruncit să țină legătura cu mama ei idolatră.

Un bărbat a venit la Trimisul lui Allah – Allah să-l

binecuvânteze și să-l miluiască! – și l-a întrebat: „O, Trimis al lui Allah, care dintre oameni merită mai mult tovărășia mea?” El a zis: „Mama ta.” Omul a întrebat: „Apoi cine?” Profetul a zis: „Mama ta.” Omul a întrebat: „Apoi cine?” Profetul a zis: „Mama ta.” Omul a întrebat: „Apoi cine?” Profetul a zis: „Apoi tatăl tău.” [convenit]

Acest *hadis* confirmă că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a dat întâietate purtării bune față de mamă și apoi purtării bune față de tată, iar companionii Profetului le reaminteau musulmanilor de acest lucru și după moartea Profetului. Ibn 'Abbas, un mare învățat al comunității, a considerat purtarea bună față de mamă a fi cea mai bună faptă care îl apropie pe om de Allah. Un om a venit la el și a zis: „Am cerut mâna unei femei și ea m-a refuzat. Altcineva i-a cerut mâna, iar ea a acceptat și s-a căsătorit cu el. Am fost gelos și am ucis-o. Va fi acceptată căința mea?” Ibn 'Abbas a întrebat: „Mama ta este în viață?” El a zis: „Nu.” Atunci i-a zis: „Căiește-te la Allah și fă tot ce îți stă în putință să te apropie de El.” 'Ata' ibn Iassar, care a povestit această relatare de la Ibn 'Abbas, a zis: „Am mers și l-am întrebat pe Ibn 'Abbas: «De ce l-ai întrebat dacă mama lui e încă în viață?» El a zis: «Pentru că nu știu o altă faptă care să aducă oamenii mai aproape de Allah decât purtarea bună și respectul față de mamă.»”²⁶

Imamul Bukhari își începe cartea sa „*Al-Adab Al-Mufrad*” cu un capitol referitor la respectul și bunătatea față de părinți și așează purtarea bună față de mamă mai înainte de cea față de tată, conform învățăturilor Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

Coranul trezește sentimente de iubire și respect în inima copilului și îl îndeamnă să se poarte frumos cu părinții. Se face referire la mamă într-un mod blând și plin de compasiune. Ea are întâietate, datorită sarcinii, alăptării la sân și durerilor pe care le îndură între aceste două etape. Coranul recunoaște sacrificiul ei extraordinar și imensa ei blândețe și grijă:

„Noi l-am povățuit pe om [să facă bine] părinților săi, mama

²⁶ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

lui l-a purtat, [suportând pentru el] slăbiciune după slăbiciune, iar întârcarea lui a fost după doi ani, [aşadar]: „Adu mulţumire Mie şi părinţilor tăi, căci la Mine este întoarcerea!”

[Coran 31:14]

Ce învăţătură minunată! Ce îndrumare umană, plină de compasiune! „*Adu mulţumire Mie şi părinţilor tăi*”. Mulţumirea părinţilor pentru ceea ce au făcut ei pentru copilul lor se situează imediat după mulţumirea lui Allah şi este una dintre cele mai bune fapte. Ce statut înalt dăruieşte această religie părinţilor!

Apoi copilul îşi găseşte propriul drum în viaţă, se îmbogăţeşte şi nevasta şi copiii îi abat atenţia de la îngrijirea părinţilor lui. El uită cât de mult a cheltuit tatăl lui cu el şi nu cheltuieşte pentru părintele său, „câştigând” astfel mânia lui Allah. Însă adevăratul musulman este ferit de aceste lucruri, deoarece el nu uită nicio clipă înțeleptele învățături ale islamului și răspunde la cuvintele Profetului: „Tu și averea ta sunteți pentru tatăl tău.”²⁷

Adevăratul musulman ține seama de aceste învățături ale Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și inima lui este pătrunsă de iubire, respect și bunătate față de părinți.

²⁷ Relatare de imamul Ahmad, Abu Dawud și Ibn Majah cu un *hasan isnad*. Textul întreg al acestui *hadis* este: „Un om a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a zis: «O, Trimis al lui Allah, am avere și copii și tatăl meu dorește să îmi ia toată averea.» Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Tu și averea ta sunteți pentru tatăl tău. Copiii voștri se numără printre cele mai bune câștiguri ale voastre, așa că luați din ceea ce câștigă copiii voștri.» Într-o altă relatare el a spus: «Ia-o și bucură-te de ea.» Imamul Al-Khattabi a spus că „dorește să îmi ia toată averea” înseamnă că el a vrut să îi ia totul și să nu îi lase nimic. Se pare că motivul pentru care omul a pus această întrebare a fost că el trebuia să cheltuiască pentru tatăl lui și suma cerută i-ar fi irosit întreaga avere, nu doar ceea ce avea de cheltuielă (în plus). Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu i-a dat permisiunea să înceteze să cheltuiască pentru tatăl lui, ci i-a spus: „Tu și averea ta sunteți pentru tatăl tău”, ceea ce înseamnă că dacă tatăl a avut nevoie de întreaga voastră avere, el va lua atât cât are nevoie, ca și cum ar lua din propria lui avere. Dacă nu aveți avere strănsă, dar aveți un venit, trebuie să câștigați bani și să cheltuiți pentru el.

Așadar el este ocrotit ca nu cumva să cadă în păcatul neascultării și va fi cu adevărat așa cum Profetul islamului a dorit ca el să fie: el și averea lui vor fi pentru tatăl lui.

El se poartă frumos cu prietenii părinților lui

Islamul nu se limitează doar să îi îndemne pe musulmani să se poarte cu părinții cu blândețe și respect, ci îi îndeamnă de asemenea să arate respect și față de cei pe care părinții lor îi iubesc.

Ibn 'Umar – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Cel mai bun exemplu de bunătate este că un om ar trebui să țină legătura și să-l respecte pe prietenul tatălui său.” Într-o altă relatare se spune: „Unul dintre cele mai bune exemple de bunătate este ca un om să păstreze legătura cu prietenul tatălui său, chiar și după ce tatăl său a trecut în neființă.” [Muslim]

'Abdullah ibn 'Umar – Pacea fie asupra sa! – s-a întâlnit cu un prieten de-al tatălui său 'Umar – Pacea fie asupra sa! – și a făcut tot ce i-a stat în putință să se poarte frumos cu el și să îi arate respect. Unii dintre cei care erau cu el au zis: „Nu e de ajuns că i-ai dăruit doi dirhami ca milostenie?” Ibn 'Umar a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Păstrează legătura cu prietenul tatălui tău și nu desface legătura cu el, căci altfel Allah îți va stinge lumina ta.»” [Muslim]

Un om l-a întrebat pe Profet: „O, Trimis al lui Allah, există vreo faptă bună sau plină de respect pe care pot să o săvârșesc pentru părinții mei după ce ei se sfârșesc?” El a zis: „Da, sunt patru lucruri: roagă-te și cere iertare pentru ei, îndeplinește-le promisiunile, respectă-le prietenii și păstrează legătura cu rudele tale, căci nu ai alte rude decât prin ai tăi părinți.”²⁸

Cea mai înaltă formă de iubire, cinste și respect pe care un copil o poate arăta părinților lui este să păstreze legătura cu

²⁸ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*

prietenii lor atât în timpul vieții, cât și după moartea părinților. Adevăratul musulman încearcă întotdeauna să întărească legăturile de prietenie cu cei pe care părinții lor îi iubesc. El continuă să se îngrijească de părinții lui chiar și după ce ei s-au stins din viață, așa că nu uită niciodată de acele vechi prietenii și păstrează legătura cu cercul de prieteni ai părinților săi. Aceste sentimente umane nobile și această prietenie adevărată adaugă vieții un plus de frumusețe și fericire și toate acestea depind de prezența adevăraților musulmani în această lume.

În Occident, când ajunge la vârsta majoratului, copilul își părăsește părinții și desface legăturile de rudenie, fără să își mai vadă părinții ori să mai arate vreo urmă de compasiune sau vreun sentiment față de tatăl sau de mama sa. Copilul își urmează propriul drum și abia dacă mai aruncă vreo privire înapoi spre cei care au sacrificat atât de multe pentru el, cei care înfruntă acum cea mai grea perioadă a vieții lor, după ce și-au dăruit cele mai bune zile ale vieții îngrijirii copiilor, atunci când ei făceau primii pași în viață.

Ce fel de comparație ar putea exista între purtarea nerecunoscătoare, neascultătoare pe care o are copilul occidental și respectul, blândețea, afecțiunea și iubirea arătate de musulmanul ascultător față de părinți atât în timpul vieții, cât și după moartea lor, ca să nu mai amintim de faptul că musulmanul păstrează legătura cu prietenii părinților lui? Cu siguranță niciun alt sistem sau mod de viață nu a fost vreodată egalat de modul unic în care islamul a modelat oamenii și a insuflat în ei spiritul de omenie.

Cum își manifestă față de ei blândețea și respectul?

Musulmanul care a fost modelat de islam este cu adevărat un om care se poartă frumos cu părinții lui. El le arată cel mai mare respect, iar dacă stă jos se ridică atunci când ei intră în cameră, le sărută mâna, iar când vorbește își coboară vocea din

respect pentru ei și li se adresează pe un ton blând. El nu rostește niciodată la adresa lor vreun cuvânt aspru și nu se poartă fără respect, indiferent de împrejurări. În toate aceste cazuri, el urmează porunca lui Allah:

„Și Domnul tău a orânduit să nu-L adorați decât pe El și să vă purtați frumos cu părinții voștri, iar dacă bătrânețile îi ajung pe unul dintre ei sau pe amândoi lângă tine, nu le ziceți lor „Of!” și nu-i certa pe ei, ci spune-le lor vorbe cuviincioase. / Și din îndurare coboară pentru ei aripa smereniei și îndurării și spune: „Doamne, fii îndurător cu ei, căci ei m-au crescut [când am fost] mic!”

[Coran 17:23,24]

Dacă părinții se abat în vreun fel de la adevărata cale a islamului, fiul musulman ascultător trebuie în acest caz să se apropie de ei într-un mod blând și iubitor, pentru a-i sfătui să se depărteze de greșală. El nu trebuie să îi judece cu asprime, ci trebuie să îi convingă cu dovezi solide, cu logică, răbdare și cuvinte înțelepte, până când se întorc spre adevărul în care el crede.

Musulmanul înțelept nu uită că i se cere să se poarte frumos cu părinții, chiar dacă aceștia sunt politeiști. Deși știe că politeismul (*șirk*) este cel mai grav dintre păcatele majore, el totuși își împlinește propria responsabilitate, urmând porunca lui Allah:

„Noi l-am povățuit pe om [să facă bine] părinților săi, mama lui l-a purtat, [suportând pentru el] slăbiciune după slăbiciune, iar întărcarea lui a fost după doi ani, [așadar]: “Adu mulțumire Mie și părinților tăi, căci la Mine este întoarcerea! / Dar dacă se străduiesc pentru ca tu să-Mi faci ca asociat altceva, despre care tu nu ai cunoștință, atunci nu te supune lor! Rămâi împreună cu ei în această lume, cu dreptate, dar urmează calea acelora care se întorc către Mine, căci apoi la Mine este întoarcerea și eu vă

voi vesti ceea ce ați făcut!”

[Coran 31:14,15]

Părinții sunt cele mai apropiate și mai iubite rude, însă legătura cu ei, chiar dacă are un statut foarte înalt, se situează după credință. Dacă părinții sunt politești și îi cer copilului să li se alăture lor în necredință, atunci copilul nu trebuie să le dea ascultare, pentru că musulmanul nu trebuie să dea ascultare unei creaturi dacă asta înseamnă să nu îi dea ascultare Creatorului său. Credința se situează mai presus de orice relație umană. Cu toate acestea, și în această situație copilul are obligația să se poarte frumos cu părinții lui, să îi respecte și să îi îngrijească.

În orice moment, bărbatul musulman este blând și respectuos față de părinții lui și face tot ce îi stă în puteri să îi facă fericiți, în limitele permise de islam. El nu precupețește niciun efort să îi cinstească, să îi respecte, asigurându-le cea mai bună mâncare, cea mai bună îmbrăcăminte și cea mai bună locuință pe care și-o poate permite, potrivite atât statutului lor social, cât și standardelor islamice. Mai presus de toate, el trebuie să le vorbească blând, să îi întâmpine cu un chip zâmbitor, să arate iubire, blândețe, cinste și mulțumire față de cei care merită cel mai mult această purtare bună: părinții lui.

Respectul și datoria adevăratului musulman față de părinți continuă chiar și după ce ei s-au stins din viață: el trebuie să ofere bani ca milostenie în numele lor și să se roage adesea pentru ei, așa cum grăiește Allah:

„Și din îndurare coboară pentru ei aripa smereniei și îndurării și spune: „Doamne, fii îndurător cu ei, căci ei m-au crescut [când am fost] mic!”

[Coran 17:24]

Așa spune învățătura islamică ce se referă la respectul și bunătatea față de părinți și așa se poartă musulmanul ascultător

care este călăuzit de ea. Dar oare în ziua de azi, după ce au fost cuprinși de materialism și orbiti de strălucirea civilizației moderne, mai urmează musulmanii această învățătură? În ziua de azi principala noastră grijă este concentrată asupra soțiilor și a copiilor, și nu asupra părinților. Grijă pentru părinți se situează după grijă pentru soții și copii, și poate părinții nu au parte nici măcar de atât, doar dacă nu cumva copiii se numără printre cei care au simțul datoriei și o credință adâncă.

În societatea occidentală modernă care a pus stăpânire pe mintea multor musulmani nu sunt incluse nici bunătatea și respectul față de părinți, nici îngrijirea lor la bătrânețe și mai ales în ultimii ani de viață. Acest lucru îl face pe bărbatul ce este convins de ideile occidentale să se gândească numai la soția și la copiii săi și abia dacă își mai face timp să privească înapoi cu iubire, respect și recunoștință spre generațiile de dinainte, spre cei care au petrecut atât de multe nopți să îl îngrijească, să îl crească și să îl pregătească pentru viață. Când se gândește la o locuință confortabilă, la o îmbrăcăminte comodă, la o mâncare gustoasă și la călătorii, el se gândește să le ofere soției și copiilor lui. Abia dacă se gândește la partea pe care părinții lui ar trebui să o aibă din toate aceste desfătări, când ei au de fapt cea mai mare nevoie să primească o mână de ajutor de la fiul lor iubit.

Purtarea bună și plină de respect față de părinți, vorbele bune și frumoase față de ei, darurile și zâmbetele acordate lor reprezintă o atitudine fundamentală a musulmanilor. Musulmanii nu trebuie să renunțe niciodată la această atitudine, indiferent de cât de complicată devine viața sau de obiceiurile și de prioritățile lor. Această atitudine îi va apăra de insensibilitate și egoism și, mai mult decât atât, îi va readuce la caracterul lor inițial, la omenia și loialitatea lor înnăscute, evitând astfel să se scufunde în adâncurile egoismului și nemulțumirii, așa cum au făcut alții. Și, mai presus de toate, această atitudine le va deschide lor porțile Paradisului.

Capitolul IV Musulmanul și soția sa

Vederea islamică asupra căsătoriei și a femeii

În islam, căsătoria oferă liniște sufletului și minții, astfel încât bărbatul și femeia să trăiască împreună într-o atmosferă plină de iubire, îndurare, armonie, cooperare, povățuire reciprocă și îngăduință, punându-se în acest fel bazele unei familii musulmane care va crește într-un mediu plăcut.

Sfântul Coran a descris în cei mai elocvenți termeni această relație dintre bărbat și femeie, relație care este pătrunsă de liniște, siguranță, iubire, înțelegere și compasiune:

„Și printre semnele Lui [este acela] că El v-a creat din voi înșivă soațe, pentru ca voi să trăiți în liniște împreună cu ele. Și El a pus între voi dragoste și îndurare și întru aceasta sunt semne pentru un neam [de oameni] care chibzuiesc.”

[Coran 30:21]

Căsătoria este o uniune a sufletelor, în cel mai adânc sens. Allah unește aceste două suflete, ca ele să se poată bucura de liniște și stabilitate în căminul conjugal plin de dragoste adevărată și compasiune.

În islam, femeia drept-credincioasă este văzută ca o bucurie a acestei vieți și o binecuvântare pentru bărbat, căci el vine acasă la ea și se destinde după ce a înfruntat greutățile vieții. Alături de ea, el găsește o liniște deplină, confort și mulțumire.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a grăit adevărul atunci când a spus: „Această lume este doar o oportunitate temporară și cea mai bună alinare în această lume

este femeia drept-credincioasă.” [Muslim]

Islamul înalță căsătoria la un nivel înalt și consideră feminitatea un lucru ce trebuie prețuit.

Soția musulmană ideală

Datorită acestei vederi asupra căsătoriei și a femeii, musulmanul nu este atras de purtarea nesăbuită pe care o au în ziua de azi unele fete. El este atras de o personalitate islamică puternică și nu se grăbește să își aleagă o tovarășă de viață, căutând o soție care să aibă adevărate trăsături islamice și care să contribuie la întemeierea unui cămin conjugal stabil și fericit. Așadar el nu este interesat de frumusețea fizică, grația sau eleganța superficială ce reprezintă singurele preocupări ale tinerelor nesocotite. Cu toate că nu nesocotește aspectul fizic, el caută o credință puternică, inteligentă și o purtare frumoasă, urmând astfel povața Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „O femeie poate fi cerută în căsătorie din patru motive: averea ei, descendența ei, frumusețea ei sau credința ei. Alegeți-o pe cea credincioasă și veți izbândi!” [convenit]

Cu toate că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a povățuit pe tânărul musulman să își caute o soție credincioasă, acest lucru nu înseamnă că el trebuie să neglijeze frumusețea fizică. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a îndemnat pe musulman să o vadă pe femeie înainte de a încheia căsătoria, ca să nu fie prins cumva într-o căsnicie cu o femeie de care nu se simte atras.

Al-Mughira ibn Șa'bah a spus: „M-am logodit cu o femeie pe vremea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! El m-a întrebat: «Ai văzut-o?» Eu am spus: «Nu.» El a zis: «Du-te și privește-o, căci sunt mai multe șanse ca iubirea și compatibilitatea să se instaleze între voi.»”²⁹

Un bărbat care se logodise cu o femeie din neamul

²⁹ Relatat de Al-Nasai, cu un *sahih isnad*.

„ajutoarelor” (*Ansar*) a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și el l-a întrebat: „Ai văzut-o?” El a spus: „Nu”, și atunci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a poruncit să meargă și să o vadă.³⁰

În mai multe relatări, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a subliniat faptul că frumusețea este una dintre trăsăturile de seamă pe care un bărbat ar trebui să le caute la o femeie, în afară de celelalte trăsături morale care sunt de asemenea de dorit. Cu adevărat, acestea două sunt de nedespărțit.

De exemplu, el i-a spus lui Ibn 'Abbas: „Să nu îți spun eu de cel mai prețios lucru pe care un om îl poate avea? Este soția drept-credincioasă: atunci când o privește, el e mulțumit, când îi spune să facă un lucru, ea îl ascultă și când se află departe, ea îi este credincioasă și loială.”³¹

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a fost întrebat: «Care femeie este cea mai bună?» El a spus: «Cea care îl mulțumește, atunci când o privește, care îl ascultă, atunci când îi spune să facă un lucru și care nu face niciun lucru care îl nemulțumește în ceea ce o privește pe ea sau averea lui.»”³²

Aceasta este îndrumarea dată de Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în ceea ce privește personalitatea femeii care poate să aducă fericire, liniște și stabilitate în viața unui soț și care poate clădi un cămin vesel, plăcut și sigur, în care să crească o generație inteligentă, biruitoare și neînfricată.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus că, mai întâi de toate, căsătoria trebuie să fie întemeiată pe o fundație solidă, creându-se un echilibru între nevoile fizice, mentale, spirituale și emoționale, așa încât să nu fie destrămată de nepotriviri de caracter sau de comportament. Așadar adevăratul musulman care este călăuzit în toate treburile lui de

³⁰ Relatat de Al-Nasa'i și Ibn Majah, cu un *sahih isnad*.

³¹ Relatare de Al-Hakim.

³² Relatat de imamul Ahmad în „*Al-Musad*”, cu un *sahih isnad*.

legile (*șari'a*) lui Allah nu este ademenit de acele „desfrânate”, frumoase, dar cu un caracter imoral, ci, mai mult de atât, el le spune oamenilor: „Feriți-vă de cele „desfrânate”. ”³³

În viața conjugală, el urmează călăuzirea islamului

După căsătorie, adevăratul musulman urmează normele islamice, care spun că trebuie să se poarte frumos cu soția.

Islamul îi îndeamnă pe bărbați să se poarte frumos cu femeile și le acordă un statut de care ele nu s-au bucurat niciodată în alte religii. Vedem că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a avertizat pe toți bărbații: „Purtați-vă frumos cu femeile, căci femeia a fost creată dintr-o coastă și cu adevărat cea mai curbată parte a unei coaste este vârful ei. Dacă încercați să o îndreptați, o veți frânge, iar de o lăsați în pace, va rămâne curbată. Așadar purtați-vă frumos cu femeile.” [convenit]

Potrivit unei relatări de Bukhari și Muslim, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Femeia este precum o coastă: dacă doriți să o îndreptați, se va frânge; însă dacă vă place de ea, veți face în așa fel încât îndoitura să rămână în ea.”

Potrivit unei relatări de Muslim, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Femeia a fost creată dintr-o coastă și nu va putea fi nicicum îndreptată. Așadar, dacă doriți să vă folosiți de ea, faceți-o astfel ca îndoitura să rămână în ea. Iar dacă încercați să o îndreptați, o veți frânge, iar frântura înseamnă divorțul de ea.”

Această descriere făcută de Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – înfățișează în mod elocvent firea femeii. Ea nu va rămâne consecventă așa cum își dorește poate soțul ei, dar soțul musulman trebuie să înțeleagă că aceasta

³³ „*lyyakum ua khadra' al-diman*” (literar: „Ferește-te de floarea ce crește în băligar”) este o zicală foarte cunoscută în limba arabă. Este un proverb, nu un *hadis* al Profetului [autorul].

este firea ei, felul în care a fost ea creată. El nu trebuie să o îndrepte așa cum crede el că este corect, ci trebuie să îi respecte latura feminină și să o accepte așa cum a lăsat-o Allah, cu o „îndoitură”, ceea ce înseamnă că, în unele aspecte, ea nu va fi așa cum își dorește el. Dacă va insista să o îndrepte și să o modeleze după cum îi e lui voia, va fi ca și cum ar încerca să îndrepte o coastă îndoită: se va frânge în mâinile lui și „frântura” de o femeie înseamnă divorțul (adică vor sfârși în divorț).

Dacă urmează cu adevărat această călăuzire, care se bazează pe o înțelegere adâncă a psihologiei și firii femeii, soțul musulman va tolera greșelile soției lui și va închide ochii la lipsurile ei, recunoscând că acestea fac parte din firea ei. Așadar căminul conjugal va fi sigur și liniștit, ferit de discuții aprinse și certuri.

Putem observa că în *hadis*-ul de mai înainte, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a început cu aceste cuvinte: „Purtați-vă frumos cu femeile”, apoi după ce a analizat firea femeii, a încheiat cu aceleași cuvinte: „Purtați-vă frumos cu femeile”. Cât de mare a fost preocuparea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – față de femei și cât de adâncă era înțelegerea sa referitoare la psihologia lor! Oare soțul musulman are altă posibilitate decât să urmeze această călăuzire și să o pună în practică în orice moment?

Preocuparea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – pentru femei a atins un nivel atât de înalt, încât în predica sa de adio (*khutbat al-uada*) el nu a uitat să le reamintească musulmanilor să se poarte frumos cu ele. În această predică, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a repetat punctele esențiale ale islamului, când și-a dat seama că era ultima dată când stătea și li se adresa musulmanilor în timpul pelerinajului (*hajj*). El nu a neglijat să îi povățuiască pe musulmani să se poarte frumos cu femeile, începând cu un avertisment care arată în mod clar preocuparea sa: „...Purtați-vă frumos cu femeile, ele sunt prizoniere în mâinile voastre, iar voi nu aveți altă datorie față de ele. În cazul în care

ele se fac vinovate de necuviință neîndoielnică, le puteți lăsa singure în paturile lor și puteți să le aplicați o pedeapsă ușoară. Dacă vă sunt supuse, să nu faceți altceva împotriva lor. Voi aveți drepturi asupra nevestelor voastre, iar ele au drepturi asupra voastră. Dreptul vostru este ca ele să nu îngăduie cuiva față de care simțiți neplăcere să intre în casa voastră, iar dreptul lor este ca voi să le tratați cum se cuvine, cât privește hrana și îmbrăcămintea.”³⁴

Aceasta este o povăț minunată, în care fiecare soț musulman recunoaște înțelepciunea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în modul în care a definit drepturile și îndatoririle soțului și ale soției, îndemnând la îndurare și compasiune față de femei, lucru care nu lasă loc nici măcar gândului de a le asupra sau de a le face rău soțiilor.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a oferit multe povețe în ceea ce le privește pe femei și l-a descris pe bărbatul care se poartă bine cu soția lui ca fiind unul dintre cei mai buni și mai de seamă din comunitatea sa: „Credinciosul care are cea mai desăvârșită credință este cel care are comportamentul cel mai frumos, iar cei mai buni dintre voi sunt cei care se poartă cel mai bine cu femeile lor.”³⁵

Unele femei au venit la familia Profetului și s-au plâns de soții lor. Atunci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a vestit pe bărbați: „Unele femei au vizitat familia lui Muhammed și s-au plâns de soții lor. Cu adevărat, aceștia nu se numără printre cei mai buni dintre voi.”³⁶

Cu adevărat, islamul este un deschizător de drumuri în nepărtinirea sa, în respectul față de femei și în îndemnarea soților de a se purta frumos cu soțiile lor, chiar dacă ele nu le sunt pe plac. În decursul istoriei, femeile nu s-au bucurat de acest lucru decât în această religie.

³⁴ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

³⁵ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*

³⁶ Relatat de Abu Dawud, Al-Nisa'i și Ibn Majah. Ibn Hijr a spus în „*Al-Isaba*”: „Lanțul de transmitători este autentic” (*isnad sahih*)

Allah grăiește în Coran:

„...purtăți-vă cu ele după cuviință! Iar dacă nu vă este pe plac, se poate să nu vă fie pe plac un lucru pe care Allah l-a pregătit [să vă aducă] un mare bine.”

[Coran 4:19]

Acest verset ajunge la inima adevăratului musulman și astfel mânia lui se domolește, iar dacă nevasta nu îi e pe plac el revine la sentimente mai bune. În acest fel ocrotește islamul sfânta legătură a căsătoriei, ca să nu fie cumva expusă primejdiei de a fi desfăcută din cauza sentimentelor prea tumultuoase sau a schimbării de dispoziție. Când un bărbat a venit la 'Umar ibn Al-Khattab – Pacea fie asupra sa! – și i-a spus că dorea să divorțeze de soția lui, căci nu îi plăcea de ea, 'Umar – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Vai ție! Oare familiile sunt clădite numai pe baza iubirii? Unde îți sunt respectul și grija?”

În islam, legătura de căsătorie are o importanță mai mare decât simplele dorințe și este mai presus de poftele animalice. Adevăratul musulman dispune de suficient cavalerism, de noblețe, curtoazie, răbdare, mărinimie și tărie de caracter care îl fac să treacă peste orice lucru care nu îi este pe plac în comportamentul soției lui. El nu se gândește nici pe departe să țină cont de instinctele animalice sau să aibă vreun beneficiu de pe urma acestui lucru!

Adevăratul musulman nu poate decât să se supună Domnului său. El se poartă frumos cu soția lui, chiar dacă ea nu îi este pe plac, căci înțelege înțeleptele cuvinte ale Domnului său despre lucrurile care îi sunt tănuite, și multe lucruri sunt tănuite! Unui om poate să nu îi placă un lucru și se poate îndepărta de acesta, când de fapt în el se găsesc mult bine și multă binecuvântare. Adevăratul musulman știe cum să iubească și cum să urască. Iubirea lui nu este oarbă și nici nu depășește măsura în ceea ce privește ura, ci în ambele situații atitudinea lui este cumpătată și echilibrată.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a explicat că deși poate unui soț nu îi este pe plac soția lui musulmană credincioasă, ea are însă unele trăsături pozitive cu care îl va mulțumi și, din acest motiv, el nu trebuie să nesocotească latura bună a caracterului ei și să își concentreze atenția numai asupra aspectelor negative: „Niciun credincios nu trebuie să urască o credincioasă. Dacă vreo trăsătură de-a ei nu îi e pe plac, va găsi altele care îi vor fi.” [Muslim]

Adevăratul musulman este un soț ideal

Adevăratul musulman ascultă cu luare aminte textele clare din Coran care îi poruncesc să se poarte cu femeile corect și cuviincios. El nu poate fi decât un soț ideal, astfel că soția lui se bucură de buna lui companie, indiferent de cât timp petrec împreună. Când ajunge acasă, el își salută soția și copiii cu chipul luminat de zâmbet și le transmite salutul binecuvântat pe care l-a poruncit Allah și l-a făcut caracteristic islamului³⁷:

„...Iar când intrați în case, salutați-vă unii pe alții cu un salut binecuvântat și bun de la Allah!...”

[Coran 24:61]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a îndemnat pe Anas – Pacea fie asupra sa! – să folosească acest salut: „O, fiule, când ajungi acasă, salută-ți familia cu salutul islamic (*salaam*): va fi o binecuvântare pentru tine și pentru familia ta.”³⁸

Este cu adevărat o mare binecuvântare ca un om să își întâmpine familia cu un salut minunat, căci salutul contribuie la o atmosferă fericită, prietenoasă și plăcută. Dacă vede că soția are nevoie de ajutorul lui, el trebuie să îi întindă o mână de ajutor,

³⁷ Musulmanii trebuie să se salute întotdeauna numai cu „*Salaam aleikum!*” (Pacea fie asupra ta!), și nu cu „Bună!”, „Salut!” sau „Bună dimineața!”

³⁸ Relatat de Tirmizi, care a spus că este *hasan gharib hadis*

iar dacă ea se plânge de oboseală, sfârșeală sau plictiseală el trebuie să îi spună cuvinte blânde, de alinare. El trebuie să o facă să simtă că trăiește alături de un soț puternic, generos și îngăduitor care o va ocroti și va avea grijă de ea, căruia îi pasă de ea și care, atât cât poate, îi va împlini toate nevoile îngăduite.

El trebuie de asemenea să îi satisfacă latura ei feminină, făcându-se plăcut înaintea ei – în limitele islamice – și trebuie să îi acorde o parte din timpul și preocupările pe care le are. El nu trebuie să permită ca studiul, munca, hobby-urile, responsabilitățile sau prietenii să îi ocupe tot timpul și să îl țină departe de ea. Islamul îi asigură femeii dreptul de a se bucura de soțul ei într-o asemenea măsură încât i se spune soțului să nu își petreacă tot timpul în slavă, care este cea mai bună și mai nobilă dintre fapte, ca nu cumva acest echilibru pe care este întemeiată această religie să fie distrus. Vedem acest lucru în relatarea lui 'Abdullah ibn 'Amr ibn al-'As – Pacea fie asupra sa! –, care a spus că atunci când Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a aflat că el stăruia prea mult în slava pe care o înălța spre Allah i-a spus: „Am auzit eu bine că postești întreaga zi și că rămâi în rugăciune întreaga noapte?” El a zis: „E adevărat, o, Trimis al lui Allah!” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus: „Nu face asta. Postește și întrerupe-ți postul, dormi și apoi trezește-te. Pentru că trupul tău are un drept de la tine, ochii tăi au un drept de la tine, soția ta are un drept de la tine și oaspeții au un drept de la tine.” [Bukhari și Muslim]

Khaula, fiica lui Hakim, care a fost soția lui 'Uthman ibn Maz'un – Pacea fie asupra sa! –, a venit la soțiile Profetului îmbrăcată într-un veșmânt zdrențuros și având un aspect neîngrijit. Ele au întrebat-o: „Ce se întâmplă cu tine?” Ea le-a povestit de soțul ei: „Noaptea rămâne în rugăciune și în timpul zilei postește.” Ele i-au spus Profetului ce le povestise ea, așa că atunci când l-a văzut pe 'Uthman ibn Maz'un, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a dojenit și i-a spus: „Oare nu aveți un exemplu în mine?” 'Uthman a spus: „Ba da! Fie ca

Allah să voiască să fiu jertfit pentru tine!” Mai târziu, ea (Khaula) s-a întors purtând niște veșminte fine și răspândind o mireasmă plăcută. Potrivit unei alte relatări, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus: „O, 'Uthman, nu ne-a fost poruncit să ducem o viață monahală. Nu aveți un exemplu în mine? Pe Allah, dintre voi eu mă tem cel mai mult de Allah și respect cu cea mai mare sfințenie poruncile Lui.”³⁹

Astfel obișnuia Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – să îi îndrume pe companionii săi și el le-a arătat cum să reușească să obțină un echilibru între viața lor spirituală și cea personală alături de soțiile lor, până când cinstea și echilibrul au devenit ca o a doua natură a lor. Apoi ei se îndemnau unii pe alții să urmeze aceste învățături și apelau la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – dacă unul dintre ei întrecea măsura și era adept al ascetismului, al abnegației sau exagera în slăvirea sa.

Imamul Bukhari a relatat că Abu Juhaifa – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a stabilit o legătură de frăție între Salman și Abu'l-Darda'. Salman l-a vizitat pe Abu'l-Darda' și a văzut-o pe Umm Al-Darda' arătând cam neîngrijită. A întrebat-o: «Ce se întâmplă cu tine?» Ea a zis: «Fratele tău Abu'l-Darda' nu are nevoie de această lume.» Abu'l-Darda' a venit, a gătit niște mâncare pentru el și i-a spus: «Mănâncă tu. Eu postesc.» Salman a zis: «Nu mănânc dacă nu mănânci și tu!» și atunci el a mâncat. În acea noapte, Abu'l-Darda' a dorit să își petreacă noaptea în rugăciune, însă Salman i-a spus să se culce și atunci a mers la culcare. Apoi a dorit să se trezească, însă Salman i-a spus iar să doarmă. În ultima parte a nopții, Salman i-a zis: «Să ne trezim acum!» Și atunci s-au rugat și Salman i-a zis: «Domnul tău are un drept de la tine, sufletul tău are un drept de la tine și soția ta are un drept de la tine. Împlinește-ți datoria față de toți cei care au un drept de la tine.» Abu'l-Darda' a venit la Profet – Allah să-l

³⁹ A se vedea *Al-Hilya*, 1/106; *Tabaqat Ibn Sa'd*, 3/394; *Al-Kanz*, 8/305.

binecuvânteze și să-l miluiască! – și i-a spus ce se întâmplase, iar Profetul i-a zis: «Salman are dreptate!»”

Musulmanul adevărat se îngrijește de asemenea să scape de rutina care se instalează în timp între soți și își condimentează din când în când viața cu un umor fin și cu chef de joacă. Făcând acest lucru, el urmează exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, a cărui întreagă viață a reprezentat un exemplu pentru noi. Cu toate că era foarte ocupat să pună bazele islamice, întemeind comunitatea musulmană, conducând armata în *jihad* și alte numeroase griji, el nu a lăsat niciodată ca aceste lucruri să îi distragă atenția de la îndatorirea de a fi un soț ideal pentru soțiile lui, purtându-se cu ele în cel mai bun mod cu putință, zâmbind și glumind în mod plăcut cu ele.

Un exemplu în acest sens îl constituie relatarea A'îșei: „Am venit la Profet cu niște *harira* (o mâncare făcută din făină și lapte) pe care o gătisem pentru el și i-am zis Saudei, de vreme ce Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – stătea între mine și ea: «Mănâncă!» Ea a refuzat și atunci eu am zis: «Fie mănânci, fie îți voi spoi fața cu ea!» Ea tot a refuzat și atunci mi-am vârât mâna în acea mâncare (*harira*) și am spoit-o pe față. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a râs, i-a pus niște *harira* în mână și i-a zis: «Fă-i și tu la fel!»” Într-o altă relatare: „S-a dat la o parte ca ea să se poată răzbuna, apoi ea a luat niște mâncare din vas și m-a spoit pe față, și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a râs.”⁴⁰

Nu este acesta un exemplu de îngăduință care înfrumusețează viața printr-o atitudine frumoasă și plină de umor?

A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a relatat că odată, când a mers cu Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – într-o călătorie, ea l-a provocat la o întrecere și a câștigat. Mai târziu,

⁴⁰ Al-Haithami, 4/316, *Al-Muntakhab* 4/393; *Kanz al-Ummal*, 7/302. Al-Haithami a spus: „Abu Ya'la a relatat și cei care au relatat sunt cei care au apărut în *Sahih* (Al-Bukhari), în afară de Muhammed ibn 'Amr ibn 'Alqama, al cărui *hadis* este *hasan*.”

după ce a luat câteva kilograme în plus, ea s-a întrecut din nou cu el, însă de data asta el a câștigat și i-a spus: „Asta e pentru atunci.”⁴¹

Milostivul Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era atât de dornic să o facă pe tânăra lui soție să se simtă bine, încât o chema să se bucure de unele genuri nevinovate de divertisment, care îi luminau inima. A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a relatat că odată: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ședea și a auzit afară zgomote făcute de copii și de oameni. În jurul etiopienilor care dansau se strânsese un grup de oameni. El a zis: «O, A'îșa, vino să vezi!» Mi-am pus obrazul pe umărul său și am privit prin spațiul dintre cap și umăr. Apoi el a zis: «O, A'îșa, ți-a fost de-ajuns?»” Eu am zis: „Nu,” numai ca să văd cât de mult însemnam pentru el și l-am văzut schimbându-și greutatea de pe un picior pe altul” (adică era obosit, însă era dispus să rămână atâta timp cât dorea ea să privească spectacolul creat).⁴²

Într-o altă relatare, A'îșa a spus: „Pe Allah, l-am văzut pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – stând la ușa camerei mele, când unii etiopieni se amuzau jucându-se cu lăncile în moschee. Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – m-a acoperit cu mantia lui, astfel încât am putut să privesc peste umărul său. A rămas acolo de dragul meu, până ce mie mi-a fost de ajuns. Așadar acordați atenție nevoii tinerelor de a se distra.” [Bukhari și Muslim]

Când vede minunatul exemplu pe care l-a oferit Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – prin purtarea sa, prin generozitatea și umorul său fin față de soțiile sale, adevăratul musulman nu poate decât să se poarte frumos și blând cu soția lui, având o atitudine calmă, care se încadrează în limitele permise de islam.

⁴¹ *Sahih hadis*, relatat de Ahmad și Abu Dawud

⁴² Relatat de Al-Nisa'i prin Yazid ibn Ruman de la A'îșa. A se vedea de asemenea diferite relatări citate de la ea în *Fath Al-Baari*, *baab al-Idain* (capitolul în care se vorbește despre cele două sărbători)

Adevăratul musulman nu se înfurie din motive neînsemnate, așa cum fac mulți soți nechibzuiți, făcând prea mult zgomot dacă soțiile lor le oferă o mâncare care nu le e pe plac, ori dacă servesc masa puțin mai târziu ori din alte motive care creează între soți certuri, discuții aprinse și probleme. Musulmanul care urmează cu adevărat exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – își amintește întotdeauna de aspecte ale caracterului său care îl fac să fie mai mărinimos, mai bun și mai îngăduitor. Așadar el își amintește că una dintre trăsăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – este aceea că „nu critica niciodată mâncarea. Dacă îi plăcea, mânca, iar dacă nu îi plăcea, nu mânca.” [convenit]

El își amintește de asemenea că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a cerut condimente pe care să le mănânce cu pâine și familia i-a spus că nu se găsea și altceva în afară de oțet. El l-a cerut și a început să mănânce cu oțet, spunând: „Ce condiment minunat este oțetul! Ce condiment minunat este oțetul.” [Muslim]

Să audă ei această relatare, acei soți nesăbuiți ai căror ochi lucesc de mânie la vederea greșelilor soțiilor lor, atunci când mâncarea nu e gata la timp sau nu e pe placul lor. Poate soțiile lor au motive întemeiate pentru care au făcut aceste greșeli, însă soții lor se înfurie fără să le pese de acestea, căci ei nu înțeleg cu adevărat care este sensul propoziției:

„Bărbații sunt protegitori ai muierilor”

[Coran 4:34]

Adevăratul soț musulman este blând și generos față de soția lui, însă în același timp se poartă cu mult respect și cu prietenele ei credincioase. Se poartă așa deoarece urmează exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

A'isha a relatat: „O bătrână a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și el i-a zâmbit plin de respect

și a întrebat-o: «Ce faci? Ce-ai mai făcut?» Ea a răspuns: «Sunt bine, fie ca tatăl și mama mea să fie jertfiți pentru tine, o, Trimis al lui Allah.» După ce ea a plecat, A'îșa a zis: «De ce ai întâmpinat-o atât de călduros pe această femeie, așa cum nu mai întâmpini pe nimeni altcineva?» Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a răspuns: «Ea venea și ne vizita când Khadija era în viață. Nu știi tu că prețuirea legăturilor de prietenie reprezintă o parte a credinței?»⁴³

O soție se poate mânia din multe motive și din această cauză ea se distanțează de soțul ei, făcându-l să simtă că e supărată. În această situație, soțul musulman răspunde cu îngăduință și blândețe, pe baza înțelegerii adânci pe care o are despre psihologia și firea femeii, așa cum obișnuia Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – să se poarte cu soțiile lui atunci când ele erau supărate pe el sau îl ocoleau întreaga zi, până la căderea nopții.

'Umar ibn Al-Khattab – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Noi, quraisii, obișnuiam să avem control asupra femeilor noastre. Când am venit în Medina, am găsit un neam care se afla sub controlul femeilor și femeile noastre au început să învețe de la ale lor. Eu trăiam în Al-'Awali printre cei din neamul Umaia ibn Zaid. Într-o zi soția mea s-a supărat pe mine și s-a certat cu mine. Nu mi-a plăcut asta, dar ea mi-a zis: «Nu-ți pace să mă cert cu tine, nu? Pe Allah, soțiile Profetului se ceartă cu el. Se supără pe el și îl ocolesc întreaga zi, până la căderea nopții.» Și atunci am mers să o văd pe Hafsa și am întrebat-o: «Vă certați cu Profetul?» Ea a zis: «Da!» Am întrebat-o: «Vă supărați pe el și îl ocoliți întreaga zi, până la căderea nopții?» Ea a zis: «Da!» Eu am spus: «Cea care face asta e sortită pieirii! Nu vă temeți voi de mânia lui Allah din pricina mâniei Profetului Său? Curând veți fi osândite! Nu vă certați cu Trimisul lui Allah și nu îi cereți nimic. Cereți-mi mie dacă aveți nevoie de ceva!» [Bukhari, Muslim, Tirmizi și Al-Nisa'i] 'Umar

⁴³ Relatat de Al-Hakim în *Al-Mustadrak*; el a spus că este *sahih*, potrivit lui Bukhari și Muslim

a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și i-a povestit ce se întâmplase în casa sa și conversația pe care o avusese cu Hafsa, iar Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zâmbit.”

Bărbatul musulman trebuie să își dezvolte această atitudine îngăduitoare, urmând astfel exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în comportamentul pe care îl adoptă și în faptele pe care le împlinește. Atunci el va reprezenta o dovadă vie că islamul este religia unui mod înalt de viață, iar sărăcia, dezintegrarea, confuzia și neliniștea de care suferă indivizii, familiile și societățile sunt provocate de ignoranța omului și de greșita interpretare a valorilor înalte promovate de islam. Acestea sunt principiile prețioase care dacă sunt adoptate de soț vor pune capăt certurilor de familie și vor aduce pace, stabilitate, fericire și siguranță în căminul conjugal.

El este unul dintre cei mai de seamă soți

Soțul musulman înțelept este unul dintre cei mai de seamă soți și este cel mai iubit de soția credincioasă, neprihănită și dreaptă, pentru că el urmează călăuzirea islamică.

Soțul înțelege prea bine firea și psihologia femeii și o îndrumă întotdeauna pe calea cea dreaptă a islamului, care se află în deplină armonie cu adevărata fire a omului. El recunoaște înclinațiile, dorințele și nevoile ei și încearcă să creeze un echilibru între ele și modul ideal de viață pe care îl dorește de la ea, dar în același timp el nu uită nicio clipă că ea a fost creată dintr-o coastă îndoită, iar îndreptarea unei astfel de coaste este un lucru imposibil.

El își înțelege soția și îi respectă sentimentele

Adevăratul musulman își înțelege întotdeauna soția și îi respectă sentimentele. El nu îi critică familia sau vreo altă rudă

în fața ei, din respect pentru sentimentele ei. De asemenea, și ea îi respectă sentimentele și nu face și nici nu spune vreun lucru care poate îndurera vreun membru al familiei lui.

El nu dezvăluie niciun secret pe care ea i l-a încredințat, deoarece nepăsarea în astfel de situații duce prea des la conflicte între soți și la distrugerea iubirii dintre ei. Adevăratul soț musulman este ocrotit de toate acestea, atâta timp cât continuă să urmeze călăuzirea islamică.

El o ajută să compenseze pentru slăbiciunile și lipsurile pe care ea le are

Musulmanul adevărat încearcă să compenseze lucrurile care îi lipsesc soției lui, dacă simte că ea are anumite lipsuri în privința cunoașterii sau a moravurilor. El face acest lucru în cel mai blând mod posibil. Dacă întâlnește din partea ei sfidare sau nepăsare, el o îndreaptă pe drumul cel bun într-un mod inteligent, blând, evitând să o critice cu asprime sau să îi facă reproșuri în fața oamenilor, indiferent de motiv. Pentru o femeie lucrul cel mai dureros este atunci când o altă persoană aude cum este dojenită sau este de față atunci când este certată. Adevăratul musulman este cel mai sensibil și mai respectuos față de sentimentele celorlalți.

El știe cum să traseze un echilibru între mulțumirea soției și comportamentul plin de respect față de mamă

Adevăratul soț musulman se lasă condus de inteligență, de îngăduință și de tărie de caracter în modul în care se poartă atât cu soția, cât și cu mama sa, astfel încât le mulțumește pe amândouă. Așadar el nu poate fi neascultător față de mamă ori aspru față de soție. El recunoaște drepturile mamei lui și se poartă cu ea în cel mai frumos mod cu putință, însă în același timp recunoaște și drepturile pe care le are soția sa. În vreme ce își

împlinește datoria pe care o are față de mamă și se îngrijește de ea, el nu neglijează drepturile pe care le are soția lui. Adevăratul musulman poate să facă acest lucru, atâta timp cât are cu adevărat conștiința de Allah (adică este evlavios) și urmează călăuzirea și învățăturile islamice, care le tratează atât pe mamă, cât și pe soție cu nepărtinire și le dăruiește fiecareia statutul cuvenit.

El înțelege cu adevărat care este rolul său de „proteguitor” și ocrotitor al femeilor

Cu această atitudine nobilă și cu această purtare blândă, soțul musulman câștigă inima soției lui și astfel ea îl ascultă în toate lucrurile. Bărbatului musulman i-a fost dăruit rolul de protector al femeilor, datorită trăsăturilor care i-au fost insufflate de islam, a însușirilor ce i-au fost dăruite și a condițiilor și limitelor ce i-au fost impuse.

„Bărbații sunt proteguitori ai muierilor, datorită calităților deosebite cu care i-a dăruit Allah și datorită cheltuielilor pe care le fac din bunurile lor...”

[Coran 4:34]

Acest rol de „proteguitor” aduce și unele neplăceri, căci îi face pe bărbați responsabili. Bărbatul este în totalitate responsabil pentru soția lui: „Fiecare dintre voi este păstor și fiecare este responsabil pentru cei care se află în grija lui. Conducătorul este un păstor, bărbatul este un păstor pentru familia sa, femeia este păstorită pentru casa soțului și pentru copii. Și fiecare dintre voi este un păstor și fiecare dintre voi este responsabil pentru cei ce se află în grija lui.” [convenit]

Această responsabilitate se referă la fiecare individ din societatea islamică, în care fiecare este responsabil într-un fel sau altul, deoarece, potrivit islamului, viața este o treabă serioasă și

nu un lucru care poate fi tratat cu ușurință.

Așa cum a poruncit o purtare bună față de femei și le-a înălțat statutul, tot așa islamul i-a poruncit femeii să își înțeleagă rolul pe care îl are în viață și să rămână în limitele stabilite de legile islamice (*șari'a*), pentru ca astfel să își poată îndeplini mai bine rolul ei în viață ca tovarășă a bărbatului în formarea unei generații viitoare și a unei vieți mai plăcute și mai fericite.

De asemenea, așa cum islamul i-a cerut bărbatului să se poarte frumos cu soția și să aibă grijă de ea așa cum se cuvine, tot așa i-a poruncit femeii să îi dea ascultare, atâta timp cât nu depășește limitele permise. Acest lucru este puternic accentuat, așa cum putem observa din cuvintele Profetului: „Dacă aș fi poruncit cuiva să se plece înaintea altcuiva, i-aș fi poruncit femeii să se plece înaintea soțului.”⁴⁴

Cu adevărat, el a spus că de mulțumirea soțului depinde intrarea ei în Paradis: „Femeia care moare și soțul ei este mulțumit de ea va intra în Paradis.” [convenit]

El a asigurat-o pe femeia sfidătoare, neascultătoare că îngerii o vor blestema până ce se întoarce la soțul ei: „Dacă femeia nu vine în patul soțului ei, îngerii o vor blestema până dimineța.” [convenit]

Preocuparea islamului de a accentua rolul bărbatului de ocrotitor al femeii și de a întări obligația ei de a-l asculta și de a-l mulțumi se întinde până într-acolo încât ei i se interzice să postească și în alte luni decât în luna Ramadan sau de a primi musafiri fără permisiunea lui: „Femeii nu i se permite să postească când soțul ei este de față fără permisiunea lui sau să invite pe cineva în casa lui fără permisiunea lui.” [convenit]

Islamul i-a dăruit soțului dreptul de protector al soției lui, pentru ca el să fie un bărbat adevărat care să preia cărma familiei sale și să o conducă spre siguranță și îndrumare. Islamul i-a avertizat pe toți bărbații de încercările și ispitele femeilor, care pot să îi facă nepăsători și slabi, să își neglijeze obligațiile religioase,

⁴⁴ Relatat de Tirmizi, care a spus că este *hasan sahih hadis*.

până într-acolo încât închid ochii la comportamentul ne-islamic și îndărătnic al soțiilor lor. În acest caz, bărbatul nu are niciun cuvânt de spus: soția lui controlează totul în casă, astfel încât el nu îndrăznește să nu o asculte, să o contrazică sau să îi refuze vreo dorință.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a avut dreptate atunci când a spus că aceasta este cea mai grea încercare sau ispită cu care se poate înfrunta omul: „Nu va exista ispită mai grea pentru bărbați după moartea mea decât ispita femeilor.” [convenit]

Soțul musulman nu este deloc slab atunci când înfruntă încercarea de a avea o soție neascultătoare, indiferent cât de greu ar fi. Cu blândețe, el o face să înțeleagă că, indiferent cât de mult o iubește, îl iubește pe Allah și pe Profetul său mai mult și dorința lui de a-L mulțumi pe Allah este mai puternică decât sentimentele pe care le are pentru ea.

„Spune: “Dacă părinții voștri, fiii voștri, frații voștri, soțiile voastre, clanul vostru, bunurile pe care le-ați dobândit, negoțul de a cărui lăncezire vă temeți și locuințele de care sunteți mulțumiți vă sunt vouă mai scumpe decât Allah, decât Trimisul Său și decât lupta pe calea Lui, atunci așteptați-vă să vină Allah cu porunca Sa!” Iar Allah nu călăuzește neamul de nelegiuți!”

[Coran 9:24]

În acest fel, îndărătnicia femeilor pe care o vedem în multe dintre așa-zisele cămine musulmane va fi stârpită odată pentru totdeauna. Bărbatul care își vede soția, fiicele și surorile ieșind pe stradă fardate, cu capetele dezgolite și brațele goale, mai mult dezvelite decât acoperite, și nu face nimic pentru a împiedica această nepăsare față de islam și-a pierdut cu siguranță bărbăția, a ieșit din rândurile islamului și a câștigat mânia lui Allah. Și nu există altă scăpare de această stare grea în afară de căința adevărată care îl va trezi la realitate, îi va înapoia bărbăția și îl

va aduce din nou pe calea cea dreaptă.

Islamul a stabilit anumite reguli pentru femei și a descris tipul de îmbrăcăminte pe care să îl poarte atunci când ies pe stradă sau apar dinaintea bărbaților ce nu le sunt *mahram*. Această îmbrăcăminte este cunoscută sub numele de *hijab* (veșmântul islamic). Femeia musulmană ce a fost educată în adevăratul spirit al islamului și a crescut în acest mediu protector acceptă de bună voie *hijab*-ul, cu un adânc simț de convingere, știind că este de la Allah și că nu este o tiranie folosită de bărbați pentru a le avea pe femei sub controlul lor ori un obicei inventat în perioada lui Umawi (perioada Umaiadă), așa cum pretind acei neisprăviți care nu au în acest sens nici cea mai mică dovadă din Coran.

Conform unei relatări de Bukhari, A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Fie ca Allah să aibă milă de femeile „emigrante” (*muhajir*). Când Allah a revelat: „și să-și coboare vălurile peste piepturile lor” [Coran 24:31], ele și-au rupt veșmintele și și-au acoperit capetele și fetele cu acestea.” Conform unei alte relatări de Bukhari, A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Și-au luat veșmintele și le-au rupt la colțuri, apoi și-au acoperit capetele și fetele cu ele.”

Safiia bint Șaiba a zis: „Când ne aflam cu A'îșa, am vorbit despre femeile din neamul Quraiș și despre virtuțile lor. A'îșa a zis: «Femeile din Quraiș sunt virtuoză, însă pe Allah nu am văzut niciodată pe cineva mai virtuos sau mai strict în aderarea la Cartea lui Allah decât femeile din *Ansar*. Când a fost revelată *Sura An-Nur*: „și să-și coboare vălurile peste piepturile lor”, bărbații s-au îndreptat spre soțiile, fiicele, surorile și alte femei cu care erau înrudiți și le-au recitat aceste cuvinte. Dintre acestea, fiecare femeie s-a ridicat, și-a luat veșmântul și s-a învelit cu el din credință în ceea ce Allah a revelat».”⁴⁵

Fie ca Allah să se îndure de femeile *Ansar*: cât de puternică era credința lor și cât de neprefăcut era islamul lor! Cât de

⁴⁵ A se vedea *Fath al-Baari*, comentariu la *Sahih Al-Bukhari*.

minunată a fost supunerea lor în fața adevărului când a fost revelat! Orice femeie care are credință adevărată în Allah și în Trimisul Său nu poate decât să urmeze exemplul acestor femei virtuozitate; ea însăși trebuie să poarte veșmântul specific islamului fără să o intereseze goliciunea și desfrâul din preajma ei. Îmi aduc aminte de o tânără studentă care purta *hijab*-ul și a cărei atitudine a fost nu mai puțin de admirat decât cea a femeilor din *Muhajirin* și *Ansar* – Allah să fie mulțumit de ele! Când o ziaristă care vizita Universitatea din Damasc a întrebat-o despre veșmântul islamic (*hijab*) pe care îl purta și dacă nu cumva îi era prea cald, de vreme ce soarele verii dogorea foarte tare, ea a răspuns printr-un verset:

„*Focul Gheenei este mult mai dogoritor!*”

[Coran 9:81]

Fetele musulmane precum aceasta sunt cele care vor clădi cămine și familii musulmane și vor da naștere unor generații virtuozitate care vor umple societatea cu elemente constructive și nobile. Astăzi, slavă lui Allah, sunt multe astfel de fete.

Musulmanul este responsabil pentru modul în care femeile din familia lui respectă învățăturile islamice referitoare la comportamentul ce trebuie urmat atunci când ies în public și la veșmântul islamic (*hijab*), ce reprezintă un semn distinctiv al femeii musulmane. Ziua în care un soț își lasă soția sau mediul care îl înconjoară să preia controlul asupra lui și se lipsește de această lege islamică fără să fie capabil să le țină piept este ziua în care își ia adio atât de la religia sa, cât și de la latura sa bărbătească.

Responsabilitatea bărbatului față de soția lui nu se oprește la înfățișarea ei exterioară, ci include și slăvirea (pe care ea o înalță spre Allah) și conduita ei. El este responsabil dacă ea neglijează unele acte de slăvire ori nesocotește cu bună știință îndatoririle ei față de Allah. El este responsabil pentru purtarea ei bună și pentru îndeplinirea îndatoririlor ei. Orice abatere din partea ei va diminua bărbăția soțului ei, va împruțina credința lui

și îi va deteriora rolul de protector cu care l-a onorat Allah.

Islamul le consideră pe femeii o podoabă ce a fost încredințată spre păstrare soților. Din moment ce soția este de obicei influențată de soț, el o poate lua cu el în Paradis ori o poate conduce spre Iad. Din acest motiv Allah le-a poruncit credincioșilor să se apere atât pe ei, cât și pe familia lor de Foc și a zugrăvit o imagine înfricoșătoare ce înfățișează soarta crâncenă ce îi așteaptă dacă își nesocotesc responsabilitățile pe care le au față de soțiile și familiile lor ori dacă nu reușesc să le impună să urmeze calea adevărului:

„O, voi cei care credeți! Păziți-vă pe voi înșivă și familiile voastre de un Foc ale cărui vreascuri sunt oamenii și pietrele și peste care sunt îngeri neînduplecați și aspri, care nu se răzvrătesc împotriva lui Allah în ceea ce le poruncește și care fac ceea ce li se poruncește.”

[Coran 66:6]

Rolul pe care islamul l-a dăruit bărbaților, de „*proteguitori*” ai femeilor, nu poate fi îndeplinit așa cum trebuie decât dacă soțul este un adevărat cap de familie. Soțul musulman nu își dovedește bărbăția prin asprime, cruzime, violență și cuvinte aspre. Așa făcea bărbatul din perioada ignoranței; în islam bărbatul este cu totul altfel. În islam, bărbatul ideal înseamnă: personalitate puternică și plăcută, atitudine nobilă, îngăduință și iertare a greșelilor minore, puternică aderare la legile lui Allah și fermitate de a le aplica fiecărui membru al familiei lui, o cărmuire desăvârșită în îndrumarea familiei lui spre adevăr, generozitate, dar cu măsură, o înțelegere totală a responsabilităților pe care le are pentru această lume și pentru cea ce va să vină, o idee clară despre ceea ce înseamnă un cămin musulman ideal. Acestea sunt caracteristicile adevăratului musulman, așa cum își dorește islamul ca el să fie.

Capitolul V Musulmanul și copiii săi

Introducere

Copiii sunt lumina ochilor unui bărbat, izvor de mare bucurie și tovarășie. Ei fac viața mai frumoasă și, după Allah, ei sunt cei în care el își spune speranțele. Binecuvântarea lor aduce noroc, îndurare și răsplată din belșug.

Pentru aceasta însă copiii trebuie să aibă o educație bună, solidă, care să îi facă respectuoși, blânzi și o sursă de fericire. Dacă copiii unui om au aceste calități bune atunci ei vor fi cu adevărat bucurii în această viață, așa cum i-a descris Allah în Coran:

“Averea și copiii sunt podoaba vieții celei lumeste...”

[Coran 18:46]

Din acest motiv Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – se ruga pentru cei pe care îi iubea ca Allah să le dăruiască din belșug bogăție și copii. Anas – Pacea fie asupra sa! – a relatat că a intrat la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – împreună cu mama și cu mătușa sa din partea mamei. Profetul i-a condus în rugăciune, apoi s-a rugat (a făcut rugi) pentru ei. Umm Anas a zis: „O, Trimis al lui Allah, micul tău slujitor, roagă-te pentru el.” Și atunci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a rugat pentru el, iar la sfârșitul rugii a zis: „O, Allah, dăruiește-i din belșug bogăție și copii și binecuvântează-l!” [Bukhari și Muslim]

Dacă părinții neglijează însă educația copiilor, rezultatele vor fi dezastruoase. Copiii lor vor fi o sursă de neazuri și griji constante, ca să nu mai vorbim de nopți nedormite și zile pline de griji.

El înțelege marea responsabilitate pe care o are față de copiii săi

Adevăratul musulman înțelege că are o mare responsabilitate față de copiii pe care i-a adus în această lume, așa cum îi spune Coranul:

“O, voi cei care credeți! Păziți-vă pe voi înșivă și familiile voastre de un Foc ale cărui vreascuri sunt oamenii și pietrele...”

[Coran 66:6]

El recunoaște de asemenea responsabilitatea pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a pus-o pe umerii săi: „Fiecare dintre voi este un păstor și fiecare este tras la răspundere cu privire la turma sa. Califul este un păstor al oamenilor și va fi tras la răspundere pentru supușii săi. Bărbatul este un ocrotitor al membrilor familiei lui și va fi întrebat de ei. Femeia este ocrotitoarea gospodăriei bărbatului ei și a copiilor lui și va fi întrebată despre acestea. Sclavul are grijă de averea stăpânului său și va fi întrebat de acest lucru. Fiecare dintre voi este un ocrotitor și fiecare dintre voi va fi întrebat de responsabilitatea lui.” [convenit]

Islamul a pus povara responsabilității pe umerii tuturor oamenilor și nimeni nu este scutit de acest lucru. Mai întâi de toate, părinții au responsabilitatea de a le asigura copiilor o puternică educație islamică, bazată pe trăsăturile nobile despre care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a mărturisit că a fost trimis să le desăvârșească și să le răspândească printre oameni: „Am fost trimis numai să desăvârșesc purtarea drept-credincioasă.”⁴⁶

Nimic nu arată mai mult însemnătatea responsabilității pe care părinții o au față de copii și îndatorirea lor de a le asigura o

⁴⁶ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*, Imam Malik în *Al-Muwatta'* și Imam Ahmad în *Al-Musnad*.

educație islamică potrivită decât părerea învățaților că fiecare familie trebuie să ia aminte la vorbele Profetului: „Învățați-vă copiii să se roage atunci când au șapte ani și obligați-i, dacă nu fac asta, atunci când au zece ani.”⁴⁷

Familia care cunoaște acest *hadis*, însă nu își învață copiii să se roage atunci când ating vârsta de șapte ani sau nu ezită chiar să-i lovească dacă nu fac acest lucru atunci când ajung la zece ani, este o familie care nu a reușit să își îndeplinească datoria și și-a neglijat copiii. Acești părinți sunt niște păcătoși care vor răspunde înaintea lui Allah pentru eșecul și neglijența lor.

Căminul părintesc este primul mediu în care cresc acești micuți: este mediul în care se formează înclinațiile, gesturile și personalitățile lor. Acest lucru explică cât de important este rolul pe care îl au părinții în creșterea micuților lor și arată faptul că ei trebuie să acorde în egală măsură atenție sănătății lor fizice, mentale și spirituale.

El se folosește de cele mai bune metode în creșterea copiilor

Adevăratul părinte musulman – fie tată, fie mamă – cunoaște psihologia copiilor lui și știe cum să se poarte cu ei, folosind cele mai bune și mai eficiente metode în ceea ce privește creșterea și educația. El se face plăcut lor prin tot felul de metode și se apropie de ei, ținând cont de vârsta și de nivelul lor intelectual, așa că se joacă cu ei, îi laudă, glumește cu ei și le spune cuvinte pline de iubire și grijă, cuvinte care îi fac fericiți. Astfel ei îl vor iubi și vor accepta cu nerăbdare indicațiile lui. Atunci când îl ascultă, îl ascultă din toată inima, căci există o mare diferență între ascultarea care este întemeiată pe iubire, respect și încredere și cea care este întemeiată pe violență și cruzime. Primul tip de ascultare este cel care durează, în timp ce ultimul este superficial, nu are nicio bază și se evaporă repede atunci

⁴⁷ Relatat de Ahmad, Abu Dawud și Al-Hakim (*isnad hasan*).

când violența și cruzimea ating un nivel extrem.

Unii oameni cred că dacă tatăl se coboară la nivelul copiilor lui și este foarte apropiat de ei, atunci acest lucru va diminua în ochii lor statului său de tată și va submina eforturile lui în ceea ce privește creșterea lor. Nimic nu poate fi mai departe de adevăr, căci acest gen de apropiere reprezintă metoda cea mai eficientă de creștere a copiilor, și această metodă este susținută de experți moderni. Este de asemenea metoda susținută de Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în urmă cu o mie cinci sute de ani și dovedită de el atât în vorbe, cât și în fapte.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – îi alinia pe 'Abdullah, 'Ubaidullah și Kuthayyir, fiii lui Al-'Abbas – Pacea fie asupra sa! – și spunea: „Cui ajunge la mine primul îi voi da asta și asta.” Și ei se întreceau până la el și săreau pe spatele și pe pieptul lui, sărutându-l.”⁴⁸

Bukhari, în *Al-Adab Al-Mufrad*, și Tabarani au relatat de la Abu Huraira că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a luat pe Hasan sau pe Husain de mână, apoi i-a pus piciorușele pe laba piciorului său și i-a zis: „Urcă-te.”

Nu există dovadă mai clară care să arate cugetul acestui mare învățător decât modul în care i-a cărat pe Hasan și Husain. S-a purtat cu ei cu iubire și grijă, stabilind astfel un exemplu pentru tații și bunicii de pretutindeni, indiferent de cât de mare le era statutul sau influența, învățându-i să se poarte cu aceste tinere vlăstare în cel mai blând și iubitor mod. Acest lucru se poate vedea în *hadis*-ul relatat de Ahmad și Al-Nisa'i de la Șaddad: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a ieșit ținându-l pe Hasan sau Husain și când a venit să conducă rugăciunea, a pus copilul jos și a început rugăciunea. S-a prosternat și a rămas în acea poziție mult timp. Mi-am ridicat capul și l-am văzut pe copil stând pe spatele său, așa că m-am întors la prosternarea mea. După ce a terminat rugăciunea, oamenii au

⁴⁸ Relatat de Ahmad. Al-Hafiz a spus în *Al-Tahdhib* (8/421) că șirul de transmîtători este *mursal jayyid*.

zis: «O, Trimis al lui Allah, te-ai prosternat atât de mult!» El a zis: «Băiatul stătea călare pe spatele meu și, până ce el nu s-a săturat, n-am dorit să îl deranjez.»⁴⁹

Musulmanul trebuie să aibă obiceiul să se preocupe de copiii lui, să se poarte cu ei cu iubire și blândețe, să glumească cu ei, atât cât poate și ori de câte ori are ocazia, așa încât să le umple inimile de bucurie.

El își arată iubirea și afecțiunea pe care le-o poartă

Una dintre îndatoririle părintești primare ale bărbatului este să își arate iubirea, îngăduința și afecțiunea față de copiii săi, pentru ca ei să crească siguri de sine, optimiști, cu o atitudine pozitivă și cu o părere bună despre ei înșiși.

Compasiunea este o caracteristică islamică fundamentală și a fost una dintre cele mai evidente trăsături ale Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, așa cum spune Anas: „Nu am văzut niciodată pe nimeni cu mai multă compasiune pentru copii decât Trimisul lui Allah. Fiul său, Ibrahim, se afla în grija unei doici pe dealurile din jurul Medinei. El obișnuia să se ducă acolo și noi mergeam cu el. El intra în casă, își lua copilul în brațe și îl săruta, apoi se întorcea.” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – iubea copiii musulmani atât de mult încât se juca cu ei. El se purta cu ei cu compasiune și afecțiune. Anas a relatat: „Ori de câte ori trecea pe lângă un grup de băieți, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – zâmbea blând și îi saluta.” [convenit]

Un exemplu referitor la înțelepciunea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – privind creșterea copiilor îl constituie *hadis*-ul următor: „Nu este de-al nostru cel care nu este blând cu micuții noștri și nu recunoaște drepturile bătrânilor noștri.”⁵⁰

⁴⁹ Relatat de Ahmad și Al-Nisa'i cu un *sahih isnad*.

⁵⁰ Relatat de Ahmad și Al-Hakim (*isnad sahih*).

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a relatat: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a sărutat pe Al-Hasan ibn 'Ali, iar Al-Aqra' ibn Habis a zis: «Am zece copii și niciodată nu l-am sărutat pe niciunul dintre ei.» Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Celui care nu va arăta îndurare nu i se va arăta îndurare.»” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, acest mare învățător, a căutat întotdeauna să insuflă îndurarea și compasiunea în inimile oamenilor, să le trezească sentimente de iubire și afecțiune, trăsături umane esențiale.

Într-o zi, un beduin a venit și l-a întrebat pe Profet: „Îți săruți fiii? Noi nu facem asta.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Ce pot face pentru voi dacă Allah a îndepărtat de inimile voastre îndurarea?” [Bukhari și Muslim]

A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a relatat: „Ori de câte ori Fatima intra în cameră, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – se ridica, o saluta, o săruta și îi oferea scaunul său, iar ori de câte ori intra el în cameră, ea se ridica, îi lua mâna, îl saluta, îl săruta și îi oferea scaunul ei. Când venea la el în timpul celei din urmă perioade de boală, el o saluta și o săruta.” [Bukhari și Muslim]

În lumina acestei călăuziri, adevăratul musulman nu poate fi aspru cu copiii săi, nu poate să se poarte cu ei într-un mod dur sau răutăcios, chiar dacă îi stă în fire să fie îndârjit și rezervat, deoarece religia lui, cu învățăturile și călăuzirea ei, înmoaie inimile și trezește sentimente de iubire și afecțiune. Așadar copiii fac parte din noi, așa cum a spus poetul: „În ale noastre inimi copiii noștri sunt, / Pășindu-ne alături pe acest pământ cărunț. / O mică adiere de i-ar atinge acum, / De-a noastră îngrijorare n-am mai dormi nicicum.”⁵¹

Părinții trebuie să fie pătrunși de iubire, afecțiune și grijă, dispuși să facă sacrificii și tot ce le stă în putință pentru copiii lor.

⁵¹ Aceste versuri scrise de poetul Hittan Al-Mu'alli se găsesc în *Șarh Al-Hamasah* de Al-Tabrizi, 1/275.

El cheltuiește pentru ei cu mare plăcere și generozitate

Islamul nu se bazează numai pe instinctele părinților în ceea ce privește îngrijirea copiilor, pentru că uneori părinții pot să ezite atunci când vine vorba să renunțe la unele plăceri lumești de dragul copiilor sau alteori timpurile grele și sărăcia îi pot face să se plângă de greaua povară a cheltuielilor. Din acest motiv islamul întărește instinctele naturale ale părinților prin promiterea unei mari răsplăți, care îi încurajează să facă sacrificii și îi ajută să îndure sărăcia.

Umm Salama relatează că ea l-a întrebat pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – dacă va avea vreoa răsplată pentru ceea ce a cheltuit pentru fiii lui Abu Salama, căci ei erau doar fiii lui și el a răspuns: „Cheltuiește pentru ei și vei fi răsplătită pentru ceea ce cheltuiești.” [convenit]

Abu Mas'ud al-Badri – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Atunci când un om cheltuiește pentru familia sa cu intenția de a-L mulțumi pe Allah, acest lucru va fi socotit ca milostenie (*sadaqa*) din partea lui.»” [convenit]

Islamul consideră cheltuiala făcută pentru soție și copii ca fiind cea mai bună dintre cheltuieli, una dintre faptele care vor aduce cele mai mari răsplăți. Acest lucru este adevărat de *hadis*-ul în care Muslim a relatat de la Abu Huraira: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Dintre banii pe care îi cheltuiți pentru Allah, sau ca să eliberați un sclav, sau ca milostenie pentru un sărman sau ca să vă întrețineți familia cei care adună cea mai mare răsplată sunt banii pe care îi cheltuiți pentru familia voastră.»” [convenit]

Într-o altă relatare făcută de Muslim, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Cea mai minunată cheltuială este cea pe care omul o face pentru familia sa, pentru animalul pe care îl folosește în calea lui Allah și pentru tovarășii săi în calea lui Allah.”

Adevăratul musulman este fericit să cheltuiască pentru familia sa, deoarece este sigur că orice lucru pe care îl cheltuiește cu ei și cu alții, cu intenția de a-L mulțumi pe Allah, îi va aduce răsplată, chiar de este și bucățița de mâncare pe care o poate ridica la gura nevestei lui într-un gest minunat de afecțiune. Acest lucru este clar în *hadis*-ul relatat de Sa'd ibn Abu Waqqas – Pacea fie asupra sa! –, în care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Orice cheltuială faci, prin care cauți mulțumirea lui Allah, își va avea răsplată, chiar și dacă pui un dumicat de mâncare în gura nevestei tale.” [convenit]

Adevăratul musulman nu își poate părăsi copiii, lăsându-i în sărăcie și mizerie, atunci când aude cuvintele Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, amenințându-i pe cei care își nesocotesc responsabilitățile pe care le au față de familiile lor și avertizându-i cu cea mai grea pedeapsă și cel mai mare chin în Ziua de Apoi: „Este mare păcat ca un om să încalce drepturile celor ce se află în grija lui.” [Muslim, Abu Dawud, etc]

El nu face discriminări între fiii și fiicele lui în ceea ce privește afecțiunea și cheltuielile pe care le face

Unii oameni sunt dezamăgiți atunci când au fete și își doresc ca Allah să le fi dăruit numai băieți. Aceștia nu cunosc marea răsplată pe care Allah a promis-o tatălui căruia i-au fost dăruite fiice și care le acceptă, are grijă de ele, le oferă o educație bună și își arată dragostea și afecțiunea pe care le-o poartă. Dacă ar știi ei de răsplata care îl așteaptă pe tatăl de fete iubitor și grijuliu, ar fi geloși și și-ar dori și pentru ei acest lucru.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Pentru cel care are trei fiice și este răbdător cu ele, le oferă mâncare, apă și îmbrăcăminte din câștigurile sale, ele vor fi pentru el un scut care să îl ferească de Foc în Ziua Învierii.”⁵²

Într-o altă relatare Profetul – Allah să-l binecuvânteze și

⁵² Relatat de Ahmad în *Al-Musnad (sahih isnad)*.

să-l miluiască! – a zis: „Cel care are trei fiice și le adăpostește, asigurându-le tot ce au nevoie și arătându-le compasiune, va merita cu siguranță Paradisul.” Unul dintre oameni a întrebat: „Dar dacă are doar două, o, Trimis al lui Allah?” Și el a zis: „Da, și dacă are doar două.”

Cum ar putea un om să fie nemulțumit să crească fete și să cheltuiască pentru ele, atunci când aude de răsplățile și binecuvântările pe care i le-a promis Allah?

Islamul, această religie practică ce identifică realitățile vieții oamenilor în toate timpurile și locurile, recunoaște faptul că o fiică poate să divorțeze și să se întoarcă în casa tatălui ei și că tatăl poate să se găsească într-o situație strâmtorată, având un venit mic sau alți copii de care să aibă grijă, așa că îi oferă liniștea care îi va mângâia sufletul său chinuit și îi va ușura situația. Islamul îi spune acestui tată că orice lucru pe care îl cheltuiește pentru fiica ce s-a întors în casa lui reprezintă una dintre cele mai mari milostenii și una dintre faptele care îl vor aduce mai aproape de Allah.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus lui Suraqa ibn Ju'sam: „Să îți spun de cea mai mare formă de milostenie?” El a zis: „Da, desigur, o, Trimis al lui Allah.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „(Cheltuiala pe care o faci pentru) fiica ce s-a întors la tine și care nu are altă sursă de venit.”⁵³

Ce comparație poate fi făcută între imensa afecțiune și iubire în care sunt crescuți copiii din lumea musulmană și viața aspră pe care o îndură copiii din Occident, unde atunci când un copil, băiat sau fată, abia a ajuns la vârsta majoratului el părăsește casa părintească pentru a înfrunta greutățile vieții și a se lupta să își câștige existența mai înainte de a fi pregătit pentru acest lucru sau de a fi avut parte de suficientă iubire și susținere din partea familiei? Există o mare diferență între legile lui Allah, care au venit să aducă lumii fericire, și legile imperfecte făcute de om care nu au provocat decât suferință. Nu e de mirare că în Occident,

⁵³ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

drept rezultat al acestor legi materialiste, vedem o puzderie de tineri care trăiesc în promiscuitate și o mulțime de tinere mame nefericite, necăsătorite, al căror număr crește zi de zi.

El este atent la orice lucru care i-ar putea influența

Tatăl musulman inteligent este foarte atent la tot ceea ce are legătură cu copiii lui. El știe ce citesc ei și ce scriu, hobby-urile pe care și le-au ales ei sau pe care el i-a încurajat să le urmeze, fără ca ei să realizeze însă acest lucru, prietenii cu care își petrec cea mai mare parte a timpului și locurile pe care le frecventează în timpul liber. El știe toate acestea fără ca proprii copii să simtă că îi supraveghează. Dacă vede vreun lucru nedorit în hobby-urile pe care ei le au, în materialele pe care le citesc, etc sau dacă vede că își petrec timpul cu prieteni dubioși, sau merg în locuri nepotrivite, sau apucă obiceiuri proaste, cum ar fi fumatul, sau își iroiesc timpul și energia în jocuri interzise care îi învață să se obișnuiască doar cu lucruri mărunte, el îi îndreaptă într-un mod blând și înțelept și îi convinge să se întoarcă pe drumul cel drept.

Fiecare copil se naște într-o stare de „puritate înăscută” (*fitra* – firea înăscută a omului) și părinții sunt cei care îl fac să devină evreu, creștin sau mag, așa cum a zis Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în relatarea autentică (*sahih hadis*) făcută de Bukhari. Așadar responsabilitatea pe care o au părinții față de creșterea unui copil și formarea personalității acestuia este clară.

Cărțile pe care copiii le citesc trebuie să le lărgescă orizontul, să le formeze o personalitate frumoasă, oferindu-le cele mai bune exemple pe care ei să le urmeze; acestea nu trebuie să le corupă mințile sau să stingă flacăra bunătății din sufletele lor.

Hobby-urile pe care le au trebuie să dezvolte aspectele pozitive ale firii copilului, să le formeze bunul gust și să nu le încurajeze tendințele negative. Prietenii trebuie să fie dintre cei care îi țin numai pe drumul cel drept și îi conduc spre Paradis, și

nu dintre cei care îi strică și îi conduc spre lad. Cât de mulți oameni nu au fost aduși de prieteni în pragul pieirii, în timp ce tații lor nu aveau nici cea mai mică idee de ce se întâmplă cu copiii lor! Cât de înțelepte sunt cuvintele poetului 'Adiyi ibn Zaid al-'Ibaadi referitor la prieteni: „Dacă vă aflați printre oameni, faceți-vă prieteni pe cei mai buni dintre ei. Nu vă împrieteniți cu cei de spiță joasă, ca nu cumva să ajungeți la fel de josnici ca ei. Nu întrebați de un om, ci întrebați de prietenii lui, căci fiecare om e influențat de prieteni.”⁵⁴

Musulmanul adevărat se interesează de cărțile și de revistele pe care copiii lui le citesc, de hobby-urile pe care le au, de școală, de profesori, de cluburile în care se duc și de celelalte interese, precum și de toate lucrurile care pot avea impact asupra personalității, minții, sufletului și credinței lor. El trebuie să intervină ori de câte ori este necesar, fie să-i încurajeze, fie să le interzică un lucru, pentru ca educația copiilor să nu fie afectată de imoralitate sau de boală.

Din acest motiv putem explica succesul pe care îl au unele familii în creșterea copiilor și eșecul pe care îl suferă altele. Primul tip de familie simte responsabilitatea pe care o are față de copii și se îngrijește de ei așa cum se cuvine, astfel că acești copii aduc bine atât pentru familie, cât și pentru comunitate în general; cel de-al doilea tip de familie nu simte această responsabilitate, așa că își neglijează copiii și copiii aduc rău pentru familie, dar și pentru societate în general, o sursă de suferință atât în timpul vieții lor, cât și după moarte. Allah a grăit adevărul:

„...Voi aveți printre soatele voastre și printre copiii voștri un vrăjmaș! Deci fiți cu grijă de ei!”

[Coran 64:14]

Copiii nu s-ar fi întors împotriva părinților, dacă părinții ar fi mers pe drumul cel drept, ar fi recunoscut responsabilitățile pe

⁵⁴ *Diwan Adiyi.*

care le au față de copiii lor și și-ar fi îndeplinit îndatoririle așa cum trebuie.

El se poartă la fel cu toți copiii săi

Un element de înțeleaptă creștere este ca părinții să se poarte cu toți copiii la fel și să nu favorizeze în niciun fel pe vreunul dintre ei în defavoarea celorlalți. Copilul care simte că este tratat corect și în același fel ca frații săi va crește având o părere bună despre el, nu se va simți în niciun fel inferior față de ceilalți, nu își va urî fratele și nici nu va fi măcinat de gelozie, ci va fi mulțumit, îngăduitor, blând și iubitor față de ceilalți. Acest lucru îl cere islamul de la părinți și așa le poruncește să facă.

Bukhari și Muslim au relatat de la Al-Nu'man ibn Bașir: „Tata m-a adus la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a zis: «I-am dat acestui fiu un slujitor de-al meu.» Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a întrebat: «I-ai dat fiecăruia dintre copiii tăi același lucru?» El a zis: «Nu.» Profetul i-a zis: «Atunci ia-ți slujitorul înapoi.»

Potrivit unei alte relatări Nu'man a zis: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a întrebat: «Ai făcut același lucru pentru toți copiii tăi?» A zis (tatăl meu): «Nu.» Atunci Profetul a zis: «Teme-te de Allah și poartă-te la fel cu toți copiii tăi.» Și atunci tatăl meu a mers și și-a luat înapoi darul.”

Într-o a treia relatare: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a întrebat: «O, Bașir, mai ai și alți copii?» El a zis: «Da.» Profetul a întrebat: «Vei face un dar asemănător fiecăruia dintre ei?» El a zis: «Nu.» Atunci Profetul a spus: «Nu-mi cere să fiu martor la acest lucru, pentru că nu vreau să fiu martor la nedreptate.» Apoi a adăugat: «Nu ți-ai dori ca toți copiii tăi să te trateze cu același respect?» A zis (Bașir): «Ba da, bineînțeles.» Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus: «Atunci nu face asta.» [convenit]

Așadar musulmanul care se teme de Allah se poartă cu toți

copiii săi în același mod, nu favorizează pe niciunul în detrimentul celorlalți atunci când le oferă daruri sau cheltuiește cu ei. În acest fel, cu toții se vor ruga pentru el, îl vor iubi și se vor purta cu blândețe și respect.

El le insuflă copiilor un caracter bun și un comportament ales

Atunci când inimile copiilor sunt pline de mulțumire și bunătate, tatăl poate să îi ridice la un nivel de înalte învățături morale și nobile virtuți umane. Așadar el le insuflă cele mai bune calități, cum ar fi iubirea pentru ceilalți, ajutorarea celor nevoiași, păstrarea legăturilor de rudenie, respectarea bătrânilor, duioșia pentru cei mici, împlinirea faptelor bune și judecata dreaptă. O persoană nu poate să dăruiască ceea ce nu are. Dreptate a avut cel care a zis: „Virtutea vine de la Allah și buna creștere vine de la părinți.”⁵⁵

Părintele musulman înțelept înțelege psihologia copiilor săi și știe cum să le insuflă înțelepciune și purtări alese, folosind în acest sens cele mai bune metode, ca de exemplu: constituie pentru ei un bun exemplu, se coboară la nivelul lor, se poartă frumos cu ei, îi încurajează, îi sfătuiește, le corectează greșelile și este blând, îngăduitor, iubitor și corect. Este blând cu ei, fără a fi însă prea îngăduitor, și este exigent, fără a fi prea aspru. Astfel copiii vor crește într-o atmosferă plină de grijă, compasiune și afecțiune, care nu poate să dea naștere decât unor copii grijulii, iubitori, loiali și drepți, cu o personalitate puternică, copii ce sunt dispuși să dăruiască și să își ducă pe umeri responsabilitățile. Acesta este standardul pe care îl ating familiile care își cresc copiii după principiile islamice și după învățăturile din Coran:

„Aceasta este Legea lui Allah! Și cine are o lege mai bună decât Allah?! Noi Lui îi suntem slujitori!”

[Coran 2:138]

⁵⁵ Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*, 92.

Capitolul VI Musulmanul și rudele lui

Arham

Bunătatea, respectul și purtarea frumoasă a unui musulman nu se limitează numai la părinții, soția și copiii lui, ci se extinde și la rudele lui, deoarece el trebuie să se poarte cu toate rudele lui bine.

În Coran, cuvântul folosit este „*arham*” (literal înseamnă „pântece”) și se referă la acele persoane cu care un om se înrudește prin sânge, indiferent dacă sunt sau nu moștenitorii lui.

Perspectiva islamică asupra legăturilor de rudenie

Islamul a recunoscut legăturile de rudenie într-un mod total diferit de celelalte religii și doctrine, deoarece islamul îi îndeamnă pe musulmani să păstreze legăturile de rudenie și îi condamnă pe cei care rup aceste legături.

Nu există dovadă mai mare pentru a accentua poziția pe care o ocupă legăturile de rudenie în islam decât ilustrația vie pe care a zugrăvit-o Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, care a descris rudenia (*rahm*) ca situându-se în vasta sferă a creației și căutând adăpost la Allah ca nu cumva să fie desfăcută. Allah a răspuns rugăciunii ei, având grijă de cei ce păstrează legăturile de rudenie și rupând legătura cu cei ce rup legăturile de rudenie.

Acest lucru se vede în relatarea autentică (*sahih hadis*) oferită de Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! –, care a spus că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Allah a creat universul și, când a sfârșit, legătura de rudenie (*rahm*) s-a

ridicat și a zis: «În locul acesta caut adăpost la Tine de toți cei care mă distrug (care desfac legăturile de rudenie).» Allah a zis: «Ai fi mulțumită dacă Eu voi avea grijă de aceia care au grijă de tine și voi rupe legătura cu aceia care te rup pe tine?» Ea a zis: «Da, așa fi!» Allah a grăit: «Atunci rugăciunea ți-e ascultată [aceasta este starea ta].» [convenit]

Apoi Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Recitați, dacă doriți:

„Și dacă vă întoarceți voi, nu s-ar putea să semănați voi stricăciune pe pământ și să rupeți legăturile voastre de rudenie? / Aceștia sunt cei pe care i-a blestemat Allah și i-a făcut pe ei surzi și le-a orbit vederile lor.”

[Coran 47:22,23]

Multe versete din Coran amintesc adesea de locul pe care îl ocupă în islam legătura de rudenie. Musulmanii sunt îndemnați să păstreze aceste legături, să recunoască drepturile pe care le impune legătura de rudenie și să evite să le desfacă; sunt de asemenea avertizați să nu se folosească abuziv de ele. Unul dintre aceste versete este:

„Fiți cu frică de Allah în numele căruia vă conjurați [unii pe alții] și [fiți cu frică de ruperea] legăturilor de rudenie...”

[Coran 4:1]

Acest verset îi poruncește omului ca, înainte de toate, să aibă frică de Allah, apoi să respecte legăturile de rudenie, imediat după evlavie (*taqua*), pentru a scoate în evidență importanța lor.

Pentru musulmanul adevărat, faptul că legătura de rudenie este adesea menționată în legătură cu credința în Allah și cu purtarea frumoasă față de părinți este de ajuns pentru a confirma statutul și importanța acesteia:

„Și Domnul tău a orânduit să nu-L adorați decât pe El și să vă purtați frumos cu părinții voștri...”

[Coran 17:23]

„Și dă-i celui care ți-e rudă ceea ce i se cuvine, ca și sărmanului și călătorului de pe drum [aflat la nevoie], însă nu risipi peste măsură”

[Coran 17:26]

„Adorați-L pe Allah și nu-l asociați Lui nimic! Purtați-vă bine cu părinții, cu rudele, cu orfanii, cu sărmanii, cu vecinul apropiat și cu vecinul străin, cu tovarășul de alături, cu călătorul de pe drum și cu cei stăpâniți de mâinile voastre drepte, căci Allah nu-i iubește pe cel trufaș și pe cel lăudăros!”

[Coran 4:36]

Așadar, pe scara relațiilor dintre oameni, purtarea bună față de rude se situează cu o treaptă mai jos decât purtarea bună față de părinți, așa cum se spune în Coran. Pornind de aici, bunătatea și respectul se extind așa încât să îi împresoare pe toți acei membri nevoiași din vasta familie umană. Acest lucru se potrivește firii omului, căci omul are tendința să se poarte frumos mai întâi cu cei care îi sunt mai apropiați; acesta se potrivește de asemenea cu sistemul islamic de organizare socială și îndatoriri reciproce, care vizează înaintea de toate familia, apoi se extinde către rude, apoi, spre întreaga societate, într-un spirit de îngăduință și prietenie care face viața mai plăcută și mai frumoasă pentru omenire.

Păstrarea legăturilor de rudenie reprezintă unul dintre principiile majore ale islamului, unul dintre fundamentele pe care această religie le-a susținut încă din prima zi în care Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a început să predice mesajul cu care a fost trimis. Aceasta este una dintre caracteristicile legii islamice. Acest lucru reiese clar din

îndelungatele tratative purtate de Abu Sufian cu Hercule. Când împăratul l-a întrebat pe Abu Sufian: „Ce vă poruncește Profetul vostru să faceți?”, el a răspuns: „El ne-a spus: «Slăviți-L pe Allah și nu îi faceți Lui asociați. Lepădați-vă de religia strămoșilor voștri.» Ne-a spus să ne rugăm, să spunem numai adevărul, să fim cinstiți și să păstrăm legăturile de rudenie.” [convenit]

Păstrarea legăturilor de rudenie este socotită a fi una dintre trăsăturile de bază ale acestei religii, împreună cu credința monoteistă în Allah, stabilirea rugăciunilor, aderarea la credință și neprihănire. Abu Sufian a considerat acest lucru ca fiind o trăsătură distinctivă a islamului, atunci când a răspuns la întrebările lui Hercule, care era nerăbdător să înțeleagă chiar de prima dată islamul.

Într-un *hadis* de 'Amr ibn Abasah, care cuprinde multe dintre învățăturile de bază ale islamului, el a zis: „L-am întâlnit pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în Mecca (la începutul Profeției) și l-am întrebat: «Ce ești tu?» El a zis: «Profet.» Eu am întrebat: «Ce este un profet?» El a zis: «Allah m-a trimis pe mine.» Am întrebat: «Cu ce anume te-a trimis El?» A zis: «M-a trimis să păstrez legăturile de rudenie, să distrug idoli și să propovăduiesc că Allah este Unul și El nu are niciun asociat...» [Muslim]

În acest rezumat referitor la cele mai importante trăsături islamice, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a dat în mod evident întâietate păstrării legăturilor de rudenie și a menționat acest lucru printre caracteristicile de bază ale credinței. Acest lucru indică statutul înalt pe care ele îl ocupă în această religie pe care Allah a revelat-o ca o îndurare pentru lumi.

Izvoarele islamice ating dimensiuni foarte mari pentru a încuraja păstrarea legăturile de rudenie și avertizează împotriva desfacerii acestora. Abu Aiub Al-Ansari – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Un bărbat a zis: «O, Trimis al lui Allah, spune-mi o faptă bună care îmi va asigura drumul spre Paradis!» Profetul a zis:

«Slăvește-L pe Allah și nu-l face Lui asociați, împlinește rugăciunile zilnice, plătește dania (*zakat*) și păstrează legăturile de rudenie.» [convenit]

Păstrarea legăturii de rudenie apare în același context cu slăvirea lui Allah, credința în unicitatea Sa absolută, împlinirea rugăciunilor zilnice și plățirea daniei (*zakat*). Așadar este una dintre cele mai importante fapte bune care vor asigura intrarea în Paradis și salvarea de Focul Iadului.

Anas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Cel care dorește ca belșugul său să se înmulțească și viața sa să se prelungească trebuie să păstreze legăturile de rudenie.»” [convenit]

Așadar, este o binecuvântare pentru cel care păstrează legăturile de rudenie, o binecuvântare care va influența atât belșugul său, cât și viața sa: belșugul său se va înmulți și el va duce o viață lungă și binecuvântată.

Ibn 'Umar obișnuia să spună: „Viața i se va prelungi, averea i se va înmulți și familia îl va iubi și mai mult pe cel care se teme de Domnul său și păstrează legăturile de rudenie.”⁵⁶

Așa cum am văzut, păstrarea legăturilor de rudenie aduce binecuvântare în bunăstarea și viața lui, aduce îndurarea lui Allah în această lume și în cea ce va să vină și îi face pe oameni să îl iubească și să îl aprecieze. La polul opus, desfacerea legăturilor de rudenie îi va aduce lui nenorociri și suferință, îi va aduce nemulțumirea lui Allah și a oamenilor și îl va ține departe de Paradis în Ziua de Apoi. Pentru un asemenea bărbat este destulă suferință atunci când aude cuvintele Profetului: „Cel ce desface legăturile de rudenie nu va intra în Paradis.” [convenit]

Chiar și mai rea pentru el este vestea că prezența lui va face ca îndurarea lui Allah să fie refuzată grupului în care se află el, așa cum se spune în *hadis*-ul citat de Al-Baihaqi în *Shu'ab al-Iman*: „Îndurarea nu se va coborî asupra unui neam în care se află unul care desface legăturile de rudenie.”

⁵⁶ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

De aceea, marelui companion al Profetului, Abu Huraira, nu îi plăcea să se roage la Allah într-o adunare în care se afla o persoană care desfăcuse legăturile de rudenie, pentru că acest lucru împiedica pogorârea îndurării și ascultarea rugii. Într-o adunare, într-o noapte de joi, el a zis: „Îl îndemn pe cel care a desfăcut legăturile de rudenie să se ridice și să plece.” Nu s-a ridicat nimeni până nu a repetat acest lucru de trei ori. Atunci un tânăr s-a ridicat și a mers să vadă o mătușă din partea tatălui cu care nu mai vorbise de doi ani. Când a intrat, ea a zis: „O, fiu al fratelui meu, ce te aduce la mine?” El a zis: „L-am auzit pe Abu Huraira spunând cutare lucru.” Ea i-a zis: „Întoarce-te la el și întreabă-l de ce a spus asta.” A zis (Abu Huraira): „L-am auzit pe Profet spunând: «Faptele fiilor lui Adam sunt arătate lui Allah în fiecare seară de joi, în noaptea de dinainte de vineri, și faptele celui ce desface legăturile de rudenie nu sunt acceptate.»”⁵⁷

Musulmanul care speră să câștige mulțumirea Domnului său și să obțină în Ziua de Apoi izbăvirea de păcate va fi puternic zguduit de veștile care reies din aceste scrieri, și anume că desfacerea legăturilor de rudenie va face ca îndurarea să fie îndepărtată de el și ruga (*du'a*) să nu îi fie ascultată. Să se afle într-o astfel de situație va fi o sursă de mare suferință pentru el, să împlinească fapte care nu îi sunt de niciun folos, să caute mila Domnului său și să nu o primească. Este de neînchipuit ca un adevărat musulman să desfacă vreodată legăturile de rudenie.

Desfacerea legăturilor de rudenie reprezintă un păcat pe care bărbatul musulman a cărui inimă este umplută de adevărata călăuzire, de dorința de a se supune lui Allah și de a câștiga mulțumirea Sa nu îl va săvârși niciodată, pentru că acesta este unul dintre păcatele despre care Allah a spus că vor aduce pedeapsa. Cu adevărat, este unul dintre păcatele pentru care Allah îl va pedepsi pe cel ce se face vinovat de el atât în această lume, cât și în cea de apoi, așa cum se afirmă în *hadis*-ul: „Nu există păcat mai îngrozitor pentru care Allah va grăbi pedeapsa

⁵⁷ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad* și de Ahmad în *Al-Musnad*.

celui ce-l săvârșește în această lume – în afară de ceea ce îl așteaptă în Ziua de Apoi – decât asuprirea celorlalți și desfacerea legăturilor de rudenie.”⁵⁸

Asuprirea celorlalți și desfacerea legăturilor de rudenie sunt asemănătoare. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a menționat pe amândouă în acest *hadis*, pentru că desfacerea legăturilor de rudenie reprezintă un fel de asuprire, o fărădelege, și ce asuprire poate fi mai rea decât desfacerea relațiilor cu propria rudă și întreruperea legăturilor de iubire și afecțiune?

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a descris asuprirea ce cade asupra legăturilor de rudenie atunci când acestea sunt desfăcute: „Legătura de rudenie (*rahm*) reprezintă o relație unită ce vine de la Allah, Cel Milostiv (*Al-Rahman*).⁵⁹ Ea spune: «O, Stăpâne! Am fost asuprită, o, Stăpâne al meu! Am fost desfăcută.» El răspunde: «Ai fi mulțumită dacă voi rupe legătura cu cel ce te rupe pe tine și voi avea grijă de cel ce are grijă de tine?»” [Bukhari]

Allah a ridicat statutul legăturii de rudenie și l-a cinstit prin derivarea numelui ei, „*rahm*”, dintr-unul din propriile Lui nume, *Al-Rahman*, pentru că El a grăit: „Eu sunt *Al-Rahman* (Cel Milostiv) și eu am creat *rahm* (legătura de rudenie) și am derivat acest nume din numele Meu. De cel ce are grijă de ea, voi avea Eu grijă, iar pe cel ce o va desface, îl voi părăsi.”⁶⁰

Aceste scrieri ne arată clar că acela care păstrează legăturile de rudenie se va bucura de dulcea răcoare a îndurării lui Allah, însă celui care desface aceste legături i se va refuza această răcoare și el va fi părăsit și abandonat.

⁵⁸ Relatat de Ahmad, Abu Dawud, Al-Tirmizi și Ibn Majah, cu un *sahih isnad*.

⁵⁹ Această legătură este mult mai clară în limba arabă, pentru că *rahm* (legătura de rudenie) și *Al-Rahman* (Cel Milostiv) provin din aceeași rădăcină. (traducătorul)

⁶⁰ Un *hadis qudsi* relatat de Al-Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad* și de Ahmad, Abu Dawud și Al-Tirmizi.

Bărbatul musulman păstrează legăturile de rudenie, conform învățăturilor islamice

Bărbatul musulman păstrează legăturile de rudenie și nu lasă niciodată ca preocupările lumești, averea, soția sau copiii să îi abată atenția să păstreze legătura cu rudele sale, să le cinstească și să le ajute. Prin acest lucru el urmează învățăturile islamice care stabilesc aceste legături și le aranjează în ordinea priorității și a gradului de rudenie, începând cu mama, apoi cu tatăl și apoi cu celelalte rude, de la cele mai apropiate până la cele mai depărtate. Un bărbat a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a întrebat: „O, Trimis al lui Allah, cine merită mai mult tovarășia mea?” El a zis: „Mama ta, mama ta, mama ta, apoi tatăl tău, apoi cele mai apropiate rude ale tale.” [convenit]

Bărbatul musulman câștigă două răsplăți atunci când se poartă cu rudele lui cu blândețe și respect: o răsplată pentru menținerea legăturii și o altă răsplată pentru milostenie. Acest lucru îl încurajează și mai mult să dăruiască rudelor, dacă ele au nevoie. Prin acest lucru, el va câștiga două răsplăți de la Allah și va câștiga de asemenea afecțiunea rudelor sale. Așa i-a încurajat Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – pe musulmani în *hadis*-ul relatat de Zainab Az-Zaqafii, soția lui 'Abdullah ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! –, care a spus că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „O, femeilor, oferiți milostenie, chiar dacă e vorba de câteva bijuterii de-ale voastre.” Ea a zis: „M-am întors la 'Abdullah ibn Mas'ud și i-am zis: «Ești un bărbat cu puțină avere și Profetul ne-a poruncit să oferim milostenie, așa că mergi și-l întreabă dacă mi-e permis să-ți fac ție milostenie. Dacă este, așa voi face, iar dacă nu, voi oferi milostenie altcuiva.» 'Abdullah a zis: «Ba nu, du-te tu și întreabă!» Așa că m-am dus și am găsit la ușa Profetului o femeie dintre „ajutoare” (*Ansar*) care dorea să întrebe același lucru. Ne era prea rușine să intrăm, din respect, și atunci

Bilal a ieșit și noi l-am rugat: «Du-te și spune-i Trimisului lui Allah că sunt la ușă două femei care întrebă dacă le este permis să le ofere milostenie (*sadaqa*) soților lor și orfanilor care se află în grija lor. Însă nu-i spune cine suntem.» Atunci Bilal a intrat și i-a transmis Profetului acest mesaj. El a întrebat: «Cine sunt?» Bilal a zis: «O „ajutoare” (*Ansar*) și Zainab». Profetul a întrebat: «Care Zainab?» Bilal a zis: «Soția lui 'Abdullah.» Profetul a zis: «Ele vor avea două răsplăți: răsplata pentru păstrarea legăturii și răsplata pentru dăruirea milosteniei.» [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să vorbească despre importanța purtării frumoase față de rude cu fiecare ocazie pe care o avea. Atunci când versetul „*Voi nu veți ajunge la [adevărata] evlavie decât dacă veți face daruri din ceea ce vă este drag...*” [Coran 3:92] a fost revelat, Abu Talha a mers la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a zis: „O, Trimis al lui Allah, Allah spune: *Voi nu veți ajunge la [adevărata] evlavie decât dacă veți face daruri din ceea ce vă este drag.* [Coran 3:92] Și cea mai dragă proprietate a mea este Bairaha (o livadă de curmalii), pe care acum o donez ca milostenie pentru Allah, cu speranța că voi obține răsplată de la El. O, Trimis al lui Allah, folosește-o după cum ți-e voia.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Prea bine! Ai făcut cel mai bun târg pentru proprietatea ta. Am auzit ce ai spus și cred că ar trebui să o împarți între rudele tale.” Abu Talha a zis: „Așa am să fac, o, Trimis al lui Allah!” El a împărțit-o între rudele lui și verii din partea tatălui. [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a aruncat o privire spre trecut și a reamintit că legăturile de rudenie existau cu secole în urmă, așa cum este consemnat în *hadis*-ul lui Muslim: „Veți cucerii Egiptul și când îl veți cucerii, purtați-vă bine cu locuitorii, pentru că ei au protecție (*dhimma*) și legături de rudenie (*rahm*).” Sau a zis: „...protecție și legături prin căsătorie (*sahr*).”

Învățații au explicat că în acest context *rahm* (legătura de

rudenie) se referă la Hajar, mama lui Ismail, iar *sahr* (legătura prin căsătorie) se referă la Maria, mama fiului Profetului, Ibrahim – ambele erau din Egipt.

Adevăratul musulman recunoaște bucuros drepturile pe care le au rudele sale și își îndeplinește nerăbdător datoria de a se purta cu blândețe și de a păstra legătura cu ele.

El păstrează legăturile chiar și cu rudele lui care nu sunt musulmane

Îngăduința islamului atinge un prag atât de înalt, încât poruncește să se mențină legăturile de rudenie, chiar dacă rudele nu sunt musulmane. 'Abdullah ibn 'Amr ibn Al-'Aas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am auzit pe Profet spunând în public: «Cei din familia lui Abu cutare nu îmi sunt prieteni, căci prieteni îmi sunt Allah și drept-credincioșii. Dar aceștia au legături de rudenie cu mine, pe care eu le voi recunoaște și le voi păstra.»” [convenit]

Când versetul: „*Și să-i previi tu pe oamenii care-ți sunt cei mai apropiați!*” [Coran 26:214] a fost revelat, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a convocat pe cei din Quraiș. Ei s-au adunat și s-a adresat lor atât în general, cât și în special: „O, neam Ka'b ibn Lu'aii, salvează-te de Foc! O, neam Murra ibn Ka'b, salvează-te de Foc! O, neam 'Abd Şams, salvează-te de Foc! O, neam 'Abd Manaf, salvează-te de Foc! O, neam Haşim, salvează-te de Foc! O, neam 'Abdul Muttalib, salvează-te de Foc! O, Fatima, salvează-te de Foc! Nu pot să fac nimic ca să vă apăr de pedeapsa lui Allah, dar între noi există legături de rudenie pe care le voi recunoaște și le voi păstra.” [Muslim]

Înima musulmanului tresaltă de iubire și purtare bună față de rude, chiar dacă acestea nu sunt musulmane. Expresia nobilului Profet, „dar între noi există legături de rudenie pe care le voi recunoaște și le voi păstra (ad litteram: „le voi umezi”)”, este un exemplu de elocvență arabă, o metaforă prin care legătura de rudenie (*rahm*) este asemănată cu pământul care este „irigat”

de păstrarea ei, astfel încât produce roade ale iubirii și purității. Dacă este desfăcută, ea [legătura] devine neroditoare și produce numai ură și dușmănie. Adevăratul musulman se află în relații bune cu toată lumea și este plăcut de toată lumea, pentru că în el se văd trăsăturile minunate pe care le întruchipează.

Din acest motiv, 'Umar nu a văzut nimic rău în a dăruii un veșmânt pe care i-l trimisese Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – fratelui său vitreg (prin mamă), care era politeist. [Bukhari și Muslim]

Așa cum am văzut deja, islamul ne încurajează să ne purtăm frumos și respectuos față de părinți, chiar dacă ei sunt politeiști, și acum vedem că ne îndeamnă să ne purtăm la fel și cu rudele noastre, chiar dacă ele nu sunt musulmane. Acest lucru indică îngăduința islamului, lucru deloc surprinzător atunci când vedem cuvintele pe care Allah le-a grăit către Profetul Său: „Și Noi nu te-am trimis decât ca o îndurare pentru lumi.” [Coran 21:107] și spusele Profetului: „Cu adevărat am fost trimis să desăvârșesc purtarea bună.” [Malik, *Al-Muwatta*]

El înțelege ce înseamnă păstrarea legăturilor de rudenie

Pentru adevăratul musulman, păstrarea legăturilor de rudenie reprezintă una dintre învățăturile credinței lui. Nu înseamnă doar cheltuirea unor bani – ci înseamnă mult mai mult decât atât. Aceste legături sunt întărite prin cheltuirea unor sume pentru rudele nevoiașe, prin vizite care consolidează această legătură, răspândind bunătate și iubire reciprocă, printr-o povăț dezinteresată, printr-o vorbă bună față de rude, printr-un salut rostit cu un zâmbet pe chip și o atitudine blândă și prin alte fapte bune care vor umple inimile de iubire și vor întări legături de ajutor reciproc între rude. Aceasta a fost povățul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – care i-a îndemnat pe musulmani să păstreze legăturile de rudenie chiar și prin cele mai simple mijloace: „Păstrează legătura de rudenie chiar și numai

cu un simplu salut (spunând „*As-Salaam Aleikum!*”)⁶¹

El păstrează legăturile de rudenie chiar dacă rudele lui nu fac acest lucru

Adevăratul musulman păstrează legăturile de rudenie, chiar dacă rudele lui nu fac acest lucru, deoarece acela care păstrează această legătură numai de dragul lui Allah și ca supunere față de cele mai de seamă învățături islamice nu se așteaptă să fie tratat de rudele lui la fel de bine cum le tratează el.

El păstrează întotdeauna legăturile de rudenie, indiferent dacă rudele lui fac sau nu acest lucru, pentru a le da rudelor sale un exemplu în ceea ce privește modul în care islamul i-a modelat pe oameni și i-a făcut nobili și buni. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a întărit acest mesaj atunci când a zis: „Cel care menține legătura cu rudele sale numai pentru că acestea mențin legătura cu el nu menține cu adevărat legătura de rudenie. Cel care menține cu adevărat aceste legături este cel care face acest lucru chiar și atunci când rudele desfac legătura.” [Bukhari]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a oferit o povață care face ca inima aceluia care încearcă să păstreze legăturile de rudenie, însă primește în schimb numai un tratament urât, să fie pătrunsă de o atitudine de blândețe, răbdare, iertare și îngăduință. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a afirmat că Allah este alături de cel care se poartă frumos cu rudele lui, însă nu are parte de același tratament, și a zugrăvit o imagine înfricoșătoare despre pedeapsa care cade asupra celor ce nu recunosc faptele bune și nu păstrează legăturile de rudenie. Un bărbat a venit la Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a zis: „O, Trimis al lui Allah, am rude cu care încerc să păstrez legătura, dar care mă resping. Mă port frumos cu ele, dar ele mă asupresc. Eu sunt

⁶¹ Relatat de Al-Bazzar de la Ibn Abbas.

răbdător și bun cu ele, dar ele mă insultă.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Dacă ești așa cum spui, Allah te va sprijini atâta timp cât vei continua să faci așa.” [Muslim]

Și cât de mult îl sprijină și îl susține Allah pe cel care suportă din partea rudelor lui un tratament urât, ca răspuns la eforturile lui de a păstra legăturile cu ele. Allah îi umple inima de răbdare, pentru a tolera tratamentul lor necuviincios și îi dăruiește putere, pentru a-și menține această atitudine nobilă. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a asemuit păcatul ce cade asupra acelor nerecunoscători cu inima de piatră cu suferința ce cade asupra celui care mănâncă pământ încins, drept pedeapsă că s-a purtat urât cu persoana blândă, generoasă, care caută să împlinească ceea ce este bine.

Așadar, adevăratul musulman păstrează legăturile de rudenie în orice situație, căutând întotdeauna să câștige mulțumirea Domnului său, ridicându-se mai presus de acele insulte nesăbuite și purtări urâte care pot interveni uneori între rude și refuzând să se scufunde în lucruri neînsemnate care ocupă mințile necugetate și îi mânie pe oameni. Adevăratul musulman știe foarte bine aceste lucruri și el nu va permite niciodată ca treburile mărunte să îi afecteze relația pe care o are cu rudele sale sau să îi modifice comportamentul pe care îl are față de ele. El își amintește cuvintele Profetului: „Legătura de rudenie (*rahm*) este atârnată de tronul lui Allah și spune: «Pe cel ce mă susține, Allah îl va susține, și pe cel ce mă distruge, Allah îl va distruge.»” [convenit]

Capitolul VII Musulmanul și vecinii lui

El este cel mai bun dintre oameni în modul în care se poartă cu vecinii lui

Musulmanul care cunoaște foarte bine învățăturile religiei lui este cel mai bun dintre oameni în modul în care se poartă cu vecinii lui și este cel mai respectuos, mai blând și mai atent față de ei.

El cunoaște foarte bine învățăturile islamice referitoare la tratamentul bun față de vecini

El cunoaște foarte bine învățăturile islamice care se referă la vecini și statutul mareț pe care îl ocupă ei pe scara relațiilor interumane, statut care nu a fost niciodată egalat de o altă religie sau doctrină mai înainte sau după islam.

În Coran, Allah a poruncit în mod clar un comportament frumos față de vecini:

„Adorați-L pe Allah și nu-l asociați Lui nimic! Purlați-vă bine cu părinții, cu rudele, cu orfanii, cu sărmanii, cu vecinul apropiat și cu vecinul străin, cu tovarășul de alături, cu călătorul de pe drum și cu cei stăpâniți de mâinile voastre drepte...”

[Coran 4:36]

„*Vecinul apropiat*” este acela cu care o persoană are legături de rudenie sau de religie; „*vecinul străin*” este acela cu care nu există astfel de relații și „*tovarășul de alături*” este un prieten, un coleg sau un tovarăș de drum.

Toți cei care au locuința în vecinătatea casei voastre au drepturi de vecini asupra voastră, chiar dacă nu există legături de rudenie sau de religie între voi. Această cinste pe care islamul le-o acordă vecinilor este un exemplu de îngăduință.

Există multe relatări ale Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în care se îndeamnă la un comportament frumos față de vecini în general, indiferent de relația de rudenie sau de religie, și în care se afirmă importanța relației de vecinătate în islam.

De exemplu: „Gavriil (*Jibril*) a îndemnat atât de mult la o purtare bună față de vecini, încât am crezut că va include vecinii printre moștenitori.” [convenit]

Islamul acordă un statut atât de înalt vecinilor, încât atunci când Gavriil a vorbit din nou despre importanța bunei purtări față de ei, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a crezut că va ridica vecinii la nivelul de rudenie și le va acorda drepturi similare de moștenire.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a urmat porunca lui Gavriil și i-a încurajat pe musulmani să își cinstească vecinii și să se poarte frumos cu ei. În cuvântarea pe care a ținut-o în timpul pelerinajului de adio, în care a făcut un rezumat al celor mai importante puncte din învățăturile sale, el nu a uitat să pomenească și de vecini și a accentuat atât de mult drepturile acestora încât înțeleptul companion al Profetului, Abu Umama, s-a gândit de asemenea că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – îi va face pe vecini moștenitori: „L-am auzit pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând în timp ce stătea pe cămila lui în timpul pelerinajului de adio: «Vă poruncesc să vă purtați bine cu vecinii!» și a accentuat acest lucru atât de mult, încât m-am gândit că avea să le acorde lor drepturi de moștenire.”⁶²

Purtarea bună față de vecini și evitarea unei purtări necuviincioase față de ei este un lucru atât de important încât

⁶² Relatat de Tabarani cu un *jayyid isnad*.

Allah l-a descris ca pe unul dintre semnele ce arată credința adevărată în Allah și în Ziua de Apoi: „Cel ce crede în Allah și în Ziua de Apoi să se poarte frumos cu vecinii, cel ce crede în Allah și în Ziua de Apoi să-și cinstească oaspetele, cel ce crede în Allah și în Ziua de Apoi să grăiască adevărul sau dacă nu, să tacă.” [convenit]

Potrivit unei relatări de Bukhari, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Cel ce crede în Allah și în Ziua de Apoi să nu îl deranjeze sau să îi facă rău vecinului său...”

Adevăratul musulman este îngăduitor față de vecinul său

Nu este de mirare atunci că bărbatul musulman care este călăuzit cu adevărat de religia lui este îngăduitor față de vecinul său și este smerit și blând în modul în care se poartă cu el. El nu îl împiedică să se folosească sau să se bucure de casa lui, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Nimeni să nu interzică vecinului său să își pună grinda în peretele său.” [convenit]

El iubește pentru vecinul său ceea ce iubește și pentru el

Musulmanul care este călăuzit de religia sa este înțelegător, prevăzător și știe cum să comunice. El este sensibil față de vecinul său și împarte cu el bucuriile și necazurile. El iubește pentru vecinul său ceea ce iubește și pentru el, urmând învățăturile Profetului: „Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat până ce nu iubește pentru fratele său ceea ce iubește pentru el.” [convenit]

Într-o relatare făcută de Muslim de la Anas, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu, niciun rob nu crede cu adevărat până

nu iubește pentru vecinul său (ori, a spus el, pentru fratele său) ceea ce iubește și pentru el.”

Adevăratul bărbat musulman nu uită să se gândească și la vecinii săi pe care îi poate deranja mirosul de mâncare sau grătar care vine dinspre locuința lui, miros care le poate provoca o senzație de foame, mai ales dacă ei sunt săraci și nu își pot permite să cumpere multă mâncare. Printre ei se pot afla și copii mici, orfani, văduve sau oameni în vârstă. Adevăratul musulman este întotdeauna atent la spiritul de responsabilitate socială pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a insuflat în sufletul musulmanilor, prin cuvintele pe care i le-a spus lui Abu Dharr: „O, Abu Dharr, dacă faci vreo fiertură, adaugă mai multă apă și ai grijă și de vecinul tău.” [Muslim]

Potrivit unei alte relatări, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Dacă faceți vreo fiertură, adăugați mai multă apă, apoi gândiți-vă la vecinii voștri și trimiteți-le și lor o porție.” [Muslim]

Conștiința nu îl va lăsa pe musulman să nesocotească sărăcia și greutățile vecinului său, în timp ce el duce o viață liniștită și îmbelșugată. Cum ar putea el să nesocotească diferența dintre el și vecinul său, atunci când cuvintele Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – îi răsună în urechi: „Acela care mănâncă până se satură, în timp ce vecinul de lângă el este flămând și el știe acest lucru, nu crede în mine.”⁶³

„Nu este credincios cel care se satură, în timp ce vecinul său este flămând.”⁶⁴

Suferința care învăluie omenirea din cauza lipsei de învățături și obiceiuri islamice

Așa cum ne dăm seama, suferința care a învăluit întreaga

⁶³ Relatat de Tabarani și al-Bazzar, cu un *hasan isnad*.

⁶⁴ Relatat de Tabarani și Abu Ya'la; bărbații care au relatat sunt demni de încredere (*thiqat*).

omenire a survenit din cauza lipsei unor adevărați musulmani în poziții de mare influență și autoritate și din cauză că adevăratele principii islamice au fost înfrânte de sistemul înapoiat făcut de om, sistem care nu a adus altceva decât suferință, sărăcie, exploatare, foamete și goliciune, într-o vreme în care omenirea a cucerit spațiul, a lansat rachete și sateliți și a dus oameni pe lună. Organizațiile internaționale din domeniul agriculturii și alimentației atașate de Națiunile Unite au anunțat în anul 1975⁶⁵ că între douăzeci și o sută de milioane de oameni în Africa și Asia se confruntau cu posibilitatea de a muri de foamete în următorii câțiva ani, iar dacă se permitea ca această situație să continue era foarte posibil ca trei milioane de oameni să moară în fiecare săptămână, în timp ce între patru sute șaiszeci și un milion de oameni să sufere de malnutriție.

În același an, agențiile de presă au relatat povestea unei tinere europene care se oferise voluntară să lucreze ca infirmieră în unele regiuni din Africa în care oamenii sufereau de malnutriție cronică. Ea a suferit o cădere nervoasă severă după ce a asistat la o luptă sângeroasă dintre niște copii africani, care din cauza foamei s-au bătut cu sălbăticie pentru o bucată de mango. Lupta nu s-a încheiat decât atunci când unul dintre copii i-a scos un ochi celuilalt. Niciunul dintre copii nu avea mai mult de opt ani. Foametea a provocat de asemenea multe cazuri de orbire, din cauza lipsei constante de vitamine. Copiii sunt atât de slăbiți încât arată ca niște schelete. Ei au o rezistență foarte mică la boli și se află cu adevărat în ghearele morții.

Într-o vreme în care foametea pune stăpânire pe Africa și Asia, vedem că Occidentul, națiunile bogate care constituie numai 20% din populația lumii, însă dețin 80% din averea lumii, atinge praguri nebunești pentru a pune stăpânire pe această avere. În anul 1975, Brazilia a ars mii de tone de cafea, Uniunea

⁶⁵ Ediția în limba arabă a acestei cărți a fost publicată pentru prima dată în anul 1981. Nu mai este nevoie să spun, lucrurile nu s-au schimbat mai deloc în aceste trei decenii de când au fost stabilite aceste statistici. (traducătorul)

Europeană, așa cum este cunoscută în prezent, a cheltuit cincizeci de milioane de dolari pentru a distruge surplusul de mâncare și de produse agricole. America își plătește anual fermierii cu trei mii de milioane de dolari chiar dacă nu produc nimic – și asta numai ca să mențină prețurile în magazinele din întreaga lume la un nivel ridicat. Fermierii americani au ucis zeci de mii de viței și i-au îngropat, pentru a ține prețurile la carne la un nivel ridicat, când în același an zeci de mii de oameni au murit de foame în Africa, Asia și America de Sud.

Ce diferență imensă există între cultura umană a islamului, care nu îl lasă pe sărman să sufere din cauza mirosului de mâncare ce vine dinspre locuința unui vecin înstărit, pentru că acest lucru îi poate agrava foamea, și cultura materialistă a Occidentului, care amenință milioane de oameni cu moartea de foamete. Cât de nefericiți sunt aceia care încearcă să urmeze sisteme materialiste, Orientul sau Occidentul, căci ei se scufundă orbește în perioada întunecată a ignoranței (perioada de dinainte de islam). Cât de mare este responsabilitatea musulmanilor de a fi purtătorii torței aprinse dintr-un copac binecuvântat, care singură poate să risipească întunericul ignoranței, să lumineze inimile și mințile și să aducă din nou omenirea spre călăuzire, siguranță și prosperitate.

Musulmanul se poartă cu vecinul său în cel mai bun mod posibil

Musulmanul care înțelege învățăturile religiei lui se grăbește să se poarte cu vecinul său în cel mai bun mod posibil. Nimic nu este prea neînsemnat atunci când vine vorba de respectarea vecinului său, cum ar putea socoti unii oameni necugetați – ei pot considera că un anume lucru este prea neînsemnat ca să fie dăruit drept cadou unui vecin și atunci nu îl mai dăruiesc, lipsindu-se atât pe ei, cât și pe vecinii lor de mult bine.

Acest lucru a fost accentuat de Profet – Allah să-l

binecuvânteze și să-l miluiască! – mai ales în cazul femeilor, căci multe dintre ele poate sunt prea sfoase pentru a oferi un mic cadou unei vecine: „O, musulmanelor, să știți că până și copitele unei oi pot fi date în dar vecinilor voastre (nu este un dar prea mic).” [convenit]

„O copită de oaie” se referă la un lucru nesemnificativ, dar care este mai bun decât nimic, și nicio femeie nu trebuie să considere că vreun cadou nu merită să fie dăruit vecinei sale. Allah a grăit:

„Cel care a făcut un bine cât un grăunte de colb, îl va vedea”
[Coran 99:7]

Și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Salvați-vă de Foc, făcând milostenie chiar și cu o jumătate de curmală.”

Dar *hadis*-ul de mai înainte, care de obicei este pus în practică, poate fi de asemenea considerat că înseamnă că acela care primește darul nu trebuie să îl nesocotească. Atunci înțelesul este acesta: „Nicio vecină nu trebuie să ia în derâdere cadoul primit de la o altă vecină, chiar de este și o copită de oaie. Mai degrabă, ea trebuie să îi mulțumească, pentru că această mulțumire dă naștere la prietenie și încurajează sprijinul și ajutorul reciproc; asta, în afară de faptul că a mulțumi oamenilor pentru un favor anume este o regulă de bază a islamului, pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a încurajat-o din răspuțeri: «Cel care nu mulțumește oamenii nu mulțumește lui Allah.»”⁶⁶

Generozitatea lui este îndreptată atât spre vecinii săi musulmani, cât și spre cei care nu sunt musulmani

Adevăratul musulman nu se poartă frumos doar cu vecinii

⁶⁶ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

care se înrudesc cu el sau care sunt musulmani, ci se poartă la fel și cu vecinii care nu sunt musulmani, astfel încât călăuzirea îngăduitoare a islamului să se reverse asupra tuturor oamenilor, indiferent de rasă sau de religie. Eminentul companion 'Abdullah ibn 'Amr l-a întrebat pe slujitorul său, după ce acesta a înjunghiat o oaie: „I-ai dat o bucată de carne și vecinului nostru evreu? L-am auzit pe Profet spunând: «Gavriil (*Jibril*) a îndemnat atât de mult la o purtare bună față de vecini, încât am crezut că va include vecinii printre moștenitori.»” [convenit]

Oamenii Cărții au trăit printre musulmani timp de secole, având încredere că atât ei, cât și cinstea, averea și credința lor se aflau în siguranță și bucurându-se de relații foarte bune de vecinătate, de un tratament bun și de libertatea de a se închina. O mărturie în acest sens se găsește, și în prezent, în existența unor biserici străvechi, aflate pe vârfuri de munte, înconjurate de mii de musulmani care au respectat bunăstarea vecinilor lor evrei și creștini, urmând astfel învățăturile din Coran:

„Allah nu vă oprește să faceți bine aceluia care nu au luptat împotriva voastră, din pricina religiei, și nu v-au alungat din căminele voastre, [ba din contră] să fiți foarte buni și dreپți, căci Allah îi iubește pe cei dreپți.”

[Coran 60:8]

El începe cu vecinul a cărui locuință este cea mai apropiată de a lui

Adevăratul bărbat musulman nu uită care este sistemul exact pe care islamul l-a stabilit atunci când a hotărât purtarea bună față de vecini. Islamul l-a învățat să dea prioritate celor care se află cel mai aproape de casa lui, apoi celui de lângă aceștia, și așa mai departe. Se ia în calcul și gradul de apropiere al vecinilor ale căror case sunt una lângă alta, unde adesea se pot ivi diverse neînțelegeri, precum și importanța menținerii prieteniei

și armoniei.

A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „O, Trimis al lui Allah, eu am doi vecini. Căruia dintre ei să-i ofer un dar?” El a zis: „Celui a cărui ușă este mai apropiată de a ta.” [Bukhari]

Companionii Profetului cunoșteau prea bine învățăturile islamice referitoare la purtarea față de vecini și nu se grăbeau să se poarte frumos cu vecinii care aveau locuințele mai îndepărtate, până când nu se îngrijeau de cei care se aflau în apropierea casei lor. Referitor la acest lucru, Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a spus: „El nu începe cu vecinul a cărui locuință este mai îndepărtată mai înainte de a se îngriji de cel a cărui locuință se află mai aproape. El acordă atenție celui a cărui locuință este mai aproape, înainte de a acorda atenție celui care are locuința mai îndepărtată.”⁶⁷

Acest sistem de priorități care privește purtarea bună față de vecini nu înseamnă că bărbatul musulman trebuie să nesocotească vecinii care se află la o distanță mai mare de casa lui. Toți cei care se află în jurul casei lui sunt considerați a fi vecinii lui și de aceea el se bucură de drepturile pe care le are un vecin. Din acest motiv, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a încurajat pe oameni să aibă grijă de cei mai apropiați vecini, deoarece cu aceștia ei intră de obicei în legătură.

Adevăratul musulman este cel mai bun vecin

Comportamentul frumos față de vecini este adânc întipărit în conștiința musulmanului și reprezintă una dintre trăsăturile care îl deosebesc cel mai mult în fața lui Allah și a altor oameni, deoarece adevăratul musulman care a crescut ori a fost modelat de islam și care și-a însușit învățăturile sale nu poate decât să fie cel mai bun dintre tovarăși și cel mai bun dintre vecini. El este cel pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a descris astfel: „Cel mai bun dintre tovarăși în fața lui Allah este

⁶⁷ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

cel care este cel mai bun cu tovarășul său și cel mai bun dintre vecini în fața lui Allah este cel care este cel mai bun cu vecinul său.”⁶⁸

Așadar islamul îl socotește pe vecinul bun, a cărui prezență reprezintă o sursă de liniște și siguranță, ca pe una dintre bucuriile vieții musulmane. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a cinstit pe vecinul bun prin faptul că l-a descris a fi unul dintre stâlpii de fericire în viața unui musulman: „Printre lucrurile care îl fac fericit în această viață pe musulman se numără vecinul drept-credincios, casa spațioasă și armăsarul bun.”⁶⁹

Înaintașii drept-credincioși au pretuit vecinii buni atât de mult încât au considerat că a avea un vecin bun este o binecuvântare. Într-o poveste care reflectă acest lucru se spune că vecinul lui Sa'id ibn Al-'Aas dorea să își vândă casa cu o sută de mii de *dirhami* și i-a spus cumpărătorului: „Acesta este prețul casei, dar ce veți da ca să-l aveți pe Sa'id drept vecin?” Când Sa'id a auzit acest lucru, i-a trimis vecinului său prețul pe casă și i-a spus să rămână acolo.

Acesta este statutul de care se bucură vecinul în islam! Aceasta este atitudinea și purtarea unui bun vecin musulman! Dar ce se spune despre vecinul rău?

Vecinul rău

A avea un vecin rău este un lucru îngrozitor și bărbatul musulman nu se poate gândi la acest lucru fără să se înfioare și fără să fie cuprins de teamă, dezgust și groază.

Vecinul rău este cel care nu are parte de binecuvântarea credinței

Vecinul rău este o persoană care este lipsită de

⁶⁸ Relatat de Tirmizi cu un *sahih isnad*.

⁶⁹ Relatat de Ahmad și al-Hakim cu un *sahih isnad*.

binecuvântarea credinței, care este cea mai mare binecuvântare pe care Creatorul a pogorât-o asupra creației Sale. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a vorbit fără echivoc de pierderea acestei mari binecuvântări atunci când a zis: „El nu crede. El nu crede. El nu crede.” Oamenii au întreat: „Cine, o, Trimis al lui Allah?” El a zis: „Cel din cauza ale cărui răutăți vecinul său nu se simte în siguranță.” [convenit]

Într-o relatare de Muslim, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Nu va intra în Paradis cel din cauza ale cărui răutăți vecinul său nu se va simți în siguranță.”

Cât de mare trebuie să fie nelegiuirea pe care o săvârșește vecinul rău, dacă purtarea urâtă față de vecinul său îl lipsește de binecuvântarea credinței și nu i se acordă lui intrarea în Paradis!

Adevăratul bărbat musulman este foarte receptiv la aceste învățături și le acceptă. Nici măcar nu îi trece prin minte că într-o zi s-ar putea afla într-o situație conflictuală cu unul dintre vecinii săi, deoarece acest lucru îi va spulbera credința și toate speranțele de izbândă în Ziua de Apoi. Aceasta ar fi cea mai mare pierdere și numai gândul la acest lucru îl face pe musulmanul drept-credincios să se înfioare.

Faptele bune ale vecinului necuviincios nu sunt acceptate

Deloc surprinzător, în multe relatări se spune că vecinul rău este acela ale cărui fapte bune nu sunt acceptate și nu îi vor fi de niciun folos atâta timp cât se poartă urât cu vecinul lui, deoarece în islam faptele bune sunt întotdeauna centrate pe temelia credinței și, așa cum am văzut în *hadis*-ul de mai înainte, vecinul rău nu are nicio credință. Așadar, evident, faptele lui bune nu sunt acceptate: Allah nu le primește, indiferent de cât de multe fapte bune săvârșește și chiar dacă își petrece întreaga zi și noapte împlinindu-le.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a fost

întrebat: „O, Trimis al lui Allah, cutare femeie își petrece nopțile în rugăciune, postește ziua, și tot așa, și face milostenie, însă își jignește vecinii cu limba ei ascuțită.” Profetul a zis: „Faptele bune nu-i vor fi de niciun folos; ea se numără printre locuitorii ladului.” Ele au zis: „Și cutare face numai rugăciunile obligatorii, face milostenie numai cu resturi, dar nu jignește pe nimeni.” Profetul a zis: „Ea este printre locuitorii Paradisului.”⁷⁰

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a descris vecinul rău ca numărându-se printre cele mai rele tipuri de oameni: „Există trei cele mai rele tipuri de oameni: conducătorul care, dacă faci bine, nu apreciază, iar dacă faci rău, nu te iartă; vecinul rău care dacă vede ceva bun, îl tăinuiește, iar dacă vede ceva rău, îl dă în vileag; și soția care, atunci când ești de față, te supără, iar când ești plecat, te trădează.”⁷¹

Din acest motiv, musulmanul înțelept va avea o imagine foarte clară despre vecinul rău, așa cum l-a descris Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, și se va ține la mare distanță de o astfel de persoană.

Adevăratul musulman este atent ca nu cumva să cadă în păcat în ceea ce privește purtarea față de vecinul său

Adevăratul musulman este foarte atent să nu săvârșească nelegiuiri în ceea ce îl privește pe vecinul său, deoarece un păcat săvârșit împotriva vecinului este mai rău decât alte nelegiuiri, potrivit cuvintelor Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! El i-a întrebat pe companionii săi despre adulter și ei au spus: „Este păcat (*haram*). Allah și Trimisul Său l-au interzis.” El le-a zis: „Un bărbat care a săvârșit adulter cu zece femei a săvârșit un păcat mai mic decât acela care a săvârșit adulter cu soția vecinului său.” Apoi i-a întrebat despre furt și ei au zis: „Este

⁷⁰ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

⁷¹ Relatat de Tabarani; bărbații care au relatat sunt *thiqat*.

⁷² Relatat de imamul Ahmad în *Al-Musnad*. Cei care au relatat sunt *thiqat*.

păcat (*haram*). Allah și Trimisul Său l-au interzis.” El le-a spus: „Un bărbat care fură din zece gospodării a săvârșit un păcat mai mic decât acela care fură din gospodăria vecinului său.”⁷²

În islam, vecinul se bucură de un caracter sfânt, necunoscut în alte sisteme și legi create de om. Acele legi făcute de om încurajează încălcarea cinstei vecinului, pentru că de obicei este mai ușor și există mai multe posibilități ca omul să facă acest lucru, decât să îi necinstească pe ceilalți. Cântece care vorbesc despre privirile aruncate pe fereastra vecinului și alte lucruri asemănătoare nu s-au răspândit în lumea musulmană până când noi nu am uitat de comportamentul cavaleresc și de credință, până nu am fost copleșiți de imitațiile oarbe și de imperialismul cultural și intelectual. Apoi tineri necugetați, neisprăviți, au început să compună cântece și poezii despre vecine, când un astfel de lucru nu se întâmplase nici măcar în perioada de dinaintea islamului, ca să nu mai vorbim de perioada de după islam. Unul dintre cei mai de seamă poeți ai noștri, dacă se întâmpla să vadă vreo vecină, spunea: „Când vecina mi-a ieșit în cale, / Eu privirea mi-am plecat / Până ce ea în casă a intrat.”⁷³

Islamul a încurajat această purtare nobilă în multe scrieri referitoare la comportamentul bun față de vecin, la respectarea lui, ascunderea greșelilor, ajutorul dat la nevoie, plecarea privirii la ivirea nevestei lui și îndepărtarea de orice lucru care îi poate face rău sau îl poate face neîncrezător. Nu este de mirare că adevăratul musulman este cel mai bun vecin care poate fi găsit într-o societate.

Musulmanul care cunoaște foarte bine învățăturile religiei lui referitoare la purtarea bună față de vecini va fi foarte atent la orice dispută care se poate ivi între el și vecinul său din orice motiv, deoarece Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a avertizat împotriva certurilor cu vecinii: „Cele dintâi părți ce au avut neînțelegeri care vor apărea înaintea lui Allah în

⁷² Relatat de imamul Ahmad în *Al-Musnad*. Cei care au relatat sunt *thiqat*.

⁷³ Antara, în *Diwan*, având note de subsol scrise de al-Mawlawi.

Ziua Judecării vor fi doi vecini.”⁷⁴

Comportamentul frumos al unui vecin bun nu trece neobservat

Adevăratul musulman nu precupețește niciun efort de a-și ajuta vecinul, deschizând larg porțile grijii, prieteniei și generozității. El are grijă să își îndeplinească datoria pe care o are față de el, ca nu cumva cuvintele Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – referitoare la vecinul care nu sare în ajutor să se refere și la el: „Câți oameni se vor ține scai de vecinii lor în Ziua Învierii, spunând: «O, Doamne! Mi-a închis ușa în față și mi-a refuzat purtarea sa bună și ajutorul!»”⁷⁵ Ce poziție îngrozitoare va avea vecinul nepăsător în Ziua Judecării!

Potrivit islamului, musulmanii sunt precum un zid înalt, ale cărui cărămizi sunt oamenii acestei comunități. Fiecare cărămidă trebuie să fie tare și puternic legată de celelalte, pentru a face acest zid solid și durabil, dacă nu, el va deveni slab și va fi predispus oricând să se prăbușească. De aceea, islamul împrejmuiește acest zid cu puternice legături spirituale, pentru a-i conserva integritatea și tăria, ca să nu fie clintit indiferent de ce se va abate asupra lui.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a făcut o minunată metaforă referitoare la solidaritatea și sprijinul reciproc dintre musulmani: „Credincioșii sunt precum o structură în care unele părți susțin alte părți.” [Bukhari]

„Credincioșii, în prietenia lor reciprocă, în compasiunea și afecțiunea lor, sunt precum un trup: dacă o parte a lui suferă, întregul trup resimte durerea.” [Bukhari]

Dacă religia pune atâta accent pe solidaritatea adepților săi, este normal să întărească relațiile de vecinătate și să se bazeze pe o temelie solidă de prietenie, bunătate, sprijin reciproc și purtare frumoasă.

⁷⁴ Relatat de Ahmad și Tabarani, cu un *hasan isnad*.

⁷⁵ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

El trece peste greșelile vecinului lui și peste comportamentul lui urât

Bărbatul musulman care este călăuzit de religia lui este răbdător cu vecinul lui, nu se enervează și nici nu îi poartă pică atunci când acesta face vreo greșeală sau are unele lipsuri. El este îngăduitor și iertător față de vecinul lui, sperând astfel să câștige răsplată de la Allah și să obțină iubirea și mulțumirea Sa.

Acest lucru este dovedit de *hadis*-ul lui Abu Dharr. Atunci când l-a întâlnit, Mutarrif ibn 'Abdullah a zis: „O, Abu Dharr! Am auzit ce ai spus și am dorit să te cunosc.” Abu Dharr a zis: „Tatăl tău era un om înțelept! Acum m-ai întâlnit.” Mutarrif a zis: „Am auzit că ai spus că Trimisul lui Allah a zis: «Allah iubește trei (tipuri de oameni) și urăște trei.»” Abu Dharr a zis: „Nu cred că aș spune minciuni despre Trimisul lui Allah.” Mutarrif a zis: „Atunci cine sunt cei trei pe care Allah îi iubește?” Abu Dharr [citându-l pe Profet] a zis: „Un om care luptă de dragul lui Allah, cu perseverență și speranță la răsplata lui Allah și luptă până ce este ucis, și acest lucru îl găsești în Cartea lui Allah”, și apoi a recitat:

„Allah îi iubește pe aceia care luptă pe calea Sa într-o linie [de luptă], de parcă ei ar fi o zidire întărită.”

[Coran 61:4]

Mutarrif a întrebat: „Și apoi cine (este următorul)?” El a zis: „Un om care are un vecin rău care îl supără și îl deranjează, dar el suportă totul cu răbdare, până ce Allah pune capăt acestei situații în timpul vieții lui sau după moartea amândurora.”⁷⁶

El nu plătește cu aceeași monedă

Una dintre învățăturile pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a explicat-o companionilor

⁷⁶ Relatat de Ahmad și Tabarani cu un *sahih isnad*.

săi este să nu îi răspundă unui vecin rău cu aceeași monedă, ci să îndure cu răbdare, atât cât poate, având speranța că acela care face rău va înceta să se poarte în acest fel atunci când va vedea că vecinul nu se poartă la fel. Aceasta este una dintre cele mai nobile trăsături și una dintre cele mai eficiente căi de a dezlădăcina răul care există în unele suflete.

Muhammad ibn 'Abdullah ibn Sallam – Pacea fie asupra sa! – a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a zis: „Vecinul meu mă stânjenește.” El a zis: „Ai răbdare.” S-a întors și a doua oară și a zis: „Vecinul meu mă stânjenește.” Și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus din nou: „Ai răbdare.” S-a întors și a treia oară și a zis: „Vecinul meu mă stânjenește.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus: „Întoarce-te și aruncă-ți în drum toate bunurile și toți sclavii. Dacă trece cineva și îți cere, atunci spune-i: «Vecinul meu mă stânjenește.» Și atunci cu adevărat el își va atrage blesteme. Cel ce crede în Allah și în Ziua de Apoi să își cinstească vecinul...”⁷⁷

El cunoaște drepturile pe care le are vecinul său de la el

Din învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – referitoare la vecini, adevăratul musulman știe care sunt drepturile pe care vecinul său le are în orice moment asupra lui. Și din acest motiv el îl ajută în vremuri grele, împarte cu el bucuriile și necazurile, dacă e sărac, se poartă frumos cu el și îl ajută, dacă e bolnav, îl vizitează și îl îmbărbătează, dacă moare, urmează catafalcul, îi consolează familia și are grijă de ei. El nu nesocotește niciodată sentimentele vecinului său și ale familiei lui și evită să facă vreun lucru fie direct, fie indirect care i-ar putea răni sentimentele.

Acestea sunt minunatele învățături islamice ce se referă la

⁷⁷ Hayat al-Sahaba, 3/50.

vecini și acestea trebuie respectate de fiecare musulman care a fost călăuzit de islam și care aplică aceste reguli atât pentru sine, cât și pentru familia sa. Și cunoscând toate acestea, ne poate mira oare faptul că adevăratul musulman ar trebui să fie cel mai bun vecin cunoscut în orice societate?

Capitolul VIII Musulmanul față de prietenii și frații săi în islam

El îi iubește pentru Allah

Una dintre trăsăturile de seamă ale adevăratului musulman este reprezentată de iubirea lui pentru prietenii și frații săi în credință, o iubire care nu este otrăvită de interese lumești sau de motive ascunse. Aceasta este adevărata iubire frățească și ea se trage din lumina călăuzirii islamice. Efectele pe care ea le are asupra comportamentului musulmanilor sunt unice în istoria omenirii.

Legătura care îl unește pe musulman cu fratele lui, indiferent de rasă, culoare sau limbă, este reprezentată de credința în Allah:

„Dreptcredincioșii sunt frați...”

[Coran 49:10]

Frăția în credință este cea mai puternică legătură dintre inimă și rațiune. Nu e de mirare că din această frăție unică se naște o iubire uimitoare, pură, profundă și durabilă. Islamul o numește „iubirea pentru Allah” și în aceasta adevăratul musulman găsește dulceața credinței: „Există trei lucruri pe care oricine le va obține va găsi dulceața credinței: dacă Allah și Trimisul Său îi sunt mai dragi lui decât oricine și orice pe lumea asta, dacă iubește o persoană numai de dragul lui Allah și dacă urăște să se întoarcă la necredință după ce Allah l-a salvat de aceasta, așa cum urăște să fie aruncat în Foc.” [convenit]

⁶⁸ Relatat de Tirmizi cu un *sahih isnad*.

⁶⁹ Relatat de Ahmad și al-Hakim cu un *sahih isnad*.

Statutul celor care se iubesc de dragul lui Allah

Multe relatări descriu statutul celor doi oameni care se iubesc de dragul lui Allah și descriu poziția înaltă pe care Allah a pregătit-o pentru aceștia în Paradis și marea cinste ce va fi pogorâtă asupra lor în Ziua în care omenirea va fi înviată pentru a-L întâlni pe Stăpânul lumilor. Printre acestea se numără și cea în care se vorbește despre cei șapte pe care Allah îi va umbri în Ziua în care nu va exista altă umbră în afară de a Sa: „...un conducător drept; un tânăr care a crescut slăvindu-L pe Allah; un om a cărui inimă e alipită de moschee; doi oameni care se iubesc de dragul lui Allah, se întâlnesc pentru El și se despart pentru El; un om care este ademenit de o femeie frumoasă și spune: «Mă tem de Allah»; un om care dăruiește în taină milostenie, în așa măsură că mâna stângă nu știe ce a făcut mâna dreaptă; un om care îl pomenește pe Allah în singurătate și are ochii umpluți de lacrimi.» [convenit]

Despre cei doi care se iubesc de dragul lui Allah se spune clar că se află printre cei pe care Allah îi va adăposti la umbra Sa și asupra cărora El își va revărsa îndurarea și bunătatea. Ce onoare măreață! Pentru cei care se iubesc de dragul lui Allah este de ajuns să știe că Atotputernicul lor Stăpân va avea grijă de ei în Ziua Judecății și va zice: „Unde sunt cei care M-au iubit pentru gloria Mea? Astăzi îi voi umbri cu umbra Mea și aceasta este o Zi în care nu există altă umbră în afară de-a Mea.” [Muslim]

Aceasta este strălucita cinste și imensa răsplată care, în acea copleșitoare Zi, va fi pogorâtă asupra celor care se iubesc cu adevărat pentru Allah.

lubirea pentru Allah, și nu pentru un alt lucru din această viață, este foarte greu de atins și nimeni nu o poate obține în afară de cel cu inima curată, pentru care această lume și toate plăcerile ei sunt nimic în comparație cu mulțumirea lui Allah. Nu e deloc surprinzător că Allah le-a dăruit lor un statut și o binecuvântare proporțională cu poziția lor în această viață, căci ei s-au ridicat

mai presus de preocupările acesteia. Vedem o dovadă a acestui lucru în *hadis*-ul lui Mu'adh, care a spus că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Allah a grăit: «Cei care se iubesc pentru Mine vor avea amvoane [*minbar*] de lumină și profeții și martirii își vor dori să aibă la fel.»”⁷⁸

Allah le dăruiește celor ce se iubesc de dragul Său un dar care este chiar și mai mare decât acest statut și această binecuvântare, adică prețioasa Sa iubire care este foarte greu de obținut. Acest lucru se poate observa în relatarea lui Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – în care se spune că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Un om a mers să își viziteze un frate dintr-un alt sat. Allah a trimis un înger să-l aștepte în drum. Când bărbatul a venit, îngerul l-a întrebat: «Încotro te duci?» El a zis: «Mă duc să vizitez un frate care locuiește în acest sat.» Îngerul l-a întrebat: «I-ai făcut vreo favoare (și acum cauți să-ți plătească)?» El a zis: «Nu, îl iubesc doar pentru Allah.» Îngerul i-a spus: «Sunt un trimis venit la tine de la Allah ca să îți spun că El te iubește așa cum tu îl iubești pe fratele tău pentru El.»” [Muslim]

Ce minunată este această iubire care îl înalță pe om într-un loc unde Allah îl iubește și este mulțumit de el!

Învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ating un prag și mai înalt și spun că cel mai bun dintre cei doi frați care se iubesc de dragul lui Allah este acela care își iubește fratele mai mult. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Dintre doi oameni care se iubesc unul pe altul de dragul lui Allah, cel mai bun dintre ei este cel a cărui iubire este mai mare.”⁷⁹

Islamul merge și mai departe pentru a răspândi iubirea în societatea musulmană prin faptul că îl îndeamnă pe musulmanul care îl iubește pe fratele său să îi spună acest lucru. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Dacă un

⁷⁸ Relatat de Tirmizi, care a spus că este *hasan sahih hadis*.

⁷⁹ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

om îl iubește pe fratele său, atunci să îi spună că îl iubește.”⁸⁰

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a înțeles impactul pe care această iubire puternică și pură îl are în formarea societăților și a națiunilor, astfel că el nu a lăsat niciodată să treacă vreo ocazie fără să susțină această iubire și fără să le poruncească musulmanilor să își manifeste iubirea unii față de alții, pentru a deschide inimile și pentru a răspândi iubirea și puritatea în rândurile comunității.

Anas – Pacea fie asupra sa! – a spus că un bărbat se afla alături de Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – atunci când un alt om a trecut pe lângă ei. Primul bărbat a zis: „O, Trimis al lui Allah, cu adevărat îl iubesc pe acest om.” Profetul l-a întrebat: „Și el știe asta?” El a spus: „Nu.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Spune-i.» Acesta l-a ajuns din urmă și i-a spus: «Cu adevărat, te iubesc pentru Allah!», iar omul a zis: «Fie ca Allah să te iubească pe tine care mă iubești pe mine pentru El.»⁸¹

Mu’adh a început să răspândească această iubire curată printre musulmani, pretutindeni pe teritoriile musulmane, spunându-le ceea ce învățase de la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – despre marea răsplată pe care Allah a pregătit-o pentru cei care se iubesc de dragul Său și despre marea Sa iubire pentru ei.

În „*Al-Muwatta*”, imamul Malik face o relatare, care are un lanț autentic de transmitători (*sahih isnad*), de la Abu Idris Al-Khawlani, care a zis: „Am intrat în moscheea din Damasc și am văzut acolo un tânăr cu un surâs senin și am văzut oameni adunați în jurul lui. Când nu se înțelegeau asupra unui lucru, i se adresau lui și îi acceptau părerea. Am întrebat cine era și ei mi-au spus: „Acesta este Mu’adh ibn Jabal.” A doua zi de dimineață, am mers la moschee și am văzut că el venise chiar și mai devreme. Se ruga și am așteptat până ce a terminat, apoi

⁸⁰ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi, care au spus că este *sahih hadis*.

⁸¹ Relatat de Abu Dawud cu un *sahih isnad*.

m-am apropiat de el, l-am salutat și i-am zis: „Pe Allah, te iubesc!” El a întrebat: „Pentru Allah?” Eu am zis: „Pentru Allah!” El a repetat: „Pentru Allah?” Și eu am zis: „Pentru Allah.” Atunci m-a apucat de guler, m-a tras spre el și a zis: „Am vești bune pentru tine. L-am auzit pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând că Allah a grăit: «Iubirea Mea este dăruită celor care se iubesc unii pe alții pentru Mine, care se vizitează unii pe alții pentru Mine și care cheltuiesc unii pentru alții pentru Mine.»”

Efectul pe care iubirea pentru Allah îl are în viața musulmanilor

Într-un alt *hadis*, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască – a afirmat că această iubire dintre credincioși este una dintre condițiile credinței și aceasta le va asigura lor intrarea în Paradis. Într-o relatare făcută de imamul Muslim de la Abu Huraira, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu, nu veți intra în Paradis până nu veți crede și nu veți crede până nu vă veți iubi unii pe alții. Să nu vă zic eu oare un lucru pe care dacă îl faceți vă veți iubi unii pe alții? Răspânziți printre voi salutul islamic.” [Muslim]

Cu adâncă și strălucita sa înțelegere, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a înțeles că nimic nu putea înlătura ura, gelozia și rivalitatea din inimile oamenilor în afară de adevărata frăție, bazată pe iubire sinceră, prietenie și povățuire reciprocă, în care să nu existe ceartă, ură, fățarnicie și invidie. Și el i-a îndemnat pe musulmani să răspândească salutul islamic între ei, astfel încât inimile să fie deschise pentru iubire sinceră și prietenie.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a vorbit adesea companionilor săi despre aceste învățături, în dorința de a sădi în inimile lor sămânța iubirii, de a le hrăni inimile

până când se vor vedea roadele acelei iubiri mărețe pe care islamul o dorește pentru musulmani. Cu această iubire sinceră, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a clădit prima generație de musulmani care a pus bazele durabilei fundații pe care a fost zidită această religie.

Fără această iubire adevărată, pe care islamul a instalat-o în inimile lor, primii musulmani nu ar fi putut să persevereze în *jihad* și nici să facă sacrificiile mărețe prin care au înălțat statul islamic și au răspândit în întreaga lume regulile islamice.

Cu această iubire sinceră, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a putut să clădească cea mai de seamă societate de credincioși cunoscută vreodată, iar solidaritatea membrilor ei este descrisă în cel mai minunat mod: „Legătura dintre credincioși este precum un zid în care unele părți susțin alte părți.” [Muslim]

„Credincioșii, în prietenia lor reciprocă, în compasiunea și afecțiunea lor, sunt precum un singur trup: dacă o parte a lui suferă, întregul trup resimte durerea.” [Muslim]

„Musulmanii sunt precum un singur individ: dacă un ochi îl doare, tot trupul răspunde la suferință, iar dacă îl doare capul, tot trupul răspunde la suferință.” [Muslim]

În lumina acestei călăuziri, musulmanul nu poate decât să fie cuprins de iubire pentru frații și prietenii săi. Și astfel el devine un element bun, constructiv în această lume și este un învingător care a câștigat mulțumirea și iubirea Domnului său în Ziua de Apoi.

El nu își părăsește fratele

Adevăratul musulman care înțelege învățăturile islamului știe că religia care încurajează iubirea, contactul neîntrerupt și afecțiunea reciprocă este de asemenea religia care le-a interzis fraților în credință să se urască sau să se părăsească unii pe alții. Islamul a explicat că doi oameni care se iubesc cu adevărat

pentru Allah nu vor fi despărțiți de prima ofensă minoră pe care o poate aduce unul dintre ei, deoarece legătura de iubire pentru Allah este prea puternică pentru a fi desfăcută de astfel de lucruri minore.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Doi oameni care se iubesc pentru Allah, sau pentru islam, nu vor lăsa ca prima neînțelegere minoră să intervină între ei.”⁸²

Islamul ține cont de firea omului și recunoaște că, în momente de slăbiciune umană, omul poate fi cuprins de mânie, însă islamul a stabilit o anumită durată de timp în care această mânie să se domolească. Islamul le interzice musulmanilor să țină dușmănie după ce acest timp a trecut, fără ca una dintre părțile implicate, sau ambele părți, să nu încerce să se împace.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Unui musulman nu îi este permis să se înstrăineze de fratele său mai mult de trei zile, întorcându-și unul altuia spatele atunci când se întâlnesc. Cel mai bun dintre ei este cel care îl salută primul pe celălalt.” [Bukhari și Muslim]

Adevăratul musulman care a cercetat aceste *hadis*-uri nu va suporta să aibă conflicte cu fratele său și să se înstrăineze de el, indiferent de motiv. El se va grăbi să ajungă la împăcare cât mai repede, pentru că știe că cel mai bun dintre ei este cel care salută primul (cu salutul islamic). Dacă celălalt îi răspunde la salut, amândoi vor împărți răsplata pentru împăcare, iar dacă nu răspunde la salut, atunci cel care a salutat va fi absolvit de păcatul de aș fi părăsit fratele, în timp ce acela care a refuzat să salute va trebui să poarte singur povara aceluia păcat. Acest lucru devine evident în *hadis*-ul în care Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis că l-a auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: „Unui om nu-i este permis să se înstrăineze de un credincios mai mult de trei zile. Dacă au trecut trei zile, atunci trebuie să meargă și să îl salute (*salaam*); dacă răspunde la salut, atunci amândoi vor împărți

⁸² Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

răsplata, dar dacă nu răspunde, atunci cel care a salutat va fi absolvit de păcatul înstrăinării.”⁸³

Cu cât perioada de înstrăinare este mai mare, cu atât pedeapsa care va cădea asupra celor două persoane care sunt despărțite din cauza unui conflict devine mai mare. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Cel care își părăsește fratele pentru un an este ca și cum ar fi vărsat sângele acestuia.”⁸⁴

Sistemul islamic de educație se bazează pe iubire reciprocă, pe afecțiune și contact neîntrerupt. Așadar, ura și invidia reciprocă nu ar trebui să existe în viața adevăratului musulman. Cum ar putea să se lase cuprins de astfel de trăsături negative, când cunoaște prea bine învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – care îndeamnă la etici morale ce nu au mai fost cunoscute niciodată de când omul a pășit pentru prima dată pe fața pământului?

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Nu desfaceți legăturile dintre voi, nu vă întoarceți spatele unul altuia, nu vă urâți unul pe altul, nu vă invidiați unul pe altul. Fiți frați, așa cum v-a poruncit Allah.” [Muslim]

„Feriți-vă de suspiciuni, pentru că vorbele pline de suspiciune reprezintă cea mai mare minciună. Nu căutați greșeli, nu vă pândiți unii pe alții, nu vă luați la întrecere unii cu alții, nu vă urâți unii pe alții, nu vă întoarceți spatele unii altora. O, robi ai lui Allah, fiți frați!” [Bukhari și Muslim]

„Nu vă invidiați unii pe alții, nu oferiți unul mai mult decât altul (pentru a ridica prețurile), nu vă urâți unul pe altul, nu vă întoarceți spatele unul altuia, nu începeți negocieri, când alții le-au început mai înainte. O, robi ai lui Allah, fiți frați! Un musulman este fratele unui musulman. El nu-l asuprește, nu-l umilește și nu-l disprețuiește. Evlavia se află aici.” – și spunând asta a arătat spre pieptul (inimă) său de trei ori. „Este destul de rău pentru un om

⁸³ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

⁸⁴ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

să-l disprețuiască pe fratele său musulman. Întreaga ființă a unui musulman este sacră pentru un alt musulman – sângele său, averea sa și onoarea sa sunt inviolabile.” [Muslim]

Bărbatul musulman care se gândește profund la această învățătură a Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, care este plină de iubire, afecțiune și frăție, nu va putea să persiste în ură, decât dacă are o inimă bolnavă și o fire ciudată.

Din acest motiv, islamul i-a avertizat aspru pe acei oameni cu inima de piatră care s-au abătut de la adevărata cale a islamului și de la spiritul său de toleranță, insistând să rămână înstrăinați. Aceștia sunt în primejdie să aibă o soartă înfricoșătoare în Ziua de Apoi; faptele lor îi pot împiedica să obțină mila și îndurarea lui Allah și le pot închide porțile Paradisului.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Porțile Paradisului sunt deschise luna și joia și fiecare slujitor care nu-l face asociați lui Allah va fi iertat, în afară de omul care poartă dușmănie fratelui său.” Se va zice: «Să fie așteptați și aceștia doi până se împacă; să fie așteptați și aceștia doi până se împacă; să fie așteptați și aceștia doi până se împacă.»” [Muslim]

Marele companion al Profetului, Abu Ad-Darda’ – Pacea fie asupra sa! –, obișnuia să spună: „Oare să nu vă spun eu de un lucru care este mai bun pentru voi decât milostenia și postul? Împăcați-vă cu frații voștri, pentru că ura micșorează răsplata.”⁸⁵

Cât de important este să înțeleagă și să mediteze la această pătrunzătoare vedere a acestui mare companion referitoare la spiritul acestei religii, întemeiate pe frăție și iubire, atunci când există certuri sau conflicte. Abu Ad-Darda’, în înțelepciunea și judecata căruia Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să se încreadă, a înțeles că ura anulează faptele bune și distruge răsplata, așa că împăcarea musulmanului înstrăinat cu fratele său este mai bună pentru el decât milostenia și postul, pentru că dacă ține în continuare dușmănie pe fratele

⁸⁵ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

său el anulează orice răsplată pe care o poate primi pentru acele acte de slăvire.

El este tolerant și îngăduitor cu ei

Dacă se înfurie pe fratele său, adevăratul musulman își stăpânește mânia, este pregătit să îl ierte și nu găsește nicio rușine în acest lucru. Mai mult decât atât, el privește acest lucru ca pe o faptă bună care îl va aduce mai aproape de Allah și care îl va face să câștige iubirea Sa, pe care El o pogoară numai asupra celor ce fac bine:

„...care-și stăpânesc mânia și care iartă oamenilor, căci Allah îi iubește pe cei care plinesc fapte bune”

[Coran 3:134]

Un om își poate stăpâni mânia, însă în inimă pot mocni încă resentimente și acestea se pot transforma într-o ură adâncă. Nemulțumirea și furia fățișă sunt mai sănătoase decât resentimentele ascunse și ranchiuna.

Adevăratul musulman, al cărui suflet a fost modelat de această religie, nu poartă ranchiună. Dacă își stăpânește mânia, atunci se va număra printre cei care fac bine.

Mânia este foarte greu de stăpânit, căci este o povară grea pentru inimă. Însă atunci când un om iartă o altă persoană, această grea povară este ridicată, eliberându-l, liniștindu-l și aducându-i pace. Acestea sunt minunatele sentimente de bine (*ihsaan*⁸⁶) pe care le simte musulmanul atunci când îl iartă pe fratele său.

Adevăratul musulman îl iartă pe fratele său, numai de dragul lui Allah. Prin aceasta, el speră să câștige cinstea despre care a vorbit Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în

⁸⁶ *Ihsaan* – cel mai înalt nivel pe care îl poate atinge cel care împlinește fapte bune și îl slăvește pe Allah.

acest *hadis*: „Allah nu îl va înălța pe robul Său atunci când iartă decât în cinste. Nimeni nu se umilește pentru Allah, fără ca Allah să-i ridice lui statutul.” [Muslim]

Este o mare cinste de la Allah, care se îmbină cu trăsăturile de seamă ale musulmanului îngăduitor și iertător, astfel încât el devine unul dintre acei făcători de bine pe care Allah îi iubește și unul dintre cei cinstiți pe care oamenii îi iubesc.

Resentimentele nu au ce căuta în inima musulmanului care își înțelege cu adevărat religia. El înțelege care este valoarea iertării și a purității inimii, dar și importanța pe care acestea o au atunci când caută iertarea și mulțumirea lui Allah, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a explicat: „Există trei păcate și dacă un om moare fără să le fi înfăptuit va fi iertat de orice altceva, dacă Allah voiește: a-l face asociați lui Allah, practicarea magiilor și a vrăjitoriilor, dușmănia față de un frate.”⁸⁷

El îi întâmpină cu zâmbetul pe buze

Musulmanul ar trebui să aibă întotdeauna inima curată și chipul luminat de un zâmbet. El trebuie să își întâmpine frații numai cu căldură și cu zâmbet, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Să nu considerați neînsemnată nicio faptă bună, chiar dacă este numai salutarea fratelui vostru cu o expresie binevoitoare.” [Muslim]

Un chip binevoitor și prietenos reprezintă o caracteristică frumoasă pe care islamul o încurajează și o consideră a fi o faptă bună care va aduce răsplată, pentru că un chip binevoitor oglindește un suflet pur. Această puritate interioară și exterioară este una dintre trăsăturile distincte ale musulmanului cinstit.

Din acest motiv, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Zâmbetul adresat fratelui vostru este o

⁸⁷ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

milostenie.”⁸⁸

’Ali – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Când doi musulmani se întâlnesc și vorbesc, Allah îl va ierta pe cel care are chipul mai luminat de zâmbet.”

Companionii Profetului, care reprezintă un exemplu de seamă al islamului, obișnuiau să dea mâna ori de câte ori se întâlneau, iar când se întorceau dintr-o călătorie se îmbrățișau unul pe altul. Aceste obiceiuri intensifică sentimentele de iubire și prietenie dintre cei care se întâlnesc.

Ibn Sa’d a relatat în *Al-Tabaqat* (4/34) că Al-Șa’bi a spus: „Când Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a întors de la Khaibar, Ja’far ibn Abu Talib – Pacea fie asupra sa! – a ieșit să îl întâmpine, iar Profetul l-a îmbrățișat, l-a sărutat pe frunte și a zis: «Nu știu ce mă face mai fericit, întoarcerea lui Ja’far (din Etiopia) sau cucerirea Khaibar-ului.» Într-o altă relatare se adaugă: «l-a îmbrățișat cu căldură.»”

Islamul îi încurajează pe frații musulmani să se salute, să dea mâna și să se îmbrățișeze ori de câte ori se întâlnesc, pentru a întări astfel legăturile de frăție dintre credincioși, așa încât societatea musulmană să poată să își împlinească scopul pe care îl are în viață.

El îi îndrumă cu dreptate

Adevăratul musulman îndrumă în totalitate pentru Allah, pentru Profetul Său, pentru conducători și pentru masele musulmane, așa cum se spune în această relatare: „Religia este îndrumare [*nasihā*].⁸⁹ Noi (companionii) am întrebat: „Față de cine?” El (Profetul) a zis: „Față de Allah (prin a te supune Lui, a-l atribui ceea ce l se cuvine și a înfăptui *jihad* pentru El); față de Cartea Sa (citind-o, înțelegând-o și aplicând învățăturile ei

⁸⁸ Relatat de Tirmizi, care a spus că este *hasan gharib*.

⁸⁹ *Nasihā*, în limba arabă, poate fi tradus printr-un număr mare de cuvinte. Traducerea obișnuită este „îndrumare”, dar se poate traduce și prin „povată”, „îndreptare”, „a face dreptate”.

în viața de zi cu zi); față de Profetul Său (respectându-l, luptând în numele lui atât în timpul vieții sale, cât și după moarte sa, și urmând tradiția sa [*Sunna*]); față de conducătorii musulmani (ajutându-i în îndatorirea lor de a-i conduce pe musulmani pe calea cea dreaptă și atrăgându-le atenția dacă sunt nepăsători); față de cei din comunitatea lor (fiind milostivi față de ei).” [Bukhari și Muslim]⁹⁰

Așadar nu este de mirare că musulmanul trebuie să fie cinstit față de frații lui, să nu îi înșele și să nu îi îndrume greșit. În acest sens, îndrumarea este una dintre principiile de bază ale islamului, iar primii credincioși au jurat să o urmeze atunci când au depus jurământ în fața Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Acest lucru se poate vedea în consemnarea lui Jarir ibn 'Abdullah – Pacea fie asupra sa! „Am făcut jurământ înaintea Profetului și am jurat să respect rugăciunile zilnice, să plătesc dania (*zaka*t) și să îl îndrum pe fiecare musulman.” [convenit]

În *hadis*-ul citat mai înainte, vedem că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a rezumat islamul într-un cuvânt, „*nasih*a” [îndrumare], arătând că aceasta este temelială centrală a credinței. Fără îndrumare, credința unui om este goală și islamul lui este lipsit de valoare. Acesta este sensul *hadis*-ului Profetului: „Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat până nu iubește pentru fratele său ce iubește pentru el.” [convenit]

Acest lucru este imposibil de atins dacă o persoană nu îl iubește cu adevărat pe fratele său. Fără îndoială, acest nivel este foarte greu de atins, însă nu este imposibil, atâta timp cât se ține cont de faptul că a iubi pentru fratele tău ceea ce iubești și pentru tine este una dintre condițiile credinței și că religia înseamnă îndrumare. Cu adevărat, aceasta este o atitudine

⁹⁰ Explicațiile care apar în paranteză sunt adaptate după cele apărute în „*Sahih Bukhari*” de dr. Muhammed Muhsin Khan (versiunea în limba engleză), vol. 1, p. 48

firească pentru musulmanul care își înțelege cu adevărat religia. Trecutul nostru este plin de multe exemple, străvechi sau moderne, referitoare la modul în care adevărații musulmani au iubit pentru frații lor ceea ce au iubit și pentru ei. Acest lucru îmi amintește de poveștile pe care le-am auzit de la strămoși despre negustorii din târgurile din Siria. În vechile piețe acoperite, negustorii care vindeau un anume tip de marfă erau strânși laolaltă, așa că exista un centru al negustorilor de parfumuri, un altul pentru vopsitori, un al treilea pentru croitori și așa mai departe. Dacă un cumpărător venea mai întâi la unul dintre ei și cumpăra un lucru, atunci când venea un al doilea cumpărător – iar vecinul lui nu vânduse încă nimic – el îi spunea politicoș cumpărătorului: „Du-te și cumpără de la vecinul meu, pentru că eu am vândut ceva, însă el nu a vândut încă nimic.”

O, Allah! Cât de fericită și de minunată se vede viața datorită acestei frății și a acestei afecțiuni reciproce! Cât de fericită ar fi viața dacă ar fi pătrunsă de spiritul islamului și dacă valorile islamice ar pătrunde în toate ramurile vieții. Atunci am trăi la un nivel înalt, care nu poate fi atins de om decât în această religie, care îl învață că „religia este îndrumare” și că el nu crede cu adevărat până ce nu iubește pentru fratele său ceea ce iubește și pentru sine. Pe baza acestui principiu de iubire și îndrumare, marele companion Abu Huraira obișnuia să spună: „Credinciosul este o oglindă a fratelui său. Dacă vede vreo greșeală la el o îndreaptă.”⁹¹

În aceste cuvinte, Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – reflectă *hadis*-ul Profetului: „Credinciosul este oglinda fratelui său. Credinciosul este fratele unui credincios: îl apără de piere și îi păzește spatele.”

Este firesc ca adevăratul bărbat musulman să aibă această atitudine nobilă față de fratele său. El nu ar putea să se poarte altfel, chiar dacă ar dori. Persoana care ajunge la un nivel atât de înalt de puritate, iubire, loialitate și frăție nu

⁹¹ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

se poate coborî la un nivel de ură, trădare, răutate, egoism și gelozie. Unele lucruri așa au fost hotărâte: vasul să verse mereu conținutul său, moscul să răspândească mireasmă plăcută, iar pământul roditor să scoată numai roade alese.

El are o înclinație firească spre bunătate și cinste

Islamul le insuflă adeptilor săi trăsături de bunătate și cinste față de prieteni: sunt incluși aici și prietenii părinților, așa cum am văzut deja în al treilea capitol („Musulmanul și părinții săi”). În acest mod, adevăratul musulman apreciază valoarea cinstei, precum și valoarea legăturilor de frăție și de prietenie. Cărțile privind moștenirea noastră islamică sunt pline de minunate exemple ce vorbesc despre loialitatea și bunătatea pe care primele generații de musulmani le întruchipau în viața de zi cu zi, așa încât ei să devină un exemplu demn de urmat pentru întreaga lume.

Un exemplu în acest sens îl constituie *hadis*-ul relatat de imamul Muslim în cartea sa „*Sahih*”, de la Ibn 'Umar, în care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Cel mai bun exemplu de bunătate este că un om ar trebui să țină legătura și să-l respecte pe prietenul tatălui său.”

'Abdullah ibn Dinar a relatat că el și 'Abdullah ibn 'Umar – Pacea fie asupra sa! – s-au întâlnit cu un beduin în drum spre Mecca. 'Abdullah ibn 'Umar l-a salutat, l-a așezat pe asinul pe care îl călărea și i-a dat turbanul pe care îl purta. Ibn Dinar a zis: „I-am spus: «Allah să te binecuvânteze! E numai un beduin și ei se mulțumesc chiar și cu puține lucruri!» 'Abdullah ibn 'Umar a zis: «Tatăl său a fost prieten de-al lui 'Umar ibn Khattab și l-am auzit pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: „Cea mai bună dovadă de bunătate din partea unui fiu este să îi trateze cu blândețe pe cei iubiți de tatăl său”.»”

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să hrănească sufletele musulmanilor și să sădească

sămânța credinței în inimile lor ori de câte ori găsea vreo ocazie să le vorbească despre călăuzirea sa. Un om din neamul Salama a venit la el și l-a întreat: „O, Trimis al lui Allah, există vreo faptă bună și plină de respect pe care pot să o împlinesc pentru părinții mei după ce ei se sfârșesc?” El a zis: „Da, roagă-te pentru ei, cere iertare pentru ei, îplinește-le promisiunile după ce mor, păstrează legătura cu rudele tale – căci nu ai alte rude decât prin ai tăi părinți – și cinstește-le prietenii.”⁹²

Preocuparea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – pentru cinstirea prietenilor era un lucru care o deranja pe A'îșa – Pacea fie asupra sa! –, deoarece se îngrijea foarte mult și de prietenele Khadijei, iar A'îșa era geloasă pe ea. Acest lucru reiese clar din cuvintele A'îșei: „Nu am fost geloasă pe niciuna dintre soțiile Profetului așa cum am fost pe Khadija, cu toate că nu am văzut-o niciodată. Dar el vorbea adesea de ea și uneori jertfea o oaie, tranșa carnea și o trimitea prietenelor Khadijei. Odată i-am zis: «E ca și cum n-ar mai exista pe lume altă femeie în afară de Khadija.» El a zis: «Ea era în așa fel și am avut copii cu ea.»” [convenit] Potrivit unei alte relatări: „Obișnuia să jertfească o oaie și să le trimită prietenelor ei (ale Khadijei) o mare cantitate.”

Această cinstire fără seamăn se extinde chiar și la prietenii îndepărtați ai soțiilor și ai părinților care s-au stins din viață! Dar cum rămâne cu proprii noștri prieteni care se află încă în viață?

Potrivit islamului, un om trebuie să își ajute fratele în orice împrejurare. Dacă se află pe calea cea bună, atunci trebuie să îl ajute, să îl susțină și să îl apere, iar dacă se află pe calea greșită, atunci trebuie să îl ajute dojenindu-l, sfătuindu-l și salvându-l să nu se scufunde în mocirla răufăcătorilor.

Așa a spus Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în acest *hadis*: „Ajută-ți fratele, chiar dacă este asupritor sau asuprit.” Un om a întreat: „O, Trimis al lui Allah,

⁹² Relatat de Abu Dawud, Ibn Majah și Ibn Hibban în *Sahih*.

pot să-l ajut când e asuprit, dar cum să-l ajut dacă asuprește pe cineva?” Profetul a spus: „Poți să-l împiedici să asuprească. Acesta este ajutorul pe care i-l dai.” [Muslim]

Adevăratul musulman nu își părăsește fratele, indiferent dacă acesta este răufăcător sau dacă este asuprit. Islamul îl învață să iubească pentru fratele lui ceea ce iubește și pentru sine: atâta timp cât nu dorește ca el însuși să fie asupritor sau asuprit, să nu dorească nici pentru fratele lui acest lucru. Așadar, dacă fratele lui e asuprit, el îi este alături, îl susține și îl apără, iar dacă e asupritor îi este alături și îl oprește de la rele. Aceasta este într-adevăr adevărata îndrumare și adevărata bunătate. Acestea sunt două trăsături care, în orice timp și loc, îl deosebesc pe adevăratul musulman.

El este bun cu frații săi

Adevăratul musulman care urmează cu adevărat învățăturile și valorile acestei religii este bun cu frații săi, este blând din fire și îngăduitor cu ei. În acest mod, el urmează călăuzirea islamului, care încurajează trăsăturile bune.

Allah îi descrie pe credincioși ca fiind: „...blânzi față de dreptcredincioși și aspri cu necredincioșii...” [Coran 5:54] Acest lucru indică blândețe, cumpătate și o purtare bună față de toți frații în credință, până la un nivel înalt de bunătate, asemănător cu umilinta.

Acest mesaj este întărit de învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, care îl încurajează pe musulman să fie bun într-un mod care poate să adauge un plus de frumusețe vieții. Acest lucru se poate observa în *hadis*-ul următor: „Nu există bunătate într-un lucru fără ca aceasta să nu îl înfrumusețeze, iar lipsa bunătății urătește un lucru.” [Muslim]

În cărțile care vorbesc despre biografia Profetului, musulmanul găsește o imagine clară a caracterului său, conturat de bunătate, blândețe, cinste și maniere alese. El nu a fost

niciodată auzit folosind cuvinte urâte, blesteme sau insulte. Anas – Pacea fie asupra sa! –, slujitorul și însoțitorul său, descrie astfel caracterul său nobil: „Profetul nu folosea niciodată cuvinte urâte, blesteme sau insulte. Dacă dorea să dojenească pe cineva, el spunea: «Ce s-a întâmplat cu el, fie-i fruntea lipită de pământ!»⁹³ [Bukhari]

El nu clevețește împotriva lor

Adevăratul musulman nu clevețește și nici nu își ponegrește frații și prietenii. El știe că clevețeala (bârfa) este interzisă, așa cum se spune în Coran:

„O, voi cei care credeți! Feriți-vă cu strășnicie de bănuiele, căci unele bănuiele sunt păcat! Nu vă iscodiți și nu vă ponegriți unii pe alții! Oare voiește vreunul dintre voi să mănânce carnea fratelui său mort? [Nu!] Voi ați urât aceasta! Și fiți cu frică de Allah, fiindcă Allah este Iertător și Îndurător [Tawwab, Rahim].”

[Coran 49:12]

Adevăratul musulman care este pătruns de învățăturile și obiceiurile islamice va fi îngrozit de descrierea făcută în Coran, care îl aseamănă pe acela care bârfește cu cel care mănâncă din carnea fratelui său mort. Acest lucru îl va împiedica să mai bârfească, iar dacă se face vinovat de acest păcat, atunci el se va grăbi să se căiască cu adevărat, așa cum se spune la sfârșitul versetului de mai înainte. El își va stăpâni limba și va vorbi numai lucruri bune despre fratele său, amintindu-și de cuvintele Profetului: „Știți voi ce este bârfa?” Ei au spus: „Allah și Trimisul Său știu cel mai bine.” El a spus: „Este o vorbă despre fratele vostru pe care el nu o iubește.” A fost întrebat: „Dar ce se întâmplă

⁹³ S-a sugerat că, prin această expresie, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – se ruga ca persoana respectivă să își înmulțească *sujud*-ul, adică să se roage mai mult, ca și cum acest lucru l-ar călăuzi și l-ar îndrepta. (autorul)

dacă fratele meu ar fi așa cum zic eu?” El a spus: „Dacă este într-adevăr cum susții, totuși îl bârfești, iar dacă nu este, atunci aceasta este o defăimare.” [Muslim]

Adevăratul musulman evită să săvârșească păcatul de a bârfi, îngrozindu-se de ideea că va fi unul care mănâncă din carnea fratelui său mort și temându-se că limba lui îl va conduce spre lad. Acest lucru se poate observa cu claritate în modul în care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a avertizat pe Mu’adh, atunci când l-a apucat de limbă și a zis: «Stăpânește-o!» Mu’adh a zis: «O, Trimis al lui Allah, vom fi trași la răspundere pentru ceea ce spunem?» Profetul a zis: «Să vă piardă maica voastră! Oare e ceva care face ca oamenii să fie aruncați în lad pe brânci în afară de lucrarea limbii lor?»⁹⁴

Bârfa este o trăsătură negativă care nu se potrivește unui bărbat adevărat, ci este mai degrabă o trăsătură a lașilor fățarnici, a acelor care își bârfesc frații și prietenii în fața oamenilor, dar care atunci când îi întâlnesc, le zâmbesc cu căldură și se arată prietenoși. Din acest motiv, adevăratul musulman ar trebui să se îndepărteze cât de mult poate de bârfă și de nestatornicie, deoarece islamul l-a învățat să fie un bărbat adevărat, să nu fie prefăcut și să se teamă de Allah în tot ce spune și face. Islamul l-a făcut pe musulman să urască ipocrizia și nestatornicia. Fățarnicul este privit ca fiind unul dintre cei mai josnici oameni în fața lui Allah, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „În Ziua Judecării veți găsi printre cei mai josnici oameni în fața lui Allah pe cei fățarnici, care se poartă cu unii oameni într-un fel și cu alții, în alt fel.” [Bukhari și Muslim]

Adevăratul bărbat musulman este cinstit, niciodată fățarnic. El îi întâmpină pe toți oamenii cu un chip prietenos, luminat de zâmbet și nu face diferențe între oameni. El știe că fățarnicul este un ipocrit, că islamul și ipocrizia nu au același drum și ipocritul se va afla în străfundul ladului.

⁹⁴ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

El evită să se certe cu ei, să facă glume de prost gust și să încalce promisiunile

Printre trăsăturile pozitive ale unui adevărat musulman se numără următoarele: nu își mârșăie frații și prietenii cu argumente fără temeii, nu îi supără cu glume de prost gust și nici nu își încalcă vreo promisiune pe care le-a făcut-o. În acest fel, el urmează călăuzirea Profetului: „Nu vă certați cu fratele vostru, nu faceți prea multe glume cu el, nu-i faceți o promisiune pe care apoi o încălcați.”⁹⁵

Cearța nu aduce niciun folos, glumele de prost gust duc adesea la ură și la pierderea respectului, iar încălcarea promisiunilor îi supără pe oameni și distruge iubirea. Adevăratul musulman trebuie să se afle mai presus de toate acestea.

El este generos și îi pune pe frații lui înaintea sa

Adevăratul musulman este generos și cheltuiește cu generozitate pentru frații și prietenii săi. Bineînțeles, frații și prietenii săi trebuie să fie toți adevărați credincioși, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Nu vă împrieteniți decât cu un credincios și nu lăsați-l decât pe cel credincios să mănânce mâncarea voastră.”⁹⁶

Adevăratul musulman înțelege unde și când trebuie să fie generos și din ce motiv. El nu își risipește averea și nici nu cheltuiește din averea sa decât pentru frații săi drepecți și credincioși. El nu permite să devină o „vacă de muls” pentru acei renegeți de nimic, doar pentru a avea parte de protecție sau favoruri, dacă aceștia se află la putere. Aceștia sunt oameni care nu ezită să profite de credincioșii naivi și inimoși. Îi puteți vedea luând masa alături de cei mărinoși, în timp ce în sinea lor râd de această generozitate venită din suflet.

⁹⁵ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

⁹⁶ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi cu un *hasan isnad*.

Adevăratul musulman este generos, însă numai atunci când trebuie să fie așa. Generozitatea este o trăsătură islamică de bază care îl înobilează pe cel ce o deține și îl face mai drag înaintea oamenilor. Această virtute era adânc înrădăcinată în sufletele companionilor Profetului și pentru ei aceasta era una dintre cele mai bune fapte. Acest lucru se poate observa în afirmația lui 'Ali: „Să chem câțiva frați și să mănânce puțin cu mine este un lucru mai drag mie decât să ies în târg și să cumpăr un sclav, apoi să îl eliberez.”⁹⁷

Întâlnirile prietenoase la masă întăresc legăturile de iubire dintre frați și consolidează spiritul de afecțiune dintre prieteni. Acest lucru s-a pierdut în lumea modernă, materialistă, unde oamenii sunt preocupați numai de ei înșiși și de interesele lor și din acest motiv suferă de o goliciune spirituală și de un gol emoțional, care are ca rezultat lipsa unei prietenii adevărate și a prietenilor sinceri. Acești oameni se dedică îngrijirii câinilor, pentru a compensa lipsa sentimentelor umane, distruse de filozofia lor materialistă care le cârmuiește întreaga viață.

Într-un reportaj se afirmă că în Franța, o țară în care sunt cincizeci și două de milioane de oameni, există șapte milioane de câini. Acești câini trăiesc cu stăpânii lor, ca și cum ar fi membri ai familiei. În restaurantele franțuzești nu mai este nimic ciudat să vezi un câine împreună cu stăpânul lui mâncând la aceeași masă. Când un funcționar de la Organizația pentru Protecția Animalelor a fost întrebat: „De ce francezii se poartă cu câinii așa cum se poartă între ei?”, el a răspuns: „Pentru că își doresc să aibă pe cineva pe care să îl iubească, însă nu găsesc pe nimeni!”⁹⁸

Omul materialist, fie în Occident, fie în Orient, nu își mai poate găsi în societatea în care trăiește un prieten adevărat și sincer asupra căruia să își reverse iubirea și afecțiunea. Din acest motiv, își îndreaptă atenția asupra acestor animale în care găsește

⁹⁷ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

⁹⁸ Prof. Wahid al-Din Khan, *Wujub tatbiq al-șari'a al-islamiyya fi kulli zaman ua makan* (Necesitatea aplicării legii islamice în orice timp și loc), în *al-Mujtama*, nr. 325, Kuwait, 24 Zul-Qadda 1396 / 16 noiembrie 1976.

mai multă bunătate și loialitate decât în oamenii care îl înconjoară. Oare, din punct de vedere emoțional vorbind, ar putea omul să decadă și mai mult decât această iubire excesivă pentru animale, atunci când a pierdut binecuvântarea credinței și a călăuzirii?

Această decădere emoțională de care suferă occidentalii și care le-a secat sufletele de sentimente reprezintă unul dintre primele lucruri care le atrage atenția scriitorilor arabi emigranți, atât musulmani, dar nu numai. Aceștia au observat că acest stil de viață materialist care a pus stăpânire pe societățile din Occident au transformat oamenii în niște roboți, care nu știu altceva în afară de muncă, productivitate și competiție și care nu știu cum să zâmbescă blând unui prieten. Aceștia sunt copleșiți de ritmul de viață alert în care trăiesc. Toate aceste lucruri i-au alarmat pe scriitorii arabi care au crescut în lumea arabă, au respirat spiritul ei de toleranță și ale căror inimi au fost pătrunse de iubirea frățească. Ei au început atunci să îi îndrume pe occidentali să își îndrepte atenția către iubire și frăție. Unul dintre aceștia a fost Nasib 'Arida, care a făcut în acest sens un apel către acei occidentali cu sufletul plin de materialism ce au fost orbiți și înfrânți de vuietul mașinilor:

O, prietene, însoțitoare, tovarășe,
 Nu te iubesc din curiozitate, nici din dorința de-a te amăgi,
 Răspunde-mi cu „O, fratele meu!”,
 O, prietene,
 Și repetă, căci îmi sunt cele mai dulci cuvinte.
 De vrei să mergi singur pe drum,
 De te plictisești de mine
 Atunci du-te, dar glasul mi-l vei auzi
 Strigând: „Fratele meu!”, ducând mesajul,
 Și ecoul iubirii mele te va ajunge
 Oriunde te-ai duce,
 Și atunci vei înțelege frumusețea
 Și fala ce-o poartă!

Povara vieții materialiste din Occident a devenit mult prea grea de suportat pentru Iusuf As'ad Ghaanim. El nu a mai putut îndura această viață plină de probleme, care se scufunda într-un ocean de materialism și care era lipsită de atmosfera proaspătă a spiritualității, a frăției și a afecțiunii. Și a început să tânjească după țările arabe ale lumii islamice, tărâmurile ale profetiei și ale spiritualității, adăpost al iubirii, frăției și purității. El și-a dorit să trăiască într-un cort pe pământ arab, să părăsească lumea civilizată cu toate strălucirile ei zgomotoase: „De-ar fi să trăiesc o viață scurtă în orice pământ arab, i-aș mulțumi lui Allah pentru scurta, dar bogata viață trăită într-o lume în care El este iubit în sufletul oamenilor. M-am săturat de Occident atât de mult, încât însăși plictiseala s-a plictisit de mine. Luați-vă mașinile și avioanele și dați-mi o cămilă și un cal. Luați lumea occidentală, pământul, apa și cerul și dați-mi un cort arăbesc pe care să-l pun pe unul dintre munții patriei mele Liban, sau pe malurile Baradei, sau pe țărmurile Tigrlui și Eufratului, în suburbiile Amman-ului, în deșerturile Arabiei Saudite, în regiunile necunoscute ale Yemen-ului, pe povârnișurile piramidelor, în oazele Libiei... Dați-mi un cort arăbesc și pentru mine va cântări mai mult decât întreaga lume și voi fi biruitor...”

Multe dintre scrierile acelor scriitori arabi emigranți împărtășesc același ton, dar este de-ajuns să oferim numai câteva exemple. Toate aceste scrieri exprimă dorul emigranților după bogățiile sufletești de care nu au avut parte atunci când au venit în Occident, o experiență care trezește în ei dorul de Orient, acolo unde islamul a răspândit iubirea, frăția, afecțiunea reciprocă și solidaritatea.

Islamul își încurajează adepții să se întâlnească cu frații lor și să se întrecă în generozitate, pentru că acest lucru va întări legăturile de frăție dintre ei, deoarece generozitatea față de frate este privită ca o trăsătură de bază care i se cere musulmanului. În islam se spune că pentru un musulman este o datorie să accepte invitația pe care i-o face un alt frate musulman și această

obligatie trebuie împlinită. Companionii Profetului – Pacea fie asupra lor! – obișnuiau să accepte invitațiile făcute de frații lor, deoarece vedeau acest lucru ca pe un drept al fraților lor și ca pe o datorie a lor. Dacă nu împlineau acest lucru, atunci însemna că săvârșeau un păcat. Acest lucru se poate observa în *hadis*-ul citat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad* de la Ziyad ibn An'am al-Ifriqi, care a spus: „Ne aflam într-o campanie pe mare pe vremea lui Mu'auia – Pacea fie asupra sa! Corabia noastră a acostat lângă cea a lui Abu Ayyub al-Ansari – Pacea fie asupra sa! Când era vremea de prânz, am trimis după el, iar el a venit și a zis: «M-ați chemat în timp ce postesc și nu am altă alegere decât să accept invitația voastră, deoarece l-am auzit pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: „Musulmanul are șase îndatoriri față de fratele său: trebuie să îl salute (cu salutul islamic) atunci când îl întâlnește, să îi accepte invitația, să îi spună „*Yarhamuk Allah*” atunci când strănută, să îl viziteze atunci când este bolnav, să ia parte la înmormântare atunci când se stinge din viață și să îl povățuiască atunci când îi cere”.»”

Într-adevăr, companionii Profetului credeau că dacă un musulman refuza invitația fratelui său fără un motiv întemeiat, atunci el săvârșea un păcat împotriva lui Allah și a Trimisului Său. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Cea mai rea mâncare este cea gătită pentru oaspeți, la care cei care vin nu sunt invitați, iar cei care nu răspund (invitației) sunt. Cel ce nu răspunde unei invitații fără un motiv întemeiat nu a fost supus față de Allah și de Trimisul Său.” [Muslim]

Frația în credință nu înseamnă numai niște cuvinte care trebuie rostite. Este o legătură sacră care are propriile angajamente, îndatoriri și drepturi. Cel care crede cu adevărat în Allah și în Ziua de Apoi și care urmează calea islamului știe foarte bine acest lucru și face tot ce îi stă în putință să își îndeplinească îndatoririle islamice. Vedem un exemplu al acelei credințe și al aceluia devotament față de îndatoririle islamice în faptele „ajutoarelor” (*Ansar*) care au stabilit cel mai înalt exemplu

de iubire dezinteresată pentru frații lor „emigranți” (*Muhajir*) care migraseră de dragul religiei lor și ajunseseră în Medina fără nimic. „Ajutoarele” le-au oferit de toate, până într-o asemenea măsură încât unul dintre ei i-a spus fratelui său „emigrant”: „Aceasta este averea mea: ia jumătate din ea. Și acestea sunt cele două soții ale mele: vezi care ți-e mai dragă și spune-mi, ca să mă despart de ea și să devină soția ta după ce încheie perioada de *idda* [perioada după care o văduvă sau o soție divorțată se poate căsători cu un alt bărbat]. „Emigrantul” a răspuns blândeții și afecțiunii fratelui său cu un lucru chiar și mai bun. El i-a spus: «Allah să îți binecuvânteze averea și pe cele două soții ale tale. Nu am nevoie de ele. Arată-mi numai unde e târgul, ca să pot munci.»”

Un „ajutor” (*Ansar*) l-a primit ca oaspete pe un frate de-al său „emigrant”, atunci când nu avea în casă altă mâncare în afară de ceea ce abia ajungea pentru copiii lui, însă l-a pus [pe oaspete] mai presus de el și de familia sa, atunci când i-a spus soției sale: „Trimite-i pe băieți la culcare și micșorează lampa, apoi oferă oaspetelui nostru ce avem. Noi vom ședea la masă alături de el, însă nu vom mânca.” Și ei au șezut la masă și numai oaspetele a mâncat, în vreme ce ei doi au rămas flămânzi întreaga noapte. A doua zi dimineața, „ajutoarele” au mers la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și i-au spus ce se întâmplase. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Allah este mulțumit de ceea ce ați făcut pentru oaspetele vostru în această noapte.” [convenit]

Comportamentul lipsit de egoism pe care „ajutoarele” îl aveau față de „emigranți” și dorința lor de a-i sprijini cu averea lor a ajuns la un asemenea nivel încât i-au cerut Profetului: „Împarte curmalii între noi și frații noștri.” El a zis: „Nu.” Și atunci le-au zis „emigranților”: „Ajutați-ne să îngrijim copacii și vom împărți recolta cu voi.” „Emigranții” au spus: „Să auzi înseamnă să te supui.” [Bukhari]

„Emigranții” au apreciat foarte mult faptele bune ale fraților

lor și i-au spus Profetului: „O, Trimis al lui Allah, nu am văzut niciodată pe nimeni asemenea acestor oameni la care am venit: dacă au puțin, sunt totuși dispuși să ne ajute și dacă au mult, sunt cei mai generoși. Ei ne-au sprijinit și au împărțit cu noi averea lor, atât de mult încât ne-am temut că ei vor primi întreaga răsplată.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Nu, nu atâta timp cât îi cinstiți și vă rugați la Allah pentru ei.”⁹⁹

Pentru „ajutoare” a fost de ajuns că Allah i-a cinstit și a lăudat faptele lor bune. El a revelat un verset din Coran care va fi recitat și povestea acestei dăruiri unice va fi transmisă, pentru totdeauna, servind drept un exemplu viu despre modul în care oamenii pot să se lepede de lăcomie:

„Cât despre aceia care, înainte de ei, s-au statornicit în Casă și în credință și i-au iubit pe aceia care s-au dus în pribegie la ei, nu au avut în piepturile lor nici o supărare pentru ceea ce li s-a dat lor, ci i-au preferat pe ei lor înșiși, chiar dacă ei erau în nevoie. Iar aceia care se feresc de zgârcenia propriilor suflete, aceia sunt cei care izbâdesc.”

[Coran 59:9]

Ori de câte ori oamenii sunt chemați să facă sacrificii și să fie generoși, această descriere din Coran referitoare la „ajutoare” (*Ansar*) va rămâne întotdeauna un far călăuzitor și un exemplu de seamă pentru cei pierduți în lăcomie și invidie.

„Ajutoarele” au înțeles prea bine ce presupune frăția în credință, atunci când Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a stabilit legături de frăție între ei și „emigranți”. Ei erau adevărați credincioși care iubeau pentru frații lor ceea ce iubeau și pentru ei, așa cum învățaseră de la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Ei nu le-au refuzat fraților lor nimic

⁹⁹Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad* și de Ahmad, Abu Dawud, Al-Tirmizi și Al-Nisa'i. (*isnad sahih*)

din bunurile lor lumești, ci le-au oferit de bunăvoie jumătate din ceea ce aveau. La începutul migrării (*hijra*), ei i-au făcut pe „emigranți” moștenitorii lor, lăsându-i la o parte pe propriii lor moștenitori, pentru a-și îndeplini datoria pe care știau că o aveau de la Profet, aceea de a fi frați (în credință). Acest lucru se poate observa în relatarea pe care a făcut-o Bukhari de la Ibn 'Abbas: „Când „emigranții” au venit la Medina, un „emigrant” îl moșteneau pe un „ajutor”, acesta din urmă lăsându-și la o parte propriile rude. Atunci când versetul „...cei care sunt legați prin rudenie au întâietate unii față de alții...” [Coran 8:75] a fost revelat, această moștenire a fost anulată, însă îndatoririle de sprijin, ajutor, lipsă de egoism și generozitate au rămas.”

El se roagă pentru frații lui atunci când ei nu sunt de față

Musulmanul care iubește cu adevărat pentru fratele său ceea ce iubește și pentru sine nu uită să se roage pentru fratele său atunci când acesta nu este de față, dovedindu-și astfel grija și iubirea frățească. El știe că aceasta este ruga care primește cel mai repede răspuns, deoarece este făcută cu sinceritate și puritate. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască – a spus: „Rugăciunea care va primi cel mai repede răspuns este ruga omului pentru fratele său, făcută în absența acestuia.”¹⁰⁰

Din acest motiv, atunci când 'Umar – Pacea fie asupra sa! – a venit și a cerut permisiunea de a înfăptui *'umra* (pelerinajul cel mic), Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a cerut să se roage pentru el. 'Umar – Pacea fie asupra sa! – a zis: „I-am cerut Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – permisiunea să înfăptuiesc *'umra*. Mi-a acordat permisiunea și a zis: «Nu ne uita în rugăciunile tale.» Mi-a spus un lucru care pentru mine a însemnat mai mult decât întreaga lume.”¹⁰¹

¹⁰⁰ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

¹⁰¹ Relatat de Tirmizi, care a spus că este *hasan sahih hadis*.

Companionii Profetului au înțeles acest lucru și obișnuiau să le ceară fraților lor să se roage pentru ei ori de câte ori se aflau într-o situație în care rugăciunile lor să primească răspuns. Atât bărbații, cât și femeile împărtășeau această virtute, care indică nivelul înalt al întregii societăți în acea perioadă de aur a istoriei noastre.

În cartea sa „*Al-Adab Al-Mufrad*”, Bukhari face o relatare de la Safuan ibn 'Abdullah ibn Safuan, a cărui soție era Darda' bint Abu Ad-Darda'. El a zis: „Am venit să-i vizitez în Damasc și am găsit-o acasă pe Umm Ad-Darda', dar Abu Ad-Darda' nu era acolo. Ea a zis: «Veți merge să împliniți pelerinajul (*hajj*)?» Eu am zis: «Da.» Ea a zis: «Rugați-vă pentru mine, căci Profetul obișnuia să spună: „Se va răspunde rugăciunii pe care o face musulmanul pentru fratele său care nu e de față. Un înger se află la capul său și, ori de câte ori se roagă pentru fratele său, el spune: „*Amin!*” [Facă-se Voia lui Allah!] și voi veți avea la fel.”»” El (Safuan) a zis: „M-am întâlnit cu Abu Ad-Darda' în târg și el mi-a spus ceva asemănător, relatând de la Profet.”

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a învățat pe companionii săi ce înseamnă spiritul de echipă și importanța faptului de a se îngriji de alții. Cu fiecare ocazie pe care o avea, el le vorbea despre adevăratul înțeles al frăției, astfel încât să nu existe loc pentru individualismul care orbește vederile și împietrește inimile.

Un exemplu care reflectă modul în care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a insuflat acest spirit de frăție în inimile oamenilor și a îndepărtat semintele egoismului este reprezentat de cuvintele pe care i le-a spus unui om care se ruga: „O, Allah, iartă-mă numai pe mine și pe Muhammed.” El i-a spus: „Ai refuzat-o [ruga] multor oameni.” În acest fel el l-a învățat că islamul îi interzice musulmanului să ceară numai pentru el binele, chiar dacă îl include și pe Profet. Credinciosul trebuie să iubească și pentru fratele său ceea ce iubește pentru sine.

Așa este musulmanul adevărat care iubește pentru fratele

său ceea ce iubește și pentru sine: el îi îndrumă pe frații săi, le apără reputația, onoarea și averea și când sunt de față, și când nu sunt, este îngăduitor și le iartă greșelile, este blând, bun și smerit față de ei, este corect în modul în care se poartă cu ei, atât în vorbe, cât și în fapte. El este generos, nu este avar, spune adevărul, nu minte și este prietenos, nu ostil. Este demn de încredere și nu îi înșeală, este cinstit, nu fățarnic. Nu e de mirare că adevăratul musulman este așa, căci aceasta este minunea pe care islamul a adus-o în caracterul oamenilor. Acesta este adevăratul musulman, exact așa cum dorește islamul ca el să fie.

Capitolul IX Musulmanul și comunitatea/societatea în care trăiește

Introducere

Musulmanul care cunoaște foarte bine învățăturile religiei lui este o persoană sociabilă, deoarece are o misiune în viață, iar cei care au o misiune nu au altă alegere decât să păstreze legătura cu oamenii, să se poarte cu ei în cel mai bun mod cu putință și să fie dispuși să facă anumite compromisuri.

Musulmanul este sociabil într-un sens pozitiv, potrivit înțelegerii pe care o are despre adevărata religie și despre valorile nobile pe care aceasta le susține și le încurajează în ceea ce privește interacțiunea socială.

Caracterul social a musulmanului care este pătruns de călăuzirea Coranului și a „Tradiției Profetice” (*Sunna*) este unic și nu poate fi comparat cu niciun alt caracter dezvoltat într-un sistem făcut de om sau într-una dintre legile străvechi hotărâte de filozofi și de învățați. Este un caracter ales, format dintr-un număr mare de trăsături de seamă, menționate în Coran și în *hadis*-uri. Islamul a făcut din însușirea acestor trăsături o îndatorire religioasă pentru care omul va fi răsplătit sau va fi tras la răspundere dacă nu reușește să o îndeplinească. În acest fel, islamul a reușit să facă din personalitatea adevăratului musulman un exemplu minunat al unui individ social bun, evlavios și cu maniere alese.

Scrierile islamice care vorbesc despre relațiile sociale sunt absolut uimitoare ca număr și precizie. Aceste scrieri nu nesocotesc niciunul dintre aspectele interacțiunii sociale și indică nivelul înalt și pur pe care islamul dorește ca musulmanul să îl atingă. Fără îndoială, musulmanul va atinge acest nivel atunci când învățăturile

islamice sunt adânc înfiripate în inima și în sufletul lui, străbătându-i întreaga ființă.

Minunatul caracter social al musulmanului este întemeiat pe aderarea lui la legile lui Allah în relațiile pe care le are cu oamenii. Din această trăsătură de bază a credinței islamice izvorăsc deprinderile sociale și morale pe care adevăratul musulman le urmează în modul în care se poartă cu ceilalți. Pe această fundație solidă, musulmanul adevărat își întemeiază relațiile sociale.

El este corect

Bărbatul musulman este corect cu toți oamenii, adică spune întotdeauna numai adevărul, pentru că el și-a însușit învățăturile islamice care încurajează corectitudinea și o consideră cea mai de seamă dintre virtuți. Corectitudinea conduce în mod firesc spre fapte bune, care îl vor duce pe cel ce le înfăptuiește în Paradis, în timp ce minciuna conduce spre păcat, care îl va duce pe cel ce o înfăptuiește în Iad.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Corectitudinea conduce spre pietate și pietatea conduce spre Paradis. Un om continuă să spună adevărul până când este înscris înaintea lui Allah ca un iubitor sincer al adevărului. Minciuna conduce spre păcat și păcatul conduce spre Iad. Un om va continua să spună minciuni până ce este înscris înaintea lui Allah ca mincinos.” [convenit]

Așadar musulmanul este un iubitor sincer al adevărului, făcând tot ce îi stă în putere să fie drept atât în vorbe, cât și în fapte. Acesta este într-adevăr un statut înalt și datorită acestui lucru el va fi înscris înaintea lui Allah ca un iubitor sincer al adevărului.

El nu înșeală și nici nu ponegrește

Musulmanul adevărat care a atins acest nivel nu înșeală și

nici nu ponegrește, deoarece corectitudinea necesită sinceritate, puritate, dreptate și loialitate. Acest lucru nu lasă loc de înșelăciune, viclenie, nedreptate și trădare.

Musulmanul cinstit nu va tolera înșelăciunea, ci va avea o aversiune totală față de ea, deoarece este conștient că această faptă rea îl va trimite în afara limitelor islamului. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a afirmat într-un *hadis* relatat de Muslim: „Cel care întoarce armele împotriva noastră nu este unul de-al nostru și cel care ne înșeală nu este unul de-al nostru.”

Într-o altă relatare tot de Muslim, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a trecut pe lângă o stivă cu mâncare (în piață), a pus mâna pe ea și a simțit umezeală (deși exteriorul stivei era uscat). El a zis: «Tu, care ai această mâncare, ce înseamnă asta?» Omul a spus: «A fost stricată de ploaie, o, Trimis al lui Allah.» El a zis: «Și de ce nu ai pus mâncarea stricată deasupra ca să o vadă oamenii? Cel care ne înșeală nu este unul de-al nostru!»

Comunitatea musulmană este întemeiată pe puritatea sentimentelor umane și pe îndrumare și fiecare membru este înzestrat cu evlavie, corectitudine și cinste. În această comunitate nu există loc pentru trădători, șarlatani, escroci și nerecunoscători.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a criticat aspru pe cei care trădează și înșeală, însă acest lucru nu a fost suficient pentru a-i demasca și pentru a-i alunga, în această lume, din comunitatea musulmană; el a spus că în Ziua Învierii fiecare trădător va fi înălțat purtând flamura trădării lui și cel care cheamă va striga în vasta sală a judecății, indicând spre el și atrăgându-i atenția: „Fiecare trădător va avea o flamură în Ziua Învierii și se va zice: «Acesta este trădătorul lui cutare om.»» [convenit]

Cât de mare va fi rușinea acelor trădători care au crezut că trădarea lor a fost de mult uitată și, uite-o acum, răspândită ca toți să o vadă și înălțată pe flamuri, ținute chiar de cei care au săvârșit-o.

În Ziua Judecății, rușinea lor va crește când vor vedea că Profetul, care reprezintă o speranță de mijlocire în acea zi

înfricoșătoare, nu se află de partea lor, pentru că au săvârșit îngrozitoarea crimă a trădării, crimă care este atât de mare încât îi va lipsi pe ei de îndurarea lui Allah și de mijlocirea Profetului: „Există trei [tipuri de oameni] împotriva cărora mă voi afla în Ziua Învierii: un om care și-a dat cuvântul și apoi l-a încălcat; un om care a vândut un sclav eliberat și a păstrat banii; și un om care a angajat pe cineva, a avut foloase de pe urma muncii lui și apoi nu i-a plătit leafa.” [Bukhari]

Bărbatul musulman care are un adevărat caracter islamic evită înșelăciunea, trădarea și minciunile, indiferent de foloasele sau beneficiile pe care le pot aduce aceste lucruri, deoarece islamul îi consideră pe cei care se fac vinovați de astfel de fapte niște fățarnici. Fățarnicii se vor afla în străfundul ladului și nu se va găsi nimic care să îi ajute în Ziua Judecății:

„Cei fățarnici vor ajunge în fundul cel mai de jos al ladului și nu vei afla ajutor pentru ei”

[Coran 4:145]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Există patru trăsături și cel care le deține pe toate patru este un adevărat fățarnic, iar cine are una dintre acestea deține o trăsătură a fățarnicului până când renunță la aceasta: atunci când i se acordă încredere, trădează; când vorbește, spune minciuni; când face o promisiune, o încalcă; și când are dispute, recurge la defăimare.” [convenit]

El nu este invidios

O altă caracteristică negativă care nu se potrivește adevăratului musulman este invidia (*hasad*¹⁰²). Profetul – Allah

¹⁰² În limba arabă există diferență între *ghibtah* (invidia inocentă), adică dorința de a deține un lucru frumos pe care îl are o altă persoană, fără însă a dori să o lipsească pe acea persoană de lucrul respectiv, și *hasad*, adică tipul de invidie sau gelozie care este caracterizat de dorința de a lipsi o persoană de noroc.

să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a avertizat împotriva acestui lucru și a spus că credința și invidia nu pot să stea împreună.

„Credința și invidia nu stau împreună în inima credinciosului.”¹⁰³

Damura ibn Tha'laba – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Oamenii vor fi bine atâta timp cât nu se invidiază unii pe alții.»”¹⁰⁴

Una dintre calitățile adevăratului musulman este aceea că în sufletul său nu există invidie, înșelăciune și răutate. Puritatea inimii îi va asigura intrarea în Paradis, chiar dacă nu se află printre cei care săvârșesc multe acte de slăvire, își petrec nopțile în rugăciune și postesc în timpul zilei. Imamul Ahmad a relatat cu un *hasan isnad*, iar Al-Nisa'i a relatat de la Anas ibn Malik – Pacea fie asupra sa! –, care a zis: „Ședeam alături de Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și el a zis: «Unul dintre oamenii Paradisului va veni acum la voi» și a venit un *Ansar*, din barbă picurându-i stropi de apă de la abluțiune (*udu'*) și purtându-și sandalele în mâna stângă. A doua zi, Profetul a zis același lucru și același om a venit, arătând la fel ca în ziua precedentă. În cea de-a treia zi, Profetul a zis la fel și din nou a apărut același om. Când Profetul a plecat, 'Abdullah ibn 'Amr ibn al-'Aas l-a urmat pe acel om și a zis: «M-am certat cu tatăl meu și am jurat să nu intru în casa sa timp de trei (zile), și m-am gândit că pot sta cu tine până se scurge timpul.» El a zis: «Bine.»” Anas a spus: „'Abdullah obișnuia să spună cum a stat cu el aceste trei zile și nu l-a văzut niciodată pe om ridicându-se să se roage noaptea, dar când se trezea și se întorcea în somn îl menționa pe Allah și spunea: „*Allahu Akbar*”, până se trezea pentru rugăciunea de dimineață (*salat al-fajr*). 'Abdullah a zis: «Nu l-am auzit spunând decât lucruri bune.» Când cele trei zile s-au încheiat și am început să mă gândesc că faptele lui nu erau cu nimic remarcabile, am zis: „O, rob al lui Allah! Nu a existat nicio ceartă între mine și tatăl meu,

¹⁰³ Relatat de Ibn Hibban în *Sahih*.

¹⁰⁴ Relata de Tabarani; povestitorii sunt demni de încredere.

dar l-am auzit pe Trimisul lui Allah spunând de trei ori: «Unul dintre locuitorii Paradisului va veni la voi» și de fiecare dată ai venit tu. Atunci am dorit să vin și să stau cu tine să văd ce faci, pentru a-ți urma exemplul, dar nu te-am văzut făcând nimic extraordinar. Ce te-a înălțat la acest statut măreț, așa cum a spus Profetul?» Omul a zis: «Numai ceea ce ai văzut.» Când m-am întors, el m-a chemat și a zis: «Numai ceea ce ai văzut, dar eu nu ascund în inima mea nimic de niciun musulman și nu invidiez pe nimeni pentru binecuvântările pe care Allah le-a pogorât asupra lui.» 'Abdullah a zis: «Acest lucru te-a înălțat la acest statut măreț și acesta este lucrul pe care noi nu l-am putut atinge.»”

Această relatare ne arată urmările pe care le va avea o inimă lipsită de ură, invidie, răutate și trădare și impactul pe care acest lucru îl are asupra hotărârii sorții unei persoane în Ziua de Apoi, înălțându-i statutul înaintea lui Allah și făcându-i faptele să fie permise, chiar dacă sunt puține. Aceste urmări pot fi văzute clar în exemplul pe care îl oferă acest om, ale cărui acte de slăvire erau puține, dar care a intrat în Paradis datorită purității inimii lui și datorită faptului că oamenii se aflau în siguranță de orice rău din partea lui. Aceste consecințe se află în contrast direct cu cele ale femeii despre care a fost întrebat Profetul. Deși își petrecea nopțile în rugăciune și zilele în post, ea obișnuia să își jignească și să se poarte urât cu vecinii, așa că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Ea va fi în Iad.”¹⁰⁵

Persoana care atâră greu pe talerul islamului (adică este biruitoare) este cea a cărei inimă este întotdeauna curată și lipsită de ură, răutate, invidie și resentiment, chiar dacă actele de slăvire sunt puține. În ciuda faptului că actele de slăvire sunt puține, este asemenea unei cărămizi pure și solide în structura comunității islamice. Cel care are inima pătrunsă de ură și invidie față de oameni cântărește puțin pe talerul islamului (adică este sortit eșecului), chiar dacă actele de slăvire sunt multe, deoarece este o cărămidă slabă în structura comunității; această legătură slabă

¹⁰⁵ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

și altele asemenea ei pot reprezenta cauza prăbușirii. Musulmanul adevărat, exact așa cum își dorește islamul ca el să fie, îmbină faptele de slăvire împlinite corect cu puritatea inimii și purtarea bună față de ceilalți, astfel încât sufletul să se reflecte în înfățișarea lui exterioară, iar faptele să îi adeverească vorbele. Datorită acestui tip de musulman și a altora asemenea lui, structura comunității musulmane va fi consolidată și întărită, până când va deveni așa cum a zis Profetul „precum un zid în care unele părți susțin alte părți.” [Muslim] Aceasta este comunitatea pură și unită care merită să transmită omenirii mesajul lui Allah.

El îi îndrumă cu dreptate

Adevăratul musulman nu numai că e lipsit de aceste trăsături negative, dar e înzestrat și cu atitudinea constructivă și pozitivă a adevăratei îndrumări față de fiecare musulman din comunitatea sa, având convingerea că religia lui este mai presus de toate îndrumare, așa cum a descris-o Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

„Religia este îndrumare”. Noi am întrebat: „Față de cine?” El a zis: „Față de Allah, de Cartea Sa, de Trimișii Săi și față de conducătorii musulmani și de oamenii obișnuiți.” [Bukhari și Muslim]

Atunci când au făcut înaintea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – mărturisirea de credință, companionii săi au jurat să împlinescă rugăciunea și dania, să îi îndrume pe toți musulmanii, așa cum se observă în afirmația lui Jarir ibn 'Abdullah: „Am făcut mărturisirea de credință față de Profet, mărturisind că voi face rugăciunile zilnice, voi plăti dania și îl voi îndruma pe fiecare musulman.” [convenit]

Faptul că în mărturisirea de credință pe care a făcut-o acest mare companion înaintea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască – îndrumarea este menționată în legătură cu rugăciunea și dania indică importanța pe care o are ea în credința islamică și în hotărârea sortii unei persoane în Viața de Apoi. Așadar

aceasta este o trăsătură fundamentală a adevăratului musulman care este preocupat de soarta lui în Ziua Judecății.

Importanța îndrumării în hotărârea sorții musulmanului în Ziua de Apoi devine și mai mare atunci când i se cere să fie responsabil și față de alți musulmani. Atunci această responsabilitate devine cheia sa spre Paradisul cel veșnic: dacă nu reușește să facă acest lucru în această viață, i se va refuza intrarea în Paradis în Ziua de Apoi.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască – a zis: „Unui supus căruia Allah îi încredințează pe cei ce se află în grija lui și el moare fără să îi fi îndrumat și să își fi împlinit datoria Allah îi va refuza intrarea în Paradis.” [convenit] Potrivit unei alte relatări, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Dacă nu îi înconjoară cu îndrumarea lui, el nu va simți nici măcar mireasma Paradisului.”

Potrivit unei alte relatări de Muslim, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Conducătorul căruia i s-au încredințat treburile musulmanilor, dar nu a făcut tot ce i-a stat în putință pentru ei și nu i-a îndrumat așa cum trebuie nu va intra în Paradis alături de ei.”

Cât de mare este responsabilitatea pe care o au conducătorul islamului și toți cei cărora li s-au încredințat treburile musulmanilor! Cât de mare este impactul pe care îl are îndrumarea asupra sorții din urmă a celui căruia i s-a încredințat această responsabilitate, în Ziua în care omenirea va fi înviată pentru a-L întâlni pe Stăpânul lumilor. Cuvintele Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne atrag atenția că trebuie să fim responsabili față de toți cei care trăiesc în cercul nostru social: „Fiecare dintre voi este un păstor și fiecare este responsabil pentru turma lui (adică pentru cei care se află în grija lui).”

Acest lucru ne arată foarte clar importanța pe care o are această responsabilitate în societatea musulmană: fiecare are datoria să o îndeplinească. Așadar, adevărata comunitate musulmană, care este întemeiată pe aceste principii și valori divine,

este cea mai civilizată, mai sigură și mai morală dintre toate societățile umane.

El își păstrează promisiunile

Adevăratul musulman care este înzestrat cu o atitudine islamică pozitivă își păstrează întotdeauna cu cinste promisiunile. Nu este nicio exagerare dacă se spune că această atitudine reprezintă unul dintre cei mai importanți factori ai izbânzii unui individ în comunitatea în care trăiește și unul dintre cele mai clare indicii ale nivelului său înalt de civilizație și însemnătate în comunitate.

Musulmanul este unul dintre oamenii care își păstrează promisiunile: cu adevărat, el este cel mai bun dintre ei, dacă este un adevărat musulman, deoarece păstrarea promisiunilor se află la baza învățăturilor și obiceiurilor islamice și este unul dintre indicatorii de seamă ai credinței unui musulman. Multe versete și *hadis*-uri încurajează adoptarea acestei atitudini și afirmă că aceasta este un semn de credință. Spre deosebire de acest lucru, încercarea de a evita îndeplinirea promisiunilor este o atitudine dezaprobată și privită ca un semn de fățarnicie:

„O, voi cei care credeți! Țineți-vă cu statornicie învoielile!”

[Coran 5:1]

„...Și țineți legământul, căci cu privire la legământ veți fi întrebați!”

[Coran 17:34]

O promisiune nu înseamnă doar simple cuvinte rostite întâmplător fără nicio intenție de a fi îndeplinite, așa cum fac prea mulți musulmani în ziua de azi. Este o responsabilitate serioasă, pentru care vom fi trași la răspundere:

„Țineți-vă legământul față de Allah, după ce l-ați făcut...”

[Coran 16:91]

O promisiune este un legământ față de Allah, lucru care îi conferă demnitate și sfințenie: ținerea legământului este o obligație, indiferent de împrejurări:

*„O, voi cei care credeți! De ce spuneți voi ceea ce nu faceți?
/ Este [o pricină de] mare mânie pentru Allah să spuneți ceea ce nu faceți!”*

[Coran 61:2,3]

Încălcarea promisiunilor este unul dintre păcatele groaznice pe care Allah nu dorește să le vadă la supușii Săi credincioși. El nu dorește ca ei să se scufunde la un asemenea nivel. Nu există nicio neclaritate în acest sens la începutul versetului în care încălcarea promisiunii este atât de condamnată, încât adevăratul musulman va face tot posibilul să evite acest păcat și va tremura de frica Domnului său.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Semnele unui fățarnic sunt trei: când vorbește, spune minciuni; când face o promisiune, o încalcă; și când i se încredințează un lucru, el înșală acea încredere.” [convenit] Conform unei relatări făcute de Muslim, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a adăugat: „Chiar dacă el postește, se roagă și se gândește că este musulman.”

Credința unei persoane nu se vede numai în actele de slăvire pe care ea le împlinește, cum ar fi rugăciunea, postul și pelerinajul. Mai degrabă, se vede în personalitatea caracterizată prin dedicarea față de învățăturile islamice, atât de mult încât persoana respectică se distinge prin valorile înalte ale islamului. Pe acea persoană o puteți vedea respectând limitele hotărâte de Allah, supunându-se poruncilor Lui, evitând ceea ce El a interzis și urmând călăuzirea Sa în toate lucrurile.

Din acest motiv, falsitatea, trădarea și încălcarea promisiunilor vor fi înlăturate din viața adevăratului musulman, deoarece sunt diametral opuse față de comportamentul islamic și aparțin numai celor fățarnici.

Și să ia seama la această realitate amară mulți oameni de afaceri, meșteșugari și angajați care au făgăduit să își termine munca într-un anumit timp, apoi și-au încălcat promisiunea, cei care și-au dat cuvântul și apoi nu și l-au ținut, cei cărora li s-au încredințat bani, secrete sau moșteniri și ei au înșelat acea încredere. Și toți acești oameni să știe că ei se numără printre fățarnici, chiar dacă postesc, se roagă și pretind că sunt musulmani, iar fățarnicii se vor afla în străfundul ladului.

El are un comportament frumos față de ceilalți

Adevăratul musulman se poartă frumos cu ceilalți. El este smerit și blând la vorbă, urmând astfel călăuzirea islamului și exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, așa cum a relatat slujitorul său, Anas, a fost: „cel mai bun dintre oameni în comportamentul față de ceilalți.” [convenit] Anas nu a exagerat în nicio privință și nici nu a lăsat ca iubirea pe care i-o purta Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – să îl facă să exagereze. Anas – Pacea fie asupra sa! – ne vorbește despre unul dintre aspectele acestei purtări nobile pe care o avea Profetul: „L-am slujit pe Trimisul lui Allah vreme de zece ani și niciodată nu a zis despre mine „Of!” (cel mai mic cuvânt de nemulțumire). Dacă am făcut un lucru, el nu a zis niciodată: «De ce ai făcut asta?» Și dacă nu am făcut un lucru, el nu a zis niciodată: «De ce nu ai făcut cutare lucru?»” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu folosea un limbaj urât și nici nu îi insulta pe ceilalți. 'Abdullah ibn 'Amr ibn al-'As a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a spus de nenumărate ori companionilor săi:

„Printre cei mai buni dintre voi sunt cei care au cel mai frumos comportament (față de ceilalți).” [convenit]

El a spus de asemenea: „Vorbele urâte și discuțiile deșarte nu au nimic de-a face cu islamul. Cei mai buni oameni în islam sunt cei care au cel mai bun comportament (față de ceilalți).”¹⁰⁶

„Cei mai dragi și cei mai apropiați de mine în Ziua Învierii vor fi aceia dintre voi care au cea mai bună purtare. Și cei mai nesuferiți și cei mai îndepărtați de mine în Ziua Învierii vor fi aceia dintre voi care sunt palavragii, lăudăroși și *al-mutafaihiqun*.” Companionii lui Allah au zis: „O, Trimis al lui Allah, înțelegem cine sunt palavragii și lăudăroșii, dar cine sunt cei *al-mutafaihiqun*?” El a zis: „Trufașii și aroganții.”¹⁰⁷

Companionii Profetului – Pacea fie asupra lor! – ascultau învățăturile sale nobile și vedeau cu proprii lor ochi modul desăvârșit în care se purta el cu oamenii. Și din acest motiv îl ascultau și îi urmau exemplul. În acest fel a fost întemeiată societatea lor, societate care nu a fost niciodată egalată de alta în istoria omenirii.

Anas – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era milostiv. Nimeni nu a venit la el fără să primească vreo promisiune că îl va ajuta, și el o îndeplinea dacă avea mijloacele necesare. Odată, după ce fusese făcută chemarea la rugăciune (*iqama*), un beduin a venit la el, l-a apucat de veșmânt și a zis: «Am încă o problemă de rezolvat și nu vreau să uit.» Și atunci Profetul a mers cu el și a rezolvat acea problemă, apoi s-a întors și s-a rugat.”¹⁰⁸

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu a văzut nimic rău în faptul că l-a ascultat pe acel beduin și i-a rezolvat problema, cu toate că fusese făcută deja chemarea la rugăciune (*iqama*). Nu s-a supărat că acel om l-a tras de veșmânt și nici nu a obiectat să rezolve acea problemă înainte de rugăciune, pentru că el a clădit o societate dreaptă, învățându-i prin propriul său exemplu pe musulmani cum trebuie să se poarte un musulman cu

¹⁰⁶ Relatat de Tabarani, Ahmad și Abu Ya'la; cei care au relatat sunt *thiqat*.

¹⁰⁷ Relatat de Tirmizi, care a spus că este *hasan hadis*.

¹⁰⁸ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

fratele său, dezvăluindu-le în același timp principiile morale care trebuie să predomină în comunitatea musulmană.

Dacă pentru cei care nu sunt musulmani bunele maniere și purtarea frumoasă sunt rezultate ale unei bune creșteri și ale unei educații temeinice, pentru musulmani astfel de purtări bune au venit, mai presus de toate, din călăuzirea islamului, care face din comportamentul frumos o trăsătură de bază a musulmanului și aceasta îi va înălța statutul în această viață și va atârna greu în favoarea lui în Ziua de Apoi. Nicio faptă nu va conta mai mult în Ziua Judecării decât purtarea frumoasă, așa cum a spus Profetul: „Nimic nu va cântări mai greu pe talerul credinciosului în Ziua Învierii decât purtarea frumoasă (față de ceilalți). Cu adevărat, Allah nu-i iubește pe cei care rostesc cuvinte nerușinate și vorbe urâte.”¹⁰⁹

Islamul a făcut această purtare față de ceilalți o parte esențială a credinței și cei care au cea mai bună purtare față de ceilalți au credința cea mai desăvârșită, așa cum a spus Profetul: „Cei mai desăvârșiți în credință dintre credincioși sunt cei care sunt cei mai buni în purtarea lor față de ceilalți.”¹¹⁰

Islamul i-a descris de asemenea pe cei care au cea mai frumoasă purtare față de ceilalți ca fiind, dintre robii Săi, cei mai iubiți de Allah. Acest lucru se poate vedea în *hadis*-ul lui Usama ibn Șuraik, care a zis: „Ședeam alături de Profet ca și cum am fi avut ceva pe cap [fără zgomot]: niciunul dintre noi nu vorbea. Unii oameni au venit la el și l-au întrebat: «Care dintre robii Săi este cel mai iubit de Allah?» El a zis: «Cei care se poartă cel mai frumos cu ceilalți.»”¹¹¹

Nu e de mirare că acela care are cel mai frumos comportament față de ceilalți ar trebui de asemenea să fie cel mai iubit de Allah, căci purtarea bună față de ceilalți este o trăsătură importantă a legii islamice. Așa cum am văzut, aceasta este cea mai importantă faptă care poate fi pusă pe talerul musulmanului

¹⁰⁹ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

¹¹⁰ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

¹¹¹ Relatat de Tabarani; cei care au relatat sunt *rijal al-sahih*.

în Ziua Judecării. Este echivalentă cu rugăciunea și postul, cele două mari baze islamice, așa cum a spus Profetul: „Și nu va fi pusă pe taler faptă mai mare decât purtarea bună față de ceilalți. O purtare bună față de ceilalți va aduce o persoană până la nivelul [pe care îl atinge prin] post și rugăciune.”¹¹²

Conform unei alte relatări, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Prin virtutea purtării bune față de ceilalți, o persoană poate să ajungă la nivelul celui care în mod obișnuit postește (în timpul zilei) și rămâne în rugăciune (noaptea).”

De nenumărate ori, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a subliniat importanța pe care o are purtarea bună și i-a încurajat pe companionii săi să o adopte, folosind diverse metode să o întipărească în inimile lor prin vorbele și faptele sale. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a înțeles care este impactul măreț pe care această purtare îl are în curățirea sufletelor și în intensificarea învățăturilor și a deprinderilor lor.

De exemplu, el i-a spus lui Abu Dharr: „O, Abu Dharr, să nu vă spun eu de două calități care sunt ușor de obținut, dar care vor atârna foarte greu pe taler?” El a zis: „Ba da, desigur, o, Trimis al lui Allah!” El a spus: „Să vă purtați frumos cu ceilalți și să păstrați tăcerea perioade mari de timp. Pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu, nimic din ce au obținut vreodată oamenii nu este mai bun decât acestea două.”¹¹³

Și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „O purtare bună este o binecuvântare și o purtare rea este o nenorocire. Pietatea prelungește viața și milostenia va împiedica o moarte urâtă.”¹¹⁴

Una dintre rugile pe care le făcea era: „*Allahumme ahsanta khalqi fa ahsin khulqi* [O, Allah, mi-ai dăruit o constituție fizică bună, fă-mi de asemenea și purtarea bună].”¹¹⁵

¹¹² Relatat de Tirmizi și Al-Bazar; cei care au relatat sunt *thiqat*.

¹¹³ Relatat de Abu Ya'la și Tabarani în *Al-Awsat*; cei care i-au transmis lui Abu Yala sunt demni de încredere.

¹¹⁴ Relatat de Ahmad și Tabarani, care au spus că este un *hasan sahih gharib*.

¹¹⁵ Relatat de Ahmad; cei care au relatat sunt *rijal al-sahih*.

Rugăciunea Profetului, prin care îi cere lui Allah să îi dăruiască o purtare bună, când Allah l-a descris în Coran ca având „o fire minunată” [Coran 68:4], este un indiciu clar al profunde sale preocupări și dorințe ca musulmanii să continue să încerce să se poarte și mai frumos, indiferent de înălțimile pe care le-au escaladat deja, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – lor a continuat să își sporească purtarea bună prin această rugă. „Purtarea bună” este un termen cuprinzător în care sunt incluse toate trăsăturile bune care pot fi dobândite de oameni, cum ar fi: modestia, răbdarea, blândețea, îndurarea, îngăduința, veselia, corectitudinea, îndrumarea, cinstea, puritatea sufletească și multe altele.

Cel care își propune să cerceteze învățăturile islamice referitoare la problemele sociale se va găsi față în față cu o mulțime de învățături care încurajează fiecare dintre aceste purtări nobile. Acest lucru indică în mod clar preocuparea pe care o are islamul de a-i forma musulmanului o personalitate socială deosebită. Islamul nu se referă numai la generalități, ci se referă la fiecare lucru minor care poate forma o personalitate puternică. Această înțelegere nu există în alte sisteme sociale, așa cum există în islam.

Cel care dorește să cerceteze nu are decât să examineze toate aceste texte și să înțeleagă călăuzirea și legislația pe care ele le conțin. Numai atunci va fi capabil să înțeleagă personalitatea unică a adevăratului musulman.

Am studiat mai înainte unele dintre scrierile care se referă la personalitatea musulmanului care urmează religia sa și aderă la ceea ce a poruncit și ceea ce a interzis Domnul său. Din acest studiu reiese clar că adevăratul musulman este cinstit și credincios, nu înșeală, nu trădează, nu este invidios și se poartă frumos cu toți oamenii. Acum vom studia alte scrieri care definesc trăsăturile personalității sociale a musulmanului în toate aspectele pe care le are.

El este caracterizat prin sfială

Adevăratul musulman este sfios, urmând exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Marele companion Abu Sa'id Al-Khudri – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Trimisul lui Allah era mai sfios decât o fecioară care se ascunde în camera ei. Dacă vedea vreun lucru care nu-i plăcea, știam numai după expresia chipului său.” [convenit]

Sfiala, așa cum au definit-o învățații, este o atitudine nobilă, care motivează întotdeauna o persoană să evite lucrurile rele și să încerce să își îplinească îndatoririle față de cei care au drepturi asupra ei. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a lăudat în numeroase *hadis*-uri această purtare sfioasă și a explicat că aceasta este o virtute adevărată atât pentru cel care este înzestrat cu ea, cât și pentru societatea în care acesta trăiește.

'Imran ibn Husain – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Sfiala nu aduce decât bine.” [convenit] Potrivit unei relatări de Muslim, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Sfiala este numai bine.”

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Credința are peste șaptezeci de ramuri. Cea mai înaltă dintre ele este să spui „*La ilaha ill-Allah!*” [Nu există altă divinitate în afară de Allah!] și cea mai joasă dintre ele este îndepărtarea unui lucru dăunător din cale. Sfiala este una dintre ramurile credinței.” [convenit]

Adevăratul musulman este sfios, politicos, blând și sensibil la sentimentele celorlalți. El nu spune și nici nu face vreun lucru care să facă rău celorlalți sau să le știrbească demnitatea.

Această purtare sfioasă îi va ocroti pe musulmani de toate aceste greșeli, nu doar pentru că sunt sfioși înaintea oamenilor, ci și pentru că sunt sfioși înaintea lui Allah și se tem ca nu cumva să amestece „*puritatea credinței lor cu nedreptatea.*” [Coran 6:82] Sfiala este descrisă ca fiind o ramură a credinței și acesta este modul cel mai eficient de a încuraja această virtute.

El este blând cu oamenii

Atunci când e momentul, adevăratul musulman este blând și bun cu oamenii. Blândețea și bunătatea sunt calități pe care Allah le iubește la robii Săi supuși și aceste calități îi fac și pe ceilalți să îi îndrăgească pe cei care le dețin:

„Nu este fapta cea bună deopotrivă cu fapta cea rea. Respinge [fapta cea rea] cu cea care este mai bună și iată-l pe acela care a fost între tine și el dușmănie ca și cum ar fi un prieten apropiat. / Însă nu le va fi dat decât acelora care sunt răbdători și nu-i va fi dat decât aceluia care va avea parte de mare noroc.”

[Coran 41:34,35]

Multe versete și *hadis*-uri întăresc mesajul că blândețea și bunătatea sunt calități care trebuie încurajate. Acestea sunt virtuți nobile care trebuie să fie predominante în comunitatea musulmană și care trebuie să îl caracterizeze pe fiecare musulman din această comunitate care înțelege cu adevărat călăuzirea islamică. Pentru bărbatul musulman este de ajuns să știe că bunătatea reprezintă unul dintre atributele lui Allah și că El i-a încurajat pe robii Săi să o adopte în toate treburile lor: „Allah este Bun și iubește bunătatea în toate treburile.” [convenit]

Bunătatea este o calitate minunată pe care Allah o răsplătește într-un mod diferit de toate celelalte: „Allah este Bun și iubește bunătatea și El o răsplătește într-un mod în care nu răsplătește cruzimea și într-un mod diferit de toate celelalte.” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a lăudat bunătatea, privind-o ca pe un lucru frumos și drag, iar absența bunătății face un lucru să fie respingător: „Nu există bunătate într-un lucru fără ca aceasta să nu îl înfrumusețeze și lipsa bunătății dintr-un lucru îl face pe acesta neplăcut.” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a învățat pe musulmani să fie buni în modul în care se poartă cu

oamenii și să se poarte într-un mod exemplar care se potrivește musulmanului care îi cheamă pe oameni la religia lui Allah, Cel Blând și Milostiv, indiferent cât de neplăcute ar fi împrejurările.

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Un beduin a urinat în moschee și oamenii s-au ridicat să îl dea afară. Dar Profetul a zis: «Lăsați-l! Aruncați un vas cu apă unde a urinat, căci ați fost învățați să vă purtați frumos cu oamenii, nu să-i asupriți.»” [Bukhari]

Blândețea, bunătatea și îngăduința, nu cruzimea, agresiunea și dojana, sunt cele care deschid inimile oamenilor spre mesajul adevărului. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să îi povățuiască pe musulmani: „Fiți vioiși, nu amenințători, și ușurați lucrurile, nu le îngreunați.” [convenit]

Oamenii sunt în mod firesc dezgustați de obrăznicie și cruzime, însă sunt atrași de blândețe și bunătate. De aceea a grăit Allah către Profetul Său:

„Și datorită îndurării lui Allah, tu, [Muhammed], ai fost așa de blând cu ei! Iar de ai fi fost fără blândețe și aspru la inimă, ei ar fi fugit din preajma ta...”

[Coran 3:159]

Aceasta se referă la fiecare om care caută să cheme și alți oameni la islam. El trebuie să găsească o modalitate bună de a ajunge la inimile lor și, pentru a atinge acest scop, el face uz de toate mijloacele de blândețe, bunătate și tact pe care le are la dispoziție, chiar dacă cel pe care îl cheamă este un tiran sau un răufăcător.

Așa a grăit Allah către profetul Său, Moise (Musa), și către fratelui lui, Aaron (Harun), atunci când i-a trimis la Faraon:

„Duceți-vă la Faraon, căci el a întrecut orice măsură! / Și spuneți-i lui vorbe blânde! Poate că el își va aduce aminte sau se va teme!”

[Coran 20:43,44]

Deloc surprinzător, blândețea, potrivit islamului, este bunătațe. Celui care deține această calitate i-a fost dăruită bunătațe și cel care nu o deține este cu adevărat un învins, așa cum vedem în *hadis*-ul lui Jarir ibn 'Abdullah, care a zis: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – că a spus: «Cel căruia i-a fost negată blândețea i-a fost negată întreaga bunătațe.»” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a explicat că această bunătațe va fi pogorâtă asupra indivizilor, asupra familiilor și a oamenilor atunci când blândețea devine predominantă în viețile acestora și atunci când este una dintre trăsăturile lor de bază.

Vedem acest lucru în *hadis*-ul relatat de A'îșa, în care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus: „O, A'îșa, fii blândă, căci dacă Allah dorește binele unei familii El o îndrumă spre blândețe.”

Potrivit unei alte relatări, el a zis: „Dacă Allah voiește binele unei familii, El le insuflă [membrilor ei] blândețe.”¹¹⁶

Jabir – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Dacă Allah dorește binele unui neam, El le insuflă [membrilor lui] blândețe.”¹¹⁷

Ce bunătațe mai mare poate exista decât o trăsătură care îl va apăra pe om de lad? Așa a spus Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – într-un alt *hadis*: „Să nu vă spun eu oare cine va fi iertat de Foc și pentru cine Focul va fi interzis? Va fi interzis pentru fiecare persoană blândă, îngăduitoare și bună.”¹¹⁸

Învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – îl duc pe om un pas mai înainte, prin faptul că îi insuflă această atitudine blândă și îi cer să fie blând chiar și cu animalele pe care le jertfește. Acest nivel este socotit a fi unul dintre cele mai înalte la care poate ajunge omul evlavios și drept-credincios: „Allah

¹¹⁶ Relatat de Ahmad; cei care au făcut a doua relatare sunt *rijal al-sahih*.

¹¹⁷ Relatat de Al-Bazar; cei care au relatat sunt *rijal al-sahih*.

¹¹⁸ Relatat de Tirmizi, care a spus că este *hasan hadis*.

a prescris binele (*ihsaan*)¹¹⁹ în toate lucrurile. Așadar, dacă ucideți, ucideți cum trebuie, și dacă jertfiți, jertfiți cum trebuie. Fiecare dintre voi să își ascuță tăișul și să cruțe de suferință animalul pe care îl jertfește.” [Muslim]

Blândețea față de necuvântătoarele care sunt pe cale să fie jertfite indică blândețea omului care le sacrifică și îndurarea acestuia față de toate făpturile existente. Cu cât o persoană înțelege mai bine acest lucru și cu cât se poartă mai bine cu toate făpturile, cu atât este mai bună și mai blândă. Acesta este țelul din urmă la care îl împinge islamul pe musulman: să fie blând chiar și față de animale.

El este milostiv și îndurător

Musulmanul care înțelege învățăturile islamice este milostiv și îndurător, căci înțelege că milostenia oamenilor pe pământ va face ca asupra lor să se reverse îndurarea din ceruri: „Fiți milostivi cu cei ce se află pe pământ și atunci Cel ce se află în ceruri va fi îndurător cu voi.”¹²⁰

Musulmanul a învățat din religia lui că: „Față de cel care nu se arată milostiv față de oameni, Allah nu va arăta îndurare.”¹²¹

Și: „Milostenia nu este luată decât de la cel care este osândit.”¹²²

Adevăratul musulman nu este milostiv numai față de familia lui, față de copii, de rude, de prieteni, ci și față de ceilalți oameni. Acest lucru îl găsim în învățăturile Profetului, care se referă la toți oamenii; și el a făcut din compasiune o condiție a credinței, așa cum Abu Musa al-Aș'ari a relatat de la Profet: „Nu veți crede până

¹¹⁹ Cuvântul din limba arabă „*ihsaan*” poate fi tradus prin „bine”, cel mai înalt nivel de fapte bune și slăvire (atunci când îl slăviți pe Allah sau împliniți fapte bune, considerați că îl vedeți, iar dacă nu puteți atinge un asemenea nivel, atunci gândiți-vă că El vă vede). [traducătorul]

¹²⁰ Relatat de Tabarani; cei care au relatat sunt *rijal al-sahih*.

¹²¹ Relatat de Tabarani, *isnad hasan*.

¹²² Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

nu veți fi milostivi unii față de alții.” Ei au zis: „O, Trimis al lui Allah, cu toții suntem milostivi.” El a zis: „Nu mă refer la compasiunea pe care o simțiți față de un prieten, ci la compasiunea față de toți oamenii și la cea față de oamenii obișnuiți.”¹²³

Aceasta este mila pe care Allah a trezit-o în inimile musulmanilor și a făcut-o una dintre trăsăturile lor distinctive, astfel încât comunitatea musulmană să poată deveni o sursă de compasiune reciprocă, pătrunsă de iubire adâncă, milă și îndrumare dreaptă.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a reprezentat un exemplu minunat de compasiune și era întruparea acestei virtuți, într-o asemenea măsură încât atunci când îi conducea pe oameni în rugăciune, dacă auzea vreun copil plângând, simțea numai compasiune față de mama acestuia, care trebuia să fie neliniștită de plânsetul copilului. Și atunci scurta rugăciunea, așa cum au relatat Bukhari și Muslim de la Anas – Pacea fie asupra sa! Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Am început rugăciunea și intenționez să o prelungesc, însă am auzit un copil plângând, așa că am scurtat rugăciunea, din pricina neliniștii pe care știam că trebuie s-o fi simțit mama lui.”

Un beduin a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a întrebat: „Îți săruți copiii, pentru că noi nu-i sărutăm?” El a zis: „Ce pot să fac eu pentru tine, când Allah ți-a îndepărtat compasiunea din inimă?” [Bukhari și Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a sărutat pe Al-Hasan ibn 'Ali când Al-Aqra' ibn Habis at-Tamimi ședea alături de el. Al-Aqra' a zis: „Am zece copii și nu i-am sărutat niciodată pe niciunul dintre ei.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a uitat la el și a zis: „Celui care nu arată compasiune nu i se va arăta îndurare.” [Bukhari și Muslim]

'Umar – Pacea fie asupra sa! – a dorit să îl numească pe un om într-o funcție de mare autoritate peste musulmani, apoi l-a auzit

¹²³ Relatat de Tabarani; cei care au relatat sunt *rijal al-sahih*.

spunând un lucru asemănător cu ceea ce a zis Al-Aqra' ibn Habis, că nu își săruta copiii. Atunci 'Umar s-a răzgândit în privința numirii lui și a zis: „Dacă inima ta nu este plină de compasiune pentru proprii tăi copii, cum ar putea să fie pentru ceilalți oameni? Pe Allah, nu te voi numi niciodată.” Apoi a rupt documentul pe care îl pregătise pentru acel om.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a dorit ca în inima musulmanilor îndurarea să cuprindă atât animalele, cât și oamenii. Bukhari și Muslim au relatat de la Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Un om mergea pe un drum, când deodată i s-a făcut sete. A văzut o fântână, așa că a coborât în ea, a băut până s-a săturat, apoi a ieșit. A văzut un câine aproape mort de sete și și-a zis: «Setea acestui câine este la fel de mare cum a fost a mea.» Și atunci a intrat din nou în fântână, și-a umplut pantoful cu apă, l-a ținut cu gura (în timp ce se cățara) și i-a dat câinelui să bea. Allah a fost mulțumit de el și l-a iertat. Ei au întrebat: «O, Trimis al lui Allah, vom fi răsplătiți pentru blândețea față de animale?» El a zis: «În fiecare făptură există o răsplată.»”

Bukhari și Muslim au relatat de asemenea de la Ibn 'Umar că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „O femeie a fost osândită pentru o pisică pe care a încuiat-o până ce a murit de foame. A fost aruncată în lad. S-a spus – și Allah știe cel mai bine – «Nu ai hrănit-o, nu i-ai dat apă când ai încuiat-o și nici nu i-ai lăsat spațiu ca să poată mânca insecte din pământ.»”

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a atins un nivel atât de înalt în ceea ce privește îndurarea, încât odată, când el și companionii săi s-au oprit într-un loc, o pasăre a apărut deasupra capului său, ca și cum ar fi căutat ajutorul său și s-ar fi plâns de fapta rea a unui om care îi luase oul. El a zis: „Care dintre voi a necăjit-o luându-i oul?” Un om a zis: „O, Trimis al lui Allah, eu l-am luat.” Profetul a zis: „Pune-l înapoi, îndură-te de ea.”¹²⁴

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a dorit

¹²⁴ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

să înteipărească în conștiința musulmanilor un puternic simț al îndurării, așa încât să fie milostivi prin firea lor, chiar și față de animale, deoarece cel care este blând față de animale nu va fi aspru față de fratele său.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era foarte milostiv atât față de oameni, cât și față de animale și el nu a încetat niciodată să îi îndemne pe musulmani să fie la fel, astfel încât mila și îndurarea să pătrundă în lumea musulmană și să umple societățile și toate locurile. Atunci când compasiunea se răspândește pe pământ, îndurarea divină se pogoară de sus asupra pământului și a locuitorilor lui, conform cuvintelor Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Fiți milostivi cu cei ce se află pe pământ și atunci Cel ce se află în ceruri va fi îndurător cu voi.”¹²⁵

El este îngăduitor și iertător

Adevăratul musulman care urmează învățăturile religiei lui este îngăduitor și iertător. Îngăduința este o trăsătură nobilă poruncită în Coran, iar cei care au această trăsătură sunt priviți ca reprezentând cel mai înalt exemplu de evlavie în islam și sunt incluși în grupul făcătorilor de bine care au reușit să câștige iubirea și mulțumirea lui Allah:

„...care-și stăpânesc mânia și care iartă oamenilor, căci Allah îi iubește pe cei care plinesc fapte bune.”

[Coran 3:134]

Astfel de oameni își stăpânesc mânia și nu poartă ranchiună. Aceștia s-au eliberat de povara grea a urii și au intrat într-o lume nouă a îngăduinței și a iertării. Au câștigat puritatea inimilor și liniștea minții și, cel mai important, au câștigat iubirea și mulțumirea lui Allah.

¹²⁵ Relatat de Tabarani; cei care au relatat sunt *rijal al-sahih*.

Îngăduința și iertarea sunt atitudini minunate pe care nu le pot obține decât cei care sunt receptivi la chemarea islamului și la învățăturile lui înalte. Ei preferă iertarea, răsplata și cinstea de la Allah în locul dorinței lor de răzbunare.

Coranul înalță, în cel mai minunat mod, sufletul uman la acest nivel înalt și greu de atins. Se spune că acela care a fost tratat cu nedreptate are dreptul să se apere și să se împotrivescă asuprii (ochi pentru ochi), însă celui care a fost nedreptățit nu i se permite să fie copleșit de dorința de răzbunare. Mai mult decât atât, Coranul îl îndrumă pe om spre un nivel de răbdare, de îngăduință și de iertare și se afirmă că pentru acest lucru este nevoie de o mare determinare și stăpânire de sine:

„Și pentru aceia care, atunci când nedreptatea se abate asupra lor, ei o înfruntă. / Răsplata pentru un rău este un rău deopotrivă cu el. Însă răsplata aceluia care iartă și care caută împăcare se află la Allah. El nu-i iubește pe cei nelegiuiți! Cât despre aceia care se ajută și izbândesc, după ce sunt nedreptățiți, împotriva acestora nu este drum [pentru dojană]; / Ci drumul pentru dojană este împotriva aceluia care-i năpăstuiesc pe [ceilalți] oameni și săvârșesc fărădelegi pe pământ, fără de dreptate. Aceștia vor avea parte de chin dureros. / Iar acela care rabdă și iartă, [să știe că] acesta este dintre lucrurile înalte.”

[Coran 42:39-43]

Copleșit de durere din cauza acțiunii de defăimare care fusese plănuită împotriva fiicei lui, A'îșa, Abu Bakr – Pacea fie asupra sa! – s-a jurat să nu îi mai ajute pe acei nerecunoscători care beneficiau de bunătatea lui și care participaseră la acea cleveală păcătoasă. Însă Allah a revelat:

„Să nu jure cei înzestrați cu belșug și cu bogăție dintre voi că ei nu vor mai da [nimic] rudelor, sărmanilor și celor care purced pe calea lui Allah! Ci să ierte și să miluiască. Oare nu voiți voi ca

Allah să vă ierte vouă? Iar Allah este Iertător, Îndurător [Ghafur, Rahim].”

[Coran 24:22]

Într-o comunitate musulmană, interacțiunile dintre indivizi nu se bazează pe învinuire, criticare sau căutare de răzbunare pentru fiecare lucru, fie el major sau minor. Mai degrabă, ele se bazează pe frăție, pe o trecere cu vederea a greșelilor și pe îngăduință. Acest lucru este cerut de învățăturile islamice și așa se spune în Coran:

„Nu este fapta cea bună deopotrivă cu fapta cea rea. Respinge [fapta cea rea] cu cea care este mai bună și iată-l pe acela care a fost între tine și el dușmănie ca și cum ar fi un prieten apropiat. / Însă nu le va fi dat decât acelora care sunt răbdători și nu-i va fi dat decât aceluia care va avea parte de mare noroc.”

[Coran 41:34,35]

Dacă unei fapte rele i se răspunde întotdeauna tot cu una rea, atunci, drept rezultat, ar exista numai ură și răutate. Însă dacă răului i se răspunde cu bine, atunci focul urii se va potoli, oamenii se vor liniști și răutatea va dispărea. Cei doi care se dușmăneau vor deveni prieteni adevărați, atunci când unul dintre ei spune o vorbă bună sau zâmbește binevoitor celuilalt. Aceasta este o mare victorie pentru cel care a respins fapta cea rea cu o faptă mai bună. Și această stare nu o poate obține decât cel care va avea parte „de mare noroc”, așa cum se spune în Coran. O astfel de persoană răspunde răului pe care îl întâmpină cu răbdare și respinge fapta cea rea cu o faptă mai bună.

Aceasta este atitudinea unui credincios dintr-o comunitate de credincioși. Multe versete din Coran întăresc acest mesaj și caută să instaleze această atitudine în inimile credincioșilor. Așadar Coranul își îndeamnă credincioșii să își stăpânească în orice situație mânia, să fie iertători și să treacă cu vederea greșelile

celorlalți, astfel încât să nu rămână nicio urmă de ură, resentiment sau răutate:

„...iartă-le lor, [o, Muhammed,] cu frumoasă iertare!”

[Coran 15:85]

Hadis-urile nu sunt mai puțin preocupate de această atitudine nobilă de iertare și îngăduință. Și ele îi îndeamnă pe musulmani să își însușească această atitudine nobilă și descriu modul în care aceasta ar trebui să le influențeze comportamentul. Acesta este exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, conducătorul și învățătorul musulmanilor, exemplu care trebuie urmat.

A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Profetul nu a lovit niciodată vreo persoană, femeie sau slujitor, cu mâna sa, decât atunci când lupta pentru cauza lui Allah, și niciodată nu s-a supărat de un lucru și a căutat să se răzbune, decât atunci când legile lui Allah erau încălcate, și atunci se răzbuna pentru Allah.” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – urma poruncile lui Allah:

„Fii cu iertare, poruncește ceea ce este bun și îndepărtează-te de neștiutori!”

[Coran 7:199]

„...Respinge [fapta cea rea] cu cea care este mai bună...”

[Coran 41:34]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a reprezentat un exemplu unic în ceea ce privește această atitudine sublimă. El nu a răspuns la rău cu rău, ci a răspuns mai degrabă cu iertare, îndemnând ceea ce e bine și îndepărtându-se de neștiutori. El a răspuns întotdeauna răului cu o faptă mai bună.

Anas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Mergeam cu Trimisul

lui Allah și el purta un veșmânt Najrani cu un guler tare. Un beduin a venit la el și l-a apucat cu putere, iar eu m-am uitat și am văzut urma lăsată de guler din cauza modului brutal în care îl apucase. Apoi beduinul a zis: «O, Muhammed, poruncește să mi se dea o parte din averea lui Allah pe care o ai tu!» Profetul s-a întors spre el și a zâmbit, apoi a poruncit să i se dea ceva.” [convenit]

Această atitudine de îndurare era atât de adânc înrădăcinată în inima sa nobilă, încât a iertat-o chiar și pe evreica ce îi trimisese un berbec otrăvit, așa cum au relatat Bukhari, Muslim și alții. Această evreică i-a trimis Profetului carne de berbec otrăvită și el împreună cu câțiva companioni au început să mănânce, apoi el a zis: „Opriți-vă! Este otrăvită!” Femeia a fost adusă înaintea Profetului și el a întrebat-o: „Ce te-a făcut să faci asta?” Ea a zis: „Am vrut să știu dacă ești cu adevărat profet, caz în care Allah te-ar fi prevenit și otrava nu ți-ar fi făcut rău. Dacă n-ai fi fost profet, atunci am fi scăpat de tine.” Companionii au întrebat: „Să o ucidem?” El a zis: „Nu!”, și a iertat-o.

Când cei din tribul Daws s-au răzvrătit și au refuzat să urmeze poruncile lui Allah și ale Trimisului Său, At-Tufail ibn 'Amr Ad-Dawsi a venit la Profet și a zis: „Daws s-a răzvrătit, roagă-te la Allah împotriva lor.” Profetul s-a îndreptat cu fața spre Ka'aba (*qibla*), și-a ridicat mâinile și oamenii au zis: „Sunt pierduți!” Dar Profetul, care era iertător și îngăduitor și nu dorea să vadă cum pedeapsa lui Allah cade asupra oamenilor, s-a rugat pentru (tribul) Daws astfel: „O, Allah, călăuzește tribul Daws și adu-l aici! O, Allah, călăuzește tribul Daws și adu-l aici! O, Allah, călăuzește tribul Daws și adu-l aici!” [Bukhari și Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a sădit în inimile oamenilor această atitudine de a fi întotdeauna iertători și îngăduitori, chiar și atunci când întâmpinau greutăți și erau boicotați. Cu mintea pătrunzătoare cu care l-a înzestrat Allah, el a înțeles că oamenii răspund mai bine la îngăduință decât la cruzime. Din acest motiv, atunci când 'Uqba ibn 'Amir l-a întrebat: „O, Trimis al lui Allah, spune-mi despre cea mai bună faptă”, el a răspuns:

„O, 'Uqba, păstrează legăturile cu cel care le desface, dă-i celui care nu-ți dă și nu te răzbuna pe cel care te nedreptățește.” Într-o altă relatare el a zis: „Iartă-l pe cel care te nedreptățește.”¹²⁶

El este îngăduitor cu oamenii

Musulmanul care își înțelege religia este îngăduitor cu oamenii, deoarece știe că pentru omul bun nimic nu se compară cu îngăduința în această lume și în cea ce va să vină. Atitudinea lui îngăduitoare și blândă deschide calea spre inimile oamenilor, îl face plăcut înaintea lor și câștigă de asemenea mulțumirea, iertarea și îndurarea lui Allah. Acest lucru se afirmă foarte clar în învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

Jabir – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Fie ca Allah să se îndure de omul îngăduitor atunci când cumpără, când vinde și când cere să i se plătească.” [Bukhari]

Abu Mas'ud Al-Ansari a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Un om dintre cei care au fost înaintea voastră a fost chemat să dea socoteală și în scrierea lui nu a fost găsită nicio faptă bună în afară de faptul că obișnuia să încheie socoteli cu oamenii, iar el era înstărit, și obișnuia să le spună angajaților să-i ierte pe acei datornici care se aflau în dificultate. Allah, fie El prea-mărit, a grăit: „Voi trebuie să fiți mai generoși decât el” și l-a iertat.»” [Muslim]

Cât de greu va cântări această atitudine pe taler și cât de mult va avea nevoie de ea omul în acea Zi înfricoșătoare!

El are o înfățișare binevoitoare

Una dintre cerințele acestei atitudini îngăduitoare este ca o persoană să fie veselă, plăcută și prietenoasă. Toate acestea sunt parte a unei atitudini frumoase și a faptelor bune încurajate de islam.

¹²⁶ Relatat de Ahmad și Tabarani; cei care i-au relatat lui Ahmad sunt *thiqat*.

În *“Sahih Muslim”* se spune că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Nu desconsiderați nicio faptă bună, chiar dacă este numai întâmpinarea fratelui cu o înfățișare binevoitoare.”

Bukhari și Muslim relatează de la marele companion Jarir ibn 'Abdullah: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu a refuzat niciodată să mă vadă, după ce am îmbrățișat islamul, și el nu m-a primit niciodată fără să-mi zâmbească.”

Societatea în care între membrii ei există îngăduință, prietenie și căldură este o societate umană unită, prietenoasă, civilizată care cinstește omul, respectă bunele maniere și este pătrunsă de cele mai înalte valori umane. Aceasta este societatea islamică descrisă de învățăturile islamice, societatea pe care islamul încearcă să o stabilească, astfel încât să se distingă de celelalte comunități. Vedem diferența imensă care există între această societate sublimă și societatea materialistă în care omul suferă de o goliciune spirituală, fără să le zâmbească vecinilor sau rudelor, abia dacă să le zâmbească propriilor prieteni, deoarece este prea preocupat de grijile acestei vieți materialiste care a distrus flacăra sentimentelor umane și spirituale și l-a lăsat pe om să se învârtă în cercuri fără sfârșit.

El are simțul umorului

Musulmanul are simțul umorului și acest lucru îi face pe oameni să îl placă. El umblă cu ei și glumește cu ei, dacă se cuvine acest lucru, fără a întrece însă măsura și fără a spune vreun lucru nepotrivit. În mod similar, atunci când e serios, el nu întrece măsura cu asprimea și severitatea. Umorel său se încadrează în limitele îngăduite de islam și nu depășește limitele adevărului. Acesta este exemplul pe care l-au dat Profetul și companiile săi în modul în care glumeau. Așa cum s-a relatat, companiile i-au spus Profetului: „Glumești cu noi.” El – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Însă nu spun altceva decât adevărul.” [Bukhari]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să glumească, însă spunea numai adevărul atunci când făcea vreo glumă. Companionii glumeau în același mod. Există multe relatări încântătoare și amuzante referitoare la schimbul de glume dintre Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și companionii săi.

Printre relatările din *hadis*-uri și biografii se numără și cea în care se spune cum obișnuia Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – să glumească cu băiețelul unuia dintre companionii săi, pe nume Abu 'Umair, care avea o pasăre mică cu care se juca. Într-o zi l-a văzut pe băiat trist și atunci a întrebat: „De ce îl văd trist pe Abu 'Umair?” Companionul i-a răspuns: „Pasărea¹²⁷ (*nughar*) cu care se juca a murit, o, Trimis al lui Allah!” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a început să glumească blând cu băiatul, spunând: „O, Abu 'Umair, ce s-a întâmplat cu a ta *nughair*?”¹²⁸

Un bărbat a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și l-a rugat să-i dea un animal să călărească. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a zis în glumă: „Îți voi da să călărești puiul femelei (cămile).” El a zis: „O, Trimis al lui Allah, ce să fac eu cu puiul femelei?” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Oare cămilele de călărit nu sunt născute din cămila femelă?”¹²⁹

Imamul Ahmad a relatat de la Anas – Pacea fie asupra sa! – că era printre oamenii deșertului un om pe nume Zaahir. Acesta obișnuia să-i aducă Profetului daruri din deșert, iar Profetul îi dădea tot ce avea nevoie atunci când mergea la luptă. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Zaahir este omul nostru din deșert, iar noi suntem orășenii lui.” Profetul îl iubea foarte mult și el (Zaahir) era un bărbat urât. Într-o zi, Profetul a venit la el, în timp ce el vindea niște bunuri. A venit din spatele lui și l-a

¹²⁷ *Nughar* – o pasăre mică, asemănătoare unei vrăbii.

¹²⁸ *Nughair* diminutiv de la *nughar*. În limba arabă, acesta este un joc de cuvinte, datorită faptului că numele băiatului ('Umair) rimează cu cel al pasării.

¹²⁹ Relatat de Ahmad, Abu Dawud și Tirmizi, cu un *hasan isnad*.

îmbrățișat. Omul nu a putut să-l vadă și a zis: „Lasă-mă în pace! Cine e?” Apoi s-a întors și l-a recunoscut pe Profet, iar când a aflat cine era a încercat să se apropie mai mult de Profet. Profetul a început să spună [în glumă]: „Cine îl va cumpăra pe acest sclav?” Zaahir a zis: „O, Trimis al lui Allah, vei vedea că nu am preț.” Profetul a zis: „Însă în Vederea lui Allah ai preț” sau a zis: „Însă în Vederea lui Allah ești de preț.”

O bătrână a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a zis: „O, Trimis al lui Allah, roagă-te la Allah să intru în Paradis.” El a zis în glumă: „O, mamă a lui cutare, nicio bătrână nu va intra în Paradis!” Bătrâna a plecat plângând și atunci Profetul a zis: „Spuneți-i că nu va intra în Paradis ca bătrână, căci Allah grăiește: *«Noi le-am creat pe ele desăvârșite / Și le-am făcut pe ele neprihănite.»* [Coran 56:35,36]¹³⁰

O relatare care reflectă simțul umorului pe care îl avea Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – este cea făcută de imamul Ahmad de la A'ișa – Pacea fie asupra sa! Ea a zis: „Am plecat cu Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – într-o călătorie. La acea vreme eu eram încă tânără și destul de zveltă. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a spus oamenilor: «Luați-o înainte!» și ei au luat-o înainte, apoi mi-a zis: «Vino, să ne întrecem!» Și m-am întrecut cu el și am câștigat. A lăsat lucrurile așa până când am mai pus pe mine câteva kilograme. Mai târziu, l-am însoțit într-o călătorie. Le-a zis oamenilor: «Luați-o înainte», și ei au luat-o înainte. Mi-a zis: «Vino, să ne întrecem!» Și m-am întrecut cu el și el a câștigat. A început să râdă și a zis: «Asta e pentru atunci.»”

Companionii Profetului nu găseau nimic rău în faptul de a glumi câteodată, așa cum l-au văzut pe Profet, conducătorul și învățătorul lor, făcând câteodată. Multe povestioare încântătoare despre simțul lor de umor reflectă firea îngăduitoare a primei societăți islamice și arată cât de mult s-a îndepărtat aceasta de orizonturile înguste și mohorâte ale perioadei de dinainte de islam.

¹³⁰ Relatat de Tirmizi, este *hasan hadis*.

În *Al-Adab Al-Mufrad*, Bukhari relatează de la Bakr ibn 'Abdullah: „Companionii Profetului obișnuiau să arunce unii într-altii cu coji de cantalup, însă atunci când lucrurile deveneau serioase, ei erau singurii bărbați adevărați.”

Acesta este umorul islamic, îngăduitor, care nu depășește niciodată limitele adevărului și nici nu înjosește demnitatea unei persoane. Mai degrabă, servește scopului său, acela de a bucura inimile și mințile.

Un exemplu care arată simțul umorului pe care îl aveau companionii Profetului, care l-a făcut pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – să râdă, este reprezentat de relatarea imamului Ahmad făcută de la Umm Salama – Pacea fie asupra sa! Abu Bakr – Pacea fie asupra sa! – a mers cu niște treburi în Busra și cu el se aflau Nu'aiman și Suwaibit ibn Harmala – Pacea fie asupra lor –, care fuseseră prezenți la Badr. Suwaibit se îngrijea de hrană în acea călătorie și Nu'aiman i-a zis: „Dă-mi să mănânc!” Suwaibit a spus: „Nu, până nu vine și Abu Bakr.” Nu'aiman era un om zglobiu, care avea un simț dezvoltat al umorului și a mers la unii oameni care aduseseră cu ei și animale și le-a zis: „Vreți să cumpărați de la mine un sclav arab voinic?” Ei au spus: „Da.” Le-a zis: „Are însă o gură mare și poate o să vă spună că e om liber. Dacă asta înseamnă că nu vreți să îl luați, atunci uitați de lucrul ăsta și nu îmi faceți probleme din cauza lui.” Ei au spus: „Nicio problemă! Îl cumpărăm.” Și l-au cumpărat pentru zece cămile (femele) tinere. Nu'aiman a dus animalele și le-a spus oamenilor: „Iată-!” Suwaibit a zis: „Sunt un om liber!” Ei au spus: „Ne-a spus deja totul despre tine” și i-au pus o funie în jurul gâtului și l-au dus mai departe. Apoi a venit Abu Bakr și i s-a spus ce se întâmplase. El și însoțitorii săi au mers, au înapoiat animalele și l-au luat apoi pe Suwaibit. I-au povestit Profetului ce se întâmplase și el și companionii săi au râs de povestea asta cam un an de zile.

Un beduin a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! A intrat în moschee și și-a lăsat cămila în curte. Unii companionii i-au spus lui Nu'aiman ibn 'Amr al-Ansari, care

era cunoscut ca al-Nu'aiman: „Dacă o tai, o vom mânca, pentru că vrem să avem niște carne și Trimisul lui Allah va plăti pentru ea.” Și atunci al-Nu'aiman a tăiat-o. Când beduinul a ieșit și a văzut șaua, a început să strige: „Mi-au jertfit cămila, o, Muhammed.” Profetul a ieșit și a întrebat: „Cine a făcut asta?” Ei i-au spus: „Al-Nu'aiman.” Și a plecat să îl caute și l-a găsit în casa lui Duba'a bint al-Zubair ibn 'Abdul Muttalib – Pacea fie asupra sa! –, unde se ascunsese într-un șanț și se acoperise cu ramuri și frunze de palmier. Un om a arătat spre locul în care se afla, apoi a zis cu voce tare: „Nu l-am văzut, o, Trimis al lui Allah.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a scos din șanț și fața îi era murdară din cauza frunzelor cu care se acoperise. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a întrebat: „De ce ai făcut ce ai făcut?” Al-Nu'aiman a zis: „Cei care v-au spus unde mă aflu, o, Trimis al lui Allah, sunt aceeași cu cei care mi-au spus mie să fac ce am făcut!” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a început să îl ștergă pe față și să râdă, apoi a plătit prețul cămillei tăiate.¹³¹

Nu există indiciu mai clar în acest sens decât aceste relatări și altele asemănătoare care se referă la simțul umorului pe care islamul dorește să îl vadă la supușii săi. Aceste calități vor face o persoană mai blândă și mai plăcută, câștigând astfel inimile oamenilor. Nimeni nu are nevoie de aceste trăsături mai mult decât musulmanul care caută să îi cheme pe alții la islam.

El este răbdător

Musulmanul care își înțelege religia încearcă întotdeauna să fie răbdător și să își stăpânească mânia, urmând învățăturile din Coran:

„...care-și stăpânesc mânia și care iartă oamenilor, căci Allah îi iubește pe cei care plinesc fapte bune.”

[Coran 3:134]

¹³¹ A se vedea *Hayat al-Sahaba*, 3/154,155.

Potrivit islamului, puternic nu este omul care are mușchi și îi poate pune pe alții la pământ, ci este omul echilibrat, răbdător și stăpân pe sine.

„Puternic nu este acela care poate lupta, ci este acela care își stăpânește mânia.” [convenit]

Stăpânirea de sine la vreme de mânie este o dovadă de bărbăție, pentru că dacă un om se poate stăpâni într-o astfel de situație, apoi el va fi capabil să se descurce în orice situație, să împiedice conflicte și necazuri, să își atingă țelurile și să câștige mulțumirea lui Allah și a oamenilor. Din acest motiv, atunci când un om a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și i-a cerut să îi dea o scurtă povață, el a zis: „Nu te mânia!” Omul și-a repetat întrebarea și, de fiecare dată, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a răspuns cu această singură propoziție care însumează toate atitudinile și purtările bune: „Nu te mânia.” [Bukhari]

Ibn 'Abbas a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus lui Ashajj Abdul-Qays: «Ai două calități pe care Allah le iubește: răbdarea și îngăduința.»” [Muslim]

Adevăratul musulman se mânie câteodată, însă nu pentru el, ci mai degrabă pentru Allah, dacă vreuna dintre legile Lui este încălcată ori desființată, sau dacă vreunul dintre ritualurile Lui este defăimat. În acest caz, musulmanul se va ridica plin de mânie împotriva acelor opresori păcătoși care se leapădă de legile lui Allah și își bat joc de *șari'a* Sa. Așa obișnuia să facă Profetul, după cum au relatat imamul Malik și Bukhari: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu s-a răzbunat niciodată pentru el, însă, dacă legile lui Allah erau încălcate, se răzbuna pentru Allah.”

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să se înfurie și chipul i se înroșea dacă auzea vreo ofensă la adresa islamului sau dacă descoperea vreo greșeală sau neglijență în aplicarea legilor lui și în executarea pedepselor lui.

El s-a mâniat în ziua în care un om a venit la el și a zis: „Am

întârziat întotdeauna la rugăciunea *fajr* (*salat as-subh*) din cauza lui cutare, care prelungeste mereu rugăciunea.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu a fost văzut niciodată atât de mânios în muștrarea lui ca în acea zi. El a zis: „O, voi oameni, printre voi există unii care îi îndeapărtează pe alții de fapte bune. Când cineva îi conduce pe oameni în rugăciune, să o scurteze, căci în spatele lui se află bătrâni, tineri și cei care se grăbesc.” [convenit]

S-a mâniat de asemenea în ziua în care s-a întors dintr-o călătorie și a găsit în casa A'îșei o cortină subțire acoperită de imagini. Când a văzut-o, a rupt-o și chipul i s-a înroșit. El i-a zis: „O, A'îșa, cei care vor fi cel mai aspru pedepsiți de Allah în Ziua Învierii vor fi cei care imită creația lui Allah.” [convenit]

S-a mâniat și atunci când Usama ibn Zaid i-a vorbit despre femeia Makhzumi care furase și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – hotărâse să-i fie aplicată pedeapsa potrivită. Oamenii au zis: „Cine va vorbi cu Profetul despre ea?” Atunci ei au zis: „Cine îndrăznește să facă asta în afară de Usama ibn Zaid, pe care el îl îndrăgește?” Și atunci Usama a vorbit cu el și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a zis mânios: „Intervii ca să oprești una dintre pedepsele poruncite de Allah?” Apoi s-a ridicat și s-a adresat oamenilor: „Cei care au fost înaintea voastră au fost nimiciți, căci atunci când unul dintre nobilii lor săvârșea jafuri, îl lăsa în pace, însă, atunci când unul dintre cei fără putere fura, îl pedepseau. Pe Allah, dacă Fatima, fiica lui Muhammed, ar săvârși vreun furt, i-aș tăia mâna.” [convenit]

Pentru acestea se mânia Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și, potrivit islamului, acestea sunt motive întemeiate. Mânia trebuie să fie pentru Allah, nu pentru propria persoană.

El evită blestemele și vorbele necugetate

De vreme ce musulmanul a adoptat această atitudine față

de mânie (ca mânia lui să fie numai pentru Allah), atunci este firesc ca limba lui să se înfrâneze să rostească blesteme sau vorbe necugetate. Această atitudine a lui este întărită de aderarea lui sinceră la învățătura călăuzitoare a islamului, care îl face să renunțe la blesteme, jurăminte și la folosirea unui limbaj urât, într-o asemenea măsură că musulmanul nu suportă nici măcar să audă asemenea cuvinte.

Ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Blestemarea unui musulman este păcat și uciderea lui este necredință.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Allah nu iubește pe nimeni care este spurcat la vorbă și spune cuvinte nerușinate.”¹³²

„Allah îl va urî pe cel respingător și spurcat la vorbă.”¹³³

„Credincios nu este acela care îi rănește pe ceilalți cu blesteme, cuvinte, jurăminte ori vorbe spurcate.”¹³⁴

Acest lucru nu se potrivește musulmanului care a fost călăuzit de învățăturile islamului. El este mai presus de toate acestea și se îndepărtează și mai mult de ele, de fiecare dată când înțelege și mai bine minnatul exemplu al Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, care nu a rostit niciodată în viața lui vreun cuvânt care să jignească, să rănească sentimentele oamenilor sau să le strice reputația.

Anas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu folosea niciodată cuvinte necugetate, sau blesteme, sau jurăminte. Atunci când dorea să dojenească vreo persoană, spunea: «Ce se întâmplă cu el, să-i fie fruntea lipită de pământ?»¹³⁵» [Bukhari]

El nu îi blestema nici măcar pe necredincioșii care își

¹³² Relatat de Ahmad și Tabarabi; cei care au relatat sunt *thiqat*.

¹³³ Relatat de Tabarani; cei care au relatat sunt *thiqat*.

¹³⁴ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

¹³⁵ Adică să împlinească multe prosternări în rugăciune (să își înmulțească *sujud-ul*) [autorul]

împietriseră inima la mesajul pe care îl adusese. El nu le-a adresat niciodată vreun cuvânt urât, așa cum a spus strălucitul companion Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! S-a spus: „O, Trimis al lui Allah, roagă-te împotriva politeștilor!” El a zis: „Nu sunt trimis ca blestem, ci sunt trimis ca milostenie.” [Muslim]

Abu Huraira a spus: „Un bărbat a băut vin și atunci a fost adus la Profet, iar el le-a spus oamenilor să îl lovească. Atunci unii dintre noi au început să îl lovească cu mâinile, iar alții cu pantofii sau cu veșmintele. Când bărbatul a plecat, unii oameni au zis: «Fie ca Allah să te umple de rușine!» Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Nu spuneți asta. Nu ajutați diavolul să pună stăpânire pe el.» [Bukhari]

Ce purtare milostivă și îndurătoare chiar și față de cel care rățăcea în labirintul greșelii și al nescultării!

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a excelat în înlăturarea rădăcinilor răului, urii și dușmăniei din inimile oamenilor, atunci când le-a vorbit musulmanilor de soarta îngrozitoare pe care o va avea cel ce dă frâu liber limbii lui să îi ponegrească pe ceilalți. El va vedea că toate insultele lui meschine și ieftine și toate atacurile pe care le-a adus unei persoane îi vor anula orice faptă bună pe care poate a făcut-o în această viață și el va fi distrus în totalitate, fără a avea în acea Zi înfricoșătoare nicio pavăză care să îl apere de focul ladului.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Știți voi care va fi cel nimicit?” Ei au zis: „Este acela care nu are averi sau proprietăți.” El a spus: „Cel care va fi nimicit din comunitatea mea este acela care vine în Ziua Învierii cu rugăciuni, post și danie, însă l-a insultat pe acesta, l-a defăimat pe acela, a cheltuit averea acestuia, a vărsat sângele aceluia și l-a lovit pe acela. Și o parte din răsplata lui va fi dăruită acestuia și o parte aceluia... Și dacă răsplata lui se sfârșește mai înainte ca toate victimele lui să fie despăgubite, atunci unele dintre păcatele acestora vor fi luate și adăugate la cele ale lui, iar apoi va fi aruncat în lad.” [Muslim]

Nu e de mirare așadar că toate aceste lucruri rele sunt excluse din viața adevăraților musulmani. Disputele și certurile care ar putea duce la blesteme și insulte sunt rare într-o adevărată comunitate islamică, în care aceste valori sunt predominante și aceste mărețe îndrumări morale cârmuiesc viața oamenilor.

Într-o adevărată societate islamică, individul simte puternic că este răspunzător pentru fiecare cuvânt pe care îl rostește. Dacă necazurile vieții îl duc spre unele dintre aceste dispute, el își stăpânește temperamentul și este atent la ceea ce spune, amintindu-și cuvintele Profetului: „Orice lucru pe care îl spun doi oameni care se jignesc unul pe altul este păcat pentru cel care a început, în afară de cazul când acela care a fost nedreptățit depășește limitele autoapărării.” [Muslim]

Așadar, musulmanul își stăpânește limba, se abține să rostească insulte chiar dacă este provocat și își înfrânează mânia ca nu cumva să cadă în păcat. El este atent să nu se numere printre agresori.

Această atitudine a musulmanului se extinde și spre cei ce au trecut în neființă: el nu vorbește morții de rău, așa cum fac unii oameni ignoranți, care nu îi insultă numai pe cei vii, ci a căror dușmănie se întinde și spre cei morți. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Nu vorbiți morții de rău. Ei vor obține ceea ce au câștigat în această viață.” [Bukhari]

El nu acuză pe nimeni pe nedrept de imoralitate (fisq)¹³⁶ sau kufr (necredință)

Musulmanul care își stăpânește limba să rostească insulte, blesteme și vorbe urâte se va apăra de asemenea să nu cadă într-un lucru mai rău decât acesta, adică să facă acuzații nedrepte de imoralitate și necredință. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a promis că dacă o persoană acuză oameni

¹³⁶ *Fisq* – în limba arabă, acest cuvânt cuprinde următoarele înțelesuri: imoralitate, răzvrătire, greșeală, decădere, necuviință, etc.

nevinovați de astfel de lucruri, atunci acuzațiile lui se vor întoarce asupra lui și el va trebui să poarte povara grea a acestui păcat: „Niciun om nu îl învinovățește pe altul de imoralitate (*fisq*) sau necredință (*kufr*) fără ca acestea să nu se întoarcă împotriva lui dacă cel învinovățit nu este așa cum a spus.” [Bukhari]

El este modest și discret

Printre celelalte trăsături ale musulmanului se numără și modestia, discreția și faptul că nu îi place să răspândească ticăloșia în societatea musulmană. În acest fel el urmează călăuzirea din Coran și *Sunna* care îi avertizează pe cei cărora le place să îi defăimeze ori să îi bârfească pe oameni că vor avea parte de cea mai aspră pedeapsă atât în această viață, cât și în cea ce va să vină:

„Aceia care vor ca printre dreptcredincioși să se răspândească ticăloșia vor avea parte de osândă dureroasă atât în această lume, cât și în Lumea de Apoi...”

[Coran 24:19]

Cel care îi lasă limbii frâu liber să răspândească ticăloșia în comunitate este la fel de păcătos ca acela care săvârșește o faptă ticăloasă. 'Ali ibn Abu Talib – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Cel ce spune o ticăloșie și cel ce o transmite mai departe sunt la fel de păcătoși.”¹³⁷

În societatea islamică, musulmanul este discret și modest. El se ridică mai presus de toate aceste lucruri neînsemnate și, mulțumită învățăturilor islamice, are tăria de caracter să se stăpânească să îi defăimeze pe oameni și să săvârșească păcatul de a bârfi, indiferent dacă este propriul păcat sau ceva ce a auzit sau a văzut la ceilalți.

El ia aminte la cuvintele Profetului: „Fiecare membru al

¹³⁷ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

comunității mele este bine, în afară de cei care răspândesc ticăloșia. Un exemplu îl constituie omul care face un lucru la adăpostul nopții, apoi dimineța, când Allah a tăinuit păcatul său, el îl spune cuiva: «O, cutare, am făcut cutare lucru noaptea care a trecut.» Păcatul lui a fost tăinuit întreaga noapte de Domnul său, însă dimineța el a dat în vileag ceea ce Domnul lui a ascuns.” [convenit]

„Aceluia care tăinuiește în această lume greșelile unui musulman Allah îi va tăinui greșelile în Ziua Învierii.” [Muslim]

Unii oameni au venit la 'Uqba ibn 'Amir și au zis: „Avem vecini care beau și fac cutare lucruri. Să le vorbim conducătorului de ei?” El a zis: „Nu, pentru că l-am auzit pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Pentru acela care vede greșeala unui musulman și o tăinuiește acest lucru va fi ca și cum ar readuce la viață o fetiță care a fost îngropată de vie.»”¹³⁸

Slăbiciunea umană nu va fi îndreptată prin căutarea greșelilor oamenilor și răspândirea lor, ci prin explicarea lucrurilor într-un mod corespunzător, încurajând supunerea și descurajând fărădelegile, dar nu într-un mod aspru. Un mod blând de abordare înduioșează inimile și lărgeste orizonturile. Așadar, islamul le interzice oamenilor să se iscodească unii pe alții sau să le caute greșeli musulmanilor. Allah a spus:

„...Nu vă iscodiți...”

[Coran 49:12]

Ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! – a relatat că la el a fost adus un om și i s-a spus: „Din barba acestui om picură vin.” El a spus: „Ni s-a interzis să bănuim, însă îi putem cere socoteală numai dacă lucrul respectiv este evident.”¹³⁹

Căutarea greșelilor musulmanilor, iscodirea lor și dezvăluirea

¹³⁸ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

¹³⁹ Relatat de Abu Dawud cu un *isnad* care este acceptat potrivit condițiilor lui Bukhari și Muslim.

slăbiciunilor și lipsurilor lor îl rănește pe cel asupra căruia sunt îndreptate acestea și, ca urmare a acestui lucru, rănește marea comunitate în care acesta trăiește. Atunci când bârfa și învinuirile se răspândesc în comunitate, ele duc în mod automat la dezintegrare și desfrâu: păcatul nu mai e văzut ca un lucru grav, răutatea e larg răspândită, conspirațiile abundă, ura domnește peste tot, iar nelegiuirea e în floare. La acest lucru s-a referit Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – atunci când a zis: „De căutați să dezvăluți greșelile musulmanilor, îi veți corupe sau aproape îi veți corupe.”¹⁴⁰

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a avertizat pe musulmani de pericolul defăimării demnității oamenilor și al dezvăluirii greșelilor lor. El a amenințat că acela care privește aceste probleme cu ușurință va fi el însuși dat în vileag, chiar dacă se ascunde în cele mai tainice colțuri ale casei lui: „Nu răniți sentimentele robilor lui Allah, nu-i faceți de ocară, nu căutați să le dezvăluți greșelile. Pentru acela care caută să dezvăluie greșelile fratelui său musulman Allah va căuta să dezvăluie greșelile lui și să îl dea în vileag, chiar dacă se ascunde în cele mai tainice colțuri ale casei.”¹⁴¹

O relatare a lui Ibn 'Abbas – Pacea fie asupra sa! – descrie mânia Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și aversiunea lui față de cei care defăimau demnitatea celorlalți: „Profetul a ținut o cuvântare care a ajuns chiar și la urechile fecioarelor ce se aflau în camerele lor. El a zis: «O, voi care ați rostit cuvintele de credință, dar credința nu a pătruns în inimile voastre! Nu răniți sentimentele credincioșilor și nu le căutați lor greșeli. Pentru acela care caută să dezvăluie greșelile fratelui său musulman Allah va căuta să dezvăluie greșelile lui și să îl dea în vileag, chiar dacă se ascunde în cele mai tainice colțuri ale casei.»”¹⁴²

¹⁴⁰ Relatat de Ahmad; cei care au relatat sunt *rijal al-sahih*.

¹⁴¹ Relatat de Ahmad; cei care au relatat sunt *rijal al-sahih*.

¹⁴² Relatat de Tabarani; cei care au transmis sunt *thiqat*.

Asprimea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – față de cei care nu considerau însemnată defăimarea onorii celorlalți l-a făcut să li se adreseze cu: „O, voi care ați rostit cuvintele de credință, dar credința nu a pătruns în inimile voastre!” Cât de mare este păcatul celor care se află printre cei a căror inimă este lipsită de binecuvântarea credinței! Este un păcat mare, însă ei îl tratează ca fiind neînsemnat, în timp ce în vederea lui Allah este un lucru mult mai grav.

El nu intervine în lucruri care nu îl privesc

Musulmanul înțelept care este preocupat de nivelul credinței lui și care caută să câștige mulțumirea lui Allah nu intervine în lucruri care nu îl privesc, nu își bagă nasul în treburile celorlalți și nici nu se dedă la discuții ieftine referitoare la zvonuri și la cine ce a mai zis. El încearcă să evite toate aceste lucruri, având credința că adoptă atitudinea islamică demnă care îi înalță pe oameni mai presus de toate aceste argumente nefolositoare și discuții zadarnice: „Semnul unui bun musulman este că ar trebui să lase la o parte ceea ce nu îl privește.”¹⁴³

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Allah dorește pentru voi trei lucruri și nu dorește trei lucruri. Dorește ca voi să-L slăviți, să nu-l faceți Lui asociați și să postiți, toate la un loc, să vă țineți de Frânghia lui Allah (pe care o întinde pentru voi) și să „*nu vă scindați*” [Coran 3:103]. Și El nu dorește ca voi să vă apucați de povești și de bârfe, să puneți prea multe întrebări și să risipiți avere.” [Muslim]

Societatea care a fost îndrumată de Allah și care a fost modelată de islam nu are timp de depănat povești sau de bârfă, nu are timp să pună prea multe întrebări sau să intervină în treburile personale ale celorlalți, pentru că membrii unei astfel de societăți sunt prea ocupați cu lucruri mai importante, și anume cu

¹⁴³ Relatat de Tabarani; cei care au transmis sunt *thiqat*.

răspândirea Cuvântului lui Allah pe pământ, cu ducerea flămării islamice în cele patru colțuri ale lumii și cu transmiterea valorilor islamice printre oameni. Cei care sunt angajați într-o astfel de misiune măreață nu au timp să se afunde în astfel de păcate.

El nu bârfește și nici nu îi ponegrește pe ceilalți

Musulmanul se abține așadar de la defăimare și bârfă. Datorită faptului că a fost crescut și educat în valorile islamice, el este prea ocupat cu lucrurile importante ale vieții și nu are timp să se gândească la mărunțișuri. El urmează întotdeauna călăuzirea Coranului și a „Tradiției Profetice”, urmând ceea ce este poruncit și evitând ceea ce este interzis.

„...nu vă ponegriți unii pe alții! Oare voiește vreunul dintre voi să mănânce carnea fratelui său mort? [Nu!] Voi ați urât aceasta! Și fiți cu frică de Allah, fiindcă Allah este Iertător și Îndurător [Tawwab, Rahim].”

[Coran 49:12]

Atunci când citește Cuvintele lui Allah, el simte numai repulsie pentru orice gen de ponegrire, care a fost asemuită cu mâncarea cărnii fratelui său mort. El se grăbește să se căiască, așa cum poruncește Allah la sfârșitul versetului, încurajându-l pe cel care a căzut în păcatul ponegririi să se căiască de îndată pentru aceasta.

Adevăratul musulman ia seama de asemenea la cuvintele Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – atunci când a fost întrebat: „Care dintre musulmani este cel mai bun, o, Trimis al lui Allah?” El a spus: „Cel în limba și în mâna căruia musulmanii se află în siguranță.” [convenit]

Ținând seama de această călăuzire măreață și înțeleaptă, adevăratul musulman nu se apucă de ponegriri și nici nu face rău vreunui om din comunitatea sa. El nu se oprește aici, ci luptă și împotriva ponegririi, acolo unde o întâlnește. El îl apără pe fratele

său musulman dacă acesta nu este de față atunci când limbile bârfitoare îl pomenesc și dezmințe lucrurile urâte pe care alții le spun, urmând astfel călăuzirea Profetului: „Pe acela care apără onoarea fratelui său de defăimare Allah îl va apăra de Foc.”¹⁴⁴

Adevăratul musulman nu răspândește vorbe răutăcioase în comunitatea în care trăiește, căci, din înțelegerea lui islamică, el știe că acest lucru îl va plasa în grupul făcătorilor de rău a căror unică preocupare este să stârnească necazuri între ceilalți și să destrame legăturile dintre prietenii apropiați. Asma' bint Yazid a relatat: „Profetul a spus: «Să nu vă spun eu care sunt cei mai buni dintre voi?» Ei a zis: «Ba da, o, Trimis al lui Allah.» El a spus: «Aceia care, atunci când se văd, Allah este pomenit (adică sunt foarte evlavioși).» Apoi a spus: «Să nu vă spun eu de cei mai răi dintre voi? Cei care răspândesc vorbe răutăcioase, stârnesc necazuri între prieteni și caută greșelile oamenilor.»¹⁴⁵

Cel care se dedă la vorbe răutăcioase este aspru pedepsit în această viață și este avertizat cu soarta îngrozitoare pe care o va avea din Ziua de Apoi în cuvintele clare ale *hadis*-ului în care i se închide într-adevăr orice porțiță de speranță, dacă persistă în greșeală: „Cel care spune vorbe răutăcioase nu va intra în Paradis.” [convenit]

Ceea ce umple inima de frică și groază este faptul că pedeapsa lui Allah va cădea asupra celui ce se face vinovat de acest păcat din momentul în care va zace în mormânt. Bukhari, Muslim și alții au relatat de la Ibn 'Abbas: „Trimisul lui Allah a trecut pe lângă două morminte și a zis: «Ei sunt pedepsiți, dar nu sunt pedepsiți pentru vreun păcat major. Unul dintre ei împrăștia vorbe răutăcioase și celălalt nu se curăța cum trebuie după ce urina.» El (Ibn 'Abbas) a zis: «A cerut o ramură verde și a rupt-o în două, apoi a sădit o bucată pe fiecare mormânt și a zis: „Fie ca pedeapsa lor să se ușureze, atâta timp cât acestea rămân verzi”.»”

¹⁴⁴ Relatat de Ahmad cu un *sahih isnad*.

¹⁴⁵ Relatat de Ahmad cu un *sahih isnad*.

El evită mărturia mincinoasă

Una dintre calitățile adevăratului musulman este aceea că nu face mărturie mincinoasă, deoarece acest lucru este interzis:

„...și ferțiți-vă de vorbele mincinoase.”

[Coran 22:30]

Mărturia mincinoasă, în afară de faptul că este interzisă, nu se potrivește musulmanului și îi afectează cinstea și credibilitatea. Din acest motiv, aceasta nu poate să fie o calitate a credincioșilor. Allah le interzice această atitudine robilor Săi aleși, așa cum interzice și alte păcate majore:

„Aceia care nu fac mărturie mincinoasă și dacă trec pe lângă clevetiri, trec cu vrednicie”

[Coran 25:72]

Nimic nu indică mai mult imensitatea acestui păcat decât faptul că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus că va veni după două dintre cele mai grave păcate pe scara păcatelor majore: a-l face asociați lui Allah și a nu asculta de părinți. Apoi le-a repetat musulmanilor acest lucru, avertizându-i cu mult zel.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Să nu vă spun eu de cele mai grave dintre păcatele majore?” Noi am zis: „Ba da, desigur, o, Trimis al lui Allah.” El a zis: „A-l face asociați lui Allah și a fi neascultător față de părinți.” Era întins, dar apoi s-a ridicat și a zis: „Și mărturia falsă”, și a continuat să repete acest lucru, până ce ne-am dorit să se oprească (ca să nu istovească de atâta zel). [convenit]

El evită bănuielele

O altă trăsătură a adevăratului musulman o constituie faptul că nu gândește rău despre oameni și nici nu își lasă imaginația să scornească acuzații false la adresa oamenilor nevinovați. Face acest lucru ținând seama de cuvintele din Coran:

„O, voi cei care credeți! Feriți-vă cu strășnicie de bănuiele, căci unele bănuiele sunt păcat!...”

[Coran 49:12]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a interzis orice tip de bănuială și de speculație care nu are nicio bază reală. El a zis: „Feriți-vă de bănuială, căci bănuiala este cea mai neadevărată vorbă.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a considerat bănuiala ca fiind cea mai neadevărată vorbă. Adevăratul musulman nu va permite niciodată ca vreo vorbă care are chiar și un sâmbure de neadevăr să-i stea pe limbă. Cum ar putea el așadar să cadă în capcana de a rosti cea mai neadevărată vorbă?

Când Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a avertizat împotriva bănuielii și a numit-o „cea mai neadevărată vorbă”, el i-a îndemnat pe musulmani să nu îi judece pe oameni după înfățișare, să nu facă speculații în privința lor și să nu se îndoiască de ei. Nu stă în firea musulmanului și nici nu este treaba lui să dezvăluie secretele oamenilor, să dea în vileag treburile lor personale sau să îi defăimeze. Numai Allah știe ce se află în inima oamenilor și numai El poate dezvălui sau îi poate trage la răspundere pentru aceasta, căci numai El știe ceea ce este văzut și nevăzut. Omul nu știe nimic despre fratele său în afară de lucrurile pe care vede că acesta le împlinește. Acesta era comportamentul companionilor Profetului care au primit de la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – o călăuzire pură și adevărată.

'Abdul-Razzaq a relatat de la 'Abdullah ibn 'Utba ibn Mas'ud: „L-am auzit pe 'Umar ibn Al-Khattab – Pacea fie asupra sa! – spunând: «Oamenii obișnuiau să urmeze revelația pe vremea Profetului, însă acum revelația a încetat. Acum îi judecăm pe oameni după înfățișarea lor. Dacă cineva ni se pare bun, avem încredere în el și ne împrietenim cu el pe baza faptelor pe care vedem că acesta le face. Nu avem nimic de-a face cu gândurile lui interioare, pe care numai Allah le va judeca. Dacă cineva ni se pare rău, nu avem încredere în el și nici nu îl credem, chiar dacă acesta ne spune că gândurile (intențiile) lui sunt bune.»”¹⁴⁶

Din acest motiv, adevăratul musulman este atent la vorbele pe care le rostește și la modul în care îi judecă pe oameni. El nu uită niciodată cuvintele lui Allah:

„Și nu urma [lucrul despre] care nu ai cunoștință! Auzul și văzul și inima, pentru toate acestea vei fi întrebat!”

[Coran 17:36]

Musulmanul ține cont de această înțeleaptă interdicție. El nu vorbește decât cu știință și nici nu spune un lucru despre o persoană decât atunci când este sigur. Groaza de a cădea în păcatul ponegririi și a bănuielii se intensifică atunci când își amintește de îngerul supraveghetor numit să aibă grijă de el, care va ține socoteala fiecărui cuvânt pe care îl rostește:

„Și el nu va rosti nici un cuvânt, fără să aibă lângă el un supraveghetor pregătit [să scrie].”

[Coran 50:18]

Musulmanul care înțelege cu adevărat aceste învățături va tremura de teamă la gândul acestei responsabilități pe care o are pentru fiecare cuvânt pe care îl rostește. Și din acest motiv el este întotdeauna rezervat în vorbirea sa, gândindu-se la fiecare cuvânt

¹⁴⁶ *Hayat al-Sahaba*, 2/151.

Înainte de a-l rosti, deoarece știe că aceste vorbe îl pot înălța într-un loc în care Allah este mulțumit de el sau prin acestea poate atrage mânia lui Allah. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Un om poate rosti o vorbă care îl mulțumește pe Allah și el poate nu își da seama de consecințele acestui lucru, căci Allah poate hotărî că El este mulțumit de el datorită acestei vorbe până în Ziua în care (omul) îl întâlnește. În mod asemănător, un om poate rosti o vorbă care să-L mânie pe Allah și el poate nu își da seama de consecințele acestui lucru, căci Allah poate hotărî că este mânios pe el din cauza acestei vorbe până în Ziua Învierii.”¹⁴⁷

Cât de mare este responsabilitatea pe care o avem pentru vorbele pe care le rostim! Cât de grave sunt consecințele vorbelor pe care limba noastră ascuțită le rostește atât de nechibzuit!

Adevăratul musulman care are inima curată nu ascultă palavrele oamenilor și nici nu dă atenție zvonurilor și speculațiilor care sunt atât de răspândite în ziua de azi în comunitatea noastră. Prin urmare, el nu pleacă urechea la astfel de zvonuri, decât dacă este sigur că acestea sunt adevărate. El crede că dacă ar face acest lucru s-ar cufunda în minciună, care a fost în mod clar interzisă de Profet: „Este îndeajuns de mincinos omul care repetă tot ce aude.” [Muslim]

El păstrează secrete

O altă trăsătură a adevăratului musulman este că păstrează secretele și nu dezvăluie nimic din ceea ce i-a fost încredințat. Păstrarea secretelor este un semn de bărbăție și de tărie de caracter. Aceasta a fost atitudinea celor mai buni bărbați și femei în islam, cei care au fost cu adevărat călăuziți de aceste învățături. Aceasta a fost una dintre cele mai bune și mai de seamă trăsături ale lor.

Atitudinea pe care au avut-o Abu Bakr și 'Usman față de

¹⁴⁷ Relatat de Imam Malik în *Al-Muwatta*.

'Umar atunci când el le-a oferit mâna fiicei lui, Hafsa, după ce ea rămăsese văduvă și modul în care ei au tănuț secretul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – reprezintă o evidență clară atât a locului pe care îl avea pentru companioni păstrarea secretelor, cât și a determinării lor de a respecta acest lucru.

Imamul Bukhari a relatat de la 'Abdullah ibn 'Umar că 'Umar a zis, referitor la ce s-a întâmplat după ce fiica lui, Hafsa, a rămas văduvă: „M-am întâlnit cu 'Usman ibn 'Affan și i-am oferit mâna Hafsei. Am zis: «Dacă vrei, o mărit pe Hafsa cu tine.» El a zis: «Mă voi gândi la acest lucru.» Au trecut câteva zile, apoi s-a întâlnit cu mine și a zis: «Nu vreau să mă însor chiar acum.» Apoi l-am întâlnit pe Abu Bakr As-Siddiq și am zis: «Dacă vrei, o mărit pe Hafsa bint 'Umar cu tine.» Abu Bakr a păstrat tăcerea și nu mi-a dat niciun răspuns; și am fost supărat mai mult pe el decât pe 'Usman. Au trecut câteva zile și apoi Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a venit să-i ceară mâna și eu mi-am dat permisiunea. Abu Bakr s-a întâlnit cu mine și a zis: «Te-ai supărat poate pe mine atunci când mi-ai oferit mâna Hafsei și eu nu am răspuns?» Am zis: «Da.» El a spus: «Nimic nu m-a împiedicat să îți răspund în afară de faptul că știam că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – vorbește de ea și nu puteam să dezvălui taina Trimisului lui Allah. Dacă el s-ar fi hotărât să nu se căsătorească cu ea, atunci m-aș fi căsătorit eu.»”

Această virtute a păstrării secretelor nu s-a limitat numai la bărbații primelor generații de musulmani, ci a inclus și femeile și copiii ale căror inimi au fost umplute de călăuzirea islamică. Vedem acest lucru în relatarea făcută de imamul Muslim de la Anas – Pacea fie asupra sa!

Acesta a zis: „Trimisul lui Allah a venit la mine în timp ce mă jucam cu alți băieți. M-a salutat, apoi m-a trimis cu un comision. Am ajuns târziu acasă la mama mea și când am ajuns, ea m-a întrebat: «Ce te-a reținut atât de mult?» Eu am zis: «Trimisul lui Allah m-a trimis cu un comision.» Ea m-a întrebat: «Ce comision?» Am zis: «Este secret.» Ea a spus: «Să nu dezvălui nimănu!

secretele Trimisului lui Allah.» Anas a zis: «Pe Allah, dacă aș fi spus cuiva, ție ți-aș fi spus, o, Thabit.»¹⁴⁸

Mama lui Anas a văzut că fiul ei era dornic să păstreze secretul pe care i-l încredințase Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și atunci a întărit această atitudine, spunându-i să nu îl dezvăluie nimănui. Și Anas nu a spus nimănui, nici chiar marelui *taabii* („urmaș”) Thabit al-Bunani. Ea nu și-a lăsat curiozitatea să o facă să își întrebe băiatul despre secretul pe care îl tănuia. Aceasta este adevărata educație și acesta este nivelul minunat la care s-au înălțat în egală măsură atât bărbații, cât și femeile și copiii.

Dezvăluirea secretelor reprezintă unul dintre cele mai necugetate obiceiuri pe care le poate avea un om, deoarece nu tot ceea ce este cunoscut trebuie discutat în această viață. Există anumite lucruri care cer discreție, demnitate și simț de onoare, treburi care trebuie ținute în secret, mai ales dacă se referă la viața conjugală. Nimeni nu povestește de aceste lucruri în afară de cel care are o fărâmbă de nebunie în el sau este instabil, ticălos și nesăbuit. Așadar cei care vorbesc prea mult sunt incluși printre cei răi; cu adevărat ei sunt cei mai răi dintre oameni în vederea lui Allah, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a explicat: „Cel mai rău dintre oameni în vederea lui Allah în Ziua Învierii va fi cel care a fost intim cu soția sa, apoi a plecat și le-a spus altora secretele ei.” [Muslim]

El nu discută numai cu o persoană, când de față este și o a treia persoană

Musulmanul care își înțelege religia este sensibil. El respectă sentimentele celorlalți și evită să îi rănească. Atunci când vorbește cu ei, el ține cont de bunele maniere și nu vorbește doar cu o

¹⁴⁸ Relatat de Muslim, o versiune puțin mai scurtă a fost relatată de Bukhari. Thabit este numele marele companion care a relatat acest *hadis* de la Anas (*taabii* - discipol, cel ce relatează de la un companion al Profetului). [autorul]

persoană, când de față mai este încă o a treia persoană. Aceasta este una dintre cele mai importante maniere pe care islamul le insuflă adeptilor săi, așa cum se afirmă în *hadis*-ul lui Ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! – în care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Dacă sunteți trei, doi nu trebuie să discute numai între ei, excluzându-l pe cel de-al treilea, până când nu li se alătură mai multe persoane, deoarece acest lucru îl va întrista pe acesta.” [convenit]

Musulmanul căruia cunoștințele temeinice pe care le are despre învățătura islamică i-au dăruit inteligență, sensibilitate și deprinderi frumoase evită șoaptele sau discuțiile numai cu o singură persoană, atunci când se află într-un grup format din nu mai mult de trei persoane. El este atent să nu rănească sentimentele celui de-al treilea, ca nu cumva acesta să se simtă exclus sau jignit. Dacă este neapărat nevoie ca două persoane să discute separat, atunci ele trebuie să îi ceară permisiunea celei de-a treia, să vorbească concis, apoi să se scuze în fața ei.

Companionii Profetului, ale căror vieți și deprinderi erau complet pătrunse de învățăturile islamice, nu au ignorat niciodată aceste lucruri sensibile în modul în care s-au purtat cu ceilalți. Acest lucru se reflectă în multe relatări care descriu respectul lor pentru sentimentele celorlalți.

Un exemplu în acest caz îl constituie relatarea imamului Malik în cartea „*Al-Muwatta*”, de la 'Abdullah ibn Dinnar, care a zis: „Împreună cu Ibn 'Umar eram în casa lui Khalid ibn 'Uqba, care se afla în piață, când a venit un bărbat ce dorea să vorbească între patru ochi cu Ibn 'Umar. Eu eram singura persoană de față și atunci Ibn 'Umar a chemat un alt om, astfel încât eram patru. Apoi ne-a spus (mie și nou venitului): «Duceți-vă puțin mai departe, pentru că l-am auzit pe Trimisul lui Allah spunând: „Doi nu trebuie să vorbească între ei, excluzându-l pe cel de-al treilea”.»”

Ibn 'Umar nu a dorit să îl asculte pe bărbatul care a venit să vorbească numai cu el, deoarece știa că era de față și o a treia persoană ale cărei sentimente puteau fi rănite dacă îi cerea numai

ei singure să se îndepărteze. El a așteptat să îl asculte pe cel care dorea să vorbească cu el între patru ochi până când a chemat și un al patrulea om, apoi le-a explicat tuturor că aceasta era „tradiția” Profetului și le-a repetat *hadis*-ul, amintindu-le musulmanilor că acesta este modul pe care ar trebui să îl abordeze atunci când se află în această situație, respectând sentimentele oamenilor și urmând „tradiția” (*sunna*) Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

El nu este trufaș sau mândru

Adevăratul musulman nu este trufaș. El nu îi privește de sus pe ceilalți, nu se gândește că este mai bun decât ei și nici nu se mândrește. Coranul, a cărui călăuzire a pătruns inima și sufletul musulmanului, îi avertizează pe cei ce se fălesc că dacă în această lume se vor purta plini de mândrie și înfumurare, atunci se vor număra printre cei învinși în Viața veșnică de după moarte, pe care Allah a refuzat-o celor ce se fălesc.

„Această Casă de Veci o facem Noi pentru aceia care nu voiesc fală pe pământ, nici stricăciune. Iar sfârșitul [bun] este al acelor care au frică.”

[Coran 28:83]

Coranul îi spune de asemenea că Allah nu îi iubește pe cei care sunt trufași și mândri:

„Nu te întoarce de la oameni și nu păși pe pământ cu semeție, căci Allah nu-l iubește pe cel trufaș și mândru!”

[Coran 31:18]

Hadis-urile acordă o atenție foarte mare stârpirii trufiei din inimile oamenilor, interzicând-o și avertizându-i pe cei trufași că sunt pe cale să piardă totul în Ziua de Apoi din cauza unui grăunte

de mândrie pe care Satana a strecurat-o în inimile lor. Acestora li se va refuza intrarea în Paradis, așa cum a zis Profetul: „Nu va intra în Paradis nimeni care are mândrie chiar și cât un grăunte de colb.” Un om a întrebat: „Dar dacă unui om îi place ca hainele și pantofii lui să arate bine?” El a zis: „Allah este Frumos și iubește frumusețea (adică dorința de a arăta bine nu înseamnă trufie sau mândrie). Trufia este negarea adevărului și disprețuirea oamenilor.” [Muslim]

Haritha ibn Wahb – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Să nu vă spun de locuitorii Iadului? Toți cei care sunt asprii, trufași, disprețuitori și mândri.»” [convenit]

În Ziua de Apoi există suficientă umilință pentru cei trufași, căci atunci Allah nu va privi la ei și nici nu îi va lăuda în Ziua Învierii, ca o dreaptă „recompensă” pentru comportamentul lor pe pământ. Aceasta este o umilință morală care, pentru sufletele sensibile, nu este mai puțin dureroasă decât pedeapsa fizică din Iad.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „În Ziua Învierii, Allah nu va privi la cei care din trufie își lasă veșmintele să târâie pământul.” [convenit]

„Există trei căroro Allah nu le va vorbi, nici cinsti, nici privi în Ziua Judecății și ei vor avea parte de grea osândă: un bătrân care săvârșește adulter, un rege care spune minciuni și un sărac care este trufaș.” [Muslim]

Mândria este una dintre atributele divine și făpturile umane neputincioase nu au niciun drept la ea. Cei care sunt trufași și mândri încalcă tărâmul Divinității, întrecându-se cu Preamăritul Creator pentru unul dintre atributele Sale divine, așa că ei merită osânda aspră la care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a referit: „Allah spune: «Măreață este mantia Mea și mândru este veșmântul Meu. Pe acela care se întrece cu Mine pentru acestea îl voi osândi.»” [Muslim]

Multe *hadis*-uri îi avertizează pe credincioși să nu fie cumva ispitiți de trufie în momente de slăbiciune umană. Profetul – Allah

să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a folosit diverse metode pentru a-i avertiza și astfel credincioșii evlavioși vor fi feriți de această îngrozitoare boală a trufiei. De pildă: „Cel care are o părere bună despre el sau pășește semeț îl va întâlni pe Allah atunci când El e mâniat pe el.”¹⁴⁹

El este smerit și modest

În afară de aceste *hadis*-uri care interzic mândria și îi avertizează pe cei trufași cu cea mai rea umilință și osândă, alte *hadis*-uri încurajează modestia și smerenia, amintindu-le celor care posedă aceste virtuți că atâta timp cât continuă să fie smeriți unul față de celălalt ca supunere față de poruncile lui Allah, Allah îi va înălța în statut.

De exemplu, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Nimeni nu este smerit pentru Allah fără ca Allah să îl înalțe în statut.” [Muslim]

„Allah mi-a spus că trebuie să fiți atât de smeriți unii față de alții încât nimeni nu trebuie să se fălească înaintea celuiilalt și nimeni nu trebuie să îl asuprească pe celălalt.” [Muslim]

Viața Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – reprezintă un exemplu viu de smerenie, blândețe și îngăduință. Ori de câte ori trecea pe lângă niște copii care se jucau, se oprea și îi saluta, glumind firesc cu ei. Statutul său înalt ca profet și conducător al comunității nu îl împiedica să se poarte firesc cu ceilalți.

Anas – Pacea fie asupra sa! – a spus că a trecut pe lângă un grup de copii și i-a salutat. El a adăugat: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – făcea așa.” [convenit]

Anas – Pacea fie asupra sa! – a oferit un alt exemplu care reflectă smerenia Profetului: el a relatat că una dintre sclavele din Medina obișnuia să îl ia de mână pe Profet și să îl conducă oriunde voia, până ce el rezolva treburile ei. [Bukhari]

¹⁴⁹ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

Tamim ibn Usaid a venit la Medina să întrebe despre regulile islamului. El era străin și nu a găsit nicio opreliște între el și Profet, primul om din statul islamic, care se găsea la amvon (*minbar*) și le ținea oamenilor o cuvântare. Tamim a înaintat să-i pună câteva întrebări și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a întâmpinat cu toată căldura și smerenia. Tamim spune povestea, așa cum a fost relatată de imamul Muslim: „Am venit la Profet în timp ce ținea o cuvântare. Am zis: «O, Trimis al lui Allah, un străin a venit să întrebe despre religia lui! Nu știe care e religia lui.» Profetul m-a salutat, și-a întrerupt cuvântarea și a venit la mine. l-a fost adus un scaun și el s-a așezat și a început să mă învețe din ceea ce Allah l-a învățat pe el. Apoi și-a reluat cuvântarea și a terminat ceea ce avea de spus.”

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să insuflă în inimile companionilor săi o atitudine de smerenie, bazată pe îngăduință, blândețe și o fire bună. El – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Dacă aș fi invitat la o masă modestă (făcută) dintr-un picior sau copită de oaie ori dacă mi s-ar oferi această mâncare în dar aș accepta.” [Bukhari]

Aceasta este modestia în cea mai pură formă a ei și acesta este cel mai înalt grad de noblețe umană!

El nu râde de nimeni

Bărbatul musulman a cărui personalitate a fost influențată de un simț de smerenie și împotrivire la trufie și aroganță nu râde de alte persoane, deoarece călăuzirea din Coran care i-a insuflat aceste virtuți îl apără ca nu cumva să râdă de oameni sau să îi disprețuiască:

„O, voi cei care credeți! Să nu râdă un neam de alt neam, care s-ar putea să fie mai bun decât el, nici muierile [să nu râdă] de alte muieri, care s-ar putea să fie mai bune decât ele! Nu vă ocărăți și nu vă batjocoriți cu porecle unii pe alții. Ce rău este

numele urât și rușinos, după credință! Iar cei care nu se căiesc, aceia sunt nelegiuți.”

[Coran 49:11]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a explicat că musulmanul care își disprețuiește fratele împlinește cu adevărat o nelegiuire: „Este îndeajuns de rău pentru un om să îl disprețuiască pe fratele său musulman.” [Muslim]

El îi respectă pe cei în vârstă și pe cei de seamă

Islamul îi îndeamnă pe musulmani să îi respecte pe oameni, să nu îi disprețuiască și să nu îi privească de sus, mai ales în situația în care aceștia sunt demni de tot respectul. Cu adevărat, respectul față de cei în vârstă, față de cei învățați și de cei de seamă este socotit a fi una dintre cele mai importante trăsături care îi conferă musulmanului identitate în societatea islamică. Cel căruia îi lipsește această calitate nu se bucură de calitatea de membru al acestei comunități și nu mai are cinstea de a aparține națiunii islamice, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a afirmat: „Nu aparține comunității mele cel care nu îi cinstește pe bătrânii noștri, cel care nu arată compasiune tinerilor noștri și respect învățaților noștri.”¹⁵⁰

Respectul arătat persoanelor în vârstă și cedarea locului acestora de către cei tineri indică nivelul de civilizație al unei societăți, înțelegerea pe care membrii ei o au despre normele morale, precum și nivelul lor înalt de bună creștere. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a fost dornic să întărească această înțelegere în inima musulmanilor, ca să consolideze structura societății islamice. Ca dovadă a preocupării pe care o avea pentru a reuși să obțină acest lucru, menționăm cuvintele pe care i le-a spus lui 'Abdul-Rahman ibn Sahl, care luase cuvântul, deși era cel mai tânăr membru al delegației care

¹⁵⁰ Relatat de Ahmad și Tabarani; cei care au transmis sunt *hasan*.

venise la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! El i-a spus: „Lasă pe cineva care e mai în vârstă decât tine să vorbească. Lasă pe cineva care e mai în vârstă decât tine să vorbească.” Atunci 'Abdul-Rahman a tăcut și cineva mai în vârstă a luat cuvântul. [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a mers chiar și mai departe în cinstirea celor în vârstă și a celor de seamă, făcând acest lucru o parte a slăvirii lui Allah. El a spus: „O parte a slăvirii lui Allah este cinstirea musulmanului încărunțit (adică în vârstă), a celui care a învățat Coranul pe de rost, fără a exagera sau a ignora învățăturile lui, și cinstirea conducătorului drept.”¹⁵¹

Această învățătură a dat roade în inimile primei generații de musulmani, dând naștere unor bărbați ce întrupau aceste învățături morale de seamă. Ei au reprezentat un strălucit exemplu în ceea ce privește respectul pe care îl aveau pentru cei în vârstă și pentru cei de seamă. Menționez în continuare exemplul dat de Abu Sa'id Samura ibn Jundab – Pacea fie asupra sa! – în care se spune: „Pe vremea Profetului, eram tânăr și am învățat foarte multe de la el. Singurul lucru care mă împiedică să iau cuvântul este faptul că sunt prezenți și oameni mai în vârstă.” [convenit]

Un alt exemplu care indică respectul față de cei în vârstă și față de cei de seamă, exemplu pe care fiecare musulman trebuie să îl urmeze, îl constituie povestea lui 'Abdullah ibn 'Umar, care a participat la o întrunire unde se aflau Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, Abu Bakr și 'Umar. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a pus o întrebare la care Ibn 'Umar știa răspunsul, însă a păstrat tăcerea din respect pentru Abu Bakr și 'Umar. Ibn 'Umar a spus: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Spuneți-mi numele unui copac care este precum musulmanul: are roade tot timpul cu îngăduința Domnului său și nu își umbrește niciodată frunzele?» M-am gândit că este curmalul, însă nu am vrut să vorbesc, pentru că Abu Bakr și 'Umar erau de față. Când ei nu au

¹⁵¹ Un *hasan hadis* relatat de Abu Dawud.

vorbit, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Este curmalul.» Când am rămas doar cu tatăl meu, am zis: «O, tată, m-am gândit eu că este curmalul!» El a zis: «Și ce te-a împiedicat să vorbești? Dacă ai fi vorbit, mi-ai fi fost mai drag decât cutare!» El a zis: «Nu m-a împiedicat decât faptul că mă aflam în prezența ta și a lui Abu Bakr și nu am zis nimic tocmai din acest motiv.» [Bukhari și Muslim]

Islamul le oferă oamenilor din orice societate locul care li se cuvine, potrivit învățăturilor Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Imamul Muslim menționează acest lucru la începutul cărții sale *Sahih*, în care spune: „S-a relatat că A’ișa – Pacea fie asupra sa! – a spus: «Trimisul lui Allah ne-a poruncit să le oferim oamenilor locurile care li se cuvin.»”

Să le oferim oamenilor locurile care li se cuvin se referă și la respectarea înzestrărilor și abilităților pe care aceștia le au și, din acest motiv, învățaților, celor ce au transmis Coranul, celor înțelepți și deosebiți li se acordă întâietate. Învățații se bucură de această poziție înaltă în societatea islamică atâta timp cât rămân credincioși legii (*șari’a*) lui Allah, grăiesc adevărul și apară islamul. Allah i-a așezat în această poziție înaltă atunci când a grăit:

“Oare sunt egali cei care știu cu aceia care nu știu?” Însă numai aceia care au minte, trag învățăminte.

[Coran 39:9]

Cei care transmit Coranul se bucură de asemenea de un statut înalt în comunitatea islamică, așa cum se spune într-un număr mare de *hadis*-uri autentice. Ei conduc oamenii în rugăciune și sunt îndreptățiți să aibă întâietate și să se bucure de respectul oamenilor: „Un grup de oameni trebuie să fie condus în rugăciune de cel care are știința cea mai mare în citirea Cărții lui Allah. Dacă sunt egali în cunoașterea Coranului, atunci cel care știe cel mai bine „tradiția” (*sunna*) trebuie să conducă. Dacă sunt egali și în știința pe care o au despre *sunna*, atunci cel care a migrat primul

trebuie să conducă. Dacă sunt egali și în ceea ce privește migrarea (*hijra*), atunci cel mai în vârstă trebuie să conducă. Niciun om nu trebuie să îl conducă pe altul în rugăciune în locul lui sau să stea în locul lui anume din casa sa decât dacă i se dă permisiunea să facă acest lucru.” [Muslim]

Am citat deja *hadis*-ul: „O parte a slăvirii lui Allah este cinstirea musulmanului încăruntit (adică în vârstă), a celui care a învățat Coranul pe de rost, fără a exagera sau a ignora învățăturile lui.”¹⁵² Când Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a început să îngroape martirii la Uhud, punând câte doi în fiecare mormânt, întreba: „Care dintre ei a memorat mai mult din Coran?” Dacă îi era indicat unul dintre ei, atunci el îl așeza pe acesta primul în mormânt. [Bukhari]

Un exemplu ce indică înțelepciunea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – atunci când îi așeza pe oameni la locul convenit e reprezentat de faptul că în momentul în care forma rândurile de rugăciune el îi așeza pe credincioși spunând: „Cei ce posedă înțelepciune și minte să se așeze în primul rând din spatele meu.” [Muslim]

Acesta este modul înțelept în care oamenii erau așezați în conformitate cu statutul lor. Faptul că cei înțelepți au fost chemați să stea în primul rând din spatele Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – arată că aceștia erau capabili să se ocupe de treburilor musulmanilor, fiecare după abilitățile și înzestrările personale.

Potrivit unei relatări făcute de Al-Hasan de la tatăl său, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să acorde întâietate celor ce se deosebeau prin nivelul lor de învățătură religioasă. El îi cinstea pe nobilii (învățații) fiecărui trib și îi numea „gubernatori” ai tribului respectiv.¹⁵³ Adunările lui erau pline de elita credincioșilor, așezați întotdeauna după nivelul lor

¹⁵² Un *hasan hadis* relatat de Abu Dawud.

¹⁵³ Cu alte cuvinte, atunci când un trib îmbrățișa islamul, el nu schimba structura de conducere.

de evlavie și după gradul în care aceștia îi respectau pe cei în vârstă, arătau compasiune față de cei tineri, acordau prioritate celor nevoiași și îi apărau pe străini.¹⁵⁴

Adevăratul musulman înțelege toate aceste lucruri și le aplică în modul în care se comportă cu ceilalți oameni, în special cu cei care sunt învățați, renumiți, nobili și evlavioși.

El umblă cu oameni ce au un caracter ales

Printre trăsăturile unui adevărat musulman se numără atât relația și prietenia apropiată pe care o are cu oamenii drept-credincioși, cât și faptul că le cere acestora să se roage pentru el. El nu găsește acest lucru dificil, indiferent cât de înalte sunt statutul și realizările lui, căci el ascultă de cuvintele lui Allah:

„Și fii răbdător împreună cu aceia care-L cheamă pe Domnul lor dimineța și seara, dorind Fața Sa! Și nu întoarce ochii tăi [pentru alții] de la ei, râvnind la podoaba vieții din această lume și nu te supune celuiia căruia i-am făcut inima nepăsătoare față de pomenirea Noastră, care urmează poftei sale și ale cărui fapte sunt în deșert.”

[Coran 18:28]

Faptul că un om se întâlnește cu drept-credincioșii are un efect bun asupra lui, înălțându-i nivelul de evlavie, îmbunătățindu-i vorbirea și comportamentul și sporindu-i înțelegerea religiei și iubirea adevărului, până ce el însuși devine unul dintre membrii acelui grup de drept-credincioși, așa cum a spus acest poet arab: „Cine umblă cu prieteni nobili, va fi socotit unul dintre ei. Să nu aveți alți prieteni în afară de aceștia.”

Moise – Pacea fie asupra sa! –, profetul lui Allah, l-a urmat pe robul drept-credincios, ca să poată învăța de la el, spunând

¹⁵⁴ A se vedea *Hayat al-Sahaba*, 1/21, 22, 23.

cu mult respect:

„...Pot eu să te urmez, astfel încât să mă înveți din ceea ce tu ai învățat, ca bună călăuzire?”

[Coran 18:66]

Robul drept-credincios al lui Allah i-a răspuns:

„...Dar tu nu vei putea să ai răbdare cu mine!”

[Coran 18:67]

Atunci Moise a zis, cu mult respect:

„...Dacă Allah voiește, mă vei afla tu răbdător și nu mă voi împotrivi nici uneia dintre poruncile tale!”

[Coran 18:69]

Adevăratul musulman nu se împrietenește decât cu cei mai buni dintre oameni, deoarece el înțelege, din învățăturile religiei lui, că oamenii sunt precum metalele, unele dintre ele sunt foarte prețioase, în timp ce altele sunt de proastă calitate: „Oamenii sunt metale ca aurul și argintul. Cei mai buni dintre ei în perioada de dinainte de islam vor fi cei mai buni dintre ei în islam, dacă înțeleg ei cu adevărat. Sufletele sunt precum niște recruți: dacă se recunosc unele pe altele, vor deveni prietene, și dacă nu se plac unele pe altele, vor urma căi separate.” [Muslim]

De asemenea, musulmanul știe din învățăturile religiei lui că prietenii sunt de două feluri: prietenul bun și prietenul rău. Prietenul bun este precum moscul: atunci când se află alături de el, este o atmosferă relaxantă, înmiresmată și plăcută. Prietenul rău este acesta: atunci când se află cu el, se simte o atmosferă tensionată, numai flăcări și fum.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a oferit cea mai bună explicație: “Asemănarea dintre o bună tovărășie și

o tovărășie periculoasă este ca și aceea dintre proprietarul de mosc și acela care suflă în foale (fierar); cel ce deține mosc ți-l poate oferi fără plată, sau poți să-l cumperi de la el, sau poți să-i miroși mireasma plăcută, iar în ceea ce-l privește pe cel ce suflă în foale, el poate să-ți pârlească veșmintele, ori să te nevoiască să simți mirosul respingător al foalelor.” [convenit]

Din acest motiv, companionii Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuiau să se îndemne unii pe alții să viziteze oameni buni, care să le reamintească de Allah, să le umple inima cu teamă de Allah, cu învățături religioase și respect.

Anas – Pacea fie asupra sa! – a relatat următorul incident: „Abu Bakr – Pacea fie asupra sa! – i-a zis lui 'Umar, după moartea Profetului: «Să mergem s-o vizităm pe Umm Aiman¹⁵⁵, așa cum obișnuia și Profetul!» Când au ajuns, ea a început să plângă. Ei au întrebat-o: «Care este motivul lacrimilor tale? Ceea ce e (în Lumea de Apoi) rezervat Trimisului lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască – este mult mai bun decât aici (în această viață pământească)!» Ea a spus: «Plâng, nu pentru că nu aș ști că tot ce este rezervat Trimisului lui Allah (în Lumea de Apoi) este mai bun (decât în această viață), ci plâng căci Revelația venită din Ceruri a încetat.» Atunci amândoi au izbucnit în lacrimi și au început să plângă împreună cu ea.” [Muslim]

În astfel de întâlniri, pe care îngerii le înconjoară și Allah le umbrește cu Mila Sa, credința unui om se întărește, inima lui se curăță și sufletul se purifică, astfel încât orice lucru pe care îl împlinește va fi bine pentru el, pentru familia lui și pentru societatea în care trăiește. Acesta este lucrul pe care islamul dorește să îl atingă prin învățăturile sale atât la nivel individual, cât și colectiv.

¹⁵⁵ Umm Aiman era doica Profetului, în vremea copilăriei. Atunci când a crescut, i-a dăruit libertate și a căsătorit-o cu Zaid ibn Haritha. El o cinstea, se purta cu ea cu blândețe și respect și spunea: „Umm Aiman este mama mea.”

El se străduiește să obțină foloase pentru oameni și încearcă să-i apere de ceea ce e rău

Musulmanul care a primit o puternică educație islamică este foarte preocupat de bunăstarea oamenilor din comunitatea lui și de ocrotirea lor împotriva răului. Datorită faptului că a fost crescut în principiile adevărului, bunătății și virtuții, el a devenit un element pozitiv și constructiv și nu suportă să vadă că se irosește vreo șansă de a face bine, fără să se străduiască mai mult în acest sens.

„...și faceți bine! Poate că voi veți izbândi!”

[Coran 22:77]

El se grăbește să facă bine, încrezător în știința că Allah îl va răsplăti pentru fiecare pas pe care îl face în încercarea de a împlini lucruri bune: „În fiecare zi în care soarele răsare, aplanarea unui conflict dintre doi oameni este milostenie, să ajuți un om să se urce pe animalul lui sau să își încarce marfa pe el este milostenie, o vorbă bună este milostenie și îndepărtarea unui lucru dăunător de pe drum este milostenie.” [convenit]

Cât de minunată este această îmbinare a faptelor bune pe care musulmanul le împlinește atât în viața lui socială, cât și când merge la moschee să se roage. De aceea, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a confirmat în acest *hadis* că această religie a venit să modeleze toate treburile omului în această lume și în cea ce va să vină: nu există nicio deosebire între treburile religioase și cele străvechi sau între viața socială și cea spirituală. Din punct de vedere islamic, toate faptele omului sunt acte de slăvire, atâta timp cât are întotdeauna intenția de a le împlini numai pentru Allah și pentru a câștiga mulțumirea Sa.

Porțile spre faptele bune sunt deschise pentru adevăratul musulman și el poate să intre oricând dorește, căutând mila nemăsurată a lui Allah și sperând să câștige răsplata Sa bogată.

Jabir – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „O faptă bună este milostenie.” [Bukhari]

Abu Huraira a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „O vorbă bună este milostenie.” [Bukhari]

Îndurarea lui Allah se revarsă asupra celui ce Îi este supus și sincer în intenția lui de a-l aduce mulțumire. Drept rezultat, el va fi răsplătit dacă împlinește câteva fapte bune sau chiar dacă nu împlinește niciuna, cu condiția să se stăpânească să săvârșească fapte rele.

Abu Musa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Fiecare musulman trebuie să ofere milostenie.» Cineva a întrebat: «Dar dacă nu are nimic de oferit ca milostenie?» El a spus: «Să muncească cu propriile mâini și să aibă foloase și să facă milostenie (din ceea ce a câștigat).» Cineva a zis: «Și dacă nu face asta?» El a spus: «Să ajute pe cineva care se află într-o situație grea.» Cineva a zis: «Și dacă nu face asta?» El a spus: «Să îndemne ceea ce este bine.» Cineva a zis: «Și dacă nu face asta?» El a spus: «Să se abțină de la ceea ce este rău și acesta va fi un act de milostenie.» [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și-a început relatarea cu aceste cuvinte: „Fiecare musulman trebuie să ofere milostenie” și apoi a continuat să enumere diferite fapte bune prin intermediul cărora musulmanul poate obține răsplată pentru milosteniile făcute. Milostenia este o datorie pentru fiecare musulman, ceea ce înseamnă că el trebuie să înfăptuiască fapte care sunt constructive pentru comunitatea în care trăiește. Dacă nu poate să facă acest lucru sau dacă nu face acest lucru fără niciun motiv anume, atunci poate cel puțin să fie chibzuit la vorbă și să se abțină de la ceea ce este rău; și în acest lucru este de asemenea răsplată. Musulman este „cel în a cărui limbă și mână musulmanii se află în siguranță.” [Bukhari]

Cu adevărat, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a considerat că în societatea islamică cel mai bun

dintre musulmani era cel de la care se așteptau fapte bune și de ale cărui răutăți musulmani se aflau în siguranță. Așa cum a relatat imamul Ahmad, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a ridicat înaintea unor oameni care ședea și a zis: „Să vă spun despre cel mai bun dintre voi și despre cel mai rău dintre voi?” Oamenii păstrau tăcerea și el a repetat de trei ori, apoi un om a zis: „Da, o, Trimis al lui Allah.” El a spus: „Cel mai bun dintre voi este cel de la care oamenii așteaptă să vadă fapte bune și de ale cărui răutăți oamenii se află în siguranță, iar cel mai rău dintre voi este cel de la care oamenii așteaptă fapte bune, dar de ale cărui răutăți ei nu se află în siguranță.”

Musulmanul nu aduce decât lucruri bune în societate. Dacă nu face acest lucru, atunci cel puțin se stăpânește să săvârșească rele și să le provoace celorlalți rău. Adevăratul musulman este acela care împlinește continuu fapte bune și care nu face niciodată nimic rău, deoarece păstrează întotdeauna în minte cuvintele Profetului: „Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat până nu iubește pentru fratele lui ceea ce iubește și pentru el.” [convenit]

Faptul că musulmanul iubește pentru fratele său ceea ce iubește și pentru sine înseamnă că el este preocupat atât de bunăstarea lui, cât și protejarea lui împotriva răului. Mai înseamnă de asemenea și altceva, lucru care îl deosebește pe individul din societatea islamică, și anume dăruire și perseverență în ajutorarea fratelui său musulman, așa cum se îndeamnă în cuvintele Profetului: „Allah va continua să îl ajute pe robul Său atâta timp cât robul Său continuă să își ajute fratele.”¹⁵⁶

„Un musulman este fratele unui alt musulman: el nu îl asuprește și nici nu îl părăsește atunci când este asuprit. Pe acela care îl ajută pe fratele său, Allah îl va ajuta, pe acela care îl ușurează pe fratele său de unele necazuri, Allah îl va ușura de unele necazuri în Ziua Învierii, acela care tănuiește greșelile unui musulman, Allah îi va tănui greșelile în Ziua Învierii.” [convenit]

„Pe acela care îl ușurează pe un credincios de unele necazuri

¹⁵⁶ Relatat de Tabarani; cei care au transmis sunt *thiqat*.

în această viață Allah îl va ușura de unele necazuri în Ziua Învierii, iar acela care vine în ajutorul celui ce trece prin greutăți Allah îi va veni în ajutor în această lume și în cea ce va să vină.” [Muslim]

Încurajarea acestui spirit de cooperare în societatea islamică a fost atât de importantă încât Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a considerat că ajutarea fratelui este un lucru mai bun decât rămânerea în izolare (*i'tikaf*) pentru o perioadă îndelungată, așa cum se spune în *hadis*-ul relatat de Ibn 'Abbas – Pacea fie asupra sa! – de la Profet: „Pentru acela care sare în ajutor fratelui său este mai bine decât să rămână izolat vreme de zece ani și pentru acela care își petrece o întreagă zi în izolare căutând mulțumirea lui Allah, Allah va așeza între el și Foc trei șanțuri și între acestea este o distanță mai mare decât între Est și Vest.”¹⁵⁷

Dorința de a nu îi ajuta pe oameni, chiar dacă există această posibilitate, aduce după sine amenințarea cu pierderea binecuvântărilor de care omul se poate bucura, așa cum se spune într-un alt *hadis* de Ibn 'Abbas în care se menționează că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Allah nu binecuvântează niciodată un rob cu bogăție nemăsurată, căci poate în atenția lui sunt aduse unele nevoi ale oamenilor și el nu va fi dispus să-i ajute, și atunci acea binecuvântare este în pericolul de-a fi pierdută.”¹⁵⁸

Una dintre cele mai clare imagini în acest sens este zugrăvită într-o relatare autentică (*sahih hadis*) în care se spune că un om s-a bucurat de desfătările Paradisului deoarece a îndepărtat din drum un copac care le făcea rău musulmanilor care treceau pe acolo. Vedem acest lucru în *hadis*-ul: „Am văzut un om care se bucura de desfătările Paradisului pentru că a îndepărtat un pom care dăuna musulmanilor.” [Muslim]

Musulmanul adevărat trebuie să îi apere pe frații săi musulmani de tot ceea ce e rău. Ceea ce îi apără pe musulmani

¹⁵⁷ Relatat de Tabarani în *Al-Awsat*, cei care au transmis sunt *jayyid*.

¹⁵⁸ Relatat de Tabarani în *Al-Awsat*, cei care au transmis sunt *jayyid*.

de rău este asemănător cu ceea ce le aduce lor foloase: în ambele situații, bunăstarea lor este păstrată și ambele fapte vor avea parte atât de răsplată, cât și de mila și mulțumirea lui Allah. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a îndemnat pe musulmani să le împlinească pe amândouă: să facă bine și să îi apere de rău. Această îmbinare va fi de un real folos pentru comunitate și va întări legăturile de iubire și prietenie.

Printre învățăturile care îi îndeamnă pe musulmani să îi apere pe ceilalți de ceea ce e rău se numără *hadis*-ul relatat de Abu Barza, care a zis: „Eu am spus: «O, Trimis al lui Allah, învăță-mă un lucru care să-mi fie de folos.» El a zis: «Îndepărtează orice lucru dăunător din calea musulmanilor.»” [Muslim]

Potrivit unei alte relatări, Abu Barza a zis: „O, Trimis al lui Allah, vorbește-mi despre o faptă care mă va admite în Paradis.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Îndepărtează orice lucru dăunător din cale.” [Muslim, Ahmad și Ibn Majah]

Cât de dezvoltată este societatea civilă pe care a clădit-o islamul! În fiecare membru al acestei societăți islamul a infiltrat ideea că faptele bune care îl vor apropia pe om de Allah și îl vor admite în Paradis includ și îndepărtarea lucrurilor dăunătoare din calea oamenilor! Societatea musulmană în care există aceste învățături sublime este fără îndoială una dintre cele mai civile societăți de pe pământ și va fi de neînchipuit ca vreo persoană din această societate să arunce resturi și gunoaie pe străzi, așa cum fac în ziua de azi atâția oameni, încât autoritățile sunt obligate să emită tot felul de legi pentru a-i pedepsi.

Cât de mare este diferența dintre societatea călăuzită de islam, ai cărei membrii se grăbesc să îndepărteze orice lucru dăunător din cale, ca supunere față de porunca lui Allah și în speranța unui răsplăți de la El, și societatea care s-a abătut de la călăuzirea lui Allah, iar membrilor ei nu le pasă unde aterizează gunoiul lor, atunci când îl aruncă de la balcoane, de la ferestre și de pe acoperișuri.

Lumea civilizată occidentală a reușit să exceleze în astfel de probleme de organizare, prin faptul că a făcut ca indivizii să fie obișnuiți să respecte sistemul și să îl urmeze cu strictețe. Însă acest nivel înalt de organizare socială nu se ridică la înălțimea adevăratului ideal islamic dintr-un motiv întemeiat: musulmanul care a primit o educație islamică este chiar și mai strict și mai sincer în respectarea acestui sistem, deoarece el crede că încălcarea acestor limite reprezintă un act de necredință față de Allah, Cel care îl va pedepsi în ziua: „...în care nu vor folosi nici avere, nici copii, / Afară de acela care vine la Allah cu inima curată!” [Coran 26:88,89] Mai mult decât atât, cei din Occident nu văd nimic rău atunci când depășesc limitele impuse de sistem.

El încearcă să îi împace pe musulmani

Preocuparea pentru bunăstarea musulmanilor înseamnă și încercarea de a-i împăca atunci când între ei izbucnește vreun conflict. Scrierile care se referă la împăcarea între musulmani sunt prea multe pentru a fi citate aici, așadar vor menționa numai câteva exemple:

„Și dacă două cete de dreptcredincioși se ceartă între ele, voi împăcați-le! Dacă una dintre ele este nedreaptă cu cealaltă, atunci luptați împotriva celei care este nedreaptă până ce ea se întoarce la porunca lui Allah, iar când se întoarce, atunci împăcați-le pe ele cu dreptate și fiți nepărtinitori, fiindcă Allah îi iubește pe cei drepti.”
[Coran 49:9]

Aceasta este porunca divină: să se împace două părți care se ceartă, chiar dacă acest lucru înseamnă să se lupte împotriva acelei părți care continuă să greșească, până când pacea și frăția domnesc din nou în societatea musulmană:

„Dreptcredincioșii sunt frați. Deci împăcați-i pe cei doi frați ai

voștri și fiți cu frică de Allah! Poate că veți afla îndurare!”

[Coran 49:10]

Profetul însuși – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – încerca să împace două părți care se certau, indiferent de cât de ocupat era cu dificila responsabilitate de a-i chema pe oameni la islam (*da'ua*), tocmai pentru a le arăta musulmanilor că au obligația de a-i împăca pe frații lor. Abu'l-'Abbas Sahl ibn Sa'd al-Sa'idi – Pacea fie asupra sa! – relatează, într-un *hadis* a cărei autenticitate este convenită, că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a auzit că existau niște conflicte între membrii neamului 'Amr ibn 'Awf și atunci a mers cu alți oameni pentru a încerca să găsească o soluție, înainte de a intra timpul de rugăciune.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era foarte preocupat ca frăția să domnească în societatea musulmană și ca viețile musulmanilor să fie pătrunse de armonie, puritate și înțelegere reciprocă. El nu a încetat niciodată să îi încurajeze, prin cuvintele și faptele sale, să împlinească lucruri bune, să fie blânzi și îngăduitori. A acordat o atenție foarte mare acestui aspect important al educației islamice, până când mânia, conflictele și încăpățânarea au lăsat loc mulțumirii, purității și îngăduinței. Un exemplu în acest sens este dat de A'īṣa – Pacea fie asupra sa! „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a auzit voci ridicate dincolo de ușă, una dintre ele îi cerea celeilalte să îi ierte o parte din datorie și să fie îngăduitoare cu ceea ce mai rămăsese (de plătit), însă cealaltă spunea: «Pe Allah, nu voi face niciodată acest lucru!» Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a ieșit și a zis: «Unde e cel care jură pe Allah că nu va înfăptui niciodată o faptă bună?» Omul a simțit o rușine adâncă atunci când a auzit vocea Trimisului lui Allah muștrându-l, așa că a renunțat la pretinderea sa, spunând: «Eu am fost, o, Trimis al lui Allah, însă el poate să aibă tot ce dorește.»” [convenit]

Pentru a aduce împăcarea între oameni, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să permită să se spună multe dintre lucrurile pe care oamenii tind să le adauge în speranța de a le aduce pe cele două părți certate la un loc și de a le împlânzi inimile împietrite. Aceste vorbe nu sunt considerate a se încadra în tipul de minciuni care sunt interzise, iar cel ce le spune nu este văzut ca un mincinos sau păcătos. Vedem acest lucru în *hadis*-ul lui Umm Kalthum bint Uqba ibn Abi Mu'ait – Pacea fie asupra sa! –, care a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Nu este mincinos acela care încearcă să aducă împăcarea între oameni prin vorbe bune sau lucruri bune.»” Potrivit unei alte relatări de Muslim, ea a adăugat: „Nu l-am auzit îngăduind nimic din ceea ce oamenii ar putea să spună decât în trei cazuri.” Ea s-a referit la: lupta pentru cauza lui Allah, împăcarea între oameni și pentru a-i mulțumi pe soți sau pe soții.

El îi cheamă pe oameni la adevăr

Adevăratul musulman este întotdeauna neobosit și trăiește pentru chemarea sa (*da'ua* – chemarea oamenilor la islam). El nu așteaptă împrejurări sau evenimente care să îl motiveze să facă bine, ci are inițiativa de a-i chema pe oameni la adevărul islamic, căutând așadar marea răsplată pe care Allah a promis-o celor ce îi cheamă din suflet pe oameni la adevăr, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a spus lui 'Ali – Pacea fie asupra sa! „Pe Allah, dacă Allah ar călăuzi chiar și numai un bărbat prin intermediul tău ar fi mai bine pentru tine decât zece cămile roșii.” [convenit]

O vorbă bună pe care cel care îi cheamă pe oameni la islam o spune celui care este rătăcit și nu cunoaște calea cea dreaptă, reușind prin ea să sădească în inima lui sămânța călăuzirii, se va întoarce la el cu o răsplată care valorează mai mult decât zece cămile roșii, care reprezentau averea cea mai prețioasă și mai

căutată a arabilor acelei vremi. În plus, îi va aduce și o răsplată asemănătoare cu a acelor ce sunt îndrumați de el, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Cel care îi cheamă pe oameni la adevăr va avea o răsplată asemănătoare cu cea a acelor care îl urmează, fără să micșoreze câtuși de puțin răsplata lor.” [Muslim]

Nu este de mirare că aceia care cheamă la islam sunt invidiați pentru răbdarea și munca folositoare pe care o împlinesc pentru Allah, cheltuind bani și timp pentru a-i chema pe cei care sunt rătăciți și abătuți de la adevărata cale. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a referit la acest gen propice de invidie: „Să nu vă doriți să fiți ca nimeni, în afară de două situații: un om căruia Allah i-a dăruit avere și pe care el o cheltuiește cu mărinimie în sprijinul adevărului și un om căruia Allah i-a dăruit înțelepciune și el acționează potrivit acesteia și îi învață și pe alții.” [convenit]

Atunci când îi cheamă pe alții la Allah, musulmanul nu consideră neînsemnată niciuna dintre cunoștințele sale. Este de ajuns pentru el să transmită orice lucru pe care l-a învățat despre adevăr, chiar dacă este chiar și numai un verset din Cartea lui Allah. Așa obișnuia Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – să le spună companionilor lui să facă: „Transmiteți (știința) de la mine, chiar dacă este chiar și numai un verset...” [Bukhari]

A spus așa, deoarece călăuzirea unui om poate să depindă chiar și numai de un cuvânt din acel verset, un cuvânt care îi ajunge la inimă și îi aprinde scânteia credinței, astfel încât viața și inima lui să fie iluminate de lumina călăuzirii și să devină un alt om.

Adevăratul musulman este altruist prin firea lui, iubind pentru fratele lui ceea ce iubește și pentru sine și preocupându-se întotdeauna de bunăstarea musulmanilor. În acest fel el arată îndrumare față de Allah, de Trimisul Său, de conducătorii musulmani și de oamenii obișnuiți, așa cum s-a menționat mai înainte. Așadar, nu se preocupă numai de îndrumarea lui și a familiei lui, ci încearcă de asemenea să răspândească mesajul printre toți oamenii. El nu dorește Paradisul numai pentru el și

familia lui, ci de asemenea și pentru întreaga omenire, și din acest motiv el îi cheamă întotdeauna pe oameni spre ceea ce îi va conduce pe ei spre Paradis și îi va ține departe de Focul Iadului. Aceasta este atitudinea celui ce cheamă oamenii la islam, lucru care îl deosebește de oamenii obișnuiți. Este o atitudine nobilă și sublimă care merită lauda și aprecierea Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în ruga sa: „Allah să-i lumineze chipul celui care aude un lucru de la noi și îl transmite așa cum îl aude, căci poate cel căruia i-l transmite îl va înțelege mai bine decât cel care l-a transmis.”¹⁵⁹

Societatea islamică este una în care există solidaritate și în care responsabilitatea stăpânește inimile membrilor ei în sensul cel mai adânc. Dacă musulmanii ar fi înțeleși cu adevărat responsabilitatea pe care o au față de Allah și dacă fiecare individ și-ar fi îndeplinit propria responsabilitate în societatea lui, atunci musulmanii nu s-ar fi abătut niciodată atât de mult de la călăuzirea islamului, așa cum este situația în prezent.

Pornind de aici, islamul îl avertizează aspru pe cel care are mijloacele de a chema la islam, dar nu reușește să facă acest lucru și tănuiește știința pe care i-a dăruit-o Allah, transformând-o într-un mijloc de a obține o promovare sau unele câștiguri lumești trecătoare: „Cel care umblă după știința care ar trebui să fie numai pentru Allah, însă o caută doar pentru unele câștiguri lumești, nu va simți niciodată nici măcar mireasma Paradisului în Ziua Învierii.”¹⁶⁰

„Cel căruia i s-a cerut învățătură și el a ascuns-o va fi înfrânat cu frâie de foc în Ziua Învierii.”¹⁶¹

¹⁵⁹ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

¹⁶⁰ Relatat de Abu Dawud cu un *hasan isnad*.

¹⁶¹ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi, care au spus că este *hasan hadis*.

El îndeamnă la ceea ce este bine și interzice ceea ce este rău

Una dintre cerințele chemării la Allah este îndemnarea a ceea ce este bine și interzicerea a ceea ce este rău (*al-amr bil-ma'ruf ual-nahi 'an al-munkar*), lucru pe care musulmanul îl face cu atenție, prudență și înțelepciune. Astfel el se împotrivesc răului și încearcă să-l dezlădăcineze cu propria mână (adică luând măsuri fizice), dacă poate să facă acest lucru, asigurându-se că nu va aduce prin aceasta încercări mai grave. Dacă nu poate să facă astfel, atunci el își ridică glasul împotriva acestui lucru și explică ceea ce este bine; iar dacă nu poate să facă nici acest lucru, atunci îl denunță în inima lui și se pregătește să îl stârpească.

Așa spun învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Cel care vede o faptă rea să o îndrepte cu mâna lui și dacă nu poate, atunci cu vorba, și dacă nu poate, atunci cu inima – și aceasta este cea mai slabă credință.” [Muslim]

Când musulmanul îndeamnă la ceea ce este bine și interzice ceea ce este rău, el îi îndrumă cu adevărat pe musulmani, căci religia este îndrumare. Dacă aceasta este situația, atunci el nu are altă opțiune decât să îndemne ceea ce este bine și să interzică ceea ce este rău, pentru a împlini definiția „îndrumării”, așa cum a afirmat Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Religia este îndrumare.” Noi am întrebat: „Față de cine?” El a zis: „Față de Allah, de Cartea Sa, de Trimișii Săi și față de conducătorii musulmani și de oamenii obișnuiți.” [Muslim]

Această îndrumare, această îndemnare a ceea ce este bine și interzicere a ceea ce este rău, îl duce pe adevăratul musulman să spună adevărul deschis în fața asupritorului. Dacă această comunitate trebuie să supraviețuiască cu demnitate, mândrie și onoare, atunci ea depinde de existența unor oameni bravi, liberi, care nu se tem să se împotrivesc asupririlor. Dacă în comunitate nu există astfel de oameni, atunci aceasta este blestemată, potrivit cuvintelor Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

„Când o să vedeți comunitatea mea temându-se să înfrunte un opresor și să spună: «Ești opresor!», atunci ea e pierdută.”¹⁶²

Multe *hadis*-uri caută să îl facă pe musulman să împlinească fapte eroice în împotrivirea falsității, asigurându-l că acest gen de eroism nu îi va diminua norocul (*rizq*) și nici nu îi va scurta viața: „Teama nu ar trebui să vă împiedice pe niciunul dintre voi să grațiți adevărul atunci când îl vedeți sau să subliniați importanța lui. Acest lucru nu va grăbi timpul hotărât al morții și nici nu va micșora norocul.”¹⁶³

„Un om s-a ridicat în timp ce Profetul se afla la *minbar* (amvon) și a întrebat: «O, Trimis al lui Allah, care sunt cei mai buni dintre oameni?» El a zis: «Cei mai buni dintre oameni sunt cei care știu cele mai multe versete din Coran, cei care sunt cei mai evlavioși, cei care îndeamnă numai ceea ce este îngăduit și interzic ceea ce este necuvenit și cei care sunt cei mai respectuoși față de rudele lor.»”¹⁶⁴

Principiul de a îndemna ceea ce este bine și a interzice ceea ce este rău, principiu de bază pe care a fost întemeiată societatea islamică, a insuflat curaj în inimile musulmanilor, pentru ca ei să ia atitudine împotriva falsității și să vină în ajutorul celor asupriți. Învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – au întărit această atitudine nobilă, eroică, care apără adevărul și îi condamnă pe acei lași care au păstrat tăcerea: „Pe acela care îl părăsește pe musulman în clipa în care onoarea lui este atinsă și integritatea lui este încălcată Allah îl va părăsi în clipa în care el are nevoie de ajutorul Său. Și acela care sare în ajutorul unui musulman în clipa în care onoarea lui este atinsă și integritatea lui este încălcată Allah îi va veni în ajutor în clipa în care el are nevoie de ajutorul Său.”¹⁶⁵

Adevăratul musulman este un om cu o misiune. El nu păstrează tăcerea în ceea ce privește falsitatea și spune

¹⁶² Relatat de Ahmad, cei care au transmis sunt *rijal al-sahih*.

¹⁶³ Relatat de Tirmizi, care a spus că este *hasan sahih hadis*.

¹⁶⁴ Relatat de Ahmad și Tabarani; cei care i-au transmis lui Ahmad sunt *thiqat*.

¹⁶⁵ Relatat de Ahmad și Abu Dawud cu un *hasan isnad*.

întotdeauna adevărul. El nu este mulțumit să lase asupririle sau răutățile să se răspândească în societate ori să lase răul să domnească în comunitatea sa. El încearcă întotdeauna să se împotrivescă răului sau să prevină pedeapsa lui Allah care poate să cadă asupra acelor lași care păstrează tăcerea și nu fac nimic, așa cum a relatat Abu Bakr Al-Siddiq de la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Când Abu Bakr – Pacea fie asupra sa! – a devenit calif, el s-a urcat la amvon (*minbar*), l-a slăvit pe Allah, apoi a zis: „O, oameni, recitați versetul...

„O, voi cei care credeți! Fiți cu grijă față de sufletele voastre și nu vă vor dăuna cei răătăciți, dacă sunteți pe calea cea bună! La Allah este întoarcerea voastră a tuturor și El vă va vesti despre ceea ce ați împlinit.”

[Coran 5:105]

...și îl interpretați greșit. Cu adevărat l-am auzit pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: „Acei oameni care văd un lucru rău și nu se împotrivesc sau nu încearcă să îl schimbe vor fi curând pedepsiți de Allah.”¹⁶⁶

Musulmanul care este cinstit în islam, a cărui credință este puternică și a cărui minte este deschisă spre călăuzirea islamică este întotdeauna neobosit în transmiterea lucrurilor bune, poruncind ceea ce este permis și interzicând ceea ce este oprit, îndrumând și îndreptând situațiile desfrânate. El nu acceptă minciuna, nepăsarea, șovăiala, nu acceptă niciodată vreun compromis sau vreo abatere în ceea ce privește religia și obiceiurile islamice. Religia și credința sunt lucruri serioase, nu este permis să se păstreze tăcerea în legătură cu vreo abatere sau vreo greșeală în problemele religioase, căci astfel vom sfârși ca evreii, care au avut parte de mânia lui Allah atunci când au șovăit și au devenit nepăsători față de religia lor: „Dintre oamenii care au venit înaintea voastră, fiii lui Israel, dacă vreunul făcea un lucru rău,

¹⁶⁶ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi, care a spus că este *hasan sahih*.

unul dintre ei îl învinuia, ca să poată spune că și-a făcut datoria, însă a doua zi ședea și mânca cu el, ca și cum acesta n-ar fi făcut nimic rău cu o zi înainte. Când Allah a văzut această purtare, i-a întors unii împotriva altora și i-a blestemat prin graiul profetului David și a profetului Iisus, fiul Mariei, pentru că nu au ascultat și au continuat să se răzvrătească [vezi Coran 5:78]. Pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu, trebuie să porunciți ceea ce e îngăduit și să interziceți ceea ce e necuvenit; și trebuie să opriți mâna răufăcătorului și să-l îndemnați să adere la adevăr, altfel Allah vă va întoarce unii împotriva celorlalți și vă va blestema, așa cum i-a blestemat pe ei.”¹⁶⁷

El este înțelept și elocvent în chemarea sa la islam

Cel care cheamă la Allah este elocvent în chemarea sa, înțelept în modul în care îi cheamă pe oameni la adevăr și blând în modul în care îi învață regulile islamului. În toate acestea, el urmează cuvintele lui Allah:

„Cheamă la calea Domnului tău cu înțelepciune și bună îndemnare și discută cu ei cum e mai frumos!...”

[Coran 16:125]

Una dintre cele mai importante calități ale acelor care îi cheamă pe alții la Allah este aceea că ar trebui să știe cum să ajungă la inimile oamenilor și să îi facă să îndrăgească credința, fără să spună nimic din ceea ce ar putea să îi alunge, să îi jignească sau să îi rănească. Așadar, cel care cheamă la islam nu își împărtășește știința dintr-o singură dată, ci mai degrabă el își dezvăluie știința în etape, evită să își copleșească publicul sau să îl plictisească. Așa obișnuia să facă Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în predicile sale, așa cum marele companion 'Abdullah ibn Mas'ud – Pacea fie asupra sa! – ne spune.

¹⁶⁷ Relatat de Tabarani; cei care au transmis sunt *rijal al-sahih*.

Obişnuia să le predice oamenilor câte puțin, în fiecare joi. Un om i-a spus: „Mi-aş dori să ne înveţi în fiecare zi.” El a spus: „Ce mă împiedică să fac acest lucru este că nu doresc să vă plictisesc. Îmi arăt respectul față de voi alegând un timp potrivit pentru a vă învăța, așa cum obișnuia să facă Profetul cu noi, de teamă să nu ne plictisească.” [convenit]

Una dintre metodele eficiente pe care le folosea Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în chemarea la islam era să nu își prelungească prea mult predica, mai ales când se adresa unei mulțimi în care se găseau și oameni bătrâni și bolnavi. Scurtarea predicii indică nivelul de înțelegere pe care îl are cel care predică atât în ceea ce privește mesajul său, cât și psihologia publicului său. Aceasta este învățătura Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască – despre care ne-a vorbit 'Ammar ibn Yasir – Pacea fie asupra sa! „L-am auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Prelungirea rugăciunii și scurtarea predicii este un semn al înțelegerii omului, așadar prelungiți rugăciunea și scurtați predica.»” [Muslim]

Una dintre metodele propovăduitorului (cel ce cheamă la islam) înțelept, inteligent, este să fie blând cu oamenii pe care îi cheamă, să aibă răbdare față de ignoranța lor, de greșelile lor, de întrebările lor supărătoare și față de încetineala lor de înțelegere. Aceasta era metoda celui mai înalt propovăduitor, Pecetea profeților – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, care obișnuia să își deschidă sufletul în fața acelor care puneau întrebări și era întotdeauna blând în răspunsurile pe care le oferea. El se apropia de ei cu o atitudine iubitoare și o dorință sinceră de a-i îndruma, de a-i îndrepta și de a-i învăța, astfel încât continua să le explice un lucru până când ei înțelegeau și plecau mulțumiți de lecția pe care o învățaseră.

Un exemplu al acestui mod blând de abordare îl constituie relatarea companionului Mu'auia ibn Al-Hakam Al-Salami – Pacea fie asupra sa! –, care a spus: „În timp ce mă rugam alături de

Profet, unul dintre bărbații prezenți a strănutat și eu am zis: «*Ierhamuk Allah!* [Allah să fie milostiv cu tine!]]» Oamenii s-au uitat la mine și eu am zis: «Să mă piardă maica mea! De ce vă holbați așa la mine?» Au început să își lovească cu mâinile coapsele și când mi-am dat seama că îmi spuneau să tac, am tăcut. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a terminat rugăciunea și nu am văzut niciodată un învățător mai bun decât el, nici înainte, nici după. Pe Allah, el nici nu m-a dojenit, nici nu m-a lovit și nici nu m-a jignit. A zis doar: «Această rugăciune nu trebuie să conțină nimic din vorbirea de zi cu zi a oamenilor. Este numai *tasbih*, *takbir* și recitare din Coran.» Eu am zis: «O, Trimis al lui Allah, sunt încă foarte aproape de perioada de dinaintea islamului (adică sunt nou în islam). Allah ne-a adus islamul și totuși mai sunt printre noi unii care se duc la ghicitori.» El a spus: «Niciodată să nu vă duceți la ei.» Eu am spus: «Și sunt unii care sunt superstițioși.» El a zis: «Aceasta este numai în imaginația lor: nu trebuie să-i oprească să își continue planurile.» [Muslim]

Modul blând pe care îl aborda Profetul în chemarea la adevăr a atins un nivel atât de înalt încât el nu a pus față în față un răufăcător cu faptele sale, ca să nu îi rănească sentimentele sau să îi știrbească reputația. În loc de asta, el dezvăluia indirect fapta rea și îi atrăgea ușor atenția persoanei respective asupra aceluiași lucru. Această metodă are mai multe șanse de a ajunge la inimile oamenilor și de a le îndrepta greșelile și lipsurile.

A'isha – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Când Profetul auzea că cineva a făcut un lucru, nu spunea: «Ce se întâmplă cu cutare de spune așa și așa?» În loc de asta, el spunea: «Ce se întâmplă cu anumiți oameni de spun așa și așa?...»”¹⁶⁸

O altă trăsătură de seamă a propovăduitorului adevărat este faptul că le vorbește clar ascultătorilor și se repetă, așa cum a spus Anas: „Atunci când vorbea, Profetul obișnuia să repete lucrurile de trei ori, ca să se facă înțeles. Atunci când venea la un neam, îl saluta (*salaam*) de trei ori.” [Bukhari]

¹⁶⁸ *Hayat al-Sahaba*, 3/129.

A'işa – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Cuvântarea Profetului era foarte clară. Toți cei care o auzeau o înțelegeau.”¹⁶⁹

El nu este fățarnic

Adevăratul musulman se află la cea mai mare distanță de fățarnicie, lingușire și laudă mincinoasă, deoarece călăuzirea islamului îl apără ca să nu se scufunde la un nivel atât de josnic, așa cum au făcut în zilele noastre mulți oameni, fără a realiza că s-au scufundat în adâncul fățarniciei nimicioare.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a ferit să nu cădem cumva în mocirla fățarniciei și a lingușelii. „Când neamul 'Amir a venit la el și l-a laudat, spunând: «Tu ești stăpânul nostru», el a zis: «Unicul Stăpân este Allah.» Când ei au zis: «Tu ești cel mai bun și cel mai măreț», el a zis: «Spuneți ce doriți, sau numai cât doriți, dar nu vorbiți la fel ca acoliții Satanei. Nu vreau să mă puneți mai presus de statutul pe care Allah l-a hotărât pentru mine. Eu sunt Muhammed ibn 'Abdullah, robul și Trimisul Său.»¹⁷⁰

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a interzis oamenilor să exagereze în lauda lor față de alții – și unii poate nici nu merită să fie laudați – atunci când le-a interzis să-l descrie ca „stăpân”, „cel mai bun” și „cel mai măreț”, într-o vreme când fără îndoială era cel mai de seamă dintre trimiși, stăpânul musulmanilor și cel mai măreț și mai bun dintre ei. A făcut acest lucru, deoarece a înțeles că, dacă porțița laudei ar fi deschisă la maximum, ar putea duce la diverse tipuri foarte periculoase de fățarnicie, care sunt de neacceptat pentru un suflet islamic curat. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a interzis companionilor săi ca în prezența lui să laude un alt om, ca nu cumva acela care aduce laude să fie fățarnic sau ca acela care primește laudele să fie cuprins de sentimente de mândrie, de aroganță, superioritate și auto-admirație.

¹⁶⁹ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi cu un *sahih isnad*.

¹⁷⁰ *Hayat al-Sahaba*, 3/99.

Bukhari, Muslim și Abu Dawud relatează că Abu Bakra – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Un om l-a lăudat pe altul în prezența Profetului. El a zis de mai multe ori: «Vai ție! Ai tăiat gâtul tovarășului tău!» Apoi a zis: «Cel ce insistă să-și laude fratele să spună: „Cred că acesta este în așa fel și Allah știe tot adevărul și eu nu adevăresc buna purtare a nimănui înaintea lui Allah, dar cred că el este în așa fel”; și să spună așa dacă știe că aceasta este situația.»”

Dacă laudarea unei persoane nu poate fi evitată, atunci trebuie ca această laudă să fie sinceră și întemeiată pe adevăr. Lauda trebuie să fie cumpătată, rezervată și fără a depăși măsura. Aceasta este unica modalitate prin care o societate se poate elibera de boala fățarniciei, a minciunii, a înșelăciunii și a adulației.

Bukhari relatează de la Raja', care relatează de la Mihjan Al-Aslami – Pacea fie asupra sa! –, că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și Mihjan se aflau în moschee, când Profetul a văzut un om rugându-se și prosternându-se și a întreat: «Cine e?» Mihjan a început să-l laude pe acel om astfel: «O, Trimis al lui Allah, el este cutare și este în așa fel.» Profetul a spus: «Oprește-te! Să nu te audă, căci asta va însemna pieirea lui!»” Conform unei relatări făcute de Ahmad, Mihjan a zis: „O, Trimis al lui Allah, acesta este cutare, unul dintre cei mai buni locuitori din Medina” sau „unul dintre locuitorii care se roagă cel mai mult în Medina.” Profetul a spus: „Să nu te audă, căci asta va însemna pieirea lui!” – de două sau trei ori – „Voi sunteți o națiune pentru care doresc ușurare.”

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a descris auzirea laudei ca însemnând pieirea unei persoane, din cauza impactului psihologic puternic pe care aceasta îl are asupra minții omului, care prin firea lui iubește astfel de cuvinte. Astfel, cel care este lăudat începe să se simtă superior și să-i desconsidere pe ceilalți. Dacă fățarnicii și lingușitorii – și mulți de acest gen se află împrejurul celor ce ocupă poziții importante – aduc mereu laudă unei persoane, atunci acest lucru îi va satisface acesteia o dorință puternică și va dori să audă constant acest lucru.

Apoi nu va mai dori să audă critici sau sfaturi și nu va accepta și altceva în afară de laudă, mulțumiri și lingușiri. Nu este de mirare că, în acel moment, nu va mai exista adevăr, dreptatea va fi spulberată, moralitatea va fi năruită și societatea va fi coruptă.

Din acest motiv, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a poruncit companionilor săi să arunce țărână în ochii celor care îi slăvesc pe ceilalți, ca nu cumva numărul acestora și, pornind de aici, fățarnicia să se înmulțească, lucru care ar avea consecințe dezastruoase asupra întregii societăți musulmane.

Bukhari, Muslim și Ahmad – și Tirmizi, cu un lanț diferit de transmitători, – relatează că un om a început să îl laude pe unul dintre guvernatori și atunci Al-Miqdad – Pacea fie asupra sa! – a început să îi arunce cu țărână în față, spunând: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Dacă îi vedeți pe cei care îi laudă pe alții, atunci aruncați cu țărână în fețele lor.» ”

Companionii Profetului – Allah să fie mulțumit de ei toți! – se supărau atunci când îi auzeau pe alții cum îi laudă, cu toate că meritau din plin, căci se temeau de consecințe dezastruoase și urmau învățăturile islamului care dezaproabă aceste expresii ieftine. Nafi' – Pacea fie asupra sa! – și alții au zis: „Un om i-a spus lui Ibn 'Umar: «O, tu, care ești cel mai bun dintre oameni!» sau «O, fiu al celui mai bun dintre oameni!» Ibn 'Umar a zis: «Nu sunt cel mai bun dintre oameni și nici nu sunt fiul celui mai bun dintre oameni. Sunt numai unul dintre robii lui Allah. Mă rog la El (pentru mila Sa) și mă tem de El (de mânia Sa). Pe Allah, vei continua să convingi un om (cu lauda ta) până vei aduce pieirea lui.»”¹⁷¹

Aceasta este înțeleapta afirmație a unui strălucit companion care a urmat cu adevărat învățăturile islamice atât în taină, cât și la vedere.

Companionii Profetului – Allah să fie mulțumit de ei toți! – au înțeles exact învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – referitoare la faptul că în vorbe și în fapte nu trebuie să existe fățarnicie. Marea diferență dintre cele ce sunt făcute cu adevărat pentru Allah și cele ce sunt făcute din fățarnicie

¹⁷¹ *Hayat al-Sahaba*, 3/103.

era foarte clară pentru ei.

Ibn 'Umar a spus că unii oameni i-au zis: „Când ne vizităm conducătorii le spunem altceva decât ceea ce spunem după ce plecăm de la ei.” Ibn 'Umar a zis: „Pe vremea Profetului, consideram acest lucru a fi fățărnicie.” [Bukhari]

El nu se fălește, nici nu se laudă

Este foarte puțin probabil ca adevăratul musulman să se fălească, deoarece acest lucru micșorează răsplata, anulează faptele bune și aduce umilință în Ziua când omenirea este înviată să își întâlnească Domnul.

Principiile de bază ale islamului sunt îndrumarea față de Allah atât în vorbe, cât și în fapte, și slăvirea Lui, ceea ce reprezintă scopul din spatele creației oamenilor și *djinilor*, așa cum grăiește Allah:

„Eu nu i-am creat pe djinni și oameni decât pentru ca ei să Mă adore.”

[Coran 51:56]

Dar această slavă nu poate fi acceptată decât dacă este făcută cu adevărat pentru Allah:

„Și nu li s-a poruncit decât să-L adore pe Allah, cu credință curată și statornică în religia Lui...”

[Coran 98:5]

Când această slăvire este întinată de vreo intenție de fălire sau de căutarea unei reputații bune, ea devine nulă și răsplata se pierde. Vedem acest lucru în avertismentul pe care Allah l-a făcut celor care își cheltuiesc averea pentru săraci, apoi le reamintesc că au răspuns nevoilor lor, într-un mod care le rănește acestora sentimentele:

„O, voi, cei care credeți! Nu faceți deșarte milosteniile voastre prin pomenirea lor și prin necăjire, ca acela care cheltuiește din averea lui de ochii lumii, fără să creadă în Allah și în Ziua de Apoi, căci pilda lui este ca pilda unei stânci acoperite de colb peste care vine o ploaie abundentă și o lasă goală. Ei nu au nici un folos din ceea ce au dobândit. Allah nu-i călăuzește pe cei necredincioși.”

[Coran 2:264]

Faptul că ei le reamintesc sărmanilor de generozitatea lor anulează răsplata pentru milosteniile făcute, tot așa cum apa care curge șterge toate urmele de colb de pe o stâncă. Ultima parte a versetului vorbește despre îngrozitoarea veste dată aceluia care se fălesc, căci ei nu merită călăuzirea lui Allah și sunt socotiți niște necredincioși: *„Allah nu-i călăuzește pe cei necredincioși!”*

Principala preocupare a acestora este să apară în fața oamenilor ca fiind făcători de bine; ei nu se gândesc să câștige mulțumirea lui Allah. Allah i-a descris pe aceștia ca fiind niște fățarnici:

“Cei fățarnici încearcă să-L înșele pe Allah, dar El întoarce înșelătoria lor [împotriva lor înșiși!] Când se ridică pentru Rugăciune [As-Salat], se ridică ei cu lene, ca să fie văzuți de oameni, și nu pomenesc numele lui Allah decât foarte puțin.”

[Coran 4:142]

Și atunci faptele le vor fi aruncate înapoi în fețele lor, pentru că ei i-au făcut asociați lui Allah și Allah nu acceptă alte fapte decât cele ce sunt împlinite numai pentru El, așa cum s-a menționat în *hadis*-ul lui Abu Huraira, în care se spune că l-a auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – zicând: *„Allah a grăit: «Eu sunt de ajuns pentru Mine și nu am nevoie de asociați. Cel care împlinește o faptă pentru altcineva, precum și pentru Mine va avea acea faptă anulată de Mine pentru acela pe care Mi l-a asociat.»”* [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a explicat acest lucru foarte clar și s-a referit la îngrozitoarea umilință pe care o vor îndura cei care se fălesc în acea zi înfricoșătoare „*în care nu vor folosi nici avere, nici copii, / Afară de acela care vine la Allah cu inima curată!*” [Coran 26:88,89]

Acest lucru este menționat într-un alt *hadis* în care Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis că l-a auzit pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: „Prima persoană care va fi judecată în Ziua Învierii va fi cel care a murit ca un martir. El va fi adus înainte și Allah îi va reaminti de binecuvântările Lui și omul le va recunoaște. Apoi va fi întrebat: «Ce ai făcut ca să-ți arăți recunoștința pentru acestea?» El va spune: «Am luptat pentru cauza Ta până când am devenit martir.» Allah va grăi: «Ai mințit! Ai luptat numai ca oamenii să spună: „El este curajos și viteaz”, și ei așa au spus.» Apoi El va porunci ca acesta să fie târât pe brânci și aruncat în Foc. Apoi va veni un om care a studiat mult, și i-a învățat pe alții și a recitat din Coran. El va fi adus înainte și Allah îi va reaminti de binecuvântările Lui și omul le va recunoaște. Apoi va fi întrebat: «Ce ai făcut ca să-ți arăți recunoștința pentru acestea?» El va zice: «Am studiat mult, și i-am învățat pe alții și am recitat Coranul pentru Tine.» Allah va grăi: «Ai mințit. Ai studiat numai ca oamenii să zică: „El este un mare învățat” și ai recitat din Coran, pentru ca ei să spună: „El este recitator”, și ei așa au spus.» Apoi El va porunci ca acesta să fie târât pe brânci și aruncat în Foc. Apoi va veni un om căruia Allah i-a dăruit din belșug din toate felurile de avere. Va fi adus înainte și Allah îi va reaminti de binecuvântările Lui și omul le va recunoaște. Apoi va fi întrebat: «Ce ai făcut ca să-ți arăți recunoștința pentru acestea?» El va spune: «Nu am uitat să cheltuiesc pentru Tine din belșug pentru toate lucrările cu care Tu ai fost de acord.» Allah va grăi: «Ai mințit. Ai făcut așa pentru ca oamenii să spună: „El este generos”, și ei așa au spus.» Apoi El va porunci ca omul să fie târât pe brânci și aruncat în Foc.” [Muslim]

Acest *hadis* descrie situațiile în care există probabilitatea cea

mai mare ca omul să se fălească, și anume curajul, știința și generozitatea. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a descris umilința pe care acești oameni o vor îndura în fața întregii omeniri în Ziua Judecății, când li se va nega acest statut înalt pe care au sperat să îl atingă. A descris de asemenea și marea pierdere pe care o vor îndura când li se va refuza răsplata pe care Allah a pregătit-o pentru acele fapte. În loc să fie aduși în Grădina binecuvântării eterne, vor fi aruncați în Focul Iadului.

Musulmanul care își înțelege cu adevărat religia va evita să se fălească cu vreuna dintre faptele lui și se va îngriji ca faptele lui să fie împlinite numai pentru Allah, păstrând întotdeauna în minte cuvintele Profetului: „Pe acela care se fălește Allah îl va da în vileag (în Ziua Judecății) și acela care este prefăcut Allah îi va dezvălui adevărata față.” [convenit]

El este neprefăcut în aderarea la adevăr

Adevăratul musulman este onest, cinstit și statornic, nu este niciodată sucit, confuz, incoerent sau înșelător, indiferent de cât de dificil poate fi pentru el acest lucru în modul cum se poartă cu ceilalți.

În viața musulmanului, acest comportament cinstit nu este un lucru opțional. Este o conduită poruncită de Allah și de Trimisul Său și în multe versete din Coran se situează, ca importantă, imediat după credința în Allah:

„Însă aceia care zic: “Domnul nostru este Allah!” și apoi urmează calea cea dreaptă, asupra lor se vor coborî îngerii, [zicându-le]: “Nu vă temeți și nu fiți mâhniți și primiți bunăvestire despre Raiul ce vi s-a făgăduit! / Noi suntem ocrotitorii voștri în viața din această lume și din Viața de Apoi; voi veți avea în ea ceea ce dorec sufletele voastre și veți avea în ea ceea ce veți cere, / Ospetie de la un Iertător, Îndurător [Ghafur, Rahim]”

[Coran 41:30-32]

Aceasta va fi răsplata acelor credincioși care sunt neprefăcuți și cinstiți. Și ei vor avea parte de un statut onorabil în Ziua Judecării și îngerii le vor aduce cele mai frumoase vești.

Această cinste este greu de atins și este obținută numai de acei credincioși evlavioși care s-au dedicat în întregime numai lui Allah și s-au eliberat de înrobirea față de toate celelalte lucruri în afară de El, cum ar fi: averea, influența, puterea, timpul liber sau oricare alte lucruri dragi în această viață inimii oamenilor. Nu e de mirare că răsplata acestora este imensă și statutul lor este într-adevăr foarte înalt.

Nimic nu indică mai clar importanța cinstei și dificultatea de a o obține decât impactul mare pe care l-a avut aceasta asupra inimii Profetului, care a înțeles cu adevărat dimensiunile și importanța pe care o are ea în hotărârea destinului din urmă al unei persoane. Vedem acest lucru în comentariul pe care Ibn 'Abbas – Pacea fie asupra sa! – la făcut la acest verset: „...*Deci rămâi pe calea cea dreaptă, așa cum ți s-a poruncit,...*” [Coran 11:112] El a spus: „Niciun verset care a fost revelat Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu a însemnat o povară mai mare sau o grijă mai mare decât acest verset. Atunci când companionii săi au spus: «Părul a început să îți încărunțească», el a spus: «*Surat Hud* și surorile ei mi-au încărunțit părul», referindu-se la acest verset: «*Deci rămâi pe calea cea dreaptă...*»¹⁷²

Una dintre afirmațiile concise ale Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – care are același înțeles cu versetul „*aceia care zic: “Domnul nostru este Allah!” și apoi urmează calea cea dreaptă...*” o reprezintă porunca pe care i-a dat-o lui Sufian ibn 'Abdullah Al-Thaqafi: „Spune: «Cred în Allah», apoi aderă în grabă la acest lucru.” [Muslim] Așa a fost atunci când Sufian i-a spus: „O, Trimis al lui Allah, spune-mi ceva despre islam pe care să nu am nevoie niciodată să întreb pe nimeni în afară de tine!” Acest lucru l-a făcut pe imamul Muslim să își intituleze

¹⁷² A se vedea capitolul „*Jami' ausaf al-Islam*” în *Sahih Muslim*.

capitolul despre cinste „*Bab jami' ausaf al-Islam*”, deoarece cinstea care este întemeiată pe credința în Allah întrunește toate virtuțile nobile, standardele morale înalte și faptele bune.

Una dintre trăsăturile de bază ale acestei corectitudini este aceea că musulmanul este cinstit și nu are două fețe. El nu este precum aceia care înșeală, aceia la care s-a referit Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în *hadis*-ul: „Cei mai răi dintre oameni sunt aceia care sunt fățarnici, care își arată o față în fața unor oameni și alta diferită în fața altora.” [Bukhari și Muslim]

El îi vizitează pe cei bolnavi

Adevăratul musulman îi vizitează pe cei bolnavi, privind acest lucru ca pe o îndatorire islamică, și nu ca pe o faptă bună făcută în plus. Prin acest lucru, el știe că se supune poruncii Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Vizitează-l pe cel bolnav, hrănește-l pe cel flămând și răscumpără prizonierii de război.” [Bukhari]

Al-Bara' ibn 'Azib – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Trimisul lui Allah ne-a poruncit să-i vizităm pe cei bolnavi, să participăm la funeralii, să spunem „Allah să fie milostiv cu tine!”, dacă el spune „Laudă lui Allah!”, să împlinim toate legămintele, să-i ajutăm pe cei asupriți, să acceptăm invitațiile și să salutăm.” [convenit]

Acest obicei învățat de la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – este atât de înrădăcinat în modul de viață al musulmanilor, încât a devenit un drept pe care un musulman îl are de la alt musulman. El poate să ceară acest drept, dacă fratelui său este neglijent sau nu își împlinește îndatorirea, iar cel care nu reușește să își îndeplinească datoria este considerat de islam a fi un păcătos nepăsător care se nedreptățește de asemenea pe el însuși: „Drepturile unui musulman asupra fratelui său musulman sunt cinci: trebuie să răspundă la salut, să îi viziteze pe cei bolnavi, să participe la funeralii, să accepte invitațiile și să spună „Allah să fie milostiv cu tine” celui care strănută [dacă acesta spune „Laudă

lui Allah!"]." [convenit]

Într-o altă relatare, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Drepturile musulmanului față de fratele său sunt cinci.” S-a întrebat: „Care sunt?” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Când îl întâlnești, salută-l cu *sallam*, când te invită, acceptă invitația, când îți cere sfatul, sfătuiește-l, când strănută și spune „*Al-hamdu-lillah*”, răspunde-i cu „*Yarhamuk Allah*”, când e bolnav, vizitează-l și când moare, însoțește-l (până la mormânt).” [Bukhari și Muslim]

Când își vizitează fratele bolnav, musulmanul nu simte numai că își îndeplinește datoria sau că respectă o poruncă, ci simte o bucurie sufletească și o satisfacție pe care nu o poate simți nimeni în afară de cei care înțeleg cu adevărat acest *hadis* care descrie frumusețea, bunătatea și binecuvântarea pe care le includ aceste vizite.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Allah va spune în Ziua Învierii: «O, fiu al lui Adam, am fost bolnav și nu M-ai vizitat.» El va spune: «O, Stăpâne, cum să te vizitez când Tu ești Stăpânul lumilor?» El va spune: «N-ai știut tu că robul Meu cutare a fost bolnav și tu nu l-ai vizitat? N-ai știut tu că dacă l-ai fi vizitat, M-ai fi găsit pe Mine cu el? O, fiu al lui Adam, ți-am cerut mâncare și nu M-ai hrănit.» El va spune: «O, Stăpâne, cum să te hrănesc când Tu ești Stăpânul lumilor.» El va spune: «N-ai știut tu că robul Meu cutare ți-a cerut mâncare și tu nu l-ai hrănit? N-ai știut tu că dacă l-ai fi hrănit, ai fi găsit cu siguranță acel lucru (răsplata pentru acest lucru) cu Mine? O, fiu al lui Adam, ți-am cerut să-Mi dai să beau și Tu nu Mi-ai dat să beau.» El va spune: «O, Stăpâne, cum să îți dau să bei când Tu ești Stăpânul lumilor?» El va spune: «Robul Meu cutare ți-a cerut să-i aduci să bea și tu nu i-ai dat să bea. Dacă i-ai fi dat să bea, ai fi găsit cu siguranță acel lucru cu Mine.»” [Muslim]

Cât de binecuvântată este o astfel de vizită și ce faptă minunată este atunci când omul o împlinește pentru fratele său bolnav, pentru că, atunci când face acest lucru, el se află în

prezența Preaputernicului Stăpân care a fost martor la fapta sa nobilă și i-a răsplătit generozitatea. Există oare o vizită care să fie mai cinstită, mai binecuvântată și mai încurajată de Stăpânul cerurilor și al pământului? Cât de mari sunt suferința și pierderea care vor cădea asupra celui care nu a reușit să împlinească această datorie! Cât de mare va fi umilirea sa atunci când Preaputernicul Allah va declara, înaintea tuturor celor de față: „O, fiu al lui Adam, am fost bolnav și nu M-ai vizitat... N-ai știu tu că robul Meu cutare a fost bolnav și tu nu l-ai vizitat? N-ai știut tu că dacă l-ai fi vizitat, M-ai fi găsit pe Mine cu el?” Nu putem decât să ne imaginăm regretul și rușinea care îl vor copleși pe cel care a neglijat să își viziteze fratele bolnav, însă atunci regretul nu îi va fi de niciun folos.

Într-o comunitate islamică, bolnavul simte că nu este singur la ceas de nevoie, rugăciunile celor din jurul său îl înconjoară și îi alină suferința. Nicio altă națiune din trecut nu a cunoscut vreodată o astfel de responsabilitate emoțională și socială precum cea care există în comunitatea islamică.

În Occident, bolnavul găsește poate un loc într-un spital și un doctor care să îi dea medicamente, însă greu va găsi o mângâiere, o vorbă bună, un zâmbet cald, rugăciuni făcute din toată inima sau adevărată compătimire.

Filozofia materialistă care a pus stăpânire pe viața occidentalilor a dus la dispariția sentimentelor umane, a distrus sentimentele frățești față de cel apropiat și a îndepărtat toate celelalte motive de a împlini fapte bune, în afară de cele materialiste.

Occidentalul nu are niciun motiv să îl viziteze pe cel bolnav, în afară de cazul în care simte că, mai devreme sau mai târziu, vizita sa îi poate aduce anumite beneficii materiale. Spre deosebire de acest lucru, vedem că musulmanul este motivat să îl viziteze pe cel bolnav, în speranța că va câștiga răsplata pe care Allah a pregătit-o pentru cel ce își prăfuieste picioarele (merge încoace și încolo) de dragul Său.

Există multe *hadis*-uri care se referă la acest subiect și acestea trezesc sentimente de frăție în inima musulmanului și îl motivează și mai mult să își viziteze fratele bolnav. De exemplu:

„Când musulmanul își vizitează fratele musulman (bolnav), el rămâne în grădina roditoare a Paradisului¹⁷³ până când se întoarce.” [Muslim]

„Pe musulmanul care își vizitează fratele musulman (bolnav) dimineța, șaptezeci de mii de îngerii îl vor binecuvânta (și se vor ruga pentru el) până seara, iar dacă îl vizitează seara, șaptezeci de mii de îngerii îl vor binecuvânta (și se vor ruga pentru el) până dimineța, și roadele Paradisului vor fi ale lui.”¹⁷⁴

Având o vedere pătrunzătoare asupra psihologiei omului, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a înțeles care este impactul pozitiv pe care îl au aceste vizite făcute celor bolnavi și familiilor acestora și din acest motiv el nu a neglijat niciodată să îi viziteze pe cei bolnavi, să le spună cele mai frumoase cuvinte de consolare și să facă rugăciuni. Era atât de bun, că odată l-a vizitat pe un tânăr evreu care obișnuia să-l slujească, așa cum Anas – Pacea fie asupra sa! – a relatat: „Un tânăr evreu obișnuia să îl slujească pe Profet. A căzut la pat și atunci Profetul a mers să îl viziteze. A stat la capul lui și i-a zis: «Intră în islam.» Copilul s-a uitat la tatăl său, care era de față. Tatăl a zis: «Ascultă-l pe Abu’l-Qasim.» Și atunci băiatul a trecut la islam. Profetul a plecat spunând: «Toată slava se cuvine lui Allah, Cel care l-a salvat de Foc.»” [Bukhari]

Atunci când l-a vizitat pe tânărul evreu care era bolnav, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu a neglijat să îl cheme la islam, deoarece cunoștea efectele pe care vizita sa le va avea asupra tânărului și a tatălui său, care erau copleșiți de generozitatea, bunătatea și blândețea lui. Și atunci ei au răspuns chemării lui. Această vizită a fost roditoare, referitor la îndrumare, și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască – a plecat,

¹⁷³ Metaforă pentru răsplata câștigată. [traducătorul]

¹⁷⁴ Relatat de Tirmizi, care a spus că este *hasan hadis*.

slăvindu-L pe Allah pentru că un suflet a fost salvat din ghearele Focului. Ce om măreț și ce propovăduitor înțelept și elocvent a fost Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era atât de preocupat de vizitarea celor bolnavi, încât a stabilit anumite principii și îndrumări pentru acest lucru și acestea au fost urmate de companionii săi și au fost consemnate în „Tradiția Profetică” (*Sunna*).

Într-una dintre aceste practici se spune să se stea la capul celui bolnav, așa cum am văzut din povestea tânărului evreu bolnav. Anas – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Când vizita un bolnav, Profetul stătea la capul lui și spunea de șapte ori: «Mă rog la Preaputernicul Allah, Stăpânul Tronului Măreț, să te vindece.»”¹⁷⁵

O altă asemenea practică este să se atingă corpul bolnavului cu mâna dreaptă și să se facă rugăciuni pentru el, așa cum a relatat A'îșa: „Profetul își vizita unele dintre rudele lui și le atingea cu mâna lui dreaptă, spunând: «O, Allah, Stăpân al oamenilor! Îndepărtează această boală și vindecă-l, căci Tu ești marele Vindecător. Nu este alt leac decât puterea Ta de vindecare, care nu lasă în urmă nicio boală.»” [convenit]

Ibn 'Abbas – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Profetul a mers în vizită la un beduin care era bolnav și ori de câte ori mergea la un bolnav spunea: «Nu te teme, este curățare, facă-se voia lui Allah!»” [Bukhari]

Musulmanii au transmis această „tradiție” (*sunna*) despre vizitarea bolnavilor de la o generație la alta și aceasta a rămas o trăsătură a vieții lor sociale, un semn al legăturilor dintre ei, a iubirii, milosteniei și solidarității care liniștea inimile rănite, ștergea lacrimile celor necăjiți, ridica norii întristării, ușura disperarea, stabilea legături de prietenie, întărea legăturile de frăție și încuraja încrederea și speranța.

¹⁷⁵ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

El participă la funeralii

Adevăratul musulman participă în cadrul comunității lui la funeralii și îl conduce pe cel decedat până la mormânt, ca supunere față de porunca Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Drepturile unui musulman față de un altul sunt cinci: răspunderea la salut (*salam*), vizitarea bolnavilor, participarea la funeralii, acceptarea invitațiilor și când strănută și spune „*Al-hamdu-lillah*”, să i se răspundă cu „*Yarhamuk Allah*”.” [convenit]

El nu nesocotește îndatorirea pe care o are de a susține adevăratele învățături islamice în aceste momente, când sunt răspândite unele inovații (*bidah*¹⁷⁶) și greșeli, cum ar fi neglijarea rugăciunii, jelirea sau elogierea celui decedat și alte obiceiuri care îi pot îndepărta pe oameni de ceea ce este bine, pentru că sunt prea preocupați cu pregătirea corpului și conducerea lui până la mormânt, precum și cu consolarea familiei îndurerate.

Când ceasul morții se apropie și musulmanul vede că acel om se stinge din viață, el îl face să mărturisească că nu există altă divinitate în afară de Allah, ca supunere față de învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Amintiți-le celor ce sunt pe patul morții să spună: „*La ilaha ill-allah*” (Nu există altă divinitate în afară de Allah!)” [Muslim]

Când muribundul și-a predat sufletul, musulmanul se roagă pentru el, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a rugat atunci când Abu Salama a murit: „O, Allah, iartă-l pe Abu Salama și înalță-i statutul printre cei care sunt cu adevărat călăuziți și dăruiește-i un succes printre descendenții săi care rămân. Iartă-ne și iartă-l, o, Stăpân al lumilor! Lărgește-i mormântul și luminează-l pentru el!” [Muslim]

Apoi el le spune membrilor familiei celui decedat un *hadis* de care știe că îi va consola și liniști și le explică virtutea de a căuta răsplata lui Allah și de a îndura cu răbdare. Le vorbește

¹⁷⁶ Inovații demne de condamnat, introducerea unor ritualuri sau a unor credințe în islam care nu au nicio bază în Coran sau în „Tradiția Profetului”.

despre răsplata pe care Allah a pregătit-o pentru cei care au răbdare și caută răsplata Sa, așa cum a relatat Abu Huraira că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Allah a grăit: «Dacă robului Meu credincios îi iau pe cei iubiți în această lume și el îndură acest lucru cu răbdare și tărie sufletească, atunci de la Mine nu există altă răsplată pentru el în afară de Paradis.»” [Bukhari]

El le reamintește de asemenea de atitudinea pe care credincioșii trebuie să o adopte în ceasul morții, potrivit învățăturilor Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, așa cum se spune în *hadis*-ul lui Usama ibn Zaid – Pacea fie asupra sa! –, care a zis: „Una dintre fiicele Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a trimis după el, să-l cheme și să-i spună că băiatul ei – sau fiul – era pe moarte. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Întoarce-te la ea și spune-i că ceea ce Allah a luat Lui îi aparține și Lui îi aparțin ceea ce El a dăruit și El are un timp hotărât pentru fiecare. Și spune-i să aibă răbdare și să caute răsplată.»” [convenit]

Un alt lucru pe care musulmanul trebuie să îl facă în aceste momente triste este să atragă atenția că jelirea, elogierea, sfâșierea hainelor, lovirea obrazilor și ridicarea vocii pentru a rosti cuvinte care să îi facă pe ceilalți să plângă sunt interzise (*haram*). El trebuie să le explice oamenilor, în special celor neștiutori, că toate aceste fapte îl rănesc în mormânt pe cel decedat și că aceia care le înfăptuiesc au comis un păcat grav, așa cum a spus Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Cel decedat suferă în mormânt din cauză că oamenii îl jelesc” și într-o altă relatare „atât timp cât continuă să îl jelească.” [convenit]

„Nu este unul dintre noi cel care își lovește obrazii, își sfâșie veșmintele și urmează obiceiurile perioadei ignoranței (*jahiliyya*).” [convenit]

Umm 'Atiya Nusaiba – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Când am făcut jurământul de credință, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a pus să facem legământ că nu vom jeli.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus:

„Femeia care jelește și nu se căiește înainte de moarte va fi ridicată în Ziua Învierii purtând o cămașă de smoolă și un veșmânt de râie.” [Muslim]

În ceea ce privește lacrimile care se preling pe obraji, ca mărturie a durerii și mâhnirii izvorâte din inimă, cei care plâng nu au nicio vină atâta timp cât nu jelesc, nu țipă, nu îl elogiază pe cel decedat și nu săvârșesc lucruri interzise, așa cum se vede în *hadis*-ul relatat de Ibn 'Umar – Pacea fie asupra sa! „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a vizitat pe Sa'd ibn 'Ubada, însoțit de 'Abdul-Rahman ibn 'Awf, Sa'd ibn Abu Waqqas și 'Abdullah ibn 'Awf Mas'ud – Pacea fie asupra lor! Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a plâns și când oamenii l-au văzut pe Trimisul lui Allah plângând, au plâns și ei. El a zis: «Nu ascultați voi? Allah nu îl va pedepsi pe om pentru lacrimile ce i se preling din ochi sau pentru durerea pe care o simte în inimă, ci ori îl va pedepsi, ori se va îndura de un om din cauza ei» și a arătat spre limba lui.” [convenit]

Usama ibn Zaid – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Fiul fiicei Profetului a fost ridicat înspre el. Copilul era pe patul de moarte și ochii Profetului s-au umplut de lacrimi. Sa'd a spus: «Ce înseamnă asta, o, Trimis al lui Allah?» El a spus: «Aceasta este mila pe care Allah a pus-o în inimile robilor Săi și Allah va arăta milă față de acei robi ai Săi care sunt miloși.»” [convenit]

Anas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah a mers la fiul său, Ibrahim, care era pe moarte. Lacrimile au început să se adune în ochii Profetului. 'Abd al-Rahman ibn 'Awf i-a zis: «Chiar și tu, o, Trimis al lui Allah?» El a zis: «O, Ibn 'Awf, aceasta este milă.» Apoi a plâns iar și a zis: «Ochii varsă lacrimi și inima simte mâhnire, însă noi spunem numai ceea ce îl va mulțumi pe Stăpânul nostru. Și cu adevărat suntem tare mâhniți de plecarea ta, o, Ibrahim.»” [Bukhari și Muslim]

Adevăratul musulman are grijă, atunci când participă la funeralii, să rămână până când cel decedat este îngropat, deoarece acest lucru îi va aduce lui o răsplată mare, așa cum a descris

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Cel care participă la înmormântare până ce este făcută rugăciunea pentru cel decedat va avea răsplată de un *qirat* și cel care participă la înmormântare și rămâne până când cel decedat este îngropat va avea răsplata a doi *qirat*.” S-a întrebat: „Ce sunt doi *qirat*?” El a spus: „Sunt ca doi munți uriași.” [convenit]

Faptul că islamul îi încurajează pe musulmani să participe la funeralii are ca rol întărirea legăturilor de frăție și adâncirea sentimentelor de loialitate dintre ei. Prin participarea lor, familia îndurerată va fi consolată și ajutată să îndure pierderea cu răbdare, mai ales atunci când membrii ei își dau seama că rugăciunile oamenilor care se roagă pentru cel atât de drag lor vor mijloci pentru el, așa cum a spus Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Atunci când un musulman moare și patruzeci de bărbați care nu asociază nimic cu Allah stau să se roage pentru el, Allah le va accepta [rugile lor] ca mijlocire pentru el.” [Muslim]

Musulmanul trebuie să știe cum să înfăptuiască rugăciunea de înmormântare (*janaza*) și trebuie să învețe pe de rost rugile care au fost relatate de la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! După ce catafalcul a fost pus înaintea adunării și oamenii au format rânduri să se roage pentru cel decedat, imamul face primul *takbirah* (adică spune „*Allahu akbar*”), apoi caută adăpost la Allah și recită *Sura Al-Fatiha*. Apoi face cel de-al doilea *takbirah*, după care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – recita „*al-salawat al-Ibrahimiyya*”. Apoi face cel de-al treilea *takbirah* și se roagă pentru cel decedat și pentru musulmani. Una dintre cele mai autentice rugi (*sahih du'a*) relatate de la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – este cea narată de 'Awf ibn Malik – Pacea fie asupra sa! –, care a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a rugat pentru cineva care a murit și eu am învățat pe de rost ruga sa: «O, Allah, iartă-l, revarsăți mila asupra lui, dăruiește-i mântuirea, iartă-l, dă-i o hrană aleasă și fă să se simtă în largul lui în mormânt, spală-l cu apă și zăpadă, curăță-l de păcate așa cum ai curățat veșmântul alb de

murdărie, dă-i un lăcaș mai bun în schimbul celui de-acum și o nevastă mai bună în schimbul nevastii lui de-acum, primește-l în Rai și dă-i adăpost împotriva încercării din mormânt și a pedepsei din Iad.» (’Awf ibn Malik a spus: „Mi-aș fi dorit ca eu să fiu în locul celui decedat.”) [Muslim]

Apoi imamul face cel de-al patrulea *takbirah* și recită următoarea rugă: „O, Allah, nu ne nega nouă răsplata, nu ne face să ne abatem după moartea lui, iartă-ne pe noi și iartă-l pe el.”

Apoi oferă salutări (*salam*) pentru a încheia rugăciunea.

Musulmanul trebuie să însoțească sicriul (catafalcul) până când este pus în mormânt, iar când procesul funerar este încheiat în totalitate, el trebuie să ceară iertare pentru cel decedat și să se roage ca acesta să aibă tăria să răspundă la întrebările îngerilor în mormânt. Așa făcea Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și așa îi îndemna și pe ceilalți să facă, după cum ’Uthman ibn ’Affan – Pacea fie asupra sa! – a relatat: „Când Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – termina de îngropat decedatul, se apleca deasupra lui și spunea: «Caută iertare pentru fratele tău și cere pentru el să aibă tăria să răspundă la întrebările îngerilor, deoarece chiar în acest moment este luat la întrebări.»”¹⁷⁷

’Amr ibn Al-’As a spus: „Când mă veți îngropa, să rămâneți lângă mormântul meu atât cât ar lua să jertfiți o cămilă și să îi împărțiți carnea, ca eu să mă pot folosi de prezența voastră și să știu cum să le răspund trimișilor (îngerilor) Domnului meu.” [Muslim]

Al-Şafi’i a spus: „Se recomandă ca lângă mormânt să se citească din Coran. Dacă termină tot Coranul, este bine.”

Participarea musulmanului la astfel de evenimente indică înțelegerea lui privind viața socială în toate dimensiunile ei. Viața nu înseamnă doar momente bune și fericite, mai degrabă înseamnă atât bucurie, cât și necazuri, fericire, cât și durere, ușurare, cât și greutate, râsete, dar și plânsete. Adevăratul musulman are un rol de jucat în toate acestea. El nu neglijează niciun aspect al vieții, deoarece în toate împrejurările el are un mesaj de transmis, un

¹⁷⁷ Relatat de Abu Dawud cu un *hasan isnad*.

cuvânt de spus și o datorie de îndeplinit.

El răsplătește serviciile făcute și este mulțumitor pentru ele

Una dintre virtuțile musulmanului o constituie atitudinea lui față de serviciile care îi sunt făcute. El răsplătește orice serviciu, îl recunoaște, este mulțumitor pentru el și nu îl uită, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Cel căruia i s-a făcut un bine trebuie să întoarcă acel bine.”¹⁷⁸

„Pe acela care caută adăpost la Allah apărați-l... și pe acela care vă face un bine răsplățiți-l.”¹⁷⁹

Recunoștința pentru binele făcut este o trăsătură a musulmanului încurajată de învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Nu este doar o curtoazie socială dictată de dispoziție sau de interesele care sunt în joc. Cel care face un bine merită mulțumiri, chiar dacă niciun interes anume nu este servit prin fapta lui. Este de ajuns că a făcut un bine și pentru acest lucru merită sincere mulțumiri. Acesta este lucrul pe care islamul îl așteaptă de la musulmani.

Preocuparea islamului de a insufla această atitudine în inima musulmanului a ajuns până într-acolo încât mulțumirea față de Allah este socotită a fi incompletă fără mulțumirea față de oameni pentru serviciile și faptele lor bune. Cel care nu mulțumește oamenii pentru actele de bunătate sau nu găsește o vorbă bună care să le bucure inima este un nefericit nerecunoscător care nu apreciază binecuvântările lui Allah sau mulțumirea oamenilor. Un astfel de om nu este îndreptățit să aducă mulțumiri lui Allah, Dătătorul tuturor binecuvântărilor și favorurilor. Referitor la acest lucru, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Nu aduce mulțumiri lui Allah cel care nu aduce mulțumiri oamenilor.”¹⁸⁰

¹⁷⁸ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi; atunci când se iau în considerare toate „lanțurile” (*isnad*) *hadis*-ului, se consideră că este un *sahih hadis*.

¹⁷⁹ Relatat de Abu Dawud, Al-Nisa'i și Ahmad (*isnad sahih*).

¹⁸⁰ Relatat de Bukhari în „*Al-Adab Al-Mufrad*”.

Mulțumirea adusă celui care face un bine încurajează faptele bune și îi face pe oameni să se obișnuiască cu recunoașterea și cu aprecierea faptelor bune. Toate acestea vor întări relațiile de prietenie dintre membrii comunității, le vor deschide inimile spre iubire și îi vor motiva să împlinească fapte bune. Acestea sunt lucrurile pe care islamul dorește să le instaleze și să le consolideze în societatea islamică.

El umblă cu alți oameni și le tolerează insultele

Bărbatul musulman umblă cu alți oameni și le tolerează insultele, deoarece este un om cu o misiune care are un mesaj de transmis. Cel care își asumă această importantă misiune ar trebui să fie pregătit și să accepte faptul că va trebui să facă sacrificii și să fie răbdător față de ideile nesăbuite pe care le au oamenii, față de comportamentul lor urât, suspiciunile lor și firea lor împietrită, față de trândăvia lor și de răspunsul lor încet față de adevăr, de faptul că își îndreaptă atenția numai spre interesele lor egoiste și alte lucruri neînsemnate care îi deranjează pe cei ce cheamă la islam și care îi pot face, în momente de plictiseală, iritare și oboseală, să fie înclinați să se izoleze și să stea departe de oameni.

Din acest motiv, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a căutat să întărească hotărârea credincioșilor și să îi liniștească, spunând că aceia care au răbdare să meargă pe drumul lung și dificil al chemării la Allah sunt mai buni, în ceea ce privește nivelul lor de evlavie și fapte bune, decât aceia care nu au răbdare: „Cel care se amestecă printre oameni și le suportă insultele cu răbdare este mai bun decât acela care nu se amestecă printre oameni sau nu suportă insultele lor cu răbdare.”¹⁸¹

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și ceilalți profeți de dinaintea lui reprezintă cel mai bun exemplu de răbdare față de necuviința, neîncrederea și neștiința oamenilor. Cel care cheamă la islam trebuie să ia aminte la acest exemplu

¹⁸¹ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

ori de câte ori simte că își pierde răbdarea, că este presat și copleșit de insultele și ostilitatea oamenilor.

Un exemplu care reflectă răbdarea absolută a Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – se găsește într-o relatare făcută de Bukhari și Muslim. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a împărțit niște bunuri, așa cum făcea de obicei, însă un *Ansar* a zis: „Pe Allah, această împărțire nu a fost făcută pentru Allah.” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a auzit aceste cuvinte nedrepte și a fost adânc rănit. S-a schimbat la față și s-a mâniat, însă apoi a zis: „Profetul Moise a suferit jigniri mai mari decât acestea și a îndurat cu răbdare.” Cu aceste câteva cuvinte, mânia Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a risipit și inima sa nobilă și îndurătoare s-a liniștit.

Aceasta este atitudinea profeților și a propovăduitorilor cinstiți: răbdare în fața insultelor, a neîncrederii oamenilor și a zvonurilor. Fără această răbdare, chemarea la islam nu se poate împlini și aceștia nu mai pot stăruii [în chemarea lor].

Adevăratul musulman reușește să le vorbească oamenilor cu blândețe și bunătate, să fie sociabil și în același timp prudent la înclinațiile lor răutăcioase și la limba lor ascuțită, dacă aceștia sunt nechibzuiți. Credinciosul este inteligent în modul în care se poartă cu oamenii și este inteligent în modul în care le vorbește, pentru ca ei să nu simtă nicio asprime sau nepolitete din partea lui. Acesta este exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, așa cum se vede în relatarea pe care imamul Bukhari a făcut-o de la A'îșa – Pacea fie asupra sa! „Un om a cerut permisiunea să-l vadă pe Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și el a zis: «Poftește-l înăuntru. Ce fiu rău al neamului său (sau „frate rău al neamului său”) este el!» Când omul a intrat, Profetul i-a vorbit cu blândețe. Eu am zis: «O, Trimis al lui Allah, ai zis ce-ai zis, apoi ai vorbit frumos cu el.» El a spus: «O, A'îșa, cel mai rău om înaintea lui Allah este acela de care ceilalți se feresc sau cu care se poartă frumos, căci se tem de limba lui ascuțită.»”

Abu'l-Darda' obișnuia să spună: „Le zâmbim oamenilor, chiar

dacă în inimile noastre îi blestemăm.” [Bukhari]

Oamenii nu vor fi întotdeauna genul pe care îl poate prefera cel ce cheamă la islam, cu adevărat ei vor fi adesea exact opusul a ceea ce ar vrea el. Așadar cel care cheamă la islam trebuie să aibă răbdare și să se poarte într-un mod inteligent cu ei, lucru care îi va face pe aceștia să fie mai înclinați spre adevărul la care el îi cheamă.

El încearcă să îi facă pe oameni fericiți

Musulmanul care este călăuzit de religia lui este dornic să răspândească fericire, prietenie și veselie oriunde se duce. A-i face pe oameni fericiți, în măsura în care acest lucru este permis (*halal*), este o datorie islamică puternic încurajată, astfel încât mediul musulmanilor să fie plin de fericire, veselie, voieșie și prietenie. Din acest motiv, islamul ne spune că răsplata pentru cel care îi face pe musulmani fericiți va fi cea mai mare fericire pe care Allah o va pogori asupra acestuia în Ziua Învierii: „Pe cel care îl întâlnește pe fratele său musulman și îl face fericit, cu un lucru plăcut de Allah, Allah îl va face fericit în Ziua Învierii.”¹⁸²

Există multe căi permise prin care musulmanul să răspândească fericire printre frații săi, cum ar fi: o vorbă bună, un zâmbet prietenos, împărtășirea veștilor bune, confort și consolare, vizita făcută unui frate, înfăptuirea unor fapte de adevărată bunătate și a altor fapte care vor deschide inimile către iubire și vor îndepărta ura și invidia din ele. Așadar musulmanul, potrivit naturii învățăturilor sale islamice, înfăptuiește numai fapte bune care îl vor aduce mai aproape de Allah și îl vor face mai plăcut oamenilor.

El îi îndrumă pe alții să împlinească fapte bune

Printre acele fapte bune prin care adevăratul musulman este cunoscut se numără și îndrumarea și încurajarea celorlalți de a

¹⁸² Relatat de Tabarani în *Al-Saghir (isnad hasan)*.

face bine. Astfel musulmanul nu ascunde nicio faptă bună sau orice alt lucru care le poate fi de folos celorlalți, deoarece știe că acela care îi îndrumă pe ceilalți să facă bine este precum acela care face o faptă bună: „Cel care îi îndrumă pe ceilalți să facă bine va avea o răsplată asemănătoare cu cea a aceluia care împlinește fapta bună.” [Muslim, Abu Dawud și Tirmizi]

Din acest motiv, este foarte puțin probabil ca musulmanul să păstreze bunătatea numai pentru el: pentru el este același lucru dacă el împlinește fapta bună sau îi îndrumă pe ceilalți să o împlinească. În ambele cazuri, are asigurată o răsplată. În acest fel, bunătatea este răspândită în societate: toți cei pe care îi îndrumă în taină să facă bine vor face, fără să se fălească sau să se mândrească.

Cât de multe tulburări de acest fel împiedică binele să fie răspândit în societate! Și oamenii care suferă de acestea speră ca numai ei să împlinească fapte bune, lăsându-i la o parte pe ceilalți, însă împrejurările îi împiedică să facă acest lucru. Din acest motiv, bunătatea și foloasele rămân undeva închise, așteptând o ocazie care nu mai vine. Adevăratul musulman care caută să-L mulțumească pe Allah și să câștige răsplata Sa este ferit de astfel de tulburări. Adevăratul musulman îi îndrumă pe oameni să facă bine ori de câte ori are ocazia și din acest motiv el câștigă de la Allah răsplată egală cu a aceluia care împlinește fapta bună.

El este blând cu oamenii, nu aspru

Adevăratul musulman este blând cu oamenii, nu este aspru, deoarece credinciosul încearcă întotdeauna să ușureze lucrurile. Acesta este lucrul pe care Allah îl dorește de la robii Săi:

„...Allah vă voiește ușurarea, nu vă voiește împovărarea...”
[Coran 2:185]

Așadar, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –

i-a încurajat pe musulmani să fie blânzi cu oamenii și le-a interzis să împovăreze lucrurile: „Dați lecții și ușurați lucrurile, nu le împovărați. Dacă vreunul dintre voi se mânie, să păstreze tăcerea.”¹⁸³

Nimeni nu dorește să împovăreze lucrurile și să le complice, în afară de cel a cărui fire este întortocheată și rău intenționată și care nu a avut parte de educație. Cel neprefăcut, a cărui educație islamică este puternică, nu iubește greutățile și complicațiile și nu face absolut nimic care să împiedice aducerea foloaselor pentru ceilalți. În acest fel, el urmează exemplul Profetului, așa cum a relatat A'îșa – Pacea fie asupra sa! „Trimisul lui Allah nu s-a confruntat niciodată cu situația de a alege între două lucruri, fără a alege calea cea mai ușoară, atâta timp cât acest lucru nu era păcat. Dacă era păcat, fugea cât mai repede de el. Și Trimisul lui Allah nu se răzbuna niciodată pentru el, dar dacă legile lui Allah erau încălcate se răzbuna pentru Allah.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – înțelegea pe deplin slăbiciunea oamenilor și nivelurile și potențialele lor diferite pentru răbdare și desăvârșire morală. El știa că nimic nu este mai bine pentru ei decât ușurarea lucrurilor și că nimic nu îi neliniștește sau îi rănește mai mult decât îngreunarea lucrurilor. Astfel el alegea calea cea mai ușoară, atâta timp cât aceasta era permisă de legea islamică (*șari'a*), și a făcut din acest lucru un mod de viață pentru musulmani, astfel încât ei să nu fie apăsați de povara de a avea lucrurile prea dificile pentru ei.

El judecă cu dreptate

Bărbatul musulman drept-călăuzit este corect în modul în care îi judecă pe oameni. El nu este niciodată nedrept și nu se abate niciodată de la adevăr, indiferent de împrejurări. Dreptatea și evitarea nedreptății stau la baza credinței lui, așa cum se menționează atât de clar în Coran și în *hadis*-urile care nu lasă loc de ambiguități:

¹⁸³ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

„Allah vă poruncește să dați înapoi stăpânilor lor lucrurile încredințate, iar dacă judecați între oameni, să judecați cu dreptate!...”

[Coran 4:58]

Dreptatea, așa cum este ea cunoscută de musulmani și de societatea islamică, este absolută și neîntinată. Nu este influențată nici de prietenie, nici de ură și nici de legăturile de rudenie:

“O, voi cei care credeți! Fiți statornici față de Allah și martori drepecți! Să nu vă împingă ura împotriva unui neam să nu fiți drepecți! Fiți drepecți, căci aceasta este mai aproape de evlavie! Și fiți cu frică de Allah, căci Allah este Bine Știutor [Khabir] a ceea ce faceți voi!”

[Coran 5:8]

„...Iar când spuneți [ceva], fiți drepecți, chiar când este vorba de o rudă apropiată...”

[Coran 6:152]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a stabilit cel mai înalt nivel de dreptate atunci când Usama ibn Zaid a venit să intervină pentru femeia din neamul Makhzumi care furase, iar Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – hotărâse să îi fie tăiată o mână: „Intervii cu privire la una dintre pedepsele hotărâte de Allah, o, Usama? Pe Allah, chiar și dacă Fatima, fiica lui Muhammed, ar fi furat, i-aș fi tăiat mână.” [Bukhari și Muslim]

Aceasta este dreptatea absolută, generală, care se aplică pentru mari și mici, pentru prinți și oameni obișnuiți, pentru musulmani și pentru cei care nu sunt musulmani. Nimeni nu poate scăpa de ea și acest lucru deosebește dreptatea din societățile islamice de dreptatea din alte societăți.

Scerile istorice consemnează o poveste impresionantă care a câștigat respectul instituțiilor juridice din întreaga lume și din toate timpurile: califul Ali ibn Abu Thalib – Pacea fie asupra sa! –

se afla în curtea de judecată alături de dușmanul său evreu, care îi furase scutul. Judecătorul Șuraih nu a lăsat ca respectul pe care i-l purta califului să îl împiedice să îi ceară acestuia să aducă dovezi că evreul îi furase scutul. Atunci când califul nu a putut aduce astfel de dovezi, judecătorul a decis în favoarea evreului. Istoria islamică este plină de astfel de exemple care indică gradul în care adevărul și dreptatea au pătruns în societatea musulmană.

Așadar, bărbatul musulman care aderă cu adevărat la învățăturile religiei lui este drept în vorbe și în fapte și această atitudine este întărită de faptul că adevărul și dreptatea sunt o parte străveche a moștenirii lui, iar cinstea este o parte sacră a credinței lui.

El nu îi asuprește pe ceilalți

În măsura în care aderă la dreptate, musulmanul evită de asemenea asupririle (*zulm*), căci asuprirea este întunericul în care asupritorul se pierde, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a explicat: „Stați departe de asuprire, căci asuprirea este întuneric în Ziua Învierii.” [Bukhari și Muslim]

Următorul *hadis qudsi* (relatare sfântă) vorbește despre faptul că Allah a interzis definitiv asuprirea într-un mod care nu lasă loc de ambiguități: „O, robi ai Mei, am interzis asuprirea pentru Mine și am interzis-o printre voi, așa că nu vă asupriți unii pe alții.” [Muslim]

Asuprirea este un lucru pe care Allah l-a interzis pentru Sine și El este Creatorul, Stăpânul, Preaînaltul, Preamăritul, Cel care este Omniprezent, Atotputernicul – fie Numele Lui preamărit! – și l-a interzis de asemenea și pentru robii Săi. Se cuvine oare ca asuprirea să vină de la un musulman care urmează învățăturile islamului?

„Un musulman este fratele unui alt musulman: el nu îl asuprește și nici nu îl părăsește atunci când este asuprit. Pe acela care îl ajută pe fratele său, Allah îl va ajuta; pe acela care îl ușurează

pe fratele său de unele necazuri, Allah îl va ușura de unele necazuri în Ziua Învierii; acelaia care tănuiește greșelile unui musulman, Allah îi va tăinui greșelile în Ziua Învierii.” [Bukhari]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu a încetat să interzică asuprirea, chiar dacă acest lucru poate nici măcar nu putea fi imaginat de adevăratul musulman, dar i-a interzis de asemenea musulmanului să nu îl păărăsească pe fratele său asuprit, deoarece și acest act este o formă de asuprire. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a încurajat pe musulmani să aibă grijă de nevoile fraților lor, să le ușureze acestora suferința și să le tănuiască greșelile, indicând astfel faptul că neglijarea acestor virtuți constituie asuprire, eșec și nedreptate față de legăturile de frăție care îl leagă pe un musulman de un alt musulman.

Am văzut mai înainte că islamul a poruncit dreptatea absolută care nu poate fi influențată de iubire, de ură, de preferințe sau de legături de sânge și că a interzis asuprirea. Acest lucru înseamnă că dreptatea se aplică pentru toți oamenii și că nedreptatea trebuie evitată, chiar dacă persoanele în cauză nu sunt musulmane. Allah le-a poruncit tuturor să judece cu dreptate, să aibă un comportament frumos și le-a interzis tuturor asuprirea și faptele rele:

„Allah nu vă oprește să faceți bine acelor care nu au luptat împotriva voastră, din pricina religiei, și nu v-au alungat din căminele voastre, [ba din contră] să fiți foarte buni și drepecți, căci Allah îi iubește pe cei drepecți.”

[Coran 60:8]

El iubește lucrurile nobile și are întotdeauna țeluri înalte

Adevăratul musulman țintește întotdeauna spre lucruri nobile în relațiile sale sociale. El nu are timp pentru lucruri nesăbuite și nefolositoare. Datorită modului în care islamul l-a modelat, potrivit

învățăturilor din Coran și „Tradiția Profetică” (*Sunna*), musulmanului îi place să fie serios și urăște frivolitatea. El este înclinat spre țeluri înalte și urăște să își piardă timpul degeaba. Aceasta este atitudinea pe care Allah iubește să o vadă la robii Săi, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a spus: „Allah este Nobil (*Karim*) și iubește oamenii nobili. El iubește lucrurile nobile și urăște nesăbuița.”¹⁸⁴

Vorba lui nu este nici exagerată, nici artificială

Adevăratul musulman evită să exagereze în vorbirea lui doar cu scopul de a se făli sau de a atrage atenția asupra lui. Vorbirea exagerată și palavrele ieftine nu îl caracterizează pe adevăratul musulman, care iubește lucrurile nobile și urăște nesăbuița. Acestea îi caracterizează pe cei nechibzuiți, a căror singură preocupare este să se fălească și să atragă asupra lor atenția.

Din acest motiv, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a fost foarte aspru cu cei care au exagerat în vorba lor, iar după moartea sa Abu Bakr și 'Umar au fost la fel de aspri cu ei, încât 'Abdullah ibn Mas'ud a zis: „Pe Cel în afară de care nu există altă divinitate, nu am văzut pe nimeni care să fie mai aspru cu cei ce exagerau la vorbă decât Trimisul lui Allah și nu am văzut pe nimeni care să fie, după moartea sa, mai aspru cu ei decât Abu Bakr; și cred că de 'Umar se temeau cel mai mult, dintre toți oamenii de pe pământ.”¹⁸⁵

El nu se bucură de nefericirea celorlalți

Adevăratul musulman evită de asemenea să se bucure de nefericirea celorlalți și să îi disprețuiască, deoarece bucuria răutăcioasă (hazul de necazul altuia) este o atitudine josnică pe

¹⁸⁴ Relatat de Tabarani în *Al-Kabir*; cei care au relatat sunt demni de încredere (*thiqa*).

¹⁸⁵ Relatat de Abu Ya'la și Tabarani; cei care au relatat sunt demni de încredere (*thiqa*).

care islamul o interzice și avertizează împotriva ei în acest *hadis*: „Nu face haz de necazul fratelui tău, căci Allah va avea milă de el și va aduce necazul asupra ta.”¹⁸⁶

În inima adevăratului musulman, care este pătrunsă de spiritul și călăuzirea islamului, nu este loc pentru o astfel de bucurie răutăcioasă. Musulmanului îi pare rău de cel ce înfruntă încercări și greutăți: el se grăbește să îl ajute și simte numai compasiune față de suferința lui. Răutatea aparține numai acelor inimi bolnave care sunt lipsite de îndrumarea islamului și care sunt obișnuite cu răzbunarea sau căutarea unor mijloace de a le face rău celorlalți.

El este generos

Adevăratul musulman care caută cu adevărat să urmeze învățăturile religiei lui este generos și caută cu orice ocazie și în orice împrejurare să facă bine membrilor societății în care trăiește.

Atunci când cheltuiește, el face acest lucru cu generozitatea celui care crede că ceea ce cheltuiește nu este în zadar, pentru că acest lucru este înregistrat de Cel ce are știință despre toate lucrurile:

„...Și orice bine pe care îl dăruieți, desigur Allah îl știe, căci El este Atoateștiutor [Alim].”

[Coran 2:273]

De asemenea, el crede că, atunci când cheltuiește cu generozitate, orice lucru pe care îl cheltuiește se va întoarce la el înmulțit și Allah îi va înmulți răsplata în această lume și în cea ce va să vină:

„Pilda acelor care dau [din] averea lor pe calea lui Allah este ca pilda grăuntelui care face șapte spice și în fiecare spic sunt o sută de grăunțe, căci Allah înmulțește [răsplata] celui care

¹⁸⁶ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

voiește El. Allah este Cel cu Har Nemărginit [și] Atoateștiutor [Wasi', 'Alim]."

[Coran 2:261]

„...Și pentru tot ceea ce dăruieți voi El vă va da vouă în schimb, căci El este Cel mai bun dintre dăruitori”.

[Coran 34:39]

„...și orice bunuri dați voi ele sunt pentru sufletele voastre. Voi nu dați decât căutând Fața¹⁸⁷ lui Allah. Și pentru toate bunurile pe care le dăruieți veți fi răsplătiți [din timp]. Și voi nu veți fi nedreptățiți.”

[Coran 2:272]

Adevăratul musulman își cheltuiește banii, având întreaga convingere că Allah îl va răsplăti cu binecuvântare și îi va înmulți răsplata pentru tot ceea ce cheltuiește din averea lui în această viață. Dacă el este înfrânt de avarie și nu vrea să dăruiască nimic, atunci Domnul său îi va micșora averea și îl va face să piardă. Acest lucru este foarte clar în acest *hadis*: „În fiecare dimineață în care robii lui Allah se trezesc se pogoară doi îngeri. Unul dintre ei spune: «O, Allah, răsplătește-l pe cel care cheltuiește» și celălalt spune: «O, Allah, distruge-l pe cel care este avar.»” [convenit]

Într-un *hadis qudsi* (relatare sfântă) se spune: „Cheltuiește, o, fiu al lui Adam, și Eu voi cheltui pentru tine.” [convenit]

Musulmanul care crede în Domnul lui nu are nici cea mai mică îndoială că tot ceea ce cheltuiește pentru Allah nu îi va micșora în niciun fel averea, deoarece milostenia înmulțește averea și nu o micșorează: „Milostenia nu micșorează averea...” [Muslim]

Răsplata pentru averea cheltuită pentru Allah este mai presus de cuvinte, mult mai măreață, căci Allah o va înmulți de mai multe ori. Din acest motiv Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să spună că singura avere care era cu

¹⁸⁷ Aici se are în vedere Mulțumirea Lui.

siguranță păstrată era cea care fusese cheltuită pentru Allah: „El a întreat-o pe A'îşa despre ce mai rămăsese din oaia pe care o sacrificaseră. Ea i-a spus: «Nimic în afară de pulpă.» El a zis: «Totul, în afară de pulpă, este păstrat.»¹⁸⁸

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era dornic să întărească spiritul de generozitate în inimile musulmanilor și să îl facă să devină o virtute pentru care să se întrecă unii pe alții, așa cum a spus: „Nu există invidie decât în două cazuri: omul căruia Allah i-a dăruit avere și l-a făcut să o cheltuiască în slujba adevărului și omul căruia Allah i-a dăruit înțelepciune și el se poartă conform ei și îi învață și pe alții.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a descris atât cheltuirea averii în sprijinul adevărului, cât și deținerea înțelepciunii, acționarea în numele ei și învățarea celorlalți ca fiind egale. El a spus că nu trebuie să existe invidie (în sensul pozitiv al cuvântului) decât în aceste două situații. Cheltuirea pentru sprijinul adevărului este de o importanță majoră și de mare folos pentru viața socială a musulmanilor, așa cum averea este centrul nervos al vieții, iar cheltuirea ei în sprijinul adevărului reprezintă o faptă minunată ce joacă un rol nu mai puțin important în aducerea unor foloase pentru oameni decât mintea strălucită a acelor ce sunt înzestrați cu darul înțelepciunii.

Din acest motiv adevăratul musulman își cheltuiește averea pentru că înțelege că aceasta se va întoarce la el cu răsplăți și bunătate. Așadar îl veți vedea cheltuind-o într-un mod care îi va garanta răsplata, fără să fie nedrept cu moștenitorii lui sau să îi lipsească pe ei de ea și fără să fie zgârcit atunci când cheltuiește pentru a susține adevărul. El este cumpătat în modul în care cheltuiește și urmează o cale de mijloc între aceste două extreme în conformitate cu țelurile nobile ale legii islamice (*șari'a*), astfel

¹⁸⁸ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*. Răsplata pentru toată carnea, în afară de pulpă, va fi înregistrată pentru ei în Ziua de Apoi, pentru că au dăruit-o ca milostenie. Bucata pe care au păstrat-o pentru ei, pulpa, a fost de fapt „cheltuită”, pentru că aceasta nu poartă o astfel de răsplată.

Încât averea moștenitorilor lui nu îi va fi mai dragă decât cheltuirea pentru Allah. Mai degrabă averea cheltuită pentru Allah îi va fi mai dragă decât averea moștenitorilor lui, deoarece prima este averea care este păstrată și înregistrată în cartea faptelor sale bune. La acest lucru s-a referit Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – atunci când a zis: „Care dintre voi iubește averea moștenitorului său mai mult decât propria-i avere?” Ei au spus: „O, Trimis al lui Allah, niciunul dintre noi nu iubește averea moștenitorului său mai mult decât propria-i avere.” El a zis: „Adevărata sa avere este aceea pe care el a cheltuit-o (pentru Allah), iar averea moștenitorului său este aceea pe care el a lăsat-o în urmă.” [Bukhari]

Generozitatea este una dintre cele mai bune caracteristici ale islamului și ale musulmanului. De aceea atunci când un om a venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și l-a întrebat: „Care islam este mai bun?”, el a răspuns: „Să-i hrănești pe oameni și să îi saluți (cu salutul islamic) pe cei pe care îi cunoști și pe cei pe care nu îi cunoști.” [convenit]

Cu toate acestea urmărirea acestui ideal în ceea ce privește generozitatea nu trebuie să îi facă pe musulmani să întreață măsura, adică să își cheltuiască întreaga avere și să nu lase nimic pentru moștenitorii săi. În islam fiecare lucru este echilibrat și nimic nu trebuie făcut în detrimentul unui alt lucru. Așa cum cheltuirea pentru Allah este obligatorie, tot așa este și îngrijirea urmașilor și protejarea lor de a nu ajunge cumva la cerșit.

Când Sa'd ibn Abu Waqqas era grav bolnav și se afla în pragul morții, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a vizitat și Sa'd l-a întrebat: „O, Trimis al lui Allah, am multă avere și am numai două fiice care mă moștenesc. Să dau două treimi din avere ca milostenie?” Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Nu.” El a spus: „Să dau jumătate?” El a zis: „Nu.” A întrebat: „O treime?” El a zis: „Dă o treime, dar tot e mult.” Apoi Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a făcut acest comentariu: „Dacă îți lași copiii înstăriți, este mai bine decât

dacă îi lași săraci și să cerșească de la oameni. Nu vei cheltui nimic (ca milostenie) fără să fii răsplătit pentru aceasta, chiar de este și dumicătura pe care o ridici la gura nevestii tale.” [Bukhari]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era întruchiparea generozității adevărate și pure. Nu s-a spus niciodată despre el că s-a abținut să dăruiască ceva sau că a refuzat pe cineva care a venit să-i ceară vreun lucru. Companionul Profetului, Jabir – Pacea fie asupra sa! –, ne spune despre acest lucru: „Trimisului lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu i s-a cerut vreodată vreun lucru la care el să spună «Nu.»” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a înțeles efectul pe care averea îl are asupra oamenilor, așa că a folosit-o ca un mijloc de a înmuia inimile și de a-i aduce pe oameni la islam. El nu a considerat că se întrece măsura atunci când se cheltuiesc sume mari pentru a câștiga noi convertiți la islam, deoarece a știut că un om a cărui principală preocupare este la început averea va deveni un adevărat musulman de îndată ce intră în islam și acest lucru îl va face unul dintre cei cu credința cea mai puternică. Așa ne spune marele companion al Profetului, Anas ibn Malik: „Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu i s-a cerut niciodată nimic din ceea ce ar fi putut promova cauza islamului fără ca el să dea. Un om a venit la el și el i-a dat o turmă numeroasă de oi. Omul s-a întors la neamul său și a zis: «O, neam al meu, intră în islam, căci Muhammed dăruiește ca acela care nu se teme de sărăcie.» Dacă un om intră în islam numai pentru unele interese lumești nu va trece mult până când islamul îi va deveni mai drag decât lumea întreagă și tot ceea ce e în ea.” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – obișnuia să cheltuiască orice tip de avere i se aducea: el o împărțea între oameni și nu păstra nimic pentru el sau pentru familia sa. Pentru el era de ajuns să o împartă la cei care o meritau și astfel deschidea chiar și cele mai împietrite inimi și întipărea în ele

generozitatea, oferind cel mai înalt exemplu. Jubair ibn Mut'im – Pacea fie asupra sa! – a relatat că în vreme ce se întorcea acasă cu Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, după ce luaseră parte la bătălia de la Hunain, câțiva beduini l-au prins și au început să-și ceară partea. L-au împins sub un copac și unul dintre ei i-a smuls mantia. Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Dă-mi înapoi mantia. De-aș fi avut la voia mea tot atâtea prăzi cât frunzele acestui copac spinos, le-aș fi împărțit între voi și n-ați mai fi gândit despre mine că sunt zgârcit, ori mincinos, ori fricos.” [Bukhari]

În acest fel Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a stabilit cel mai înalt exemplu în ceea ce privește această generozitate adevărată, care nu este pătrunsă de interese egoiste sau îndoieli. El a reușit acest lucru în viața aceasta, stabilind un exemplu, pentru ca omenirea să încerce să atingă acest nivel înalt. Din acest motiv omul sporește în generozitate ori de câte ori se apropie de Allah. De fiecare dată când simte răsplata pe care Allah a pregătit-o pentru cei care cheltuiesc cu generozitate pentru El va deveni chiar și mai generos. De fiecare dată când se simte mai aproape de Allah el înțelege și mai adânc răsplata pe care o primește pentru generozitate, așa încât va dăruia de bunăvoie și mai mult. Așa era Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – atunci când Gavriil îl întâlnea în Ramadan. Generozitatea sa se intensifica în timpul acestei luni binecuvântate, ca rezultat al contactului său neîntrerupt cu arhanghelul, deoarece Gavriil venea la el în fiecare noapte din Ramadan, și acest lucru a intensificat și mai mult virtutea, îngăduința și generozitatea în inima sa nobilă.

Ibn 'Abbas a spus: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era cel mai generos dintre oameni și era cel mai generos în Ramadan atunci când Gavriil venea la el. Gavriil venea la el în fiecare noapte din Ramadan și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – îi recita din Coran. Când Gavriil venea la el, Profetul era mai generos decât

vântul.” [Bukhari și Muslim]

Deloc surprinzător, în prima generație de musulmani găsim mulți care s-au apropiat de acest nivel înalt de generozitate, oameni care și-au cheltuit întreaga avere pentru Allah, precum Abu Bakr, sau jumătate din ea, precum 'Umar, sau care au echipat și aprovizionat o întreagă armată, precum 'Uthman, sau care au dăruit cele mai prețioase lucruri ale lor, precum Abu'l-Dahda, care a dăruit cea mai bună grădină pe care o avea ca milostenie pentru Allah. Atunci când a aflat ceea ce făcuse, soția lui a zis fericită: „Ce târguială bună ai făcut, o, Abu'l-Dahda!” Au existat atât de mulți asemenea oameni generoși care au preferat Viața de Apoi în locul acesteia, astfel încât au renunțat la averea și la interesele lor pentru Allah.

Acești oameni erau cinstiți față de Allah și se aflau în contact permanent cu El, așa că au pus aceste învățături în practică și le-a transformat în realitate. Ei nu se mulțumeau însă doar să le repete și să fie înduioșați de ele, așa cum fac astăzi cei mai mulți oameni înstăriți.

În ziua de azi sunt bogați care au milioane și miliarde, din care numai dacă ar plăti dania (*zakat*) ar putea să stârpească în totalitate sărăcia existentă în societățile lor, ca să nu mai vorbim de ceea ce s-ar putea realiza dacă ar cheltui cu generozitate. Însă ei nu plătesc dania, chiar dacă știu că aceasta reprezintă o obligație și că este una dintre stâlpii islamului. Îi vedeți așadar, asta în cazul în care dau totuși ceva, cheltuind câțiva bănuți de sărbători (*Aid*) sau în alte ocazii speciale ori împărțind pâine și mâncare în câteva țări islamice unui număr limitat de sărmani. Atunci când cei simpli la minte văd mase de sărmani sezând la ușile lor și apucând orice firimituri care le sunt aruncate acestora, ei îi laudă pentru generozitatea lor. Acești oameni lesne crezători nu își dau seama că acea cheltuială pe care o fac acei milionari nu însumează nici măcar cea mai mică parte din ceea ce ar trebui să dea și că acei câțiva bănuți pe care îi aruncă celor lipsiți sunt precum nisipul aruncat în ochii lor (orbindu-i să nu vadă realitatea). Ei pretind că

sunt supuși lui Allah și cheltuiesc de dragul Său, însă nimic nu poate fi ascuns de Stăpânul lumilor, Stăpânul celor bogați și al celor sărmani. Ei nu vor avea scăpare de pedeapsa Sa, pentru că ei se numără printre cei descriși în versetul următor:

„...Iar acelora, care strâng aur și argint și nu le cheltuiesc pe calea lui Allah, vestește-le osândă dureroasă, / Într-o Zi în care vor fi ele încinse în focul Gheenei și cu ele se vor arde frunțile, laturile și spinările lor. Aceasta este ceea ce ați strâns pentru sufletele voastre! Gustați din ceea ce ați strâns!”

[Coran 9:34,35]

Acest grup care s-a îmbogățit datorită sistemelor economice ne-islamice a reprezentat unul dintre motivele ridicării sistemelor și principiilor de aripă stângă în țările musulmane, din cauza lăcomiei și a exploatării, dar și din cauză că nu au ținut socoteală de călăuzirea lui Allah. Dacă ar fi cunoscut drepturile pe care Allah le are asupra averii lor și dacă ar fi plătit fără să dea înapoi, nimeni din societățile islamice nu ar fi îndrăznit să sprijine comunismul sau socialismul și ura existentă între clase, exploatăată de partidele de extremă stângă, nu ar fi putut să ia amploare. Această ură existentă între clase este motivul pentru care guvernele socialiste i-au nimicit pe proprietarii de fabrici și organizații și le-au luat milioanele. În acest chip au pierdut ei comoara pe care din prea multă avariție nu au cheltuit-o în vremurile de liniște și belșug, când nu creșteau nici măcar salariul minim al unui muncitor sărman de teamă că și acest lucru ar putea să le reducă profitul. Într-adevăr, mulți dintre ei s-ar agita extrem de mult pentru o creștere atât de ne semnificativă de salariu, în timp ce în același timp ar închide ochii la miile și miile cheltuite de unii dintre fiii lor în cluburi de noapte, unde poate unii ar închide tot clubul pe propria-i cheltuială, ca să se bucure numai ei de compania frumoaselor dansatoare.

Asuprirea celor săraci de către cei bogați și ura pe care o simt cei săraci pentru cei bogați sunt necunoscute într-o adevărată

societate islamică, deoarece într-o astfel de societate cel bogat este generos, recunoaște drepturile pe care le au sărmanii la averea lui și nici nu neagă, nici nu îi lipsește de aceste drepturi. El le oferă ajutorul, îi sprijină și se poartă corect cu ei. Cel sărac nu îl privește pe cel bogat cu ură pentru că e mai înstărit. Într-o societate islamică, bogătașul nu își câștigă averea din surse interzise (*haram*): el o câștigă prin propriile sale eforturi și cu trudă, prin surse permise (*halal*). Principiul egalității în șanse ce învăluie toți membri societății islamice îi permite săracului să muncească și să facă tot posibilul ca să devină bogat, dacă dorește. Ușa le este deschisă tuturor, astfel că orice persoană hotărâtă, activă și ambițioasă poate intra. Așa că nu este nevoie de ură, oportunism sau răzbunare și nu există loc pentru acei oportuniști plini de ură și iubitori de răzbunare într-o comunitate a iubirii și frăției, așa cum este societatea islamică.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – îi învăța pe companionii săi și îi încuraja permanent să cheltuiască (oferind milostenie) și să stârpească din inimile lor iubirea de avere, astfel încât averea să fie împărțită printre oameni, prosperitatea să domnească peste tot și acea avere păstrată să nu aducă nenorocire asupra stăpânului ei în Ziua Învierii. Ei au avut cel mai de seamă exemplul în acest sens în Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

Într-o zi Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a pornit spre Al-Baqi' și Abu Dharr l-a ajuns din urmă. În timp ce mergeau împreună, el a spus: „Cei care au cel mai mult vor fi cei care au cel mai puțin în Ziua Învierii, în afară de aceia care cheltuiesc aici și colo pe calea dreaptă.” Apoi au trecut pe lângă Uhud și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „O, Abu Dharr!” El a răspuns: „La dispoziția ta, o Trimis al lui Allah, să fiu eu jertfit pentru tine.” El a zis: „Nu aș dori ca familia lui Muhammed să aibă o cantitate de aur egală ca mărime cu muntele Uhud și pentru un *dirham* sau un *mithqal* din ea să fiu lăsat cu ei până la înserat.” [Bukhari și Muslim]

Acest lucru explică atitudinea lui 'Umar ibn Al-Khattab – Pacea fie asupra sa! – față de bogătașii Quraiș, atunci când au început să ia lucrurile cu ușurință după ce cuceriseră atât de multe pământuri. Ei au început să facă comerț, să își investească averea și s-au îmbogățit. Acest lucru l-a alarmat pe 'Umar – Pacea fie asupra sa! – și era foarte îngrijorat pentru ei, așa că a zis: „Quraișii doresc ca averea lui Allah să circule numai printre ei, dar atâta timp cât fiul lui Al-Khattab este în viață nu vor face asta. Voi sta să îi aștept la Harrat Al-Medina și îi voi apuca de gulere ca să îi salvez de Foc.”

Strângerea de avere în mâinile numai câtorva este un lucru nedorit de islam, pentru că asta înseamnă că mulți alții din societate sunt lipsiți de acea avere. Din acest dezechilibru s-au născut clasele sociale, aspirările și exploatările. Și toate acestea sunt interzise și nu își au locul într-o societate islamică.

Acesta este numai un punct. Al doilea constă în faptul că 'Umar ibn Al-Khattab – Pacea fie asupra sa! – a anunțat că îi va aștepta în Harrat Al-Medina, pentru a-i putea împiedica să monopolizeze comerțul și să strângă avere, putând astfel să îi salveze de graba cu care se avântau spre Focul ladului – nu din răzbunare sau invidie pentru ce au avut, așa cum spun sistemele materialiste care au umplut inimile celor săraci de ură și de dorința de a se răzbuna pe cei bogați. Dreptatea socială este cerută de islam deopotrivă pentru binele săracilor și al celor bogați, chiar de la început, înainte ca lucrurile să scape de sub control și inimile să se umple de ură. Dreptatea socială se cere de asemenea deoarece este în interesul și al celor bogați și al celor săraci atât în această lume, cât și în cea ce va să vină. Referindu-ne la treburile economice, noi nu vedem această puternică legătură dintre această lume și lumea de apoi decât în sistemul economic islamic.

Adevăratul musulman este generos, indiferent de cât de sărman este și indiferent de cât de mică este cantitatea pe care o dă. Este de ajuns să aibă compasiune în inimă pentru cei care sunt chiar mai sărmani decât el și să simtă ceea ce alții suferă din

cauza lipsurilor. Din acest motiv multe *hadis*-uri îi încurajează pe cei sărmani să cheltuiască puțin, atât cât le stă în putință, astfel încât să continue să simtă că sunt solidari cu frații lor. Allah le-a promis celor ce cheltuiesc că, indiferent de cât de mic este darul lor sau de cât de sărmani sunt, milostenia lor va da roade și se va înmulți, până ce va deveni precum un munte înalt, cu condiția ca banii pe care îi cheltuiesc să provină dintr-o sursă permisă (*halal*): „Dacă cineva dă de pomană măcar și o curmală din munca sa cinstită – căci Allah nu acceptă decât ceea ce e curat – Allah o primește cu Mâna Sa dreaptă și are grijă de ea, așa cum unul dintre voi îngrijește puiul sau cămila tânără până se face ca un munte.” [convenit]

Pentru a-i împiedica pe oameni să refuze să se gândească la acest lucru, ori să evite să își aducă contribuția în societate, ori să lase ca bunătatea, milostenia și compasiunea să se scurgă din inimile lor, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a îndemnat să facă milostenie, oricât de puțin. El i-a avertizat să nu fie avari, căci astfel de purtări vor duce la osândă și pedeapsă. El a zis: „Apărați-vă de Foc fie și printr-o bucată de curmală pe care o dați ca milostenie.” [convenit]

Allah voiește ca musulmanul să fie bun, binefăcător, un element constructiv în societatea în care trăiește, debordând întotdeauna de bunătatea față de oameni, fie ei bogați sau săraci. Așadar Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a încurajat pe musulman să facă bine, în limita posibilităților lui, și a descris fiecare faptă bună ca fiind o milostenie (*sadaqa*): „Fiecare musulman trebuie să facă milostenie.” Ei au zis: „O, Trimis al lui Allah, și dacă nu poate să facă acest lucru?” El a spus: „Acela să lucreze cu toată puterea sa, să tragă foloase pentru sine și să facă milostenie.” Ei au zis: „Dar dacă nu poate să facă nici aceasta?” El a spus: „Atunci să îi ajute pe cei deznădăjduiți.” Și a mai fost întrebat: „Dar dacă nu poate face nici aceasta?” El a spus: „Atunci să împlinească numai ceea ce e bine, să se ferească de rele și aceasta va fi milostenie din partea lui.” [Bukhari]

Islamul a extins acest cerc al binelui, astfel încât acesta să îl înconjoare pe fiecare musulman. Cel care este foarte sărac trebuie să nu simtă că e lipsit de șansa de a-și aduce contribuția la înfăptuirea binelui social, din cauză că nu are avere. Fiecare faptă bună pe care o împlinește reprezintă un act de milostenie din partea lui, pentru care el va fi răsplătit întocmai cum cel bogat va fi răsplătit pentru ceea ce cheltuiește: „Fiecare faptă bună este un act de milostenie.” [Bukhari]

În acest fel islamul garantează că toți membrii unei societăți vor participa la clădirea, servirea și îmbunătățirea ei și că toți vor simți satisfacția acestei participări, care le va reda mândria și onoarea și le va aduce răsplată.

Islamul este realist și este bun cu musulmanii. Nu așteaptă de la ei mai mult decât le stă lor în putință și nu le cere să cheltuiască decât surplusul de avere. Nu îi învinovățește pe cei ce au puțin și preferă ca mai întâi aceștia să se îngrijească de propriile lor nevoi, deoarece mâna care dăruiește este mai bună decât cea care primește. Însă ceea ce prisosește cuiva poate fi folosit pentru a se întrece în generozitate, căci adevăratul musulman nu se dă înapoi atunci când poate împlini o faptă bună, deoarece a învățat din propria lui religie că tot ceea ce cheltuiește ca milostenie este bine, în timp ce abținerea este rea: „O, fiu al lui Adam, este mai bine pentru tine să cheltuiești ceea ce îți prisosește, iar dacă îți oprești prisosul va fi mai rău pentru tine. Nu vei fi muștrat că-ți oprești ceea ce ai nevoie. Întâi de toate cheltuiește pentru cei pentru care ești responsabil. Este mai bine să dăruiești decât să primești.” [Muslim]

Adevăratul musulman nu uită să fie generos și să ofere milostenii atunci când are peste nevoile lui sau ale familiei lui, chiar dacă sunt economiile pe care oamenii le strâng să se asigure că nu vor deveni săraci sau să se ridice la nivelul de a fi înstăriți. Într-adevăr islamul vede milostenia în aceste situații ca fiind cel mai bun gen de milostenie și genul care va aduce cea mai mare răsplată, ca în *hadis*-ul lui Abu Huraira: „Un om a venit la Profet

– Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și a zis: «O, Trimis al lui Allah, care este cea mai bună milostenie?» El a zis: «Milostenia pe care o faci atunci când ești sănătos și avar, când te temi de sărăcie și sperii să te îmbogățești. Și să nu amâni (să oferi milostenie) până când te afli în pragul morții și atunci să spui: „Aceasta este pentru cutare și aceea este pentru cutare.” Milostenia a ajuns deja în posesia lui cutare.» [convenit]

Musulmanul adevărat și generos oferă milostenii în special aceluia care merită să fie ajutați. El îi caută pe acei săraci și nevoiași care sunt prea mândri să le ceară oamenilor vreun lucru, astfel încât cei mai mulți cred că aceștia nu au nevoie de niciun ajutor. El merge la ei, le bate la ușă și le dăruiește orice lucru care le va fi de ajutor și le va păstra onoarea. Și asta pentru că cei săraci, dar prea mândri să ceară, sunt primii care ar trebui ajutați. La aceștia s-a referit Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – atunci când a zis: „Sărac nu este acela care ia o curmală sau două, sau o bucățică sau două, și apoi pleacă. Sărac este acela care în ciuda sărăciei sale se ferește să cerșească.” [convenit]

Potrivit unei alte relatări citate de Bukhari și Muslim, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Sărac nu este acela care cerșește de la oameni și după ce primește o îmbucătură sau două ori o curmală sau două pleacă. Cu adevărat sărac este acela care nu găsește destul ca să-i ajungă, însă nu-și arată sărăcia ca să poată primi milostenii și nu se ridică să cerșească.”

Musulmanul adevărat, generos, oferă milostenii în special orfanului. El are grijă de el cât de mult poate, cheltuind cu el și îngrijindu-se de problemele lui, indiferent dacă cel orfan îi este rudă sau nu. El face acest lucru deoarece speră să primească răsplata pe care Allah a pregătit-o pentru cel care îngrijește un orfan, un rang atât de înalt că oamenii și-ar jertfi viața ca să-l atingă și pe lângă care speranțele și ambițiile altora pălesc ca semnificație; iar cel ce va fi demn de această răsplată se va afla în apropierea

Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în Paradis.

Sahl ibn Sa'd – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Eu și cel ce are grijă de un orfan vom fi uite așa în Paradis» și și-a ridicat arătătorul și degetul mijlociu ca să le arate.” [Muslim]

Adevăratul musulman se străduiește să ajute văduvele și săracii, urmând călăuzirea religiei lui, căutând mulțumirea Domnului său și sperând la răsplata promisă de Allah pentru această faptă. Răsplata pentru ajutorarea văduvelor și a săracilor este chiar și mai mare decât aceea obținută pentru post și rămânerea în rugăciune pe timpul nopții ori pentru lupta în *jihad* pentru Allah, așa cum Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Cel care ajută văduvele și săracii este precum acela care luptă în *jihad* pentru Allah.” Și eu (povestitorul) cred că a mai spus: „și precum acela care rămâne noaptea în rugăciune fără odihnă și postește continuu, fără să-și întrerupă postul.” [convenit]

Acestea sunt căile pe care musulmanul generos poate să își cheltuiască averea în speranța că va câștiga mulțumirea și răsplata lui Allah. Acestea sunt fapte drepte care îl vor aduce pe rob mai aproape de Domnul său. Și în acestea nu sunt incluse petrecerile la care bogătașii cheltuiesc sume uriașe doar cu scopul de a se făli sau de a obține unele beneficii trecătoare. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a condamnat asemenea petreceri, căci acestea nu sunt făcute de dragul lui Allah: „Cât de rea este mâncarea servită la un ospăț la care bogații sunt invitați, iar săracii sunt lăsați pe dinafară.” [Bukhari și Muslim]

Ajutorul dat văduvelor și săracilor, cât și îngrijirea orfanilor nu aduc numai o răsplată mare. De asemenea aceste fapte purifică sufletul celui care dăruiește, sporește caracterul lui uman, îi înmoaie inima, îl fac să se bucure de dulceața dăruirii și a compasiunii și să se simtă fericit că împlinește fapte bune. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – îi învăța pe cei cu inima de piatră să facă bine, pentru ca inimile lor să se înmoaie și să se umple de compasiune. Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a relatat că un

om s-a plâns Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – de insensibilitatea lui și atunci el i-a spus: „Mângâie capul orfanilor și hrănește-i pe cei săraci.”¹⁸⁹

El nu le reamintește beneficiarilor de milostenia lui

Musulmanul adevărat căruia Allah i-a dăruit posibilitatea să dăruiască și să cheltuiască pentru El nu le reamintește oamenilor de lucrurile pe care li le-a dăruit. El este dornic să fie unul dintre aceia pe care Allah i-a descris în Coran:

„Aceia care dau [din] averea lor pe calea lui Allah și nu vin, după darul făcut, să se laude cu el și nici cu necăjire, aceia au răsplătă de la Domnul lor și teamă pentru ei nu va fi și nici nu vor cunoaște ei mâhnirea.”

[Coran 2:262]

Musulmanul nu uită că nimic nu poate duce mai repede la anularea faptelor bune și la înlăturarea răsplății pentru milostenie decât dacă le reamintește celor care le-a făcut milostenie de acest lucru sau dacă le face rău. Allah îi avertizează pe credincioși de aceste fapte într-un asemenea mod, încât credinciosul este zguduit și nici măcar nu se va gândi să le reamintească altora de milostenia lui sau să le facă rău.

„O, voi, cei care credeți! Nu faceți deșarte milosteniile voastre prin pomenirea lor și prin necăjire...”

[Coran 2:264]

A reaminti sărmanului pe care nevoia l-a obligat să accepte ajutorul celorlalți este un lucru umilitor și lipsit de respect. Este un lucru interzis de islam, care îi socotește pe cel care dăruiește și pe cel care primește ca niște frați, între care nu există nicio

¹⁸⁹ Relatat de Ahmad, cei care au transmis sunt *rijal al-sahih*.

diferență, decât în evlavia lor și în faptele bune. Un frate nu îi aduce fratelui său aminte de milostenia lui, nu îl umilește și nici nu îi știrbește reputația.

Într-un *hadis* narat de Muslim de la Abu Dharr, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a avertizat aspru pe cei care le reamintesc celorlalți de milostenia lor și i-a numărat printre acele suflete osândite căora Allah nici măcar nu le va vorbi în Ziua Judecății: „Sunt trei căora Allah nu le va vorbi în Ziua Învierii, nici nu se va uita la ei, nici nu-i va lăuda și pedeapsa lor va fi aspră.” Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a repetat acest lucru de trei ori. Abu Dharr – Allah să fie mulțumit de el! – a zis: „Aceștia sunt cu adevărat pierduți și osândiți. Cine sunt, o, Trimis al lui Allah?” El a zis: „Cel care își lasă veșmântul să se târască mai jos de glezne (din mândrie), cel care le reamintește oamenilor de milostenia lui și cel care își vinde bunurile, spunând lucruri neadevărate.”

El este ospitalier

Adevăratul musulman al cărui suflet este pătruns de generozitate va fi în mod firesc ospitalier, întâmpinându-și oaspetele cu căldură și grăbindu-se cu dragă inimă să îl cinstească, acționând conform comportamentului islamic care este adânc înrădăcinat în inima lui și care se bazează pe credința în Allah și în Ziua de Apoi: „Cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să își cinstească oaspetele.” [convenit]

Cel care își cinstește oaspetele dovedește că are credință în Allah și în Ziua de Apoi. Și din acest motiv cinstirea oaspeților cere o răsplată care este acordată oaspetelui, drept mulțumire că i-a dat gazdei posibilitatea de a face o faptă bună, de a-și dovedi credința și de a-L mulțumi pe Allah: „Cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să își cinstească oaspetele dăruindu-i acestuia răsplata lui.” Ei au întrebat: „Care este răsplata lui, o, Trimis al lui Allah?” El a zis: „O zi și o noapte. Dreptul de ospitalitate este de

trei zile și ce depășește este un act de milostenie.” [convenit]

Cinstirea oaspeților este considerată de islam a fi o faptă însemnată și pentru aceasta musulmanul sincer va fi răsplătit. Însă islamul stabilește anumite limite. „Răsplata” oaspetelui este de o zi și o noapte, apoi vine dreptul la ospitalitate, care este de trei zile. Ceea ce depășește acest timp este un act de milostenie, care va fi înregistrat printre faptele bune ale bărbatului ospitalier și mărinimos.

În islam, cinstirea oaspeților nu este o chestiune de alegere, în funcție de dispoziție sau de sentimente. Aceasta este o datorie a musulmanului, care trebuie să se grăbească să o îndeplinească de îndată ce oaspetele bate la ușă sau intră în curte: „Găzduirea oaspetelui pentru o noapte este o datorie pentru fiecare musulman. Cel ce se trezește dimineața și găsește un oaspete care așteaptă în curtea sa are o datorie de îndeplinit, și de el depinde ce va face pentru a o îndeplini.”¹⁹⁰

Cei care nu doresc să primească un oaspete și îi închid ușa nu sunt oameni buni, așa cum se afirmă în *hadis*-ul menționat de imamul Ahmad, în care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască – a spus: „Nu există strop de bunătate în cel care nu este ospitalier.”¹⁹¹

Islamul a stabilit ospitalitatea ca fiind o datorie pentru fiecare musulman și o consideră a fi dreptul oaspetelui. Niciun musulman nu trebuie să dea greș în împlinirea acestei datorii. Dacă zgârcenia îi face pe cei dintr-un neam să îi refuze oaspetelui lor acest drept, atunci islamul îi permite oaspetelui să își ia dreptul de la ei.

Acest lucru se vede în *hadis*-ul relatat de Bukhari, de Muslim și de alții de la 'Uqba ibn 'Amir, care a spus: „Am zis: «O, Trimis al lui Allah, ne trimiți la oameni care nu ne dau de mâncare. Ce zici de asta?» El a zis: «Dacă mergeți la un neam și ei comandă să fie adus ceva potrivit (adică mâncare sau băutură), atunci acceptați, iar dacă ei nu fac acest lucru, atunci luați voi acele lucruri, ca oaspeți sunteți îndreptățiți, căci ei ar fi trebuit să vi le ofere.»”

¹⁹⁰ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

¹⁹¹ Relatat de Imam Ahmad; cei care au transmis sunt *rijal al-sahih*.

Ospitalitatea este un comportament islamic de bază, așadar nu veți găsi niciodată vreun musulman care să fie zgârcit cu oaspetele lui, indiferent de circumstanțe. Islamul l-a învățat că mâncarea pentru doi oameni va hrăni trei, iar mâncarea pentru trei va hrăni patru. Așadar el nu trebuie să se îngrijoreze de un eventual oaspete care va bate neașteptat la ușă.

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Mâncarea pentru doi oameni este suficientă pentru trei, iar mâncarea pentru trei este suficientă pentru patru.»” [convenit]

Jabir – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Mâncarea pentru o persoană este suficientă pentru două, mâncarea pentru două este suficientă pentru patru și mâncarea pentru patru este suficientă pentru opt.»” [Muslim]

Musulmanul adevărat nu se îngrijorează că ar putea fi prea mulți oameni la masă, spre deosebire de bărbatul din Occident care nu primește un oaspete pentru care nu a pregătit mâncare din timp. Bărbatul musulman își întâmpină oaspetele chiar dacă vizita nu a fost anunțată și îl invită să împartă mâncarea familiei, chiar dacă porția lui va fi micșorată. Adevăratul musulman preferă să îi fie lui foame decât să nesocotească drepturile oaspetelui, căci Allah și Trimisul Său i-au poruncit să îl cinstească. Cu adevărat, Allah va binecuvânta mâncarea unei persoane așa încât să ajungă la două și va binecuvânta mâncarea a două persoane așa încât să ajungă la patru, și așa mai departe. Nu este nicio nevoie de acea nepăsare și de acel comportament neprimitor de care suferă atât în Orient, cât și în Occident acei oameni materialişti influențați de Occident.

Înaintașii drept-credincioși au stabilit cel mai înalt exemplu în ceea ce privește cinstitirea oaspetelui, atât de mult încât Însuși Allah a lăudat modul în care unii dintre ei și-au cinstit oaspeții.

Un exemplu în acest sens îl constituie relatarea făcută de Bukhari și Muslim de la Abu Huraira. Un om a venit la Profet – Allah

să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și el a trimis vorbă nevestelor sale (să pregătească mâncare). Ele au zis: „Nu avem nimic în afară de apă.” Și atunci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Cine îl va găzdui pe acest om?” Un „ajutor” (*Ansar*) a zis: „Eu!” Și atunci acesta l-a dus pe acel om la nevasta lui și i-a zis: „Cinstește-l pe oaspetele Trimisului lui Allah!” Ea a zis: „Nu avem nimic în afară de mâncarea băieților.” El a zis: „Pregătește mâncarea, aprinde lampa și pune-i pe băieți la culcare dacă vor niște supă.” Și atunci ea a pregătit mâncarea, a aprins lampa și i-a băgat pe băieți la culcare. Apoi s-a ridicat ca și cum ar fi vrut să micșoreze flacăra, însă a stins-o. Cei doi soți s-au prefăcut că mănâncă, dar de fapt au mers la culcare flămânzi. A doua dimineață, „ajutoarele” (*Ansari*) au mers la Profet și el i-a zis: „Allah a lăudat purtarea voastră de noaptea trecută.” Allah a revelat:

„Cât despre aceia care, înainte de ei, s-au statornicit în Casă și în credință și i-au iubit pe aceia care s-au dus în pribegie la ei, nu au avut în piepturile lor nici o supărare pentru ceea ce li s-a dat lor, ci i-au preferat pe ei lor înșiși, chiar dacă ei erau în nevoie. Iar aceia care se feresc de zgârcenia propriilor suflete, aceia sunt cei care izbâdesc.”

[Coran 59:9]

Musulmanul trebuie de asemenea să fie inteligent și vigilent. Dacă este oaspete, trebuie să țină cont de situația fratelui său și să nu stea relaxat într-un mod care poate fi stânjenitor sau deranjant pentru gazda lui. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a învățat pe musulman să nu fie o povară pentru gazda lui, pentru că acest lucru nu se potrivește cu spiritul islamic. Imamul Muslim a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Unui musulman nu îi este îngăduit să stea atât de mult cu fratele său încât să-l facă să păcătuiască.” El a fost întrebant: „Trimis al lui Allah, cum l-ar face să păcătuiască?” El a

zis: „Dacă-și prelungește șederea până ce gazda nu mai are nimic să-i ofere (oaspetelui).”

Potrivit unei alte relatări făcute de Bukhari, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Lui (oaspetelui) nu îi este îngăduit să stea cu el (cu gazda) atât de mult încât să-l stânjenească.”

Indiferent dacă este un păcat sau o stânjeneală, adevăratul musulman nu îl supune pe fratele său ospitalier la acest lucru.

Musulmanul adevărat este un oaspete cu maniere alese, urmând învățăturile înțelepte ale islamului referitoare la comportamentul oaspetelui. El evită să fie o povară pentru gazda sa și răspunde politicos la invitațiile și indicațiile sale.

El îi pune pe alții înaintea lui

Adevăratul musulman îi pune pe alții înaintea lui, chiar dacă este sărac, căci așa își învață islamul adepții. Această dăruire de sine (altruism) este o trăsătură de seamă a adevăratului musulman, care îl deosebește de ceilalți oameni.

„Ajutoarele” (*Ansar*) – Allah fie mulțumit de ei toți! – au fost primii pioneri ai altruismului, după Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! A fost revelat un verset din Coran care să laude altruismul lor unic și acesta va rămâne întotdeauna pentru oameni un exemplu demn de urmat, arătând cât de generoși și de altruști trebuie să fim. Ei i-au primit cu bucurie pe frații lor „emigranți” care nu aveau nimic și le-au oferit de toate:

„Cât despre aceia care, înainte de ei, s-au statornicit în Casă și în credință și i-au iubit pe aceia care s-au dus în pribegie la ei, nu au avut în piepturile lor nici o supărare pentru ceea ce li s-a dat lor, ci i-au preferat pe ei lor înșiși, chiar dacă ei erau în nevoie. Iar aceia care se feresc de zgârcenia propriilor suflete, aceia sunt cei care izbâdesc.”

[Coran 59:9]

Viața Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – abundă în altruism și el a insuflat de asemenea această atitudine și în inimile primilor musulmani. Sahl ibn Sa'd – Pacea fie asupra sa! – a relatat: „O femeie a adus un veșmânt țesut și a zis: «L-am țesut cu propriile mâini ca să-l porți tu.» Profetul l-a luat, ca și cum ar fi avut nevoie de el. A venit la noi, purtându-l în jurul taliei. Cutare a zis: «»Dă-mi-l mie! Cât e de frumos!» Profetul a zis: „Bine!” Profetul ședea la o adunare și când s-a întors, l-a împăturit și l-a trimis acelui om. Oamenii i-au spus omului: „N-ar fi trebuit să faci asta. Profetul îl purta pentru că avea nevoie de el, apoi tu l-ai cerut și știai că el nu refuză cererile.” El a zis: „Nu l-am cerut ca să-l pot purta. L-am cerut ca să poată fi giulgiul meu.” Sahl a zis: „Și (mai târziu) a fost giulgiul lui.”

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – se bucura când vedea că învățăturile lui referitoare la altruism dădeau roade în viața musulmanilor atunci când exista vreo situație de criză, cum ar fi seceta sau foamea. Acest lucru se vede în cuvintele lui: „Când un număr de bărbați este ucis în bătălie sau când nu au suficientă hrană pentru copiii lor, Aș'aris (un trib) adună tot ce au într-un veșmânt și împart apoi în mod egal. Ei îmi aparțin mie și eu le aparțin lor.” [convenit]

El ajută la ușurarea poverii celui strâmtorat

Musulmanul adevărat este îngăduitor, calm și se poartă frumos cu ceilalți. El se grăbește să ușureze povara celui strâmtorat (celui ce este datornic), așa cum îi spune Coranul:

„Aceluia care este strâmtorat să i se dea păsuire până îi va fi ușor, iar să faceți milostenie e și mai bine pentru voi, dacă știți!”

[Coran 2:280]

Islamul dorește ca înainte de a fi creditor, musulmanul să fie om. Așadar dacă musulmanul simte că fratele său datornic îndură

unele greutăți, el ține cont de această situație și îi oferă unele lucruri care îi vor fi de folos. El amână data la care trebuia să fie făcută plata, până când fratele său are posibilitatea să plătească datoria, sau anulează o parte a datoriei. Făcând acest lucru, el se supune poruncilor Domnului său și împlinește o faptă bună care îl va salva de greutățile din Ziua Învierii și îl va umbri la umbra mărețului Tron al lui Allah.

Abu Qatada – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Cel care vrea să se salveze de greutate în Ziua Învierii să ușureze povara celui strâmtorat¹⁹² sau să anuleze (o parte a datoriei).»” [Muslim]

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Pe acela care îi permite unui datornic să amâne plata sau îi anulează o parte a datoriei Allah îl va așeza la umbra Tronului Său în Ziua Învierii, Ziua în care nu va exista altă umbră în afară de a Sa.»”¹⁹³

Există multe *hadis*-uri referitoare la acest subiect și toate confirmă că, înaintea lui Allah, îngăduința unei persoane față de cel strâmtorat (de datornic) nu va fi irosită. Aceasta va intra acolo unde sunt înregistrate faptele lui bune și Allah cel Generos îl va răsplăti pentru că a renunțat la datoria fratelui său, dându-i un lucru și mai bun. Lipsurile lui vor fi compensate și el va fi salvat de evenimentele îngrozitoare din Ziua în care omenirea va fi înviată ca să-L întâlnească pe Stăpânul Lumilor.

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Era un om care obișnuia să împrumute bani oamenilor. Obișnuia să le spună angajaților: „Dacă întâlniți vreun strâmtorat care are greutăți, iertați-l. Poate Allah ne va ierta și pe noi.” Și când l-a întâlnit, Allah l-a iertat.»” [convenit]

¹⁹² Amânând data când trebuia să fie făcută plata, dacă lui trebuia să îi fie plătită, sau anulând datoria. (autorul)

¹⁹³ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

Abu Mas'ud Al-Badri – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Un om dintre cei care au fost înaintea voastră a fost chemat să dea socoteală și în scrierea lui nu a fost găsită nicio faptă bună în afară de faptul că obișnuia să încheie socoteli cu oamenii, iar el era înstărit, și obișnuia să le spună angajaților să-i ierte pe acei datornici care se aflau în dificultate. Allah, fie El prea-mărit, a grăit: „Voi trebuie să fiți mai generoși decât el” și l-a iertat.»” [Muslim]

Huzaifa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Allah a adus la socoteală pe unul dintre robii Săi căruia îi dăruise avere și l-a întrebat: «Ce ai făcut în lume?» El a zis – și nimeni nu poate ascunde nimic de Allah: «O, Stăpâne, mi-ai dăruit avere și eu obișnuiam să fac negoț cu oamenii. Obișnuiam să fiu îngăduitor, eram răbdător cu cel ce își permitea să plătească datoria și permiteam celui ce avea greutăți să mai amâne plata.» Allah a zis: «Eu trebuie să fiu mai generos decât tine! Să fie eliberat.» 'Uqba ibn 'Amir și Abu Mas'ud Al-Ansari au zis: «Am auzit ceva asemănător de la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!»” [Muslim]

El are demnitate și nu cerșește

Musulmanul adevărat are demnitate, este independent și nu se gândește să cerșească. Dacă întâmpină greutăți, el îndură totul cu răbdare și încearcă și mai mult să scape de această situație. El nu dorește să devină unul dintre cei ce se bazează pe generozitatea celor ce fac bine, deoarece islamul îl învață să nu facă acest lucru și îl îndeamnă să aibă demnitate, să fie independent și răbdător – atunci Allah îl va ajuta și îi va dăruia independență și răbdare: „Pe cel care se stăpânește să ceară ajutorul oamenilor, Allah îl va ajuta. Pe cel care încearcă să fie independent, Allah îl va îmbogăți. Celui care încearcă să fie răbdător, Allah îi va dăruia răbdare și nimănui nu îi este dat un dar

mai bun sau mai bogat decât răbdarea.”¹⁹⁴

Islamul i-a dăruit sărmanului unele drepturi asupra averii celui înstărit, care trebuie să dăruiască cu generozitate fără să îi reamintească de acest lucru sau să îl jighească în vreun fel. În același timp însă, islamul dorește ca sărmanul să fie independent și să nu conteze pe acest drept. Mâna generoasă este mai bună decât mâna zgârcită, așa că musulmanul trebuie să muncească întotdeauna ca să nu recurgă la cerșit. Acest lucru îi este mai de folos și îl cinstește mai mult. Așadar aceia care au puțin trebuie să își înmulțească eforturile și să nu depindă de milostenii și de cerșit. Acest lucru îi va salva pe ei. Ori de câte ori Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ținea de la amvon (*minbar*) o cuvântare despre milostenie și despre abținerea de la cerșit, el le reamintea musulmanilor că: „generosul este mai bun decât zgârcitul, generosul este cel care cheltuiește, în timp ce zgârcitul este cel care cerșește.”¹⁹⁵

El este prietenos și plăcut

Musulmanul care înțelege cu adevărat învățăturile religiei lui este blând, prietenos și plăcut. El se împrietenește cu alți bărbați și se înțelege bine cu ei. Aceasta ar trebui să fie o caracteristică a musulmanului care înțelege că păstrarea legăturii cu oamenii și câștigarea încrederii lor reprezintă una dintre cele mai importante îndatoriri ale lui. Acesta este un mijloc eficace de a le transmite mesajul adevărului și de a le arăta valorile lui morale, căci oamenii îi ascultă numai pe cei pe care îi plac, în care au încredere și pe care îi acceptă. Din acest motiv, există multe relatări (*hadis-uri*) în care se vorbește despre persoana prietenoasă și plăcută de ceilalți. O astfel de persoană este una dintre cei aleși, care sunt iubiți de Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și care se vor afla în imediata lui apropiere în Ziua Judecății: „Să nu vă spun eu

¹⁹⁴ Relatat de Malik în *Al-Muwatta*, și de asemenea și de Bukhari și de Muslim.

¹⁹⁵ Relatat de Malik în *Al-Muwatta*, și de asemenea și de Bukhari și de Muslim.

care dintre voi îmi este mai drag și se va afla în imediata mea apropiere în Ziua Învierii?” El a repetat acest lucru de două sau de trei ori și ei au zis: „Ba da, o, Trimis al lui Allah!” El a spus: „Cei dintre voi care au cel mai bun comportament și caracter.”¹⁹⁶ În unele relatări se adaugă: „Cei care sunt realiști și smeriți, care se înțeleg bine cu ceilalți și cu care ceilalți se simt bine.”

Una dintre cele mai importante trăsături ale credinciosului este aceea că se înțelege bine cu ceilalți și ceilalți se simt bine în prezența lui. El iubește oamenii și oamenii îl iubesc. Dacă nu este în acest fel, atunci nu va putea să transmită mesajul sau să obțină vreun lucru folositor. Și bărbatul de acest gen nu este caracterizat prin bunătate, așa cum se spune în *hadis*-ul următor: „Credinciosul se înțelege bine cu oamenii și ei se simt bine cu el. Nu există niciun strop de bunătate în cel care nu se înțelege cu oamenii și cu care ei nu se simt bine.”¹⁹⁷

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a reprezentat cel mai înalt exemplu în ceea ce privește comportamentul frumos față de oameni. El era iscusit în înmuierea inimilor oamenilor și îi chema să îl urmeze atât în vorbe, cât și în fapte. El ne-a arătat cum să ajungem la inimile oamenilor și cum să le câștigăm iubirea și admirația. Era întotdeauna binevoitor și prietenos, nu era niciodată aspru. Când mergea la vreo întrunire se așeza acolo unde era loc liber și le spunea și celorlalți să facă la fel. Se purta cu toți oamenii la fel, ca niciunul dintre cei prezenți la întrunire să nu simtă că altul a fost tratat mai bine. Dacă cineva venea la el și îi cerea vreun lucru, el i-l dăruia sau cel puțin îi răspundea cu vorbe frumoase. Avea un comportament minunat față de toți oamenii și era ca un tată pentru ei. Cei care îl înconjurau erau într-adevăr egali, deosebiți numai prin nivelul lor de evlavie. Ei erau smeriți, îi respectau pe cei în vârstă, arătau compasiune față de cei tineri, dădeau prioritate celor nevoiași și aveau grijă de

¹⁹⁶ Relatat de Ahmad; *isnad jayyid*.

¹⁹⁷ Relatat de Ahmad și Al-Bazar, cei care i-au transmis lui Ahmad sunt *rijal al-sahih*.

străini.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu a dezamăgit niciodată pe nimeni care a venit să întrebe vreun lucru. Sunt trei trăsături pe care el nu le avea: nu era certăreț, nu vorbea prea mult și nu se preocupa de treburi care nu îl priveau. Sunt trei lucruri pe care el nu le-a zis niciodată oamenilor: nu a criticat niciodată pe nimeni, nu a zis niciodată nimănui „Rușine să-ți fie!” și nu a căutat niciodată greșelile altuia. Nu a spus niciodată nimic în afară de lucruri pentru care spera să câștige răsplată. Atunci când vorbea, oamenii îl ascultau cu toată convingerea, șezând tăcuți, ca și cum pe capetele lor s-ar fi așezat niște păsări [și s-ar fi temut să nu le alunge]. Când el păstra tăcerea, atunci ei vorbeau. Nu s-au certat niciodată între ei în prezența lui. Zâmbeau atunci când el zâmbea și erau impresionați de ceea ce îl impresiona pe el. El era răbdător cu un străin care poate era mai aspru în cererea sau întrebarea lui și companiile îi cereau străinului să vorbească blând. El zicea: „Dacă vedeți pe cineva la nevoie, ajutați-l.” El nu accepta laudă decât de la o persoană care îi mulțumea pentru un lucru și nu îl întrerupea niciodată pe cel care vorbea; aștepta până când persoana respectivă arăta că a terminat sau până când se ridica.

A'îșa – Pacea fie asupra sa! – ne spunea că el (Profetul) obișnuia să fie atent cu cei mai răi dintre oameni și le vorbea blând și îi trata cu blândețe. Un bărbat a cerut permisiunea să-l vadă și el a zis: „Să între! Ce frate rău este el pentru tribul său!” A'îșa a zis: „O, Trimis al lui Allah, ai spus ceea ce ai spus, apoi ai vorbit frumos cu el.” El a zis: „O, A'îșa, cel mai rău dintre oameni este acela pe care oamenii îl evită (sau sunt blânzi cu el), pentru că se tem de defăimarea lui.” [Bukhari și Muslim]

Musulmanul adevărat urmează pașii Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în modul în care se poartă cu oamenii, indiferent dacă aceștia sunt buni sau răi, așa încât el să fie plăcut și acceptat de toți.

El își păstrează obiceiurile conform standardelor islamice

Una dintre cele mai importante trăsături ale musulmanului adevărat este aceea că își măsoară fiecare obicei cunoscut al societății în care trăiește după standardele islamice. În acest fel toate valorile lui sociale sunt derivate din înțelegerea pe care o are despre principiile de bază ale religiei lui.

Din acest motiv el nu poartă aur, deoarece acesta este un lucru interzis pentru bărbați. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a menționat acest lucru atunci când a văzut un bărbat ce purta un inel de aur și a zis: „Ar lua vreunul dintre voi vreun cărbune aprins și l-ar pune pe mâna lui?” [Muslim]

Apoi a scos inelul de pe degetul aceluiași om și l-a aruncat într-o parte. Omul a dat dovadă atunci de o supunere minunată față de Allah și de Trimisul Său. Însoțitorii lui i-au spus: „Ridică-ți inelul și trage foloase din valoarea lui (adică vinde-l).” Însă el a zis: „Pe Allah, nu! Nu voi ridica niciodată nimic din ce a aruncat Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!”

Musulmanul adevărat nu mănâncă și nu bea din vase de aur sau de argint și nici nu poartă mătase sau brocart, deoarece Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a interzis aceste lucruri, după cum putem vedea în multe *hadis*-uri, ca de pildă în cel în care Hudhaifa – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a interzis să purtăm mătase sau brocart și să bem din vase de aur sau argint, spunându-ne: «Acestea sunt menite pentru cei (necredincioși) din această lume, iar aceasta vă așteaptă pe voi în Viața de Apoi.»” [convenit]

Umm Salama – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Cel care bea dintr-un vas de argint aprinde Focul Iadului în stomacul său.” [convenit]

Potrivit unei relatări de Muslim, Profetul – Allah să-l

binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Cel care mănâncă și bea din vase de aur sau argint – (într-o altă relatare: cel care bea dintr-un vas de aur sau argint) – este ca și cum și-ar arunca foc din lad în stomac.”

'Umar ibn Al-Khattab – Pacea fie asupra sa! – a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Cel ce poartă mătase nu are parte de Viața de Apoi.»” [Bukhari]

'Ali – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am văzut pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ținând o bucată de mătase în mâna dreaptă și o bucată de aur în mâna stângă. Apoi a zis: «Acestea două nu sunt îngăduite bărbaților ce mă însoțesc (care fac parte din comunitatea mea).»”¹⁹⁸

Abu Musa Al-Aș'ari – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Este îngăduit ca soțiile însoțitorilor mei (din comunitatea mea) să poarte aur și mătase, dar nu este îngăduit pentru bărbați.”¹⁹⁹

Hudhaifa – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a interzis să bem sau să mâncăm din vase de aur ori de argint, să ne înveșmântăm cu brocart ori mătase sau să ședem pe ele.” [Bukhari]

Musulmanul adevărat nu face aceste lucruri ca supunere față de porunca Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, fără să înțeleagă în mod necesar motivul acestei interziceri, fie ea socială, psihologică sau economică, deoarece în ceea ce privește lucrurile îngăduite (*halal*) și cele interzise (*haram*) el urmează principiul coranic:

„...Ceea ce vă dăruiește Trimisul primiți, iar cele de la care vă oprește, de la acelea opriți-vă...”

[Coran 59:7]

¹⁹⁸ Relatat de Abu Dawud cu un *hasan isnad*.

¹⁹⁹ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

Musulmanul adevărat nu urmează așa-zisa „modă” în ceea ce privește obiceiurile ce se văd la petrecerile de logodnă sau de nuntă, pe care le-am adoptat orbește din Occident, fără să ne gândim, ca de pildă: purtarea inelului de logodnă pe mână dreaptă, apoi mutarea acestuia pe mână stângă în noaptea nunții ori permisiunea dată unui fotograf ce nu este *mahram* de a face fotografii cu mirele și mireasa. Acestea și alte obiceiuri au fost adoptate de societățile noastre care au fost copleșite de imperialismul cultural și au devenit copii denaturate ale societăților occidentale, chiar dacă încă au impresia că aparțin în totalitate lumii islamice.

Printre celelalte obiceiuri la care musulmanii trebuie să renunțe se numără: ținerea tablourilor sau a statuetelor în casă ori ținerea unui câine de casă (în afară de situația în care este un câine de pază). Islamul se opune puternic acestor practici și există numeroase *hadis*-uri care le interzic foarte clar credincioșilor să le adopte.

Ibn 'Umar – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Cei care își fac astfel de chipuri vor fi pedepsiți în Ziua Învierii și lor li se va spune: «Dați viață celor ce ați creat.»” [convenit]

A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – s-a întors dintr-o călătorie și eu acoperisem o fereastră cu o perdea care avea imagini pe ea. Când Trimisul lui Allah a văzut-o, s-a schimbat la față (de mânie) și a zis: «O, A'îșa! Cei care vor fi cel mai aspru pedepsiți în Ziua Învierii vor fi cei care imită creația lui Allah.» Ea a zis: «Atunci am rupt-o în bucăți și am făcut din ea o pernă sau două.»” [convenit]

Ibn 'Abbas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Fiecare creator de imagini se va afla în Foc; fiecare imagine pe care el a făcut-o va fi adusă la viață și îl va pedepsi în Iad.» Ibn 'Abbas a zis: «Și dacă trebuie să faceți asta, faceți imagini ale pomilor și ale obiectelor neînsuflețite.»” [convenit]

Abu Talha – Pacea fie asupra sa! – a spus că Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Îngerii nu intră în casa în care se află vreun câine sau vreo imagine.” [convenit]

A'îșa – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Gavriil (*Jibriil*) i-a promis Profetului că vine la un timp anume. Acel timp a venit și a trecut, iar el nu a venit. Profetul ținea un toiag în mână, pe care l-a aruncat, spunând: «Allah nu își încalcă promisiunea și nici trimișii Săi nu fac asta.» Apoi s-a întors și a văzut un cățeluș sub patul său. A zis: «Când a intrat câinele ăsta?» Eu am spus: «Pe Allah, nici măcar nu l-am observat.» A dat ordine să fie scos afară și a fost scos. Apoi Gavriil a venit la el și Trimisul lui Allah a zis: «Ai promis că vii și eu te-am așteptat, dar nu ai venit.» El a zis: «Câinele care era în casa ta m-a împiedicat. Noi nu intrăm în casa în care se află vreun câine sau vreo imagine.» [Muslim]

Există multe *hadis*-uri care interzic prezența imaginilor și a statuiilor, iar înțelepciunea care se află în spatele lor este evidentă mai ales în ziua de azi, când ipocriții, lingușitorii și cei care sunt stăpâniți de lăcomie și ambiție îi încurajează pe tirani în asupririle lor. Una dintre metodele lor favorite este să le înalțe acestora statui atât în timpul vieții, cât și după moartea lor, transformându-i astfel în zei și semizei așezați pe tronuri de glorie.

Islamul a pogorât doctrina monoteismului islamic (*tauhid*) și a nimicit statuile politeismului și ale perioadei de dinainte de islam (perioada ignoranței) acum o mie cinci sute de ani. Islamul nu le va permite acelor chipuri cioplite să revină în viața musulmanilor, indiferent dacă sunt făcute pentru a comemora un conducător, pentru a onora un artist sau pentru a cinsti un om de știință, un poet sau un scriitor. Societatea islamică este o societate monoteistă, unde cinstirea, sanctificarea și adorația sunt numai pentru Allah. În societatea islamică nu există loc pentru aceste statui și imagini.

În ceea ce privește păstrarea unui câine, nu este nimic rău dacă acel câine este ținut numai pentru vânătoare sau pentru

scopuri gospodărești, așa cum se spune în *hadis*-ul lui Ibn Umar: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunând: «Pentru acela care ține un câine, doar dacă nu este un câine pentru vânătoare sau pentru animale, răsplata lui se va micșora cu doi *qiraat* în fiecare zi.»” [convenit]

Ținerea câinilor în casă, după moda occidentală, răsfățarea lor, prepararea unor mâncăruri și a unor parfumuri speciale, înființarea unor „saloane de înfrumusețare” pentru câini și toate celelalte lucruri pentru care cei din Occident și din Statele Unite cheltuiesc pe an milioane și milioane de dolari nu au nimic de-a face cu islamul și cu obiceiurile lui îngăduitoare. Starea psihologică pe care o au occidentalii, precum și viața lor searbădă și materialistă i-au condus la aceste extreme în îngrijirea câinilor, compensând astfel lipsa iubirii umane din viața lor socială. Societatea islamică este însă plină de emoții umane, așadar musulmanii nu au de ce să ajungă într-o astfel de situație anormală.

El urmează manierele islamice în modul în care mănâncă și bea

Una dintre cele mai importante caracteristici ale adevăratului musulman este reprezentată de modul în care mănâncă și bea. Dacă este prezent la o întrunire unde se servește mâncare, l-ați cunoaște după manierele lui frumoase, căci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a învățat și încurajat pe fiecare musulman să le adopte.

El nu începe să mănânce până nu pomenește numele lui Allah. Mănâncă cu mâna dreaptă din mâncarea care se află direct în fața lui,²⁰⁰ potrivit învățăturilor Profetului: „Pomeniți numele lui Allah, mâncați cu mâna dreaptă și mâncați din ceea ce se află chiar în fața voastră.” [convenit]

Dacă uită să pomenească numele lui Allah la începutul

²⁰⁰ Pe vremea Profetului, exista obiceiul ca toți cei de față să mănânce dintr-un singur vas; acest obicei se păstrează încă în unele țări musulmane.

mesei, el se corectează spunând: „*Bismillahi auualahu ua akhirahu*” [Începem și terminăm în numele lui Allah!], așa cum se spune în *hadis*-ul A’ișei: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Cel care mănâncă să pomenească numele lui Allah – Fie El Prea-mărit! Dacă uită să pomenească numele lui Allah la început, să spună: „*Bismillahi auualahu ua akhirahu*”.»”²⁰¹

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era foarte preocupat de pomenirea numelui lui Allah deasupra mâncării, deoarece în acest lucru există mult bine pentru cei ce mănâncă. Acest lucru îl îndepărtează pe Satana și răul lui atât de mâncare, cât și de cel ce mănâncă.

Hudhaifa – Pacea fie asupra sa! – a relatat: „Ori de câte ori ședeam la masă cu Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu întindeam mâinile după mâncare până ce nu începea el să mănânce. Odată eram cu el și a intrat o fată în grabă, de parcă cineva o silea de la spate. Ea a vrut să pună mâna pe mâncare, dar Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a apucat-o de mână. Apoi a intrat grăbit un arab al deșertului, de parcă îl fugărea cineva. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a prins și pe el de mână și a zis: «Satana gândește că mâncarea asupra căreia nu este pomenit numele lui Allah i se cuvine lui în mod legiuit. El a trimis această fată, ca prin ea să facă hrana legiuită (pentru Satana), dar eu i-am prins mâna. Apoi l-a adus pe arabul deșertului, ca prin el să facă hrana legiuită, dar i-am prins și lui mâna. Însă, pe Cel în Mâna Căruia se află viața mea, pe lângă mâinile lor am prins și mâna Satanei în strânsoarea mea.» După aceea l-a pomenit pe Allah și a început să mănânce.” [Muslim]

Al doilea punct ce trebuie subliniat este mâncatul cu mâna dreaptă. Musulmanul care urmează obiceiurile islamice mănâncă și bea cu mâna dreaptă. Hotărârea de a mânca cu dreapta și interzicerea de a mânca cu stânga sunt relatate în mod clar în numeroase *hadis*-uri, ca de exemplu: „Când vreunul dintre voi

²⁰¹ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

mănâncă, să mănânce cu mâna dreaptă, căci Satana mănâncă cu mâna stângă și bea cu mâna stângă.” [Muslim]

„Niciunul dintre voi nu trebuie să mănânce cu mâna stângă sau să bea cu mâna stângă, pentru că Satana mănâncă cu stânga și bea cu stânga.” Naafi’ a adăugat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Nu da și nici nu lua cu ea (cu mâna stângă).” [Muslim]

Dacă vedea pe cineva mâncând cu mâna stângă, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – îi spunea să se oprească și îl învăța deprinderea corectă. Dacă respectivul stăruia sfidător în acea stare, atunci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – se lepăda de el și se ruga împotriva lui.

Salama ibn al-Akua’ – Pacea fie asupra sa! – a spus că un om a mâncat cu mâna stângă când Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – era de față. El a zis: „Mănâncă cu dreapta.” Omul a spus: „Nu pot.” El a zis: „Fie să n-o mai poți folosi niciodată!” Singurul lucru care l-a oprit a fost aroganța și el nu și-a mai ridicat niciodată după aceea mâna dreaptă la gură. [Muslim]

Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – îi plăcea să înceapă un lucru de la dreapta și îi îndemna și pe ceilalți să facă la fel. Bukhari, Muslim și Malik au relatat de la Anas că Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i se dăduse niște lapte care fusese amestecat cu apă din fântână. În dreapta sa ședea un beduin, iar în stânga sa, Abu Bakr As-Siddiq. A băut puțin lapte, apoi l-a dat beduinului și a zis: „Începe cu dreapta și transmite-o mai departe în dreapta.”

Odată, el i-a cerut unui băiat²⁰² care ședea în dreapta sa să renunțe la locul lui pentru niște bătrâni, însă băiatul a insistat să obțină partea lui și a avut parte de binecuvântarea celor care se aflau în stânga Profetului. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – nu l-a criticat și nici nu s-a lepădat de el pentru că a făcut acest lucru. Suhail ibn Sa’d – Pacea fie asupra sa! – a

²⁰² Este vorba de Ibn 'Abbas. (autorul)

descriș această întâmplare: „Trimisului lui Allah i se dăduse ceva de băut și el a băut. În dreapta sa era un băiat, iar în stânga, niște bătrâni. L-a întreat pe băiat: «Îmi îngădui să dau ceva și acestor bărbați?» Băiatul a zis: «Nu. Pe Allah, nu voi renunța la partea mea de la tine pentru nimeni.» Și atunci Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a dat lui să bea.” [convenit]

Există multe relatări și scrieri în care se spune foarte clar că folosirea mâinii drepte este un aspect important al obiceiurilor islamice, pe care musulmanul adevărat le adoptă cu dragă inimă și nu încearcă să găsească scuze. Acest lucru îl făceau și companionii Profetului și urmașii lor, fără excepție. Când era calif, 'Umar ibn Al-Khattab – Pacea fie asupra sa! – obișnuia să se plimbe prin oraș și să îi verifice el însuși pe oameni. Odată a văzut un om mâncând cu mâna stângă și i-a zis: „O, rob al lui Allah, mănâncă cu dreapta.” L-a văzut și a doua oară mâncând cu mâna stângă și atunci l-a lovit cu biciul și i-a zis: „O, rob al lui Allah, mănâncă cu dreapta!” L-a văzut și a treia oară mâncând cu stânga și atunci l-a lovit cu biciul și a zis mânios: „O, rob al lui Allah, mănâncă cu dreapta!” Omul a răspuns: „O, conducător al celor credincioși, ea este ocupată.” 'Umar a întreat: „Ce o ține ocupată?” El a zis: „Ziua Mu'tah.”²⁰³ 'Umar a început să plângă și i-a cerut iertare și l-a îmbărbătat. El l-a întreat: „Cine te ajută să faci abluțiunea (*udu*)? Cine te ajută cu nevoile tale?” Apoi a dat poruncă să fie tratat corect și să se aibă grijă de el.

Preocuparea pe care o avea 'Umar pentru acest aspect al comportamentului unuia dintre oameni dovedește importanța acestui lucru, aparent minor. Acesta este elocvent pentru personalitatea islamică și pentru identitatea ei unică. 'Umar era dornic să aplice această regulă pentru toți musulmanii și el nu le-a permis acestora să o trateze cu ușurință sau să o ignore.

Aș dori să mă adresez aici acelor musulmani care au adoptat manierele specifice Occidentului în privința mesei, care spun că furculița trebuie să fie ținută în mâna stângă și cuțitul în dreapta,

²⁰³ Adică își pierduse mâna în bătălia de la Mu'tah. (autorul)

astfel încât mâncarea este tăiată cu dreapta și introdusă în cavitatea bucală cu stânga. Toți cei care folosesc acest obicei îl urmează fără să îl adapteze și mănâncă cu mâna stângă, contrar învățăturilor religiei lor. Acești oameni nu se deranjează să mute furculița în mâna dreaptă și cuțitul în stânga, ca să poată să mănânce cu dreapta, pentru că nu doresc să schimbe această „etichetă” occidentală. Acesta reprezintă numai un exemplu de înfrângere morală de care suferă comunitatea noastră care a fost cuprinsă de modernism. Și noi urmăm întocmai aceste obiceiuri, fără să le modificăm sau să le adaptăm și să le facem să se potrivească cu propria noastră identitate, cu religia și cu adevăratele valori. Adevăratul musulman ar trebui să se îndepărteze cât mai mult de aceste imitații oarbe, ignorante.

Adevăratul musulman care se fălește cu religia lui și cu călăuzirea nobilă de care are parte, în toate aspectele vieții, insistă să mănânce cu mâna dreaptă și îi îndeamnă și pe ceilalți să facă la fel. El nu se rușinează să spună acest lucru la adunările în care oamenii urmează încă supuși practicile venite din Occident, pentru ca să le poată explica astfel aceste lucruri celor ignoranți și nepăsători și să îi readucă înapoi la simțiri. Atunci ei vor urma tradiția profetică (*sunna*) și vor mânca și vor bea cu mâna dreaptă.

În ceea ce privește cel de-al treilea punct, să se mănânce din vasul cel mai apropiat, acest lucru este potrivit învățăturilor islamice referitoare la modul în care se mănâncă. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a poruncit în mod clar acest lucru, împreună cu pomenirea numelui lui Allah și mâncatul cu mâna dreaptă. Despre acest lucru se vorbește în multe *hadis*-uri, cum ar fi cel al lui 'Umar ibn Abu Salama – Pacea fie asupra sa! Acesta a spus: „Eram un băiat care se afla în grija Trimisului lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Mâna mea era peste tot în farfurie și atunci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «O, băiete, pomenește numele lui Allah, mănâncă cu dreapta și mănâncă din ceea ce se află direct înaintea ta.»” [convenit]

Când mănâncă cu mâna, bărbatul musulman face acest lucru într-o manieră frumoasă, așa cum obișnuia să facă Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! El obișnuia să mănânce numai cu trei degete și nu-și îndesa mâna în toată farfuria, dându-i astfel pe ceilalți la o parte.

Acest lucru a fost relatat de Ka'b ibn Malik: „L-am văzut pe Trimisul lui Allah mâncând cu trei degete și după ce termina își lungea degetele.” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – le-a poruncit oamenilor să își lingă degetele și să își curețe farfuriile. Jabir – Pacea fie asupra sa! – a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Nu știm unde în mâncare se află binecuvântarea.” [Muslim]

Anas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Când mânca, Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – își lungea cele trei degete (cu care mânca). El a zis: «Dacă vreunui dintre voi îi scapă vreo îmbucătură, să o ridice, să o curețe de murdărie și să o mănânce, să nu o lase pentru Satana.» El ne-a poruncit să ne curățăm farfuriile și a zis: «Nu știm în care parte a mâncării se află binecuvântarea.»” [Muslim]

În afară de îndemnul de a căuta binecuvântarea care se află în mâncare, această învățătură profetică îi încurajează pe musulmani să își curețe mâinile și farfuriile. Faptul că le curăță de mâncare este de folos celui care este curat și manierat și indică nivelul acestuia de sensibilitate și de bun gust. Cei din Occident au adoptat abia acum această practică pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a poruncit-o acum o mie cinci sute de ani: în prezent, europenii își curăță farfuriile și nu lasă nimic.

Bineînțeles, bărbatul musulman sensibil, cu maniere alese, nu mănâncă cu zgomot, nu scoate sunete dezgustătoare și nici nu ia îmbucături mari, ca să nu se dea în spectacol.

După ce termină de mâncat, el îl slăvește pe Allah, așa cum ne-a învățat Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –

să facem, mulțumindu-l pentru binecuvântarea Sa, căutând astfel răsplata acelor care aduc slavă și mulțumiri.

Abu Umama – Pacea fie asupra sa! – a spus că după ce termina de mâncat, Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – spunea: „*Elhamdulillah hamdan kathiran tai-iban mubarakan fihi ghaira mekfi-in ue la muueddiin ue la musteghnan anhu rabbena*” [Allah să fie slăvit cu o laudă binecuvântată, slavă nesfârșită, slavă nepieritoare, slavă eternă. El este Domnul nostru!] [Bukhari]

Muadh ibn Anas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Cel care termină de mâncat, apoi spune: „*Elhamdulillahil-ledzii etameni hadza ue razaqanihi min ghairi haulin minni ue la quuetin!*” [Slavă lui Allah care m-a îndestulat cu aceasta și mi-a dăruit aceasta fără ca eu să am vreo forță sau putere pentru mine însumi!] va fi iertat de păcatele pe care le-a săvârșit mai înainte de aceasta.»”²⁰⁴

Bărbatul musulman bine crescut nu critică mâncarea, indiferent ce este, urmând astfel învățătura și exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Trimisul lui Allah nu critica niciodată mâncarea. Dacă îi plăcea, mânca, iar dacă nu îi plăcea, nu mânca.” [convenit]

Și în ceea ce privește băutura, bărbatul musulman urmează de asemenea învățăturile islamice, care se referă la fiecare aspect al vieții.

După ce pomenește numele lui Allah, el bea din două sau trei înghițituri. El nu suflă în ceașcă și nici nu bea din gura burdufului sau a sticlei, dacă poate să evite acest lucru. El nu trebuie să sufle în băutura lui și când bea trebuie să se așeze, dacă poate.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a îndemnat să bem din două sau trei înghițituri, așa cum a relatat Anas – Pacea fie asupra sa! „Trimisul lui Allah obișnuia să respire

²⁰⁴ Relatat de Abu Huraira și Tirmizi, care a spus că este un *hasan hadis*.

de trei ori²⁰⁵ atunci când bea.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a îndemnat pe musulmani să nu bea doar dintr-o singură înghițitură: „Nu beți doar dintr-o singură înghițitură așa cum fac cămilele, beți din două sau trei. Pomeniți numele lui Allah atunci când beți și slăviți-L atunci când terminați de băut.”²⁰⁶

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a interzis să se răsuflă când se bea (apă, etc), așa cum se menționează în *hadis*-ul lui Abu Sa’id Al-Khudri: „Un om a întrebat: «Câteodată văd paie ce plutesc la suprafață. Ce să fac atunci?» El a răspuns: «Scoate-le afară.» Atunci omul a zis: «Eu nu-mi potolesc setea cu o singură înghițitură.» Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Îndepărtează-ți cana de la gură și trage-ți răsuflarea.»²⁰⁷

În această relatare care se referă la modul în care se bea se afirmă clar că este mai bine ca bărbatul musulman bine crescut să evite să bea din gura sticlei sau a vasului și, dacă se poate, să bea în timp ce stă jos. Așa este preferabil, însă este permis și să se bea din gura vasului sau în timp ce se stă în picioare, deoarece Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a făcut așa în unele ocazii.

Răspândirea salutului islamic

Un aspect distinctiv care privește comportamentul social al musulmanului este insistența cu care răspândește salutul islamic. În islam, salutul nu este considerat un obicei social care poate fi schimbat și adaptat în funcție de timp și de circumstanțe. Salutul islamic este o conduită clar definită care a fost poruncită de Preaputernicul Allah în Cartea Sa, iar normele și regulile privind acest salut au fost stabilite în numeroase *hadis*-uri. Cei care au

²⁰⁵ Adică făcea o pauză și respira, deasupra ceștii. (autorul)

²⁰⁶ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan hadis*.

²⁰⁷ Relatat de Imam Malik și Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih hadis*.

relatat au dedicat acestui subiect capitole întregi numite „*Kitaab as-Salaam*” (Cartea salutului) sau „*Baab as-Salaam*” (Capitolul salutului).

Allah le-a poruncit musulmanilor foarte clar în Coran să se salute unii pe alții:

„O, voi cei care credeți! Nu intrați în alte case afară de casele voastre, înainte de a cere îngăduința și a-i saluta pe sălășluitoorii lor! Aceasta este mai bine pentru voi. Poate că voi veți lua aminte!”

[Coran 24:27]

Allah le-a poruncit musulmanilor să răspundă la salut în același mod sau într-un mod și mai frumos, iar cel care este salutat are obligația să răspundă:

„Dacă vi se dă binețe, răspundeți cu binețe încă și mai frumos sau [cel puțin] răspundeți!...”

[Coran 4:86]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a îndemnat pe musulmani să răspândească salutul islamic și să-i salute atât pe cei pe care îi cunosc, cât și pe cei pe care nu îi cunosc.

’Abdullah ibn ’Amr ibn Al-’As – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Un om l-a întrebat pe Profet: «Care islam este cel mai bun?» El a zis: «Să-i hrănești pe oameni și să-i saluți pe cei pe care îi cunoști și pe cei pe care nu îi cunoști.»” [convenit]

Folosirea salutului islamic reprezintă unul dintre cele șapte lucruri pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a poruncit să fie adoptate atât de companionii săi, cât și de comunitatea musulmană de după ei.

Acestea au fost catalogate de Al-Barra’ ibn ’Azib: „Trimisul lui Allah ne-a poruncit să facem șapte lucruri: să îl vizităm pe cel bolnav, să participăm la funeralii, să îl binecuvântăm pe cel care

strănută, să îl sprijinim pe cel slab, să îl ajutăm pe cel care este asuprit, să răspândim salutul și să îi ajutăm pe oameni să își ducă la împlinire jurămintele.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a acordat o mare importanță salutului și i-a îndemnat în multe *hadis*-uri pe musulmani să facă acest lucru, pentru că a înțeles importanța pe care o are salutul în răspândirea iubirii frățești și în întărirea legăturilor de prietenie între indivizi și grupuri. El l-a descris ca pe un lucru care va duce la iubire și iubirea va duce la credință, iar credința va duce la Paradis.

„Pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu, nu veți intra în Paradis până nu veți crede și nu veți crede până nu vă veți iubi unii pe alții. Să nu vă spun eu despre un lucru pe care, dacă îl faceți, vă veți iubi unii pe alții? Salutați-vă!” [Muslim]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus de asemenea că acela care va saluta primul se va afla mai aproape de Allah și va merita mai mult mulțumirea, favoarea și binecuvântarea Sa: „Cel mai apropiat dintre oameni de Allah este cel care salută primul.”²⁰⁸

‘Abdullah ibn ‘Umar – Pacea fie asupra sa! – obișnuia să plece la piață dimineța și nu trecea pe lângă cineva fără să spună „*Salaam Aleikum!*” Într-o zi a fost întrebat: „Ce faci în piață de vreme ce nu vinzi nimic, nu întrebi de prețuri, nu te tocmești, nu participi la întâlniri?” El a zis: „Mergem acolo dimineța ca să-i salutăm pe cei pe care îi întâlnim.”²⁰⁹

Există numai o singură formă de salut pe care o respectă musulmanii care sunt conștienți de normele islamice și care sunt dornici să urmeze învățăturile islamice. Aceasta este: „*As-Salamu aleikum ua rahmatullahi ua barakatuhu!*” [Pacea fie asupra voastră, și mila, și binecuvântarea lui Allah!] Bărbatul salută în acest fel – la plural – chiar dacă salută numai o singură persoană. Cel căruia i se

²⁰⁸ Relatat de Abu Dawud cu un *jayyid isnad*; al-Tirmizi a făcut o relatare asemănătoare și a descris-o ca fiind *hasan hadis*.

²⁰⁹ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

adresează salutul răspunde: „*Uaaleikum as-salaam ua rahmatullahi ua barakatuhu!*”²¹⁰

Adevăratul salut islamic nu trebuie înlocuit cu un alt salut, cum ar fi cu salutul arab vechi „*Im sabahan*” sau cu salutarile moderne, ca de pildă: „*Sabah al-kheir!*”, „*Good morning!*”, „*Bonjour!*” (în arabă, engleză, respectiv, franceză) sau cu alte limbaje care se răspândesc în societatea musulmană care s-a abătut de la călăuzirea islamică.

Acest salut islamic este cel pe care Allah l-a ales pentru creația Sa din vremea lui Adam. Allah l-a învățat pe Adam și i-a poruncit să salute în acest fel îngerii. El a dorit ca urmașii lui Adam din toate timpurile și locurile să folosească acest salut, datorită semnificației de pace, care reprezintă cel mai iubit lucru de om, indiferent de locul sau timpul în care el trăiește. Acest salut hotărât divin este păstrat în prezent numai în comunitatea islamică, comunitate care a aderat la adevărata cale, care nu a schimbat-o și nici nu s-a abătut de la ea.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Când l-a creat pe Adam, Allah i-a spus: «Du-te și salută – un grup de îngeri care ședea – și ascultă cum te salută ei, căci acesta va fi salutul tău și al urmașilor tăi.» Și atunci el a zis: «*As-Salaamu aleikum*» și ei au răspuns: «*Ua aleikum as-Salaamu ua rahmatullah*». Ei au adăugat: «*ua rahmatullah.*»” [convenit]

Nu este de mirare că această formă de salut este atât de binecuvântată, căci vine de la Allah, Cel care ne-a poruncit să o adoptăm ca salut și să nu o înlocuim niciodată cu nimic altceva:

„Iar când intrați în case, salutați-vă unii pe alții cu un salut binecuvântat și bun de la Allah! Astfel vă tâlcuiește Allah versetele, pentru ca voi să pricepeți.”

[Coran 24:61]

²¹⁰ Salutul trebuie rostit mereu în limba arabă, indiferent de limba maternă a celui care îl rostește sau de limba care este vorbită în țara în care el se află.

Îngerul Gavriil (*Jibril*) a folosit acest salut atunci când a salutat-o pe A'îșa. Ea a folosit de asemenea aceeași formulă de salut atunci când i-a răspuns. Așa se relatează în *hadis*-ul A'îșei: „Trimisul lui Allah mi-a spus: «Acesta este Gavriil care te salută.» Ea a zis: «Eu am spus: *Ua aleikum as-salaamu ua rahmatulahi ua barakatuhu*» (Și asupra ta să fie pacea și mila și binecuvântarea lui Allah!)” [convenit]

Există de asemenea anumite reguli referitoare la salut, reguli pe care adevăratul musulman le respectă și le aplică în societate așa cum trebuie. Aceste reguli sunt strânse în *hadis*-ul relatat de Bukhari și de alții de la Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Cel care se află călare să îl salute pe cel care merge, cel care merge să îl salute pe cel care stă jos, iar grupul mic să salute grupul mare.»” [convenit] Într-o relatare de Bukhari se adaugă: „Și tânărul să îl salute pe cel bătrân.”

Se salută în egală măsură atât femeile, cât și bărbații. Asma' bint lazid a relatat că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a trecut într-o zi pe lângă o moschee în care ședea un grup de femei, iar el le-a făcut cu mâna, salutându-le.²¹¹

Se salută și copiii, ca să fie în acest fel obișnuiți cu salutul. S-a relatat că Anas – Pacea fie asupra sa! – a trecut pe lângă niște copii și i-a salutat, apoi a zis: „Trimisul lui Allah făcea acest lucru.” [convenit]

Când salută noaptea, o persoană trebuie să vorbească ușor și cu voce joasă, astfel încât cei care nu dorm să audă, fără să-i deranjeze însă pe cei care dorm. Așa făcea Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, după cum se spune într-un *hadis* de Al-Miqdad – Pacea fie asupra sa! El a zis: „Obișnuiam să punem deoparte pentru Profet porția lui de lapte și el venea noaptea și ne saluta în așa fel încât să nu îi tulbure pe cei care dormeau, dar să-l audă cei care erau treji. Și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a venit și ne-a salutat ca de obicei...” [Muslim]

²¹¹ Relatat de Tirmizi, care a spus că este un *hasan hadis*.

Atunci când se participă la o întrunire, trebuie să se salute atât la începutul ei, cât și la sfârșit. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Când unul dintre voi vine la o întâlnire, să salute, iar când vrea să plece, să salute. Ultimul [salut] nu este mai puțin important decât primul.”²¹²

El nu intră într-o casă străină fără să ceară permisiunea

Bărbatul musulman care cunoaște bunele maniere prescrise de islam nu intră într-o casă străină fără să ceară permisiunea. Cererea permisiunii este o poruncă divină, care nu trebuie încălcată:

„O, voi cei care credeți! Nu intrați în alte case afară de casele voastre, înainte de a cere îngăduința și a-i saluta pe sălășluitoarii lor! Aceasta este mai bine pentru voi. Poate că voi veți lua aminte! / Iar dacă nu găsiți pe nimeni în ele, nu intrați până ce nu vi se îngăduie vouă! Iar dacă vi se spune vouă „Întoarceți-vă!”, atunci întoarceți-vă! Aceasta este mai curat pentru voi, iar Allah este Bineștiutor [‘Alim] a ceea ce faceți voi.”

[Coran 24:27,28]

„Dar când au ajuns copiii voștri la vârstnicie, să ceară îngăduință, așa cum au cerut cei de dinaintea lor. Astfel vă tâlcuiește Allah versetele Sale, iar Allah este Bineștiutor [și] Înțelept [‘Alim, Hakim].”

[Coran 24:59]

Intrarea în casele oamenilor poate fi făcută fără nicio suspiciune numai atunci când se cere permisiunea de a intra. Nu este loc pentru spionaj, curiozitate, furișare sau pătrundere ilegală în casă, căci toate aceste lucruri nasc îndoieli și suspiciuni. Cererea permisiunii este un lucru mai cinstit și mai bun atât pentru reputația

²¹² Relatat de Abu Dawud și Tirmizi, care a spus că este un *hasan hadis*.

vizitatorului, cât și a gazdei. Așa a dorit Allah pentru robii Săi credincioși, atunci când le-a poruncit să ceară permisiunea.

Există anumite obiceiuri în modul în care se cere permisiunea și islamul îi îndeamnă pe musulmani să le respecte atunci când doresc să facă o vizită cuiva:

1. El nu trebuie să stea chiar în fața ușii, ci în partea dreaptă sau în cea stângă. Așa obișnuia Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – să facă. 'Abdullah ibn Busr – Pacea fie asupra sa! –, companionul Profetului, a zis: „Ori de câte ori Profetul venea la ușă să ceară permisiunea de-a intra, nu stătea în fața ei, ci stătea în dreapta sau în stânga. Dacă i se dădea permisiunea, intra, dacă nu, pleca.”²¹³

Această regulă, de a cere permisiunea, a fost poruncită pentru a proteja intimitatea. Sahl ibn Sa'd – Pacea fie asupra sa! – a spus că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: „Cererea permisiunii a fost făcută regulă pentru a nu vedea²¹⁴.” [convenit]

Așadar, celui care cere permisiunea nu îi este permis să stea în fața ușii, căci acest lucru i-ar permite să vadă în interior, atunci când ușa este deschisă.

2. El trebuie mai întâi să salute și apoi să ceară permisiunea. Nu este bine să se ceară permisiunea înainte de a saluta. Așa ne-a învățat Profetul, după cum a relatat Rib'i ibn Hiraș. Acesta a zis: „Un om din neamul 'Amir ne-a spus că a cerut permisiunea de a-l vedea pe Profet, când el era în casă. El a zis: «Să intru?» Trimisul lui Allah i-a spus slujitorului său: «Du-te și învață-l cum să ceară permisiunea de-a intra. Spune-i să zică: „*As-salaamu aleikum!* Pot să intru?»» Omul a auzit și a zis: «*As-Salaamu aleikum!* Pot să intru?» Atunci Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a acordat permisiunea sa și el a intrat.²¹⁵

3. Cel care cere permisiunea trebuie să își spună numele

²¹³ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

²¹⁴ Pentru ca acela care cere permisiunea [de a intra] să nu vadă nimic din ceea ce locuitorii acelei case nu doresc ca acesta să vadă.

²¹⁵ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

foarte clar atunci când se întreabă “Cine este?”; să își spună numele sau porecla. Nu trebuie să răspundă vag, ca de pildă să spună: “Eu sunt”, pentru că astfel de vorbe nu spun clar cine se află la ușă.

Jabir – Pacea fie asupra sa! – a zis: “Am venit la Profet – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și am bătut la ușă. El a zis: «Cine este?» Am răspuns: «Eu» și el a zis: «Eu? Eu?», ca și cum nu i-ar fi plăcut răspunsul.” [convenit]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a învățat că tradiția, atunci când cerem permisiunea de-a intra, este să ne spunem clar numele. Așa obișnuiau să facă atât el, cât și companionii săi.

Abu Dharr – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Am ieșit într-o noapte și l-am văzut pe Trimisul lui Allah mergând de unul singur. Am început să merg în umbra lui. El s-a întors, m-a văzut și a zis: «Cine e?» Am zis: «Abu Dharr.»” [convenit]

Umm Hani’ – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Am venit în casa Profetului în timp ce făcea abluțiunea generală (*ghusl*). Fatima îl acoperea și el a întrebat: «Cine este?» Am zis: «Sunt eu, Umm Hani’.»” [convenit]

4. El trebuie să se întoarcă dacă i se cere acest lucru, fără să se supere. Aceasta este porunca lui Allah din Coran:

„...Iar dacă vi se spune vouă „Întoarceți-vă!”, atunci întoarceți-vă! Aceasta este mai curat pentru voi, iar Allah este Bineștiutor [‘Alim] a ceea ce faceți voi.”

[Coran 24:28]

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a învățat că trebuie să se ceară permisiunea numai de trei ori, apoi, dacă permisiunea este acordată, se poate intra, dacă nu, să se întoarcă. Abu Musa Al-Aș’ari – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Cere permisiunea de-a intra de trei ori, dacă permisiunea este

acordată, intră, dacă nu, întoarce-te.» [convenit]

Abu Musa i-a cerut odată lui 'Umar permisiunea de a intra și aceasta nu i-a fost acordată, iar el a plecat. 'Umar l-a chemat înapoi și au avut o discuție lungă despre cererea permisiunii și despre întoarcere. Credem că este de folos să cităm această discuție, pentru a arăta cât de meticuloși erau companionii Profetului în dezvoltarea învățăturilor Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și în punerea lor în practică.

Abu Musa a zis: „Am cerut de trei ori permisiunea de a-l vedea pe 'Umar și permisiunea nu mi-a fost acordată, așa că am plecat. 'Umar m-a chemat și a zis: «O, rob al lui Allah, găsești că e greu să fi ținut să aștepti la ușa mea? Să știi că oamenii găsesc la fel de greu să fie ținuti să aștepte la ușa ta.» Eu am zis: «Nu. Ți-am cerut permisiunea de trei ori și nu mi-a fost acordată, așa că m-am întors (după cum ne-a fost poruncit să facem).» El a zis: «De la cine ai auzit așa ceva?» Eu am zis: «Am auzit de la Profet.» El a zis: «Ai auzit ceva de la Profet ce noi nu am auzit? Dacă nu vei aduce o dovadă pentru asta, voi face din tine un exemplu.» Și atunci am mers până ce am ajuns la un grup de „ajutoare” (*Ansar*) care ședea în moschee. I-am întrebat despre acest lucru și ei au zis: «S-a îndoit cineva de tine referitor la asta?» Și atunci le-am spus ce zisese 'Umar. Ei au zis: «Nimeni în afară de cei mai tineri dintre noi nu va veni cu tine.» Atunci Abu Sa'id al-Khudri – sau Abu Mas'ud – a venit cu mine la 'Umar și i-a spus: «Am plecat cu Profetul să-l vizităm pe Sa'd ibn 'Ubada. Când am ajuns acolo, (Profetul) a salutat, dar nu i s-a dat permisiunea să intre. A salutat și a doua oară, și a treia oară, dar nu i s-a acordat permisiunea. El a zis: „Am făcut ceea ce trebuia”, apoi s-a întors. Sa'd a venit după el și a zis: «O, Trimis al lui Allah, pe Cel care te-a trimis cu adevărul, nu te-am salutat, dar te-am auzit și ți-am răspuns la salutări, însă am dorit să înmulțesc numărul în care ai transmis salutări mie și familiei mele.»” Abu Musa a zis: „Pe Allah, am fost cinstit în relatarea pe care am făcut-o referitor la cuvintele Trimisului lui Allah. El ('Umar) a zis: «Sunt de acord, dar doream să fiu sigur.»”

[Bukhari și Muslim]

Într-o altă relatare de Muslim, se afirmă că atunci când acest *hadis* a fost confirmat, 'Umar s-a dojenit singur, spunând: „Mi-a fost vreo învățătură a Trimisului lui Allah ascunsă? Treburile din piață m-au ținut ocupat!”

Într-o întrunire, el se așează acolo unde găsește loc

Musulmanul adevărat se deosebește de asemenea prin manierele lui alese atunci când participă la vreo întrunire. Acestea derivă din învățăturile Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – și îl fac pe musulman un exemplu de seamă în ceea ce privește eticheta socială.

Primul lucru pe care musulmanul îl învață este să se așeze acolo unde există loc și să nu îi împingă pe oameni ca să stea în fruntea adunării. Așa a spus Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, care i-a învățat pe companionii săi să țină seama de aceste reguli atunci când participă la o întrunire.

Jabir ibn Samura – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Când veneam la Profet, ne așezam acolo unde găseam loc.”²¹⁶

Musulmanul bine-crescut evită să îi împingă pe oameni și se așează între ei numai atunci când are permisiunea lor, dacă acest lucru este necesar. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a interzis ca o persoană să își facă loc între doi oameni fără să le ceară mai întâi permisiunea și ne-a prevenit: „Nu este permis ca o persoană să se așeze între doi oameni fără să le ceară permisiunea.”²¹⁷

Să te împingi pentru a-ți face loc între doi oameni, fie că e vorba de o întrunire, fie de alte împrejurări, reprezintă un mod ciudat de comportament pe care islamul în mod clar nu îl aprobă. Musulmanii să se ferească de această purtare! În acest sens există multe *hadis*-uri și scrieri, cum ar fi relatarea în care Sa'id Al-Maqbari

²¹⁶ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi, care a spus că este un *hasan hadis*.

²¹⁷ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi, care a spus că este un *hasan hadis*.

spune: „Am trecut pe lângă Ibn 'Umar și el vorbea cu un om. Am stat lângă ei și Ibn 'Umar m-a lovit peste piept și a zis: «Dacă vezi doi oameni vorbind, nu sta lângă ei și nu te așeza lângă ei, decât după ce le ceri permisiunea.» Am zis: «Allah să te călăuzească, o, Abu 'Abdur-Rahman! Speram numai să aud de la voi ceva folositor.»”²¹⁸

Dacă cineva se ridică și îi oferă locul, el nu trebuie să accepte. Așa este mai bine și mai nobil pentru el și în acest fel se apropie mai mult de practicile companionilor Profetului – Allah să fie mulțumit de ei toți!

Ibn 'Umar – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis: «Niciunul dintre voi nu trebuie să se ridice după ce s-a așezat. Toți dintre voi trebuie să se ridice și să-i facă loc (celui care a întârziat).»” Dacă cineva se ridică și îi oferă locul, 'Umar nu accepta niciodată. [convenit]

Când participă la o întrunire, se poartă frumos și vorbește frumos, urmând cât de mult posibil exemplul Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – în modul în care se purta cu oamenii. Profetul acorda în aceeași măsură atenție fiecărei persoane prezente, astfel încât nimeni să nu simtă că vreunui i se acordă mai multă atenție. El nu dojenea pe nimeni, nici nu spunea „Rușine să-ți fie!” și nu căuta greșelile nimănui. Nu spunea decât lucruri pentru care spera să câștige răsplată și nici nu întrerupea pe nimeni din vorbă, până când acela nu arăta că a terminat sau până nu se ridică.

La o întrunire, el evită pe cât poate să caște

Musulmanul care este sensibil și bine crescut evită pe cât poate să caște atunci când se află la o întrunire. Dacă îl copleșește impulsul de a căsca, el încearcă să reziste cât de mult poate. Așa ne-a prevenit Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Dacă vreunul dintre voi dorește să caște, să se abțină cât de mult

²¹⁸ Relatat de Bukhari în *Al-Adab Al-Mufrad*.

poate.” [Bukhari și Muslim]

Dacă nu poate rezista impulsului de a căsca, atunci trebuie să își acopere gura cu mâna, așa cum a poruncit Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! „Dacă unul dintre voi cască, să își acopere gura cu mâna, ca să nu intre Satana.” [Muslim]

Căscatul în fața celorlalți este un lucru neplăcut. Nu se potrivește persoanei cuviincioase. Din acest motiv, el trebuie să reziste impulsului de a căsca sau cel puțin să își acopere gura cu mâna. Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a învățat pe musulman cum să se comporte într-un grup, pentru ca nu cumva să îi scârbească pe oameni, să nu le dea senzația că s-a plictisit cu ei, că dorește să îi părăsească ori că dorește ca ei să plece.

El urmează normele islamice atunci când strănută

Așa cum a definit reguli referitoare la căscatul în public, tot așa islamul a definit și norme de care trebuie să se țină cont atunci când se strănută. Islamul îl învață pe musulman cum să se comporte atunci când strănută, ce trebuie să spună celui care strănută și cum trebuie să se roage pentru acesta.

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: «Lui Allah îi place strănutul și nu îi place căscatul. Când unul dintre voi strănută și spune „*Alhamdu-lillah*”, el are dreptul să îi audă pe toți musulmanii spunând „*larhamuk Allah*”. Însă căscatul este de la Satana și dacă vreunul simte că-i vine să caște, trebuie să reziste pe cât poate, pentru că atunci când cască, Satana râde de el.»” [Bukhari]

Acest act reflex nu are loc în viața musulmanilor fără a fi adaptat la anumite norme care îi fac pe musulmani să simtă, în adâncul inimii lor, că această religie a venit să îndrepte toate treburile din această viață, fie mici, fie mari, și să le ofere anumite cuvinte pe care să le rostească, cuvinte care îi unesc permanent pe oameni cu Allah, Stăpânul lumilor.

Atunci când strănută, musulmanul trebuie să spună „*Alhamdu-lillah* [Toată slava se cuvine lui Allah!]”, iar cel care îl aude strănutând trebuie să spună „*lerhamuk Allah* [Allah să fie milostiv cu tine!]. Atunci el trebuie să îi răspundă însoțitorului său astfel: „*lehdikumullahu ue iuslih balekum* [Allah să te călăuzească și să te îndrepte pe calea cea bună].” Aceasta este învățătura Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, așa cum se spune în *hadis*-ul lui Bukhari: „Când unul dintre voi strănută, să spună: «*Alhamdu-lillah*», iar fratele ori însoțitorul său să spună «*lerhamuk Allah*». Și dacă spune «*lerhamuk Allah*», primul trebuie să răspundă «*lehdikumullahu ue iuslih balekum.*»” [Bukhari]

Această rugă, „*lerhamuk Allah*”, este spusă celui care strănută, ca răspuns la ceea ce a zis el: „*Alhamdu-lillah*”. Dacă acela care strănută nu spune „*Alhamdu-lillah*”, atunci nu avem obligația să răspundem în acest mod.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „Când unul dintre voi strănută și îi aduce slavă lui Allah, atunci răspundeți-i (spunând „*lerhamuk Allah*”), dar dacă nu aduce slavă lui Allah atunci nu-i răspundeți.” [Muslim]

Anas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Doi oameni au strănutat în prezența Profetului, iar el i-a răspuns unuia, dar nu și celuilalt. Cel căruia nu i-a răspuns a zis: «Cutare a strănutat și tu i-ai răspuns. Eu am strănutat și nu mi-ai răspuns.» El a zis: «El a adus slavă lui Allah, dar tu, nu.»” [convenit]

Aceste cuvinte, pe care Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a încurajat pe musulmani să le rostească atunci când aud pe cineva strănutând, subliniază scopul lor final, adică să-L pomenească și să-l aducă slavă lui Allah și să întărească legăturile de frăție și prietenie dintre toți musulmanii. Cel care strănută îi aduce slavă lui Allah pentru a-l ușura de o anume sensibilitate sau de o iritație pe care o are în fosele nazale, iar cel care îl aude pe acesta că îi aduce slavă lui Allah se roagă pentru milostivire, deoarece acela care îi aduce slavă lui Allah merită îndurare. Cel care strănută răspunde atunci cu o rugă lungă și

cuprinzătoare, plină de bunătate, iubire și frăție.

Din acest motiv islamul face din aceste lucruri involuntare o oportunitate de a-L pomeni și a-L slăvi pe Allah, de a întări în inimile musulmanilor sentimentele de frăție, iubire și compasiune.

Un alt lucru de care trebuie să se țină cont atunci când se strănută este să se pună mâna la gură și să se facă cât mai puțin zgomot. Așa obișnuia să facă Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a spus: „Când Trimisul lui Allah strănuta, își punea mâna sau un colț al veșmântului la gură și în acest fel reducea pe cât posibil zgomotul pe care îl făcea.”²¹⁹

El nu cercetează casele celorlalți

Musulmanul adevărat nu privește de jur împrejur casa gazdei lui și nici nu cercetează lucruri care nu îl privesc. Acesta nu este un comportament potrivit pentru musulmanul rușinos, modest și bine-crescut.

Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – i-a avertizat pe cei care, la întâlniri, își lăsau privirea să hoinărească și încercau să vadă lucruri care nu îi priveau. A spus chiar că este permis ca acestora să le fie scoși ochii: „Aceluia care se uită în casa cuiva fără permisiune le este permis oamenilor care sălășluiesc în acea casă să îi scoată ochii.” [Muslim]

El nu le imită pe femei

Într-o adevărată societate islamică, bărbatul musulman nu arată precum o femeie, iar femeia musulmană nu arată precum un bărbat. Pentru ambele sexe, această asemănare reprezintă un păcat (*haram*). Într-o societate islamică atât bărbații, cât și femeile au propriile lor atribuții, calități și roluri. Diferențele dintre

²¹⁹ Relatat de Abu Dawud și Tirmizi, care a spus că este un *hasan sahih*.

ei trebuie lăsate la fel, atât în ceea ce privește detaliile exterioare, cât și comportamentul și caracterul lor. Pentru toate aceste motive, islamul a elaborat un avertisment aspru și clar pentru bărbații care imită femeile și pentru femeile care imită bărbații.

Ibn 'Abbas – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah i-a blestemat pe bărbații care se poartă ca femeile și pe femeile care se poartă ca bărbații.” Într-o altă relatare: „Trimisul lui Allah i-a blestemat pe bărbații care le imită pe femei și pe femeile care îi imită pe bărbați.” [Bukhari]

Abu Huraira – Pacea fie asupra sa! – a zis: „Trimisul lui Allah i-a blestemat pe bărbatul care se îmbracă asemenea unei femei și pe femeia care se îmbracă asemenea unui bărbat.”²²⁰

În unele țări musulmane vedem în ziua de azi tineri care și-au lăsat părul să crească atât de lung, încât e greu să spui dacă sunt băieți sau fete, mai ales când poartă la gât lanțuri de aur ce le atârnă pe pieptul dezgolit. Apoi vedem tinere care poartă pantaloni strâmți și cămăși unisex, având capul și brațele descoperite, arătând ca niște băieți. Aceste priveliști sunt însă străine în adevărata societate islamică. Acestea au venit din Occidentul plin de vicii și din Orientul fără credință, unde valuri de existențialism, de frivolitate, nihilism și de alte convingeri nesănătoase i-au îndrumat greșit pe oameni și i-au îndepărtat de adevărata lor fire. Acestea sunt roadele amare ale acestei stări de confuzie în care tinerii de ambele sexe se poticnesc, efecte care au avut impact și asupra noastră. Astfel, în vreme de declin, nenorociri și rea îndrumare, unii dintre cei ce erau confuzi s-au înstrăinat de comunitate, răzvrătindu-se împotriva valorilor adevărate și împotriva caracterului unic al societății.

²²⁰ Relatat de Abu Dawud, cu un *sahih isnad*.

Concluzii

În capitolele anterioare am vorbit despre personalitatea bărbatului musulman, așa cum dorește islamul ca aceasta să fie și așa cum se spune în Coran și în multe relatări sacre (*sahih hadis*). Am văzut natura relației dintre musulman și Domnul său, Allah, echilibrul care există între trupul, mintea și sufletul său, precum și relația pe care el o are cu ceilalți din societatea lui, cum ar fi părinții, soția, copiii, rudele, vecinii, prietenii și frații în credință, dar și cu ceilalți membri care trăiesc în societatea lui sau într-un grup sau clasă diferită.

Din acest studiu reiese clar că musulmanul care urmează învățăturile islamice este o persoană unică și remarcabilă atât ca atitudine și comportament, cât și în ceea ce privește relațiile pe care le are cu ceilalți, la orice nivel. În decursul îndelungatului său trecut, omului nu i-au fost niciodată dăruite caracteristicile unei personalități virtuoză și integre, așa cum islamul a dăruit musulmanului prin călăuzirea divină conținută în Coran și în „Tradiția Profetului” (*Sunna*).

Islamul nu e preocupat să umple mințile oamenilor cu idei filozofice, așa cum au făcut grecii, sau cu o spiritualitate iluzorie excesivă, așa cum au făcut indienii, sau cu antrenament și perfecțiune fizică, așa cum au făcut romanii, sau cu filozofii materialiste, așa cum există astăzi atât în Orient, cât și în Occident. Islamul a trasat un program echilibrat și integru pentru dezvoltarea omului, ținând seama de nevoile lui fizice, intelectuale și spirituale, program bazat pe principiul că omul este format din trup, minte și suflet.

Personalitatea musulmanului este într-un tot integral și echilibrată și niciun aspect al ei nu este stăpânit de un altul, așa cum se întâmplă în alte societăți în care omul este crescut în

sistemele imperfecte făcute de om, care mult prea des sunt guvernate de dorințe egoiste, de invenții condamnabile sau idei anormale. Așa cum s-a spus în acest studiu, musulmanul este supus față de Allah, urmează călăuzirea Sa, caută pavăza Sa, acceptă poruncile Sale și caută întotdeauna să-L mulțumească.

Personalitatea musulmanului este echilibrată. El acordă suficientă atenție nevoilor trupului său și înfățișării lui exterioare, fără ca acestea să îl distragă de la îngrijirea caracteristicilor interioare, care se potrivesc omului pe care Allah l-a cinstit, i-a făcut pe îngeri să se plece înaintea lui și a supus pentru folosul lui tot ceea ce este în cer și pe pământ. Mai mult decât atât, musulmanul este interesat de ceea ce îi va forma o adevărată dezvoltare intelectuală și noi modalități de gândire, pentru ca el să înțeleagă natura și esența lucrurilor. El nu uită că omul nu este alcătuit numai din trup și minte, ci posedă de asemenea și un suflet și un spirit și simte o năzuință spre lucrurile înalte care îl fac să se ridice deasupra acestei vieți materialiste și să escaladeze înălțimile bunătății, virtuții și ale luminii. Din acest motiv el acordă aceeași atenție atât dezvoltării lui spirituale, cât și dezvoltării fizice și intelectuale, într-un mod perfect echilibrat care nu se concentrează numai pe un aspect în detrimentul celorlalte.

Pentru părinții săi el are un mare respect, se poartă frumos cu ei, simte o infinită compasiune față de ei, o amabilitate totală și o adâncă recunoștință.

Pentru soția sa, el este un exemplu în ceea ce privește purtarea blândă și bună, are un comportament inteligent, înțelege pe deplin natura și psihologia femeii și își îndeplinește așa cum trebuie responsabilitățile și îndatoririle pe care le are.

Pentru copiii săi, el este un părinte care își înțelege marea responsabilitate pe care o are față de ei, înconjurându-i cu toată dragostea și afecțiunea și acordând în același timp atenție tuturor lucrurilor care le-ar putea influența dezvoltarea lor islamică.

Față de rudele sale, el menține legăturile de rudenie și își

cunoaște îndatoririle pe care le are față de ele. El înțelege statutul înalt pe care islamul l-a acordat rudelor și acest lucru îl face să păstreze legăturile cu ele, indiferent de circumstanțe.

Față de vecinii săi, adevăratul musulman este un exemplu de purtare bună și considerație față de sentimentele celorlalți. El le tolerează comportamentul urât și închide ochii la greșelile vecinilor săi, în timp ce se îngrijește ca nu cumva el însuși să comită astfel de greșeli. El adoptă întotdeauna o atitudine islamică, în care purtarea frumoasă față de vecini a fost făcută un principiu de bază al islamului, atât de mult încât Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a crezut că Gavriil îl va face pe vecin moștenitor. Din acest motiv el nu îi face niciun rău vecinului său și își respectă îndatorirea pe care o are față de el; mai mult decât atât, el nu precupețește niciun efort de a-l ajuta pe vecinul său, fără să aștepte în schimb favoruri, răsplată sau mulțumiri.

Relația pe care o are cu frații și prietenii săi este cea mai bună și mai curată dintre relații, pentru că este întemeiată pe iubirea pentru Allah și această iubire adevărată, curată, frățească își trage puritatea din călăuzirea dată de Coran și de „Tradiția Profetului” (*Sunna*). Din acest motiv ea a devenit o rețea unică în istoria relațiilor umane.

Din aceste legături strânse și din această iubire adâncă s-a născut un grup ce întruchipează cele mai bune atitudini și caracteristici, iar acestea au făcut din adevăratul musulman un minunat exemplu de umanitate, în care sunt întrupate valorile și învățăturile morale ale islamului. El este iubitor, și nu rece, cu frații și prietenii săi, este loial și nu îi trădează, este sincer și nu îi înșală, este blând și nu este niciodată aspru, este îngăduitor și iertător și nici nu poartă nimănui ranchiună, este generos, îi pune pe alții înaintea lui și se roagă pentru ei în lipsa lor.

În relațiile sociale pe care le are cu ceilalți oameni, el este bine-crescut, civilizată și nobil, caracterizat de atitudinea pe care o poruncește islamul. Aceasta nu este o atitudine politicoasă, în spatele căreia se ascund intenții sau scopuri ulterioare. Acesta este

un comportament bun care este poruncit de Coran și de *Sunna* și pe care islamul l-a făcut o îndatorire religioasă, pentru care omul va fi tras la răspundere.

Musulmanul este sincer cu toți oamenii. El nu înșală, nu este fățarnic și nici nu trădează. El nu îi invidiază pe alții. Își ține promisiunile. Este destul de sfios. Este îngăduitor și iertător. Este vesel. Nu este insistent. Este răbdător. Evită să jignească pe cineva sau să rostească vorbe nerușinate. Nu îi acuză pe alții pe nedrept de imoralitate (*fisq*) sau necredință (*kufir*). Este sfios și modest. Nu intervine în lucruri care nu îl privesc. Se abține să defăimeze, să răspândească bârfa sau să creeze necazuri. Evită vorbele mincinoase și suspiciunile. Atunci când i se încredințează un secret, el îl păstrează și nu îl dezvăluie. Este modest și nu este niciodată arogant. Nu râde de nimeni. Îi respectă pe cei în vârstă și pe cei ce sunt de seamă (cei învățați). Umblă cu cei mai buni dintre oameni. Este dornic să le facă un bine oamenilor și să îi apere de rău. Se străduiește să îi împace pe musulmani. Îi cheamă pe ceilalți la calea Domnului său cu înțelepciune și predici frumoase. Îi vizitează pe cei bolnavi și participă la funeralii. El întoarce favorurile și este recunoscător pentru ele. Umblă cu oamenii și tolerează cu răbdare purtarea lor urâtă. Încearcă pe cât poate să îi facă pe ceilalți fericiți. Îi îndrumă pe oameni să împlinească fapte bune. Dorește întotdeauna să ușureze lucrurile și nu să le îngreuneze. Este drept în judecata sa. Nu îi asuprește pe ceilalți și nici nu favorizează pe nimeni. Nu este fățarnic, lingușitor sau fardosit. Nu se laudă cu faptele sau cu realizările lui. Este cinstit și, indiferent de circumstanțe, nu este niciodată nedrept. lubește lucrurile alese și urăște prostiile. Nu exagerează în vorba sa și nici nu se umflă în pene. Este generos și nu le reamintește celorlalți de darurile sau favorurile pe care le-a făcut. Este ospitalier și nu se plânge atunci când are vreun oaspete. El îi pune pe cât poate pe alții înaintea sa. Ușurează povara celui strâmtorat (celui datornic). Are demnitate și nu se gândește la cerșit. Știe prea bine că este mai bine să dea decât să primească. Se înțelege cu oamenii și ei se simt bine cu

el. Își măsoară toate obiceiurile după standardele islamice. Urmează eticheta islamică în modul în care mănâncă, bea, dă binețe, face o vizită, intră într-o casă străină, șade alături de oameni, dar și în toate celelalte activități sociale.

Aceasta este imaginea clară, minunată, a musulmanului adevărat, căci personalitatea sa a fost formată de islam, iar inima, mintea și sufletul său sunt pline de lumina sa divină.

Dorința ca omul să ajungă la acest nivel sublim de virtuți nobile și morale și de a le tălmăci într-o realitate vie pe pământ reprezintă cea mai mare realizare la care sistemele, legile, filozofile și ideologiile pot ținti. Aceasta depășește toate celelalte realizări științifice și materiale care sunt cunoscute în prezent în lume și care ne orbesc cu luminile și culorile lor. Omul este cea mai nobilă și mai prețioasă creatură și toate eforturile lui trecute de a stabili culturi umane au avut ca scop numai obținerea fericirii lui. Cultura care se preocupă numai de dorințele lui josnice, fără să dezvolte și să curețe natura sa umană și să trezească potențialul său pentru bine este o cultură care are lipsuri uriașe. Nu a reușit să îndeplinească cea mai importantă condiție a culturii umane și a neglijat însăși umanitatea omului, care reprezintă bunul său tainic cel mai valoros.

Toate realizările și invențiile civilizației umane, cum ar fi artileria, rachetele, sateliții, tranzistorii, televiziunea, video-ul, etc nu pot înlocui aspectul uman al omului și sunt într-adevăr lipsite de valoare dacă nu sunt folosite pentru a intensifica umanitatea lui, pentru a-l purifica și pentru a-l face cu adevărat fericit:

„Și pe suflet și pe ceea ce l-a plăsmuit / Și i-a insuflat lui nelegiuirea sa și evlavia sa! / Izbândește cel care-l curățește / Și pierdut este cel care-l strică!”

[Coran 91:7-10]

Dezvoltarea unei societăți nu este măsurată numai în funcție de realizările științifice și de invențiile materiale. Acestea reprezintă

un factor, dar există un alt standard, mult mai important, prin care gradul de dezvoltare al unei societăți este de asemenea măsurat. Acesta este gradul de răspândire a valorilor umane, cum ar fi iubirea, empatia, altruismul, sacrificiul, integritatea și puritatea înțelegerii, comportamentului și purtării față de ceilalți.

Dacă indivizii reprezintă temelia unei societăți și stâlpii pe care este clădită fiecare renaștere socială, atunci societățile drept-călăuzite acordă atenție dezvoltării umane și intensifică aspectele pozitive și constructive, în timp ce caută să stârpească răul, cauzele distructive, astfel încât individul să devină un cetățean model. Din astfel de grupuri de cetățeni model sunt formate civilizațiile curate, puternice, sănătoase și drepte.

Societatea islamică este una integă și de o calitate superioară și, într-o astfel de societate, musulmanul este de cea mai înaltă clasă, datorită învățăturilor religiei lui care i-au insuflat cele mai înalte și mai nobile atitudini umane și l-au încurajat să le adopte în ceea ce privește relațiile sociale.

Înapoierea, divizarea, ura și ruperea legăturilor, lucruri pe care le putem vedea printre musulmani la toate nivelurile – internațional, regional și individual – reprezintă dovezi clare că musulmanii nesocotesc și neglijează strânsele legături de credință și frăție poruncite de Allah. Din aceste motive ideologiile greșite ale perioadei ignoranței au răsărit pe pământul musulman și noi am fost copleșiți de principiile aduse de la străini, care au adus otravă și boală și ne-au făcut ca niște sfărâmături ce plutesc la suprafața apei.

Acest lucru nu s-ar fi întâmplat musulmanilor, dacă ar fi fost păstrate identitatea lor islamică adevărată și puritatea izvoarelor lor intelectuale și spirituale.

Atacul împotriva lumii musulmane a fost condus pe două fronturi. Unul a fost îndreptat împotriva identității islamice și a ținut să deformeze personalitatea islamică. Celălalt a ținut să murdărească izvoarele intelectuale și spirituale și să îi îndrepte pe musulmani către alte izvoare străine.

În multe țărâmurii musulmane ei au reușit să deformeze identitatea islamică și i-au făcut pe musulmani să îi urmeze orbește în treburi intelectuale, precum și în comportament și în simțiri. Ei i-au privat pe musulmani de valorile și învățăturile religiei lor și le-au spulberat elanul divin care îi adusesese pe scena istorică a lumii într-un mod atât de remarcabil.

Nimic nu poate reda sănătatea și autenticitatea identității musulmane în afară de o întoarcere sinceră la calea nepieritoare a lui Allah și de o înțelegere adâncă a misiunii care le-a fost încredințată musulmanilor. Acest lucru îi va face pe musulmani să își îndeplinească datoria lor de a transmite acest mesaj omenirii, după ce l-au adoptat pentru ei înșiși ca ideologie și stil de viață.

Atunci când comunitatea noastră greșit îndrumată, care este pierdută în mocirla ignoranței, în nesupunere și primitivitate, se întoarce în cele din urmă la umbra răcoroasă a lui Allah, ea va fi din nou acea comunitate liberă, puternică, integră și unită ce nu va fi în veci înfrântă. Și atunci va fi comunitatea credinței și Allah a promis în Coran să ajute comunitatea în care există credință:

„...și a fost o datorie pentru Noi ajutarea dreptcredincioșilor.”
[Coran 30:47]

Cuprins

Introducere	7
Capitolul I	
Bărbatul musulman și Domnul său	
Credinciosul este prevăzător.....	13
El ascultă cu supunere poruncile Domnului său.....	14
El are simțul responsabilității pentru cei care se află în grija lui.....	14
El acceptă voia și hotărârea lui Allah.....	15
Cel care se întoarce la Allah cu căință.....	16
Principala lui preocupare este mulțumirea lui Allah.....	16
El împlinește în mod obișnuit îndatoririle și faptele bune cerute de islam.....	17
El este un adevărat rob al lui Allah.....	30
El citește adeseori Coranul.....	32
Capitolul II	
Musulmanul și propria persoană	
Introducere.....	34
Trupul lui	
Cumpătare în ceea ce privește mâncarea și băutura.....	35
El face în mod obișnuit exerciții fizice.....	36
Trupul și îmbrăcămintea sunt curate.....	37
Înfățișarea plăcută.....	41
Mintea lui	
Cunoașterea este o obligație și o cinste pentru musulman.....	45
Căutarea cunoașterii până în cea din urmă zi.....	46

Ce trebuie să cunoască musulmanii.....	49
El trebuie să fie expert în meseria pe care o are.....	49
El caute să aibă cunoștințe și din alte domenii.....	50
El cunoaște foarte bine o limbă străină.....	51
Sufletul său	
El își modelează sufletul prin slăvire.....	52
El se întovărășește cu drept-credincioși și participă la adunări religioase.....	53
El repetă adesea rugile descrise în <i>hadis</i> -uri.....	55
Capitolul III	
Musulmanul și părinții săi	
El se poartă cu ei cu blândețe și respect.....	57
El le recunoaște statutul și știe care sunt îndatoririle pe care le are față de ei.....	57
El este blând și respectuos față de părinți, chiar dacă aceștia nu sunt musulmani.....	62
El nu dorește sub nicio formă să nu le dea ascultare.....	63
Mai înainte mama, apoi tata.....	63
El se poartă frumos cu prietenii părinților lui.....	66
Cum își manifestă față de ei blândețea și respectul?.....	67
Capitolul IV	
Musulmanul și soția sa	
Vederea islamică asupra căsătoriei și a femeii.....	71
Soția musulmană ideală.....	72
În viața conjugală, el urmează călăuzirea islamului.....	74
Adevăratul musulman este un soț ideal.....	78
El este unul dintre cei mai de seamă soți.....	85
El își înțelege soția și îi respectă sentimentele.....	85
El o ajută să compenseze pentru slăbiciunile și lipsurile pe care ea le are.....	86
El știe cum să traseze un echilibru între mulțumirea soției și comportamentul plin de respect față de mamă.....	86

El înțelege cu adevărat care este rolul său
de „proteguitor” și ocrotitor al femeilor.....87

Capitolul V

Musulmanul și copiii săi

Introducere.....93

El înțelege marea responsabilitate
pe care o are față de copiii săi.....94

El se folosește de cele mai bune metode
în creșterea copiilor.....95

El își arată iubirea și afecțiunea pe care le-o poartă.....97

El cheltuiește
pentru ei cu mare plăcere și generozitate.....99

El nu face discriminări între fiii și fiicele lui în ceea
ce privește afecțiunea și cheltuielile pe care le face.....100

El este atent la orice lucru
care i-ar putea influența.....102

El se poartă la fel cu toți copiii săi.....104

El le insuflă copiilor un caracter bun
și un comportament ales.....105

Capitolul VI

Musulmanul și rudele lui

Arham.....106

Perspectiva islamică asupra legăturilor de rudenie.....106

Bărbatul musulman păstrează legăturile de rudenie,
conform învățăturilor islamice.....113

El păstrează legăturile chiar și
cu rudele lui care nu sunt musulmane.....115

El înțelege ce înseamnă
păstrarea legăturilor de rudenie.....116

El păstrează legăturile de rudenie
chiar dacă rudele lui nu fac acest lucru.....117

Capitolul VII

Musulmanul și vecinii lui

El este cel mai bun dintre oameni

în modul în care se poartă cu vecinii lui.....	119
El cunoaște foarte bine învățăturile islamice referitoare la tratamentul bun față de vecini.....	119
Adevăratul musulman	
este îngăduitor față de vecinul său.....	121
El iubește pentru vecinul său ceea ce iubește și pentru el.....	121
Suferința care învăluie omenirea din cauza lipsei de învățături și obiceiuri islamice.....	122
Musulmanul se poartă cu vecinul său în cel mai bun mod posibil.....	124
Generozitatea lui este îndreptată atât spre vecinii săi musulmani, cât și spre cei care nu sunt musulmani.....	125
El începe cu vecinul a cărui locuință este cea mai apropiată de a lui.....	126
Adevăratul musulman este cel mai bun vecin.....	127
Vecinul rău.....	128
Vecinul rău este cel care nu are parte de binecuvântarea credinței.....	129
Faptele bune ale vecinului necuviincios nu sunt acceptate.....	129
Adevăratul musulman este atent ca nu cumva să cadă în păcat în ceea ce privește purtarea față de vecinul său.....	130
Comportamentul frumos al unui vecin bun nu trece neobservat.....	132
El trece peste greșelile vecinului lui și peste comportamentul lui urât.....	133
El nu plătește cu aceeași monedă.....	133
El cunoaște drepturile pe care le are vecinul său de la el.....	134
Capitolul VIII	
Musulmanul față de prietenii și frații lui în islam	
El îi iubește pentru Allah.....	136
Statutul celor care se iubesc de dragul lui Allah.....	137
Efectul pe care iubirea pentru Allah	

Îl are în viața musulmanilor.....	140
El nu își părăsește fratele.....	141
El este tolerant și îngăduitor cu ei.....	145
El îi întâmpină cu zâmbetul pe buze.....	146
El îi îndrumă cu dreptate.....	147
El are o înclinație firească spre bunătate și cinste.....	150
El este bun cu frații săi.....	152
El nu clevetește împotriva lor.....	153
El evită să se certe cu ei, să facă glume de prost gust și să încalce promisiunile.....	155
El este generos și îi pune pe frații lui înaintea sa.....	155
El se roagă pentru frații lui atunci când ei nu sunt de față.....	162

Capitolul IX

Musulmanul și comunitatea/societatea în care trăiește

Introducere.....	165
El este corect.....	166
El nu înșală și nici nu ponegrește.....	166
El nu este invidios.....	168
El îi îndrumă cu dreptate.....	171
El își păstrează promisiunile.....	173
El are un comportament frumos față de ceilalți.....	175
El este caracterizat prin sfială.....	180
El este blând cu oamenii.....	181
El este milostiv și îndurător.....	184
El este îngăduitor și iertător.....	187
El este îngăduitor cu oamenii.....	192
El are o înfățișare binevoitoare.....	192
El are simțul umorului.....	193
El este răbdător.....	197
El evită blestemele și vorbele necugetate.....	199
El nu acuză pe nimeni pe nedrept de imoralitate (<i>fisq</i>) sau <i>kufr</i> (necredință).....	202
El este modest și discret.....	203

El nu intervine în lucruri care nu îl privesc.....	206
El nu bârfește și nici nu îi ponegrește pe ceilalți.....	207
El evită mărturia mincinoasă.....	209
El evită bănuielile.....	210
El păstrează secrete.....	212
El nu discută numai cu o persoană, când de față este și o a treia persoană.....	214
El nu este trufaș sau mândru.....	216
El este smerit și modest.....	218
El nu râde de nimeni.....	219
El îi respectă pe cei în vârstă și pe cei de seamă.....	220
El umblă cu oameni ce au un caracter ales.....	224
El se străduiește să obțină foloase pentru oameni și încearcă să-i apere de ceea ce e rău.....	227
El încearcă să îi împace pe musulmani.....	232
El îi cheamă pe oameni la adevăr.....	234
El îndeamnă la ceea ce este bine și interzice ceea ce este rău.....	237
El este înțelept și elocvent în chemarea sa la islam.....	240
El nu este fățarnic.....	243
El nu se fălește, nici nu se laudă.....	246
El este neprefăcut în aderarea la adevăr.....	249
El îi vizitează pe cei bolnavi.....	251
El participă la funeralii.....	256
El răsplătește serviciile făcute și este mulțumitor pentru ele.....	261
El umblă cu alți oameni și le tolerează insultele.....	262
El încearcă să îi facă pe oameni fericiți.....	264
El îi îndrumă pe alții să împlinească fapte bune.....	264
El este blând cu oamenii, nu aspru.....	265
El judecă cu dreptate.....	266
El nu îi asuprește pe ceilalți.....	268
El iubește lucrurile nobile și are întotdeauna țeluri înalte.....	269
Vorba lui nu este nici exagerată, nici artificială.....	270

El nu se bucură de nefericirea celorlalți.....	270
El este generos.....	271
El nu le reamintește beneficiarilor de milostenia lui.....	285
El este ospitalier.....	286
El îi pune pe alții înaintea lui.....	290
El ajută la ușurarea poverii celui strâmtorat.....	291
El are demnitate și nu cerșește.....	293
El este prietenos și plăcut.....	294
El își păstrează obiceiurile conform standardelor islamice.....	297
El urmează manierele islamice în modul în care mănâncă și bea.....	301
Răspândirea salutului islamic.....	308
El nu intră într-o casă străină fără să ceară permisiunea.....	313
Într-o întrunire, el se așează acolo unde găsește loc.....	317
La o întrunire, el evită pe cât poate să caște.....	318
El urmează normele islamice atunci când strănută.....	319
El nu cercetează casele celorlalți.....	321
El nu le imită pe femei.....	321
Concluzii	323
Cuprins	330